

Koulutusraportit 2024

KIRKON TUTKIMUS JA KOULUTUS[†]

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	1
Raportti diakonian koulutuksista 2024	7
Diakoniakoulutuksen seurantaryhmän toiminta.....	7
Diakonian viran kelpoisuuden tuottaviin tutkintoihin hakeneet ja aloittaneet.....	8
Diakonian virkaan kelpoisuuden tuottavat tutkinnot	8
Hakijat.....	9
Opiskelijarekrytointi	10
Tutkinnon suorittaminen ja arviot työllistymisestä	11
Tutkintoa suorittavat opiskelijat	11
Tutkinnon suorittaneet	11
Arviot tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä	12
Diakoniaviihkimys	12
Kirkon työhön opiskelevien seminaari (KiTOS) ja seurakuntaharjoittelu	13
KiTOS-päiviin osallistuminen	13
Seurakuntaharjoittelujaksojen toteutuminen	14
Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa olevien määrät	15
Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta diakonian virkoihin	15
Seurakuntien palveluksessa olevien diakonian viranhaltijoiden määrät	15
Alan täydennyskoulutus.....	17
Osallisena kirkon uskosta ja tehtävästä -orientoitumiskoulutus	17
Kirkon henkilöstökoulutus	18
Sosiaali- ja terveysalan ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot sosionomi (YAMK) ja sairaanhoitaja (YAMK)	19
Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot ja toimenpiteet.....	20
Koulutuksen rahoitusmuutosten vaikutukset ammattikorkeakouluille	20
Havainnot opintotuen muutosten vaikutuksista opiskelijoiden hyvinvointiin ja opinnoissa etenemiseen	21
Tutkintoon ja opetuksen kehittämiseen liittyviä keskeisiä havaintoja ja toimenpiteitä	21
Ammattikorkeakoulujen yleiset toimenpide-ehdotukset	21
Seurantaryhmän havaintoja ja johtopäätöksiä	22

Raportti nuorisotyön koulutuksista 2024	23
Kirkon nuorisotyön koulutuksen seurantaryhmän toiminta	23
Nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden tuottaviin ammattikorkeakoulututkintoihin hakeneet ja aloittaneet	24
Nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden tuottavan ammattikorkeakoulututkinnon suorittaminen	27
Tutkintoja suorittavat opiskelijat	27
Tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä	27
Arviot tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä	29
KITOS-päivät ja seurakuntaharjoittelu	30
KITOS-päiviin osallistuminen	30
Seurakuntaharjoittelujaksojen toteutuminen	31
Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa toimivien nuorisotyönohjaajien määrät	33
Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta nuorisotyönohjaajan virkaan	33
Seurakuntakyselyn 2024 tuloksia rekrytoinnista	34
Seurakuntien nuorisotyön henkilöstön määrät ja nimikkeet	36
Alan täydennyskoulutus	40
Orientoitumiskoulutukset	40
Kirkon henkilöstökoulutus	41
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	42
Humanistisen alan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, yhteisöpedagogi (YAMK), Centria	43
Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet	43
Koulutuksen rahoitusmuutosten vaikutukset ammattikorkeakouluille	43
Havainnot opintotuen muutosten vaikutuksista opiskelijoiden hyvinvointiin ja opinnoissa etenemiseen	44
Ammattikorkeakoulujen keskeiset havainnot sekä toimenpide-ehdotukset	44
Seurantaryhmän havainnot ja johtopäätökset	45
Raportti suntion koulutuksista 2024	47
Yleistä	47
Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoon hakeneet ja aloittaneet	47
Suntion pätevyyden tuottavaa osaamisalaa suorittavat	49
Tutkintoa suorittavat	49
Tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä	49
KITOS-päivät ja työelämässä oppiminen	50
KITOS-päiviin osallistuminen	50

Työelämässä oppimisen toteutuminen	51
Rekrytointi ja seurakuntien kiinteistö- ja kirkonpalvelustyössä toimivien määrät	53
Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta	53
Seurakuntakyselyn 2024 tuloksia rekrytoinnista	54
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön henkilöstön määrät ja nimikkeet	55
Alan täydennyskoulutus.....	58
Orientoitumiskoulutukset	58
Kirkon henkilöstökoulutus	59
Seurakunta- ja hautauspalvelualan alan ammattitutkinnon tutkinnon osien yksittäinen suorittaminen vuonna 2024.....	59
Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet	60
Koulutuksen rahoitusmuutosten vaikutukset oppilaitoksille	60
Havainnot opintotuen muutosten vaikutuksista opiskelijoiden hyvinvointiin ja opinnoissa etenemiseen	60
Tutkintojen sekä opetuksen kehittämiseen liittyvät keskeiset havainnot ja toimenpiteet	61
Raportti teologikoulutuksesta 2024.....	62
Hakeneet ja aloittaneet.....	62
Tutkintojen suorittaminen	64
Ajankohtaista.....	64
Pappiskelpoisuus.....	65
Seurakuntaharjoittelut	66
Rekrytoituminen kirkkoon	67
Psykologinen soveltuvuustutkimus ja KiTOS-päivät	67
Työllistymisnäkymät.....	68
Papiksi vihityt.....	69
Teologiain täydennyskoulutus kirkossa.....	71
Kirkon henkilöstötilastot 2024.....	72
Johtopäätöksiä	72
Raportti kanttorikoulutuksesta 2024	75
Kanttorikoulutuksen seurantaryhmän toiminta	75
Hakijatilanne.....	76
Kanttorin virkaan kelpoisuuden tuottavat tutkinnot	76
Ammattikorkeakoulut.....	76
Taideyliopiston Sibelius-Akatemia	76

Opiskelijarekrytointi	78
Tutkinnon suorittaminen	79
Tutkintoja suorittavat	79
Tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä	79
Arviot tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä	81
Kirkon työhön opiskelevien seminaarit (KiTOS) ja harjoittelujaksot	81
KiTOS-päiviin osallistuminen	81
Harjoittelujaksojen toteutuminen	83
Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa olevien kanttoreiden määrät	84
Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta kanttorin virkaan	84
Seurakuntien palveluksessa toimivien kirkkomuusikoiden määrät	85
Seurakuntien palveluksessa toimivien kirkkomuusikoiden ikäjakaumat	87
Alan täydennyskoulutus	90
Orientoitumiskoulutukset	90
Kirkon henkilöstökoulutus	90
Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet	92
Opiskelemaan hakeutuminen	92
Työllistyminen	92
Harjoittelu tai työelämässä oppiminen	92
Opintotuen muutokset	92
Koulutuksen rahoitus	92
Tutkintoon johtavan koulutuksen kehittäminen	92
Kouluttavien laitosten yleiset toimenpide-ehdotukset	93
Seurantaryhmän johtopäätökset	93
Kansainvälisen työn koulutuksen seurantaryhmän raportti	94
Kansainvälisen työn koulutuksen seurantaryhmän jäsenet ja toiminta	94
Lähetys- ja kansainvälisen työn virkaan kelpoisuuden tuottaviin tutkintoihin hakeneet ja aloittaneet	95
Lähetys- ja kansainvälisen työn viran kelpoisuuden tuottavan tutkinnon suorittaminen	95
Tutkintoja suorittavat	95
Tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä	95
Arviot tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä	95
KiTOS-päivät ja seurakuntaharjoittelu	96
KiTOS-päiviin osallistuminen	96

Seurakuntaharjoittelujaksojen toteutuminen	96
Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa toimivien lähetys- ja kansainvälisen työn viranhaltijoiden määrät	96
Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa toimivien lähetys- ja kansainvälisen työn viranhaltijoiden määrät	96
Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta lähetys- ja kansainvälisen työn virkaan	96
Kirkon työhön rekrytoitumisen edistäminen kouluttavan laitoksen näkökulmasta	96
Seurakuntien Lähetys- ja kansainvälisen työn -alan henkilöstön määrät ja nimikkeet	97
Alan täydennyskoulutus	98
Orientoitumiskoulutukset	98
Kirkon henkilöstökoulutus	98
Muu jatkokoulutus	98
Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet .	98
Kouluttavien laitosten yleiset toimenpide-ehdotukset	99
Seurantaryhmän johtopäätökset	99
Raportti varhaiskasvatuksen koulutuksista 2024	100
Kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksen seurantaryhmän toiminta	100
Seurantaryhmän tehtäväala	100
Kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksen seurantaryhmän toimikauden 2022–2024 jäsenet (31.12.2024):	100
Seurantaryhmän toiminta.....	101
Opiskelemaan hakeutuneet ja aloittaneet	102
Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto, varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisala (lastenohjaaja).....	102
Hakeneet.....	102
Hyväksytyt ja aloittaneet	102
Miesopiskelijoiden osuus	103
Koulutuksen järjestäjien tekemää hakijatilanteen arviointia	104
Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja	104
Kirkkohallituksen opiskelijarekrytointiin liittyvät toimenpiteet	105
Tutkintoja suorittavat, tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä	106
Tutkintoja suorittavat opiskelijat ja tutkinnon suorittaneet	106
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja	107
Tutkintoja suorittaneiden työllistyminen	108

KiTOS-päiviin osallistuminen sekä työelämässä oppimisen ja harjoittelun jaksot	109
KiTOS-päiviin osallistuvat opiskelijat.....	109
Työelämässä oppimisen jaksot kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnossa (lastenohjaaja)	110
Harjoittelujaksojen toteutuminen sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja -opinnoissa..	111
Harjoittelun ja työelämässä oppimisen tilanne kouluttavien laitosten näkökulmasta 2024.....	112
Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto	112
Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja	113
Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa olevien kirkon varhaiskasvatuksen henkilöstön määrä	113
Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta kirkon varhaiskasvatuksen tehtäviin.....	113
Seurakuntakyselyn 2024 tuloksia rekrytoinnista	115
Seurakuntien varhaiskasvatuksen henkilöstön määrät ja nimikkeet	116
Alan täydennyskoulutus.....	119
Orientoitumiskoulutukset	119
Kirkon henkilöstökoulutus	119
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	120
Sosiaali- ja terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, sosionomi (YAMK), Diak	120
Humanistisen alan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, yhteisöpedagogi (YAMK), Centria	121
Kasvatustyön johtaminen -koulutus.....	121
Tutkintojen kehittämiseen sekä opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet	121
Koulutuksen rahoitusmuutosten vaikutukset ammattikorkeakouluille	121
Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto	122
Havainnot opintotuen muutosten vaikutuksista opiskelijoiden hyvinvointiin ja opinnoissa etenemiseen	122
Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja).....	123
Tutkintojen sekä opetuksen kehittämiseen liittyvät keskeiset havainnot ja toimenpiteet.....	123
Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja).....	123
Kouluttavien laitosten keskeiset havainnot sekä toimenpide-ehdotukset.....	124
Seurantaryhmän havainnot ja johtopäätökset.....	124

Tämän koulutusraportin tilastolliset tiedot ja sanalliset vastaukset perustuvat kaikille kirkon virkoihin tai tehtäviin kouluttaville laitoksille lähetettyyn Webropol-kyselyyn. Hiippakunnille lähetettiin kysely, jossa kysyttiin mm. arviota hiippakuntien rekrytointitilanteesta ja työvoiman saatavuudesta.

Kirkon työmarkkinalaitoksen tuottamat henkilöstötilastojen luvut on poimittu koko vuodelta 2024. Luvut ovat henkilömääriä eikä palvelussuhdemääriä eli kukin henkilö on mukana vain kerran, vaikka hän olisi ollut useammassa palvelussuhteessa vuoden aikana. Henkilöstötilastot sisältävät kausityöntekijät sekä sijaiset.

Raportin tekstissä on nuolimerkillä (→) erotettu kirkon nuorisotyön koulutuksen seurantaryhmän tekemät havainnot tai johtopäätökset. Niistä osa on liitetty myös raportin loppulukuun.

Raportti diakonian koulutuksista 2024

Tämän koulutusraportin Diakonia-ammattikorkeakoululta ja Yrkeshögskolan Novialta saadut tilastolliset tiedot ja sanalliset vastaukset perustuvat kaikille kirkon virkoihin ja tehtäviin kouluttaville laitoksille. Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön lähettämään kyselyyn. Osa tiedoista on saatu hiippakunnille lähetetyistä kyselyistä.

Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastot ovat kesäkuulta 2024. Tässä raportissa käytettävät luvut ovat henkilömääriä, eikä palvelussuhdemääriä eli kukin henkilö on mukana vain kerran.

Diakoniakoulutuksen seurantaryhmän toiminta

Diakoniakoulutuksen seurantaryhmä on Suomen evankelisluterilaisen kirkon, ammattikorkeakoulujen sekä työelämän yhteistyöryhmä. Se seuraa ja tukee alansa osaamisen kehittämistä kirkon osaamistarpeiden näkökulmasta sekä laatii Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön toimeksiannosta vuosittain alansa koulutusraportin.

Seurantaryhmän tehtäväalaa kuuluvat diakonian virkaan kelpoistavat ammattikorkeakoulututkinnot (Kirkon sääädöskokoelma nro 162), niihin rekrytoituminen, opiskelu ja harjoittelut sekä diakoniatyön henkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyvä täydennyskoulutus.

Jäsenet kaudella 2022–2024 (tilanne 31.12.2024)

Puheenjohtaja Mirva Kuikka, hiippakuntasihteeri, Oulun hiippakunnan tuomiokapituli

Varajäsen asiantuntija Johanna Korkeaniemi, Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli

Diakoniajohtaja Elina Leppihalme, Malmin seurakunta

Diakonias sihteeri Ulla Kallio, Porin seurakuntayhtymä

Varajäsen johtava diakoniatyöntekijä Riina Viitala, Harjun seurakunta

Erityisdiakoni Ari Tuomikoski, erityisdiakoni, Lappeenrannan seurakuntayhtymä

Varajäsen johtava diakonian viranhaltija Saira Musikka, Pielisensuun seurakunta

Hiippakuntasihteeri Cecilia Forsén, Porvoon hiippakunnan tuomiokapituli

Varajäsen diakoni Viivi Suonto, Johannes församling

Lehtori Mirva Heikkilä-Tyni, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Varajäsen yliopettaja Minna Valtonen, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Lehtori Päivi Thitz, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Varajäsen yliopettaja Minna Valtonen, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Lehtori Luisa Tast, Yrkeshögskolan Novia

Varajäsen lehtori Nadja Suomela, Yrkeshögskolan Novia

Asiamies Marko Pasma, Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Varajäsen toiminnanjohtaja Tiina Laine, Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Opiskelija Anni Rusi, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Opiskelija Minna Pakarinen, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Asiantuntija Titi Gävert, Kirkkohallitus/diakonia ja yhteiskunta

Varajäsen asiantuntija Ulla Siirto, Kirkkohallitus/Diakonia ja yhteiskunta

Sihteeri asiantuntija Helena Tuominen, Kirkkohallitus/Kirkon tutkimus ja koulutus

Kokoukset

Diakoniakoulutuksen seurantaryhmällä oli vuoden 2024 aikana yhteensä viisi kokousta, joista kolme pidettiin Teamsissa ja yksi lähikokouksena Helsingissä. Lähikokouksen yhteydessä oli yhteinen työskentely Kirkon nuorisotyön ja Kirkon varhaiskasvatuksen seurantaryhmien kanssa. Keväällä oli myös seurantaryhmien yhteinen webinaari rekrytoinnista. Seurantaryhmän jäsenet osallistuivat aktiivisesti kokouksiin ja työskentelyihin. Etäkokouksiin kutsuttiin myös varajäsenet.

Seurantaryhmä käsitteli kokouksissa seuraavia asioita:

- Rekrytointi diakonian virkaan kelpoistaviin opintoihin. Keskustelun pohjana oli mm. Diakin tutkimus kirkon alan opiskelijoiden kutsumus, motivaatio ja uskonnollisuus.
- Sosionomi (AMK), diakoniatyö ja sairaanhoitaja (AMK), diakoninen hoitotyö koulutusten aloituspaikkojen määrä
- Jobiili-järjestelmä (harjoittelupaikat sosiaali- ja terveysalan tulevaisuuden ammattilaisille)
- Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot, erityisesti johtamisen näkökulmasta
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä koskevan lainsäädännön uudistus
- Kirkon järjestämä diakonian täydennyskoulutus
- Rekrytointi diakonian virkoihin veto- ja pitovoiman näkökulmasta

Diakonian viran kelpoisuuden tuottaviin tutkintoihin hakeneet ja aloittaneet

Diakonian virkaan kelpoisuuden tuottavat tutkinnot

Diakonian virkaan kelpoistavia tutkintoja ovat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikorkeakoulututkinto, sosionomi (AMK), diakoniatyö (210 op) ja sairaanhoitaja (AMK), diakoninen hoitotyö (240 op).

Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak) järjestää diakonian virkaan kelpoistavaa sosionomi (AMK) ja sairaanhoitaja (AMK) koulutusta ja Yrkeshögskolan Novia (Novia) ruotsinkielistä sosionomi (AMK) koulutusta. Tutkintojen opintopisteiden eri laajuus johtuu siitä, että sairaanhoitaja (AMK), diakonissan tutkinto antaa EU-direktiivin mukaisen sairaanhoitajan kelpoisuuden.

Kirkkohallituksen päivitetty diakonian virkaan kelpoistavan tutkinnon tutkintopäätös tuli voimaan 1.7.2023. Tutkintopäätös nro 162 mahdollistaa tiettyjen tutkintojen täydentämisen kelpoisuudeksi diakonian virkaan.

Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnoissa on kolme erilaista tapaa:

Todistusvalinta, jossa opiskelijat valitaan ylioppilastutkinnon tai ammatillisen perustutkinnon (1.8.2015 alkaen valmistuneet tutkinnot) arvosanojen perusteella. Ylioppilastutkinnolla ja ammatillisella perustutkinnolla hakeville määritellään erilliset aloituspaikkamäärät. Sosiaali- ja terveysalan hakukohteissa on terveyteen ja toimintakykyyn liittyviä vaatimuksia (ns. SORA-tutkinnot: koskee opiskelijoiden kelpoisuutta ja turvallisuusvaatimuksia.)

Valintakoe, jossa sähköisellä valintakokeella arvioidaan valmiuksia ammattikorkeakouluopintoihin. Valintakokeessa on sekä kaikille hakijoille yhteisiä osioita että eri koulutusalojen omia osioita. Jotta voi tulla valituksi, tulee hakijan saada hyväksytysti suoritettua kaikki osiot. Sosiaali- ja terveysalalla ja osioita ovat päätöksentekotaidot, opetuskieli, englannin kieli sekä eettiset taidot, tunneälytaidot ja matemaattiset taidot.

Aiempien korkeakouluopintojen perusteella tehtävä valinta: Avoimen ammattikorkeakoulun perusteella tehtävät valinnat toteutetaan pääsääntöisesti ammattikorkeakoulukohtaisesti erillishakuna.

Hakijat

Hakijoita diakonian virkaan tuottaviin tutkintoihin oli yhteensä 1398. Yhteishaun kautta haki 1123 ja erillishaun, avoimen väylän tai polkuopintojen kautta oli 15 hakijaa. Luvuissa ei ole YH Novian sosionomi (AMK) hakijoita, joiden kirkon kelpoisuuden tuottavien opintojen valinta tehdään vasta ensimmäisen lukuvuoden aikana.

Hakijoiden kokonaismäärä verrattuna edellisvuoteen on pienentynyt. Sosionomi (AMK), diakoniatyö opintoihin oli hakijoita enemmän ja vastaavasti sairaanhoitaja (AMK), diakoninen hoitotyö opintoihin määrä oli laskenut. Viimeisen viiden vuoden aikana on ollut vuosittaista vaihtelua molempien hakukohteiden hakijamäärissä.

Taulukko 1. Kaikki diakonian viran kelpoisuuden sisältävään (sosionomi (AMK), diakoniatyö ja sairaanhoitaja (AMK), diakoninen hoitotyö koulutukseen hakeneet 2020–2024

Hakijat ja aloittaneet	2020	2021	2022	2023	2024
Kaikki hakijat yhteensä	2465	2496	1915	1480	1398
Aloittaneet	191	198	176	178	151

Sosionomi (AMK), diakoniatyö koulutukseen hakijoiden määrä edellisvuoteen on kasvanut noin sadalla hakijalla. Opiskelunsa aloittaneissa oli 108 naista ja 20 miestä.

Taulukko 2. Sosionomi (AMK), diakoniatyö hakijat ja aloittaneet vuosina 2020–2024

Hakijat ja aloittaneet	2020	2021	2022	2023	2024
Kaikki hakijat yht.	1803	1906	1451	1025	1138
Aloittaneet	131	147	129	111	128

Sairaanhoitaja (AMK), diakoninen hoitotyön hakijoista 258 haki yhteishaun kautta ja kaksi hakijoista haki joko erillishaussa, avoimen väylän tai polkuopintojen kautta. Aloittaneista oli 20 naista ja kolme miestä. Hakijamäärässä on huomattava lasku edellisvuosiin verrattuna.

Taulukko 3. Sairaanhoitaja AMK (diakonissa) hakijat ja aloittaneet vuosina 2020–2024

Hakijat ja aloittaneet	2020	2021	2022	2023	2024
Kaikki hakijat yhteensä	662	590	462	453	260
Aloittaneet	69	40	51	60	23

Opiskelijarekrytointi

Diakin sanallista arviointia opiskelijarekrytoinnista

Kaksoiskelpoisuuden tuottavien tutkintojen vetovoimaa ei ole yhteishaussa onnistuttu vahvistamaan. Sosionomi (AMK), diakoniatyö -koulutus on vetovoimaisin muihin kirkon kelpoisuuden tuottaviin sosionomi (AMK) kirkon kelpoisuuden tuottaviin koulutuksiin. Sairaanhoitaja (AMK), diakoninen hoitotyö -koulutukseen vetovoima on heikoin.

Aikaisemman sosiaali- tai terveysalan korkeakoulututkintoa täydentävät kirkon virkaan kelpoistavat opinnot (kelpoisuuskokonaisuudet) kiinnostavat opiskelijoita. Näiden avoimen ammattikorkeakoulun opintojen opiskelijamäärät ovat hienoisessa nousussa, vaikkakin määrät ovat pieniä. Kelpoisuusopintoina toisen kirkollisen kelpoisuuden hankkivia on aikaisempaa enemmän. Opiskelijoina he ovat usein tavoitteellisia, itseohjautuvia, päämäärätietoisia ja työelämäorientoituneita. Opintojen motivaattorina on usein seurakuntatyössä mahdollisesti tarjolla oleva virka. Myös seurakuntatyönantajan tuki (esim. opiskelu työajalla) on merkittävä asia.

Novian sanallista arviointia opiskelijarekrytoinnista.

Novian mukaan hakutilanteessa ei ole muutoksia verrattuna edellisvuoteen.

Kirkkohallituksen opiskelijarekrytointiin liittyvät toimenpiteet

Kirkkohallitus oli mukana vuosittain järjestettävillä Studia-messuilla. Messujen kävijämäärä oli 26.-27.11.24 aikana 15 234. Kirkon osastolla tavattiin 2900 kävijää, joka oli 20 % kaikista kävijöistä. Kirkon ammatteja esittelevä Onnenpyörä oli suosittu, samoin Kirkon ammatit -peli, jota pelattiin messujen aikana 1360 kertaa. Päivystäjinä toimi 27 seurakuntien eri ammattiryhmiä edustavaa työntekijää.

Valtakunnallisilla Opo-päivillä Rovaniemellä 9.2.2024 tavattiin noin 250 opintojen ohjaajaa eri kouluasteilta. He olivat kiinnostuneita seurakunnassa toteutuvan TET-jakson monialaisista mahdollisuuksista ja erityisesti tuetusta TET-jaksosta tukea tarvitseville nuorille.

Kirkon ammatit - mobiilipelillä oli yhteensä 5900 sivukatselua ja Kirkon ydinosaaminen -sivulla 2500.

Tutkinnon suorittaminen ja arviot työllistymisestä

Tutkintoa suorittavat opiskelijat

Diakonian viran kelpoisuuden tuottavia ammattikorkeakoulututkintoja suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärä oli vuonna 2024 yhteensä 447. Näistä Diakissa ja YH Noviassa sosionomi (AMK), diakoniatyö opintoja suorittavia oli yhteensä 349. Sairaanhoidaja (AMK)-diakoninen hoitotyö opintoja suorittavia oli 98 opiskelijaa.

Taulukko 4. Opintoja suorittavien lukumäärä 2024

Kouluttava laitos	Kokonaismäärä
Diak ja Novia sosionomi (AMK), diakoniatyö	349
Diak sairaanhoidaja (AMK), diakoninen hoitotyö	98
Yhteensä	447

Tutkinnon suorittaneet

Diakonian virkaan kelpoistava tutkinnon (nro 162) suoritti yhteensä 117 opiskelijaa. Lisäksi 15 henkilöä täydensi aiempaa tutkintoaan Kirkon säädöskokoelman päätöksen nro 162 mukaisesti.

Sosionomi (AMK) diakoniatyö -tutkinnon suoritti 80 opiskelijaa. Tutkinnon suorittaneista naisia oli 67 ja miehiä 13. Diakin avoimen ammattikorkeakoulun kautta suoritti diakonian viran (diakoni) kelpoisuuskokonaisuuden yhdeksän opiskelijaa, jotka täydensivät aiempaa tutkintoa Kirkon säädöskokoelman päätöksen nro 162 mukaisesti.

YH Noviassa sosionomi (AMK), diakoniatyö tutkinnon suoritti neljä opiskelijaa. Lisäksi aiempaa tutkintoa diakonian viran kelpoisuuteen täydensi kolme henkilöä.

Sairaanhoidaja (AMK)-diakoninen hoitotyö -tutkinnon suoritti yhteensä 33 opiskelijaa. Tutkinnon suorittaneista oli 31 naista ja kaksi miestä. Lisäksi kolme opiskelijaa täydensi aiempaa tutkintoaan Kirkon säädöskokoelman päätöksen nro 162 mukaisesti.

Taulukko 5. Tutkinnon suorittaneet

2024	Tutkinnon suorittaneet sukupuolen mukaan	Tutkinnon suorittaneet	Tutkintopäätösten mukaan aiempaa tutkintoaan täydentäneitä	Diakonian viran kelpoisuus (nro 162)

Ammattikorkeakoulu	Naisia	Miehiä	Yhteensä	Lukumäärä	Kokonaismäärä
Diak (sosionomi)	67	13	80	9	89
Diak (sairaanhoitaja)	31	2	33	3	36
Novia (sosionomi)	4	0	4	3	7
Yhteensä	102	15	117	15	132

Arviot tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä

Diakonia-ammattikorkeakoulun mukaan suurin osa vuonna 2024 kaikista kirkolliseen kelpoisuuteen valmistuneista on koulutuksen päättyessä työllistynyt eri työantajasektoreille (106 työllistynyttä/167 tutkinnon suorittanutta). Valmistuneista Kirkon palveluksessa oli koulutuksen päättyessä 21 henkilöä.

Sosionomi (AMK), diakoneista 56 ilmoitti työllistyneensä (valmistuneita 84) ja sairaanhoitaja (AMK), diakonisoista 23 ilmoitti työllistyneensä (valmistuneita 33).

YH Noviasta valmistuneet ovat opintojen aikana työskennelleet seurakunnassa määräaikaisina työntekijöinä, ja tutkinnon suorittamisen jälkeen ovat voineet jatkaa vakituisina työntekijöinä.

Diakoniavihkimys

Piispainkokous antaa suosituksen diakonian virkaan vihkimisestä. Voimassa oleva suositus on vuodelta 2023. [Piispainkokouksen-suositus-diakonian-virkaan-vihkimisestä-24.10.2023.pdf](#)

Piispainkokouksen suosituksen mukaan diakonian virkaan voidaan vihkiä henkilö, joka on kutsuttu hoitamaan diakonian virkaa kirkossa tai seurakunnassa taikka diakoniaan liittyviä tehtäviä palvelussuhteessa seurakuntaan. Lisäksi voidaan vihkiä henkilö, joka on kutsuttu hoitamaan diakoniaan liittyviä tehtäviä (KJ 3: 24 §) palvelussuhteessa kristilliseen järjestöön, valtioon, kuntaan, säätiöön, yksityiseen järjestöön tai muuhun yhteisöön ja joka osallistuu erikseen sovittavalla tavalla kirkon tehtävän toteuttamiseen.

Diakonian virkaan vihittiin vuonna 2024 eri hiippakunnissa yhteensä 45 henkilöä. Virkaan vihityistä lähes kaikilla (41) oli vokaatio seurakuntaan ja neljällä muihin yllä mainittuihin tehtäviin.

Taulukko 6. Diakonian virkaan vihityt hiippakunnittain

Diakonian virkaan vihkimys 2024 (2023)	Vihkimysmessuja	Vihityt	Vokaatio seurakuntaan	Ordinaatio valmennuksen toteutus	vihkimys samassa messussa pappisvihkimyksen kanssa
Helsingin hiippakunta	1 (1)	3 (5)	2 (4)	yhteinen	samassa
Mikkelin hiippakunta	1 (1)	2 (5)	2 (5)	erikseen	erikseen
Lapuan hiippakunta	2 (1)	6 (3)	6 (2)	yhteinen	samassa
Kuopion hiippakunta	1 (1)	4 (5)	4 (5)	erikseen	erikseen
Tampereen hiippakunta	2 (2)	2 (7)	5 (7)	yhteinen	samassa
Turun arkkihiippakunta	2 (1)	5 (3)	5 (3)	yhteinen	samassa

Espoon hiippakunta	2 (2)	6 (6)	5 (6)	yhteinen	1 yhdessä, 1 erillinen
Porvoon hiippakunta	2 (2)	4 (4)	4 (4)	erikseen	erillinen
Oulun hiippakunta	1 (1)	10 (7)	8 (6)	erikseen	erikseen
Yhteensä	14 (12)	45 (45)	41 (42)		

Taulukko 7. Diakonian virkaan vihittyjen määrä 2020–2024

vuosi	2020	2021	2022	2023	2024
Vihittyjen määrä	32	43	59	45	45

Hiippakuntien mukaan yhteisissä ordinaatiovalmennuksissa on erillisiä osioita papeiksi ja diakonian virkaan vihittäville. Mikkelin hiippakunta aloittaa toukokuussa 2025 diakonian virkaan vihkimyksen samassa messussa pappisvihkimyksen kanssa. Porvoon hiippakunnassa pohditaan yhteistä ordinaatiovalmennusta.

Vuoden aikana hiippakuntien ja Kirkon tutkimus ja koulutus yksikön työryhmä valmisteli diakoniaan virkaan vihkimyksen hakulomaketta, joka on mahdollista ottaa käyttöön kaikissa hiippakunnissa. Samalla tehtiin Piispainkokouksen suosituksen mukainen ohje osaamisportfoliosta.

Kirkon työhön opiskelevien seminaari (KiTOS) ja seurakuntaharjoittelu

KiTOS-päiviin osallistuminen

KiTOS-päivien toteutuksesta laadittiin vuonna 2018 hiippakuntien yhteiset periaatteet ja niitä tarkistettiin syksyllä 2023. Vuosittaisessa hiippakuntien ja kouluttavien laitosten KiTOS-yhdyshenkilöiden palaverissa 2024 arvioitiin KiTOS-päivistä saatua palautetta ja kehittämis ehdotuksia. Opiskelijat ovat toivoneet voivansa osallistua nykyistä enemmän KiTOS-päivien suunnitteluun. Etä-KiTOS nousi myös toteutustapana keskusteluun. Ilmoittautumisen tapaa sekä tiedotusta opiskelijoille on päätetty tehostaa.

Vuonna 2024 hiippakuntien järjestämiin KiTOS-päiviin osallistui yhteensä 142 kirkon eri tehtäviin opiskelevaa. Diakoniaopiskelijoiden osallistujamäärä (71) oli noussut edellisvuodesta ja diakoniaopiskelijat olivat suurin yksittäinen opiskelijaryhmä.

Diakin arvion mukaan osallistumiseen on pyritty löytämään ratkaisuja ammattikorkeakoulun sisällä. Opiskelijoiden antama palaute KiTOS-päivistä on ollut kiittävää.

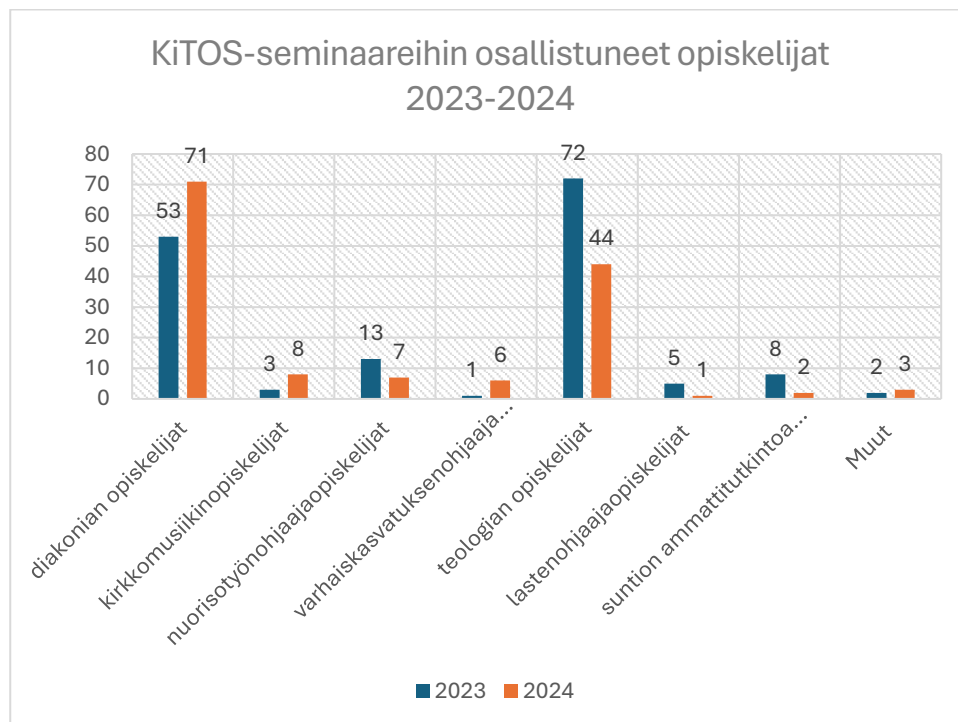
Porvoon hiippakunta on järjestänyt mentoripäiviä YH Novian diakonian ja nuorisotyönohjaajaopiskelijoille sekä heidän mentoreilleen. Porvoon hiippakunnassa järjestetään ensimmäistä kertaa KiTOS-päivät vuonna 2025.

Taulukko 8. KiTOS-seminaareihin osallistuneet diakoniaopiskelijat hiippakunnittain vuonna 2024 (2023).

Turku	Tampere	Oulu	Mikkeli	Porvoo	Kuopio	Lapua	Helsinki	Espoo	Yhteensä
-------	---------	------	---------	--------	--------	-------	----------	-------	----------

6 (6)	8 (6)	18 (13)	10 (7)	0 (0)	3 (0)	7 (1)	15 (17)	4 (3)	71 (53)
-------	-------	---------	--------	-------	-------	-------	---------	-------	---------

Taulukko 9. KiTOS-seminaareihin osallistuneet opiskelijat 2023–2024

Seurakuntaharjoittelujaksojen toteutuminen

Diakonian virkaan opiskelijoiden opintoihin sisältyy seurakuntaharjoittelu. Se ajoittuu opinnoissa sosionomi (AMK), diakoniatyön opiskelijoilla viidennellä lukukaudelle ja sairaanhoitaja (AMK), diakonisen hoitotyön opiskelijoilla seitsemännellä lukukaudelle. Harjoittelujakso muokkaa käsitystä seurakunnasta ja kirkosta työpaikkana ja siksi hyvin toteutunut harjoittelu edistää hakeutumista diakoniatyöhön.

Harjoittelupaikat sijoittuvat suurelta osin Oulun ja Helsingin hiippakuntien seurakuntiin. Tätä selittää Diakin kampusten sijainti. Opiskelijoiden taloudellinen tai henkilökohtainen tilanne voi vaikeuttaa harjoittelun suorittamista kaukana opiskelupaikkakunnasta.

Taulukko 10. Harjoittelujaksojen määrä hiippakunnittain

2024 (2023)	Harjoittelujaksojen määrä hiippakunnittain									
Ammattikorkeakoulu	Turku	Tampere	Porvoo	Oulu	Mikkeli	Lapua	Kuopio	Helsinki	Espoo	Yhteensä
Sos. (AMK), diakoniatyö	12 (14)	14 (10)	1 (5)	35 (30)	7 (6)	5 (3)	10 (4)	22 (18)	11 (11)	117 (101)
Sh (AMK), diakoninen hoitotyö	1 (2)	1 (0)	0 (1)	17 (14)	1 (1)	0 (2)	0 (1)	6 (7)	1 (5)	27 (33)
Yhteensä	13 (16)	15 (10)	1 (6)	52 (44)	8 (7)	5 (5)	10 (5)	28 (25)	12 (16)	144 (134)

Diakin mukaan harjoittelupaikkojen saamiseen ja alueelliseen sijaintiin on kiinnitettävä edelleen huomiota. Kirkon ja seurakuntien tulee edistää harjoittelijoiden sijoittumista eri puolelle Suomea.

Seurakuntien on tärkeää myös miettiä houkuttelevuuttaan harjoittelupaikkana. Harjoittelu on merkittävä tekijä rekrytointeja ajatellen. Harjoittelupaikan saatuaan opiskelijat ovat pääosin varsin tyytyväisiä seurakunnassa saatuun harjoittelukokemukseen ja ohjaukseen. Tämä reflektoi työpaikkaohjaajien sitoutumista ohjaustehtäväänsä. Työpaikkaohjaajat osallistuvat kohtuullisen aktiivisesti ohjaajille tarjottuihin tapaamisiin.

Novia toteaa, että on erittäin haastavaa löytää sopivia harjoittelupaikkoja, joissa olisi pätevä työntekijä. Diakoniatyöntekijät eivät ole tottuneet toimimaan ohjaajina. Suuret seurakunnat, joissa on resursseja, kiinnostavat opiskelijoita. Kouluttajat ja harjoittelupaikka käyttävät jossain määrin 'eri kieltä' ja siksi dialogia ammattikorkeakoulun ja seurakuntien välillä voisi vahvistaa.

Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa olevien määrät

Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta diakonian virkoihin

Hiippakunnilta kysyttiin tammikuussa 2024 arviota työvoiman saatavuudesta koko hiippakunnan seurakuntien näkökulmasta.

Espoon hiippakunta: tyydyttävä saatavuus.

Helsingin hiippakunta: tyydyttävä saatavuus. Kaikkiin virkoihin saatu hakijoita, mutta hakijamäärät ovat pieniä.

Kuopion hiippakunta: tyydyttävä saatavuus. Työvoiman saatavuudessa on suuria eroja riippuen seurakunnasta. Joissakin on pätevien hakijoiden puuttumisen vuoksi täytetty epäpätevillä henkilöillä.

Lapuan hiippakunta: vaikea saatavuus. Pätevistä työntekijöistä on edelleen pulaa. Hakijoita on vähän myös maakuntakeskuksiin ja niiden lähialueille. Virkoja joudutaan laittamaan uudelleen auki pätevien hakijoiden puuttuessa. Erityisesti sijaisuuksiin, osa-aikaisiin ja määräaikaisiin virkoihin on vaikea löytää työntekijöitä.

Mikkelin hiippakunta: tyydyttävä saatavuus. Eläköitymisen vuoksi avoinna olevat virat on saatu täytettyä. Palkkauksen vaativuusryhmän korotus on edistänyt virkojen täyttämistä.

Oulun hiippakunta: tyydyttävä saatavuus.

Porvoon hiippakunta: vaikea saatavuus. Vaikea saada päteviä hakijoita. Virat jätetään täyttämättä tai palkataan henkilö, joka ei täytä viran kelpoisuusehtoja.

Tampereen hiippakunta: ei tietoa muutoksesta aiempaan.

Turun arkkihiippakunta: tyydyttävä saatavuus. Ammattikorkeakoulupaikkakunnalla saatavuus virkoihin on hyvä ja suurimmille paikkakunnille on hakijoita. Pienillä paikkakunnilla on haasteita rekrytoinnissa.

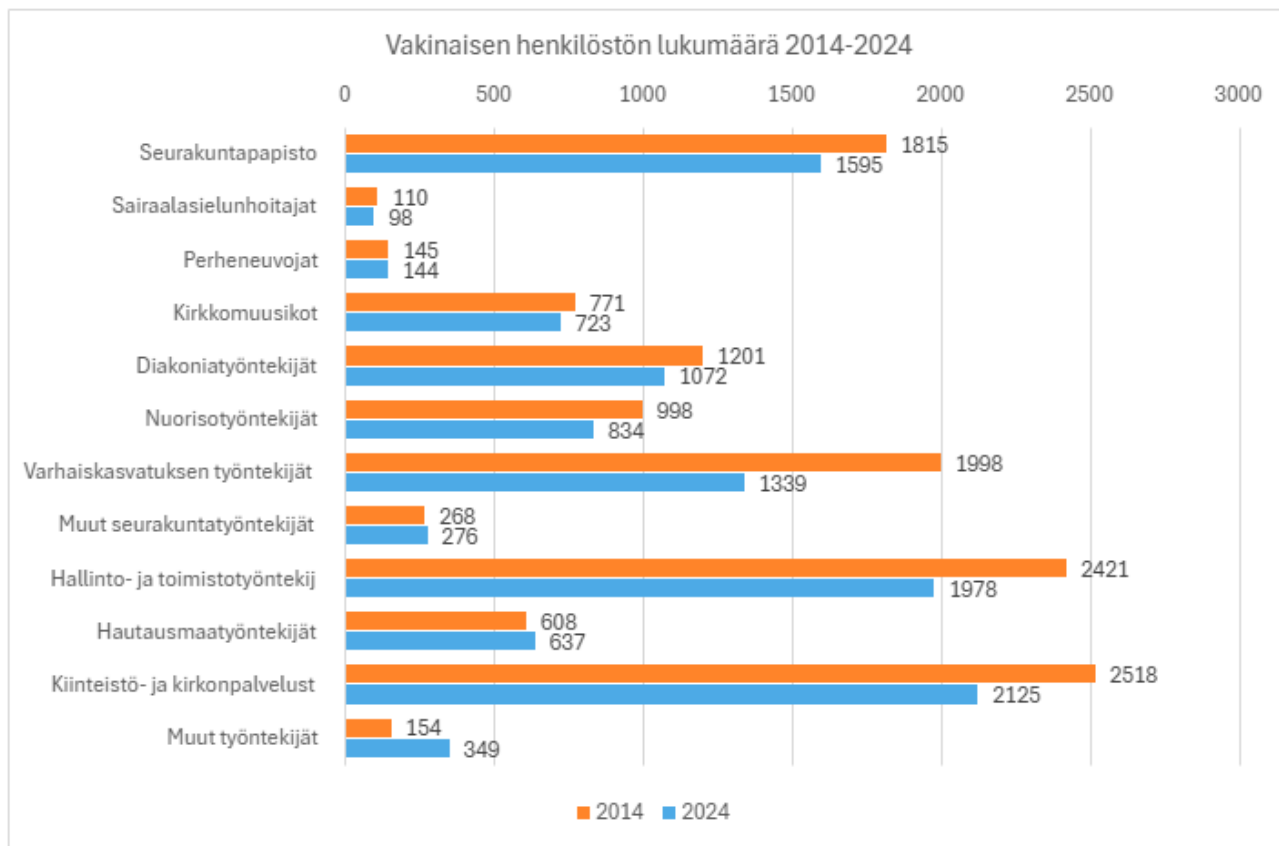
Porvoon ja Lapuan hiippakunnat arvioivat diakonian virkaan rekrytointitilanteen vaikeaksi ja muut hiippakunnat tyydyttäväksi. Tilanne on heikentynyt aiemmista vuosista.

Seurakuntien palveluksessa olevien diakonian viranhaltijoiden määrät

Vuonna 2024 vakinaisessa virkasuhteessa/työsuhteessa oli 1201 diakonian viranhaltijaa. Kirkon henkilöstötilaston mukaan palvelussuhteessa olevia diakoniatyöntekijöitä oli 1300 (06/2024).

Vakituisten diakonian viranhaltijoiden määrä on laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Muutos on samansuuntainen muiden työntekijäryhmien kanssa.

Taulukko 11. Vakinaisen henkilöstön lukumäärä 2014 ja 2024

Alla olevassa taulukossa on kirkon henkilöstöryhmien ikäjakaumia vuonna 2024. Tilastossa on mukana kesä- ja kausityöntekijät ja yksittäisten nimikkeiden henkilöstömäärät. Taulukko osoittaa, että diakoniatyössä on vähän kausi- ja kesätyöpaikkoja ja se poikkeaa määrältään huomattavasti mm. nuoristyöntekijöistä, kanttoreista ja teologeista. Kesätyö- ja muiden kausityöpaikkojen lisääminen voisi olla yksi rekrytointitapa seurakuntatyöhön.

Diakoniatyöntekijöiden keski-ikä on 51 vuotta, joka on verrattain korkea. Lähivuosina eläköitymisen vuoksi vapautuu virkoja. Nykyisessä rekrytointitilanteessa se asettaa erityisen suuria haasteita seurakunnille. Diakonian tutkimuksen suorittaneiden näkökulmasta tilanne on edullinen.

Taulukko 12. Ikäjakaumat tehtäväryhmittäin 2024. (Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastot)

Ikäluokka

Tehtäväryhmä	-20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	yhteensä
Diakoniatyöntekijät	4	9	38	66	94	159	217	209	291	262	73	1422
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyö	249	188	125	167	163	235	293	413	604	722	306	3465
Kirkkomuusikot	8	29	53	65	81	122	157	133	149	154	46	997
Muut seurakuntatyöntekijät	118	233	92	63	62	59	66	77	80	81	51	982
Nuorisotyöntekijät	54	210	184	155	160	178	143	117	125	97	7	1430
Seurakuntapapisto	1	36	98	151	201	273	308	242	264	348	211	2133
Varhaiskasvatuksen työntekijät	53	87	81	139	161	241	257	240	306	283	89	1937
yhteensä	487	792	671	806	922	1267	1441	1431	1819	1947	783	12366

Taulukko 13. Kesä- ja kausityöntekijät tehtäväryhmittäin vuosina 2020–2024 (Kirkon työmarkkinatilan tilastot)

Tehtäväryhmä /lukumäärä vuosittain	2020	2021	2022	2023	2024
Diakoniatyöntekijät	3	3	3	9	10
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	5	1	7	5	9
Hautausmaatyyöntekijät	4237	4465	4316	4356	4457
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	66	77	93	103	106
Kirkkomuusikot	35	42	40	35	44
Muut seurakuntatyöntekijät	138	250	290	258	286
Muut työntekijät	33	74	47	41	52
Nuorisotyöntekijät	149	208	178	193	189
Sairaalasielunhoitajat	-	2	1	4	1
Seurakuntapapisto	89	94	88	85	84
Varhaiskasvatuksen työntekijät	4	13	2	7	6
Yhteensä	4759	5229	5065	5096	5244

Alan täydennyskoulutus

Kirkon henkilöstökoulutus tarjoaa kirkon työhön suuntautunutta täydennyskoulutusta ajankohtaiskoulutuksina, täydentävinä, erityiskoulutuksina sekä tilauskoulutuksina. Täydennyskoulutusta toteuttavat kirkon keskushallinto, kouluttavat laitokset, järjestöt, seurakunnat ja seurakuntayhtymät.

Ammattikorkeakoulujen toteuttamaan täydennyskoulutukseen kuuluvat korkeakoulujen erikoistumiskoulutukset sekä ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot. Lyhytkestoisen täydennyskoulutuksen muotoja ovat avoimet korkeakouluopinnot, seminaarit sekä maksulliset lisäkoulutukset. Osaamista täydentävät myös Kirkkohallituksen ja hiippakuntien yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toteuttamat verkostotapaamiset.

Osallisena kirkon uskosta ja tehtävästä -orientoitumiskoulutus

Orientoitumiskoulutus on tarkoitettu kirkon palvelukseen tulleille uusille työntekijöille osana työelämäänsä orientoitumista ja perehdyttämistä. Tavoitteena on, että osallistuja vahvistaa käsitystään kirkon olemuksesta ja hengellisestä perustehtävästä, jäsentää ammattinsa ja osaamisensa seurakunnan ja kirkon työn kokonaisuuteen sekä hahmottaa hengellisen elämän hoitamisen merkityksen osana kirkon työntekijän ammatti-identiteettiä. Orientoitumiskoulutusta toteuttavat hiippakunnat. Osa

hiippakunnista järjestää orientoitumiskoulutuksen yhdistettynä ordinaatiovalmennukseen ja osa järjestää sen omana koulutuksena, erillisenä ordinaatiovalmennuksesta.

Vuonna 2024 hiippakuntien järjestämään orientoitumiskoulutukseen osallistui yhteensä 179 työntekijää, joista 39 oli diakonian viranhaltijaa.

Taulukko 14. Orientoitumiskoulutukseen osallistujat vuonna 2024 henkilöstöryhmittäin eri hiippakunnissa

Hiippakunta/henkilöstöryhmä	diakonian viranhaltijat	lastenohjaajat	lähetys- ja kv. työn ohjaajat	kanttorit	nuorisotyönohjaajat	suntiot	teologit	varhaiskasvatuksen ohjaajat	muut	yhteensä
Espoon hiippakunta	0	3	0	0	2	0	0	0	0	5
Helsingin hiippakunta	3	0	0	1	4	0	0	0	0	8
Kuopion hiippakunta	11	5	2	1	7	11	7	1	13	58
Lapuan hiippakunta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mikkelin hiippakunta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oulun hiippakunta	5	0	1	0	8	0	5	2	0	21
Porvoon hiippakunta	3	0	0	0	0	0	10	0	0	13
Tampereen hiippakunta	5	3	0	2	3	3	3	0	14	33
Turun arkkihiippakunta	12	3	1	1	5	1	14	1	3	41
Yhteensä	39	14	4	5	29	15	39	4	30	179

Kirkon henkilöstökoulutus

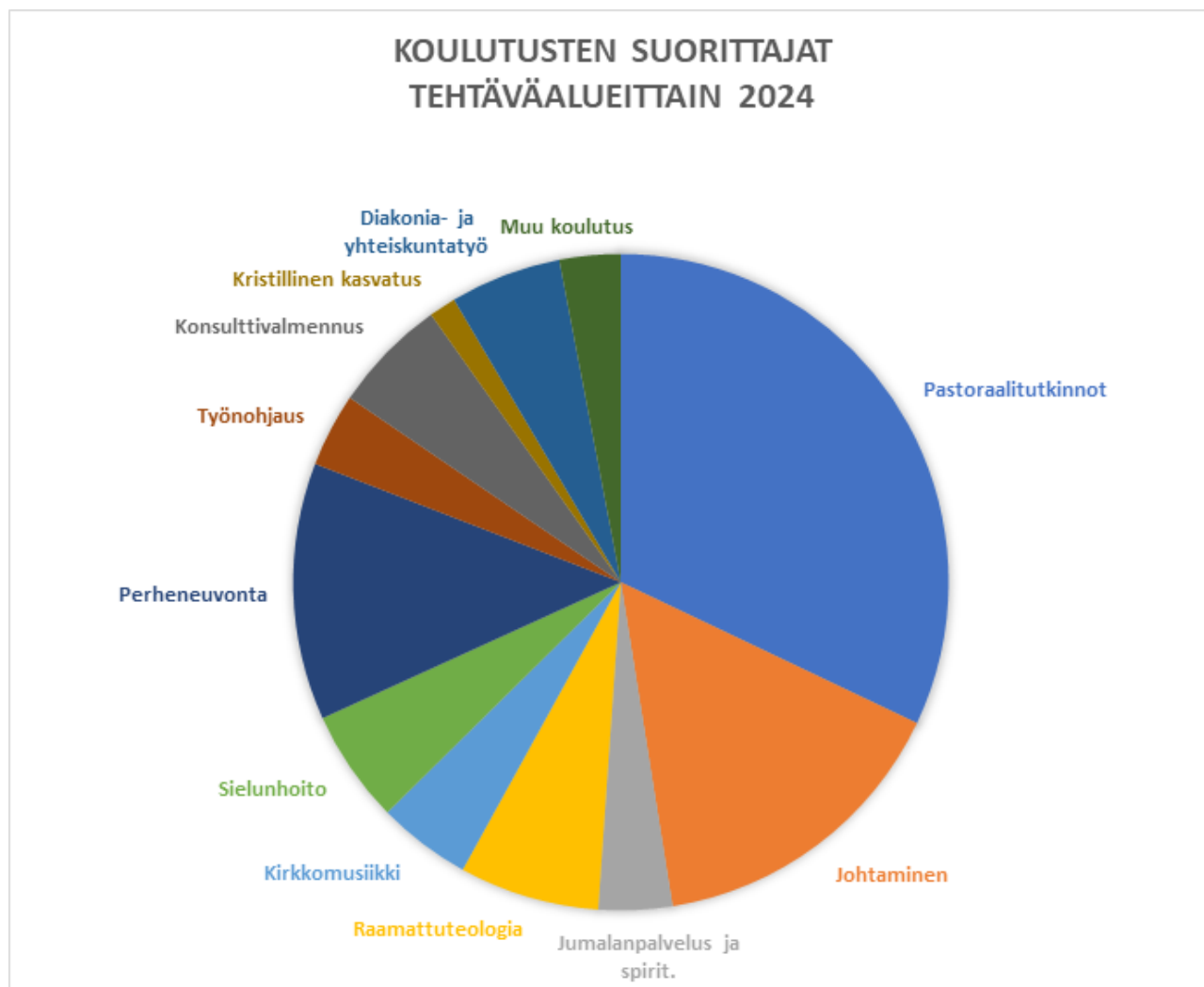
Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön tehtävänä on järjestää erityisasiantuntemusta edellyttävää henkilöstökoulutusta seurakuntien työntekijöille. Henkilöstökoulutuksen ja sen koordinoinnin tavoitteena on tukea henkilöstön ammatillista osaamista vastaamaan kehittyvää työtä erilaisissa toimintaympäristöissä. Tämä tapahtuu vahvistamalla suunnitelmallista osaamisen kehittämistä selvittämällä koulutustarpeita ja arvioimalla ja kehittämällä koulutuksia vastaamaan työn osaamisen tarpeisiin.

Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön johdolla tehtiin laajamittainen erityiskoulutusten kehittäminen. Sen tuloksena siirryttiin työalakohtaisista erityiskoulutuskokonaisuuksista uuteen Kirkon työn erityiskoulutukseen (30 op), joka otetaan käyttöön 2025 vuoden alusta. Diakonian erityiskoulutuksen kokonaisuus (25 op) muuttuu Kirkon työn erityiskoulutukseksi, jossa on edelleen valittavina erilaisia diakonian (5 op) moduuleja.

Vuoden aikana diakonian alan moduuleista toteutettiin viiden opintopisteen moduulit Diakonia muuttuvassa yhteiskunnassa, Surutuki, Mielenterveyden vahvistaminen ja Syrjäytymisen ehkäisy. Koulutuksiin osallistui myös muita kuin diakonian viranhaltijoita. Diakonian viranhaltijat osallistuivat myös erityiskoulutuksen muihin moduuleihin ja erityiskoulutuksiin.

Kirkon henkilöstökoulutuksen vuoden 2024 tilastot on koottu Kirkon henkilöstökoulutuskalenteriin ilmoitettujen tapahtumien toteumatiedoista. Tiedot eri koulutustiedoista on koottuna, mutta osallistujatietoja ei kerätä tilastoihin ammattiryhmittäin.

Taulukko 15. Koulutusten suorittajat tehtäväalueittain

Uusi tilastointitapa ei kerää enää osallistujatietoja ammattiryhmittäin, koska koulutusten toteuttajat kokivat niiden keräämisen vaikeaksi ja työlääksi. Koulutustilastoissa kohderyhmä diakonian viranhaltijat, näyttää vain osallistujamäärän koulutuksiin, joissa yhtenä koulutuskalenteriin ilmoitettuna kohderyhmänä olivat diakonian viranhaltijat.

→ Vuoden 2026 henkilöstökoulutuskalenteriin ilmoitetaan ja tilastoidaan erikseen webinaarit ja itseopiskeluaineistot. Tämä selkeyttää tilastojen tulkintaa erityyppisten koulutusten välillä ja kertoo tarkemmin niiden osallistujamääriä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot sosionomi (YAMK) ja sairaanhoitaja (YAMK)

Diakonia-ammattikorkeakoulun ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot eli YAMK-tutkinnot ovat työelämän kehittämiseen suuntautuvia ylempiä korkeakoulututkintoja, jotka syventävät ammatillista asiantuntijuutta ja erityisosaamista.

Arvot, yhteisöt ja etiikka (90 op) – opintoja suoritti 36 henkilöä ja heistä tutkinnon suoritti seitsemän naisopiskelijaa, joista viisi oli sosionomi (YAMK) ja kaksi sairaanhoitaja (YAMK) -tutkintonimikkeillä. Vuonna 2024 ei ollut hakua sosionomi (YAMK), Arvot, yhteisöt ja etiikka -koulutukseen.

Kirkon työntekijöitä opiskelee alla olevissa Diakin sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulun tutkinto-ohjelmissa. Näitä ovat:

- Monialainen ja yhteensovittava johtaminen
- Ekososiaalinen työ ja globaaliosaaminen
- Vaikuttava asiakas- ja palveluohjaus sosiaali- ja terveysalalla.

Työllistyminen. Diakin mukaan ylemmissä ammattikorkeakoulututkinnoissa opiskelevat ovat pääsääntöisesti työelämässä. Useimmat näistä tutkinnoista valmistuvat kirkon työntekijät haluaisivat edelleen jatkaa kirkon tai seurakuntien tehtävissä, mutta siten, että voisivat hyödyntää tutkinnon tuottamaa asiantuntemusta. Jonkin verran kirkon työntekijöitä siirtyy sote- tai järjestösektorille ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen. Tarkkaa tietoa tästä ei ole.

Opintotukien muutosten vaikutukset. Koska ylempien ammattikorkeakoulututkintojen opiskelijat ovat työelämässä, tutkinto suoritetaan yleensä osittain tai kokonaan työn ohella. Aikuiskoulutustuen poistaminen on vaikuttanut opiskelijoiden opintojen etenemiseen ja hyvinvointiin. Opintovapaalle siirtyminen ei enää ole välttämättä mahdollista taloudellisista syistä. Tutkinnon suorittaminen työn ohella vaatii paljon ja vaikuttaa jaksamiseen ja hyvinvointiin.

Korkeakoulujen rahoitusmuutosten vaikutukset. Kymmenen viimeisen vuoden aikana sosiaali- ja terveysalan tutkintojen rahoitus on puolittunut, ja Diakin perusrahoitus on pudonnut kaikkiaan 33 %. Diakissa käynnistettiin huhtikuussa 2024 yhteistoimintalain mukaiset muutosneuvottelut, joiden päätöksenä henkilöstöä irtisanottiin ja työtehtäviä muutettiin. Rahoitusleikkaukset näkyvät siten suoraan opetuksen toteuttamiseen suunnattujen resurssien pienenemisenä ja henkilöstön työmäärän lisääntymisenä.

Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen kehittäminen. Vuoden 2024 aikana uudistettiin ylempään ammattikorkeakoulututkintoon sisältyviä tutkimus- ja kehittämismenetelmien opintoja sekä opinnäytetyöprosessia. Syksyllä 2024 käynnistyi kaksi osittain rinnakkaista prosessia, joissa päivitetään syksyllä 2025 käynnistyvien tutkintojen toteutuksia ja koko Diakin ylempien ammattikorkeakoulututkintojen tarjonta kokonaisuudessaan.

Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot ja toimenpiteet

Diakonia-ammattikorkeakoululta ja Yrkeshögskolan Novialta on kysytty näkemyksiä valtion rahoitusleikkausten vaikutuksista tutkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen, havaintoja opintotuen muutosten vaikutuksista opiskelijoiden hyvinvointiin ja opinnoissa etenemiseen sekä tutkintojen ja opetuksen kehittämiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Koulutuksen rahoitusmuutosten vaikutukset ammattikorkeakouluille

Diak toteaa, että ammattikorkeakoulun on mietittävä entistä huolellisemmin rahoituksen riittävyttä ja kustannustehokkuutta. Koulutuksen laadusta ei haluta tinkiä, mutta kustannuksia on leikattava. Maksullisiin täydennyskoulutuksiin ja palveluliiketoimintaan pyritään panostamaan ja kehittämään niitä. Opiskelijoiden tavoiteajassa valmistuminen on rahoitusnäkökulmasta todella tärkeää. Siksi koulutukseen on tärkeää saada motivoituneet opiskelijat. Oppilaitoksen tarjoamat tukitoimet opiskelupolulle edesauttavat opintojen etenemistä.

Novian mukaan koulutuksen rahoitusleikkaukset eivät ole vaikuttaneet merkittävästi.

Havainnot opintotuen muutosten vaikutuksista opiskelijoiden hyvinvointiin ja opinnoissa etenemiseen

Diakin mukaan muutoksen takia opiskelijoiden hyvinvointi heikkenee. Yhä useampi opiskelija yrittää turvata toimeentuloaan tekemällä töitä opiskelujen rinnalla. Tämä aiheuttaa osalla opiskelijoista haasteita opintojen etenemisessä ja jaksamisessa. Osa opiskelijoista pystyy selviämään tilanteessa ja opinnot etenevät jopa tavoiteltua nopeammin.

Novian mukaan aikuisopiskelijat ovat työsuhteessa ja opiskelevat työn ohella eivätkä hae opintotukea. Taloudellinen tilanne voi johtaa siihen, että opintojen aikana tehdään liikaa töitä. Tämä heikentää kokonaisvaltaista hyvinvointia ja hidastaa opintoja.

Tutkintoon ja opetuksen kehittämiseen liittyviä keskeisiä havaintoja ja toimenpiteitä

Diak

Verkkopainotteisten tai kokonaan verkossa toteutuvien koulutusten vetovoima kasvaa. Verkkotutkinnot myös mahdollistavat koulutusten hyvän saavutettavuuden. Tämä on huomioitu vuoden 2026 koulutustarjonnassa. Tutkintojen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet näkyvät syksyllä 2025 aloittavien opiskelijoiden opintopolulla käyttöön otettavassa opetussuunnitelmassa ja toteutussuunnitelmissa.

Novia

Ammattikorkeakoululla on ollut aikaa arvioida kirkon työn suuntautumisopintojen viimeisintä kierrosta, joka toteutui vuosina 2022–2023. Osa näistä opiskelijoista on jo valmistunut. Novia on tehnyt pieniä muutoksia opetussuunnitelmaan ja päättänyt järjestää enemmän yhteisiä lähiopetuspäiviä, jolloin kaikki kirkon opiskelijat tapaavat samassa paikassa - hybridikoulutuksen ohella.

Ammattikorkeakoulujen yleiset toimenpide-ehdotukset

Ammattikorkeakoulujen nostamia havaintoja ja toimenpide-ehdotuksia koulutuksesta ja työelämäyhteistyöstä koulutuksen seurantaryhmälle tai Kirkkohallitukselle.

Diakin keskeiset havainnot ja esitetyt toimenpide-ehdotukset

Ammattikorkeakoulututkinnot: Koska verkkopainotteisuus lisääntyy kirkon alan opinnoissa niin tällöin esimerkiksi luentovieraita työelämästä on helppo saada.

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot: Ylempi ammattikorkeakoulututkinto tuottaa työelämälähtöistä ja ajankohtaista asiantuntijuutta ja osaamista, esimerkiksi tutkimus- ja kehittämisosaamista, jota olisi mahdollista hyödyntää seurakuntien ja kirkon työssä enemmän (esim. tiedolla johtamisen kehittämisessä). Tärkeää olisi myös ottaa tämä asiantuntemus huomioon palkkauksessa.

Novian keskeiset havainnot ja esitetyt toimenpide-ehdotukset

Olisi hyvä keskustella myös seurantaryhmässä siitä, kuinka ammattikorkeakoulut voisivat kehittää opinnäytetyön prosessia tutkintoon täydentäville, jotta se palvelisi paremmin työelämää.

Seurantaryhmän havaintoja ja johtopäätöksiä

Sairaanhoitaja (AMK), diakonisen hoitotyön hakijamäärä on laskenut. Diakoniassa tarvitaan osaamista ihmisen ja yhteisöjen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ymmärtämiseksi ja edistämiseksi ja siksi diakonisen hoitotyön opiskelijarekrytointia tulee edistää.

Diakoniaopiskelijat osallistuvat KITOS-päiviin runsaslukuisesti. Määrä on noussut viime vuodesta.

Rekrytoinnin kannalta seurakuntien olisi hyvä palkata diakoniaopiskelijoita kesätyöhön.

Harjoittelupaikkojen tasaisempi jakautuminen eri hiippakuntien alueille on jatkossa keskeinen haaste. Seurakunnat voivat edistää tilannetta järjestämällä esimerkiksi harjoitteluajan asumista.

Diakonian virkoihin on vähän hakijoita. Diakonian viran kelpoisuuden suorittaneita valmistuu vuosittain riittävästi. Haasteena on seurakuntatyöhön rekrytointi.

Henkilöstötilastojen mukaan diakonia viranhaltijoiden keski-ikä on korkea (51 vuotta). Ilman toimenpiteitä rekrytointitilanne vaikeutuu lisää.

Ylemmän ammattikorkeakoulu (YAMK)-tutkinnon suorittaneiden osaaminen tulisi tunnistaa ja käyttää seurakunnan diakoniatyön kehittämisessä. Tehtäväkuvien kehittämisellä voidaan pitää tehtäväänsä sitoutuneita työntekijöitä seurakuntatyössä.

Raportti nuorisotyön koulutuksista 2024

Kirkon nuorisotyön koulutuksen seurantaryhmän toiminta

Kirkon nuorisotyön koulutuksen seurantaryhmä on Suomen evankelisluterilaisen kirkon, ammattikorkeakoulujen sekä työelämän yhteistyöryhmä. Se seuraa ja tukee alansa osaamisen kehittämistä kirkon osaamistarpeiden näkökulmasta sekä laatii Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön toimeksiannosta vuosittain alansa koulutusraportin.

Seurantaryhmän tehtäväalaan kuuluvat nuorisotyönohjaajan virkaan kelpoistavat ammattikorkeakoulututkinnot ([KS nro164](#)), niihin rekrytoituminen, opiskelu ja harjoittelut sekä kirkon nuorisotyön henkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyvä täydennyskoulutus.

Kirkon nuorisotyön koulutuksen seurantaryhmän kauden 2022–2024 jäsenet (**31.12.2024**):

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja:

Kirkkoherra Salla Poropudas (puheenjohtaja,) Helsingin hiippakunta

Asiantuntija Jaakko Niiles (varapuheenjohtaja), Espoon hiippakunta

Varsinaiset ja varajäsenet:

Nuorisosihteeri Hanna Kärsämä, Kuopion evankelisluterilainen seurakuntayhtymä

Varajäsen johtava kasvatuksen viranhaltija Sanna Ahjosaari, Korson seurakunta

Koulutusasiantuntija Pia Korri, Tampereen seurakuntayhtymä

Varajäsen asiantuntija Janne Kippola, Jyväskylän seurakunta

Nuorisotyönohjaaja Jouni Heikinheimo, Oulujoen seurakunta

Varajäsen nuorisosihteeri Rose-Marie Virolainen, Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä

Lehtori Sami Ritokoski, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Varajäsen yliopettaja Minna Valtonen, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Yliopettaja, koulutusalapääällikkö Vesa Nuorva, Centria-ammattikorkeakoulu

Varajäsen lehtori Annika Yliniemi, Centria-ammattikorkeakoulu

Lektor Luisa Tast, Yrkeshögskolan Novia

Varajäsen lektor Nadja Suomela, Yrkeshögskolan Novia

Opiskelija Rasmus Teperi, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Varajäsen opiskelija Laura Luoto, Centria-ammattikorkeakoulu

Asiantuntija Sirpa Syrjä, Kirkkohallitus/Toiminnallinen osasto

Varajäsen asiantuntija Tuula Vinko, Kirkkohallitus/Toiminnallinen osasto

Sakkunnig Christer Romberg, Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA)

Varajäsen ledande sakkunnig Stefan Myrskog, Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA)

Asiamies Henrik Ketola, Kasvatuksen ja nuorisotyön asiantuntijat KNT ry

Varajäsen nuorisotyönohjaaja Tanja Vähöja, Diakonian ja Nuorisotyön ammattilaiset ry (DiaNa)

Suunnittelija Tapu Sirkka, Lasten ja nuorten keskus ry

Varajäsen suunnittelija Ville Viljakainen, Lasten ja nuorten keskus ry

Kouluttaja Selja Koponen, STEP-koulutus

Varajäsen tiiminvetäjä Kaisa Aitlahti, STEP-koulutus

Sihteeri, asiantuntija, Marja Pesonen, Kirkon tutkimus ja koulutus

Seurantaryhmän kokoukset

Kirkon nuorisotyön koulutuksen seurantaryhmällä oli kokouksia vuoden 2024 aikana yhteensä neljä. Lähikokoukset olivat 23.4.2024 ja 19.11.2024. Jälkimmäisessä kokouksessa oli yhteisösuus diakonia-koulutuksen seurantaryhmän kanssa. Teams-kokoukset olivat 1.2.2024 ja 3.10.2024. Seurantaryhmän puheenjohtajat ja jäsenet ovat osallistuneet sekä lähi- että Teams-kokouksiin aktiivisesti: noin 16–18 jäsentä/kokous (ka. 70 %).

Seurantaryhmän kokoukset ovat keskittyneet rekrytoinnin kehittämiseen, kirkon sekä erityisesti nuorisotyönohjaajien veto- ja pitovoimaan sekä määrälliseen ja laadulliseen ennakointiin.

Muita teemoja olivat:

- Ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmien sekä opiskelijatilanteen tilannekuvat
- Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot, erityisesti johtamisosaamisen näkökulmasta
- Nuorisotyönohjaajien täydennyskoulutuksen osaamistarpeet 2025–2026
- Luottamus ja maine -tutkimus – kirkon tulokset 2023, erityisesti tulokset työnantajakuvasta
- Nuorisotyönohjaajan viran perustelut – mihin viran merkitys ja tärkeys perustuu
- Palkkausasiat rekrytoinnissa, johtopäätökset
- Tuloksia Kirkon alan opiskelijoiden identiteetti, uskonnollisuus ja arvot -tutkimushankkeesta (KID)
 - Alku- ja valmistumisvaiheen kyselyjen tulokset
 - Seurakuntaharjoittelun merkitys Diakin kirkon alan opiskelijoiden ammatillisen identiteetin rakentumiselle
- Alustavia tuloksia Nuorisotyönohjaajien työn pitovoima -opinnäytteestä.

Nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden tuottaviin ammattikorkeakoulututkintoihin hakeneet ja aloittaneet

[Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnan](#) tapoja on kolme:

1. Todistusvalinta: Opiskelijat valitaan ylioppilastutkinnon tai ammatillisen perustutkinnon (1.8.2015 alkaen valmistuneet tutkinnot) arvosanojen perusteella. Ylioppilastutkinnolla ja ammatillisella perustutkinnolla hakeville määritellään erilliset aloituspaikkamäärät. Muun muassa sosiaali- ja terveysalan sekä humanistisen ja kasvatustieteiden hakukohteissa on terveyteen ja toimintakykyyn liittyviä vaatimuksia (ns. SORA-tutkinnot).
2. Valintakoe: Sähköisellä valintakokeella arvioidaan valmiuksia ammattikorkeakouluopintoihin. Valintakokeessa on sekä kaikille hakijoille yhteisiä osioita että eri koulutusalojen omia osioita. Jotta voi tulla valituksi, tulee hakijan saada hyväksytysti suoritettua kaikki osiot. Sosiaali- ja terveysalalla

ja humanistisella ja kasvatusalalla osioita ovat päätöksentekotaidot, opetuskieli, englannin kieli sekä eettiset taidot ja tunneälytaidot. Sosiaali- ja terveystieteillä lisäksi matemaattiset taidot.

3. Aiempien korkeakouluopintojen perusteella tehtävä valinta: Avoimen ammattikorkeakoulun perusteella tehtävät valinnat toteutetaan pääsääntöisesti ammattikorkeakoulukohtaisesti erillishakuna.

Hakijoita nuorisotyönohjaajan virkaan kelpoistaviin tutkintoihin oli yhteensä 652. Yhteishaun kautta hakeutui 641. Erillishaun kautta hakeutui 11 (Taulukko 1.) Opiskelemaan hyväksyttiin 144, ja heistä aloitti opinnot 132. Vuonna 2024 aloittaneiden miesopiskelijoiden osuus oli 33 %. (Taulukko 2).

Taulukko 1. Opiskelemaan hakeutuneet 2024 ja vertailutiedot vuosilta 2019–2023

	Opiskelemaan hakeutuneet ¹																	
Koulut-tava lai-tos	Yhteishaku						Muut hakuväylät						Kaikki hakeneet yhteensä					
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Diak	492	314	310	444	450	437	9	8	5	9	5	6	501	322	315	453	455	443
Centria	143	115	122	146	87	261	3	9	8	2	12	2	146	124	130	148	99	263
Novia ²	6	1					0	0	3	0	0	0	6	1	3	0	0	0
Yh-teensä	641	430	432	590	537	698	11	17	16	11	17	8	652	447	448	601	554	706

Taulukko 2. Opiskelemaan hyväksytyt ja aloittaneet 2024 (2023 suluissa)

	Opiskelemaan hyväksytyt hakumuodon mu-kaan			Opiskelunsa aloittaneet suku-puolen mukaan ³		Opiskelunsa aloitta-neet
Kouluttava laitos	Yhteis-haku	Muu haku-väylä	Kaikki hyväksytyt yhteensä ⁴	Naisia	Miehiä	Yhteensä
Diak	74 (62)	7(4)	81 (66)	46 (49)	23 (6)	69 (55)
Centria	53 (56)	4 (5)	57 (11)	38 (45)	19 (11)	57 (56)
Novia	6 (1)	0 (0)	6 (1)	4 (0)	2 (1)	6 (1)
Yhteensä	133 (119)	11 (9)	144 (128)	88 (94)	44 (18)	132 (112)

¹ Muutokset tilastointiin. Vuodesta 2017 alkaen on tilastoitu kaikkien eri hakumuotojen hakijat. Vuoden 2019–2022 kyselyistä on jätetty pois ensisijaisten hakijoiden määrät, koska niitä ei enää ammattikorkeakouluissa tilastoida erikseen. Vuosina 2017–2019 alkaen tilastointiin myös valintakokeeseen osallistuneet. Vuodesta 2020 alkaen tilastolomakkeista on jätetty pois kysymys valintakokeeseen osallistuvien lukumäärästä korkeakoulujen opiskelijavalintauudistuksen takia.

² YH Novian kohdalta ei kirjata kaikkia yleiseen sosionomin hakukohteeseen hakeneita, vaan ne, jotka opintojen alettua ovat valinneet suuntautumisjärjestelmän nuorisotyönohjaajan opintoihin. Taulukossa näkyvät Noviaan muun hakuväylän eli erillishaun kautta hakeneet, hyväksytyt ja aloittaneet.

³ Lukumäärään lasketaan vuonna 2023 opintonsa aloittaneet opiskelijat. Lukumäärä sisältää syksyn 2023 haun, jossa opinnot ovat alkaneet keväällä 2024 ja kevään 2024 haun, jossa opinnot alkaneet syksyllä 2024. Tässä lukumäärässä näkyvät ne Novian opiskelijat, jotka ovat ensimmäisellä lukukaudella valinneet nuorisotyönohjaajan kelpoisuuteen johtavat suuntautumisopinnot.

⁴ Hyväksytyt lukumäärään lasketaan ne, joiden opiskelu alkaa vuonna 2024 sisältäen syksyn 2023 ja kevään 2024 yhteishaut sekä avoimen hakuväylän kautta vuonna 2024 opiskelemaan hyväksytyt.

Taulukko 3. Hakijat ja aloittaneet vuosina 2017–2024.

Hakijat ja aloittaneet	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Kaikki hakijat yhteensä	652	447	448	601	554	706	641	620
Aloittaneet	132	112	105	113	91	100	84	81

→ Opiskelemaan hakeneiden lukumäärä oli edellisvuosia selvästi suurempi. Myös opiskelunsa aloittaneiden kokonaismäärä kasvoi (Taulukot 1–3). Hakijamäärissä palattiin takaisin aiemmin, ennen pandemiaa, vakiintuneeseen yli 600 hakijan määrään.

→ Opiskelunsa aloittaneiden kokonaismäärä on noussut tasaisesti vuodesta 2017. Vuodesta 2021 alkaen Diakin ja Centrian opiskelunsa aloittaneiden määrä on ollut samaa suuruusluokkaa. (Taulukko 3.)

→ Miesten osuus aloittaneista opiskelijoista on viime vuosina vaihdellut melko säännönmukaisesti. Vuoden 2023 osuus oli poikkeuksellisen alhainen eli 16 %. Vuonna 2024 prosenttiosuus palasi vakiintuneelle tasolle (ks. alaviitteet miesopiskelijoiden suhteellisista osuuksista 5⁵ ja 6⁶).

Diakin sanallista arviointia opiskelijarekrytoinnista

Diak totesi, että kaksoiskelpoisuuden tuottavien tutkintojen vetovoimaa ei ole yhteishaussa onnistuttu vahvistamaan. Sosionomi/nuorisotyönohjaaja-koulutuksen vetovoima on huonompi kuin esimerkiksi sosionomi/diakonikoulutuksen. Sama trendi näkyy koulutuksen pitovoimassa ja koulutuksesta valmistumisessa.

Aiemman sosiaali- tai terveysalan korkeakoulututkinnon lisäksi suoritettavat tutkintoa täydentävät, kirkon virkaan kelpoistavat, opinnot (kelpoisuuskokonaisuudet) kiinnostavat opiskelijoita. Näiden avoimen ammattikorkeakoulun opintojen opiskelijamäärät ovat hienoisessa nousussa, vaikkakin määrät ovat pieniä. Kelpoisuusopintoina toisen kirkollisen kelpoisuuden hankkivia on vuosi vuodelta enemmän. Opiskelijoina he ovat usein tavoitteellisia, itseohjautuvia, päämäärätietoisia ja työelämäorientoituneita. Opintojen motivaattorina on usein seurakuntatyössä mahdollisesti tarjolla oleva virka. Myös seurakuntatyönantajan tuki (esim. opiskelu työajalla) on merkittävä asia.

Centrian sanallista arviointia opiskelijarekrytoinnista

Centria totesi, että yhteishaun osalta tilanne on säilynyt ennallaan. Valtaosa opiskelijoista tulee yhteishaun kautta. Polkuopiskelijoita tulee muutamia satunnaisesti. Uutena kehittelynä on muodostunut ns. vauhtiväylä, jota tarjotaan toisen asteen opiskelijoille. Tämän toivotaan edistävän sitä, että toisen asteen ammatillista perustutkintoa suorittavista opiskelijoista osa hakeutuisi ammattikorkeakouluopintoihin. Esimerkiksi kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon nuoriso- ja yhteisöohjauksen osaamisalan opiskelijoissa on motivoituneita kirkon työhön suuntautuneita opiskelijoita.

Novian sanallista arviointia opiskelijarekrytoinnista

Novia toteaa, että hakutilanteessa ei ole muutoksia verrattuna edellisvuoteen.

⁵ Vuosina 2007–2024 opiskelunsa aloittaneiden miesopiskelijoiden suhteelliset osuudet: 2024: **33** %; 2023: **16** %; 2022: **32** %; 2021: **28** %; 2020: **30** %; 2019: **32** %; 2018: **37** %; 2017: **28** %; 2016: 24 %; 2015: 25 %; 2014: **37** %; 2013: 24 %; 2012: **37** %; 2011: **28** %; 2010: **36,5** %; 2009: 24 %, 2008: 29 % ja 2007: **34** %.

⁶ Miesten osuudet aloittaneista eri ammattikorkeakouluissa 2015–2024.

- Diakissa vuonna 2024 aloittaneista miesopiskelijoiden osuus oli 33 % (2023: 11 %; 2022: 39 %; 2021: 27 %; 2020: 28 %; 2019: 30 %; 2018: 41 %; 2017: 37 %; 2016: 31 %; 2015: 18 %).
- Centriassa 2024 aloittaneista miesopiskelijoiden osuus oli 33 % (2023: 20 %; 2022: 20 %; 2021: 30 %; 2020: 32 %; 2019: 35 %; 2018: 25 %; 2017: 36 %; 2016: 38 %; 2015: 57 %).
- Noviassa vuonna 2024 kirkon alan suuntautumisopinnot aloittivat 2 (50 %) miestä (2023: 1).

Kirkkohallituksen opiskelijarekrytointiin liittyvät toimenpiteet

Studia-messujen 26.-27.11.24 kävijämäärä oli 15 234. Kirkon osastolla vieraili 2900 kävijää eli 20 % kaikista kävijöistä. Onnenpyörä, joka esitteli kirkon ammatteja, oli suosittu. Samoin Kirkon ammatit -peli, jota pelattiin messujen aikana 1360 kertaa. Päivystäjänä toimi 27 seurakuntien eri ammattiryhmiä edustavaa työntekijää.

Opo-päivillä Rovaniemellä 9.2.2024 tavattiin noin 250 opintojen ohjaajaa eri kouluasteilta. He olivat kiinnostuneita seurakunnassa toteutuvan TET-jakson ([Seurakuntatetin](#)) monialaisista mahdollisuuksista ja erityisesti tuetusta TET-jaksosta tukea tarvitseville nuorille.

Vuonna 2024 [Kirkon ammatit - mobiilipelillä](#) oli yhteensä 5900 sivukatselua ja [Kirkon ydinosaaminen](#) -sivulla 2500.

Nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden tuottavan ammattikorkeakoulututkinnon suorittaminen

Tutkintoja suorittavat opiskelijat

Nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden sisältäviä ammattikorkeakoulututkintoja suorittavien kokonaismäärä vuonna 2024 oli yhteensä 379. Kokonaisopiskelijamäärä on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana vakiintuneesti yli 300 opiskelijaa. Diakin opiskelijamäärä nousi usean vuoden jälkeen yli 200 opiskelijaan. Centrian opiskelijamäärä pysyi samansuuruisena muutamaan edelliseen vuoteen verrattuna. Novian uusi koulutusmalli sekä koulutuksen toteutuminen kahdella kampuksella näkyy opiskelijamäärän moninkertaistumisena verrattuna edeltävien vuosien tilanteeseen. (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Nuorisotyönohjaajan virkaan vaadittavia tutkintoja suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärä vuosittain 2015–2024

Ammattikorkeakoulu	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Diak	203	187	173	180	171	189	196	202	225	246
Centria	159	160	159	148	146	140	104	111	138	134
Novia	17	12	3	5	3	6	2	3	6	8
Yhteensä	379	359	335	333	320	335	302	316	369	388

→ Vuoden 2024 opiskelijamäärä on noussut samaan suuruusluokkaan kuin, mitä se oli kymmenen vuotta sitten.

Tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä

Nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden sisältävän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden yhteismäärä oli 62. Lisäksi kolme henkilöä täydensi tutkintoaan nuorisotyön ohjaajan kelpoisuuteen.

Tutkinnon suorittaneiden määrä vaihtelee vuosittain, koska aloittavien opiskelijoiden määrät vaihtelevat. Lisäksi tutkinnon suorittamiseen kuluva aika vaihtelee nykyisin aiempaa enemmän, koska aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen ja tunnistamisen (AHOT) käytännöt muovaavat opiskeluohjelman ja tutkinnon suorittamiseen käytettävän ajan yksilöllisesti. (Taulukko 5.)

Tutkinnon suorittaneiden miesopiskelijoiden prosentuaalinen osuus oli 16 % vuonna 2024 (taulukko 5).

→ Vuonna 2024 prosenttiosuus oli poikkeuksellisen alhainen. Tutkinnon suorittaneiden miesten osuus on vaihdellut säännönmukaisesti (2023: 28 %; 2022: 31 %; 2021: 34 %; 2020: 22 %; 2019: 24 %; 2018: 36 %; 2017: 31 %; 2009: 24 %).

→ Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan kelpoisuuden suorittaneiden määrät ovat pudonneet vuodesta 2018 alkaen. Vuonna 2024 suorittajia oli yhteensä diakonian ja nuorisotyönohjaajan virkaan kelpoistavissa tutkinnoissa vain 4 (taulukko 5). Vuosina 2014–2017 tämän kelpoisuuden suorittaneiden määrät olivat keskimäärin 20 suorittajaa vuosittain. Enemmistö lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan kelpoisuuden suorittaneista nuorisotyönohjaajista ovat vuosina 2017–2023 olleet Centrian opiskelijoita.

→ Koska kirkon hengellisen työn virkojen tehtäväkuvaukset kehittyvät yhä laaja-alaisemmiksi, osaamistarpeen sekä työllistymisen näkökulmasta lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan kelpoisuuden suorittaminen osana opintoja on jatkossa yhä tärkeämpää.

Taulukko 5. Nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden sisältävän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet 2024

2024	Tutkinnon suorittaneet sukupuolen mukaan		Tutkinnon suorittaneet	Tutkintopäätösten mukaan aiempaa tutkintoaan täydentäneitä	Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan kelpoisuus
Ammattikorkeakoulu	Naisia	Miehiä	Yhteensä	Lukumäärä	Kokonaismäärä
Diak	40	6	46	3	0
Centria	11	4	15	0	4
Novia	1	0	1	0	0
Yhteensä	52	10	62	3	4

Aiempaa tutkintoaan täydentäneet

[Nuorisotyönohjaajan viran tutkintopäätös \(KS nro 164\)](#) mahdollistaa tiettyjen tutkintojen täydentämisen. Tämä mahdollisuus avautui, kun vuonna 2020 uudistettiin hengellisen työn virkojen tutkintopäätökset. Diak aloitti nuorisotyönohjaajan virkaan kelpoisuuden tuottavat täydentävät opinnot syyslukukaudella 2020 sekä Centria ja Novia aloittivat vuoden 2021 aikana. Vuoden 2024 aikana tutkintopäätösten mukaisesti tutkintoaan täydensi 3 opiskelijaa. (Taulukko 6.) Ennakkotietojen mukaan määrä kasvaa seuraavina vuosina, koska vuoden 2024 aikana avoimessa ammattikorkeakoulussa tutkintoa täydentäviä opintoja aloittaneita oli aiempia vuosia enemmän.

Taulukko 6. Tutkintopäätöksen nro 164 sekä aiemman, jo kumoutuneen, tutkintopäätöksen nro 137 mukaisesti aiempaa tutkintoaan täydentäneiden lukumäärät vuosina 2021–2024

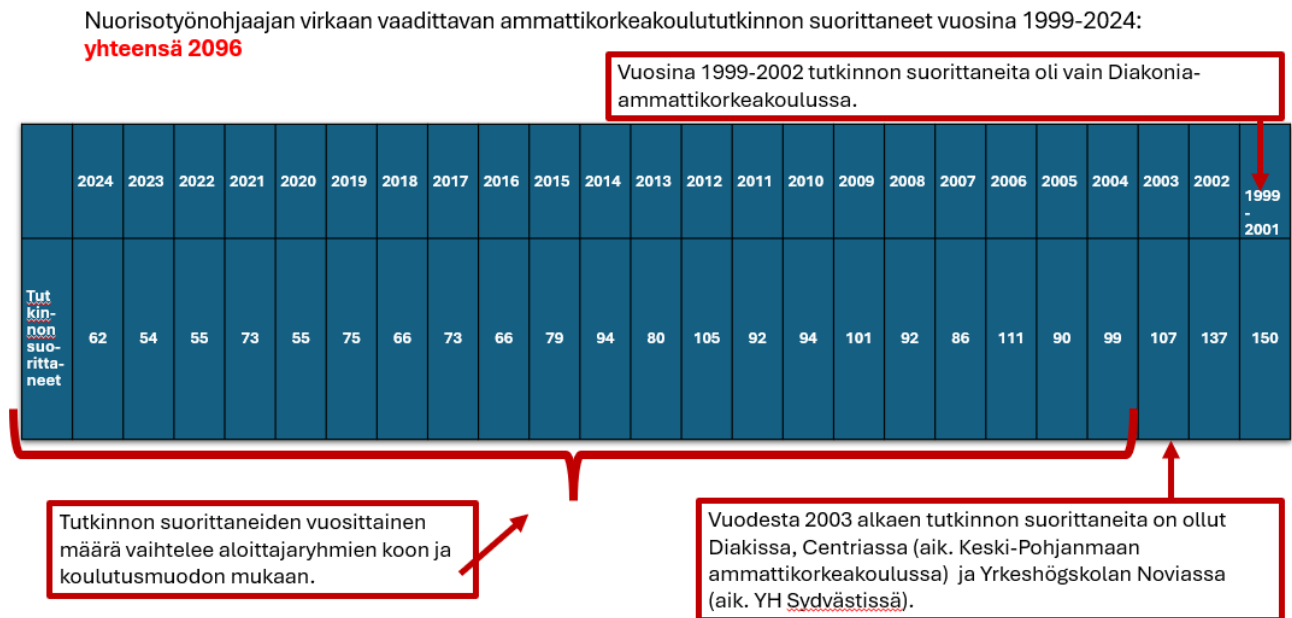
Kaikki amk:t	2024	2023	2022	2021	Yhteensä
Tutkintoaan täydentäneet	3	3	2	5	13

→ Työvoimapulan vuoksi tutkintoaan täydentävien opiskelijoiden lukumäärä voisi olla nykyistä suurempi.

Pitkäaikaisseuranta tutkinnon suorittajista 1999–2024

Tutkinnon vuosittain suorittaneiden lukumäärä on kahdenkymmen vuoden kuluessa tasaisesti pienentynyt. Vuosina 1999–2024 nuorisotyönohjaajan virkaan kelpoistavan ammattikorkeakoulu-tutkinnon suorittaneita on yhteensä 2096 (kuvio 1). Kun tähän lukumäärään lisätään aiempaa tutkintoaan täydentäneiden lukumäärä, niin kelpoisia nuorisotyönohjaajia on näinä vuosina valmistunut 2109.

Kuvio 1. Nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden sisältävän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet vuosina 1999–2024

→ Pitkäaikaisseurannan perusteella koko kirkon tasolla kirkon nuorisotyönohjaajan virkaan kelpoistavan tutkinnon vuosina 1999–2024 suorittaneiden sekä tutkintoaan täydentäneiden yhteismäärä 2109 on ollut riittävä määrä kattamaan avoinna olevien virkojen työvoimatarpeen.

→ Rekrytointi- ja työvoimatilanne on vaikea, koska virkaan kelpoiset nuorisotyönohjaajat eivät hakeudu työhön seurakuntaan. Vuodesta 2021 muodostuneen työvoimapulan yksi syy on, että seurakunta työpaikkana ei houkuttele muulla julkisella sektorilla, järjestö- tai yksityissektorilla työskenteleviä. Nuorisotyönohjaajan viran kelpoisuuden tuottavan ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista arviolta yli puolet työskentelee muualla kuin seurakunnassa. Lisäksi on huomattava, että nuorisotyönohjaajan viroissa on myös aiemman opistoasteisen tutkinnon suorittaneita.

Arviot tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak totesi, että suurin osa vuonna 2024 kaikista kirkolliseen kelpoisuuteen valmistuneista on koulutuksen päättyessä työllistynyt eri työantajasektoreille (106 työllistynyttä/167tutkinnon suorittanutta). Kaikista kirkolliseen kelpoisuuteen valmistuneista työllistyi kirkon tai seurakunnan tehtäviin 21.

Sosionomi/nuorisotyönohjaaja -koulutuksesta valmistuneista työllistyi yhteensä 25, joista 7 (28 %) oli työllistynyt kirkon tai seurakunnan tehtäviin.

Centria-ammattikorkeakoulu

Centria totesi, että arviolta 70 % vuoden 2024 valmistuneista on työllistynyt seurakuntaan ja pääosin seurakunnan nuorisotyönohjaajiksi (joko sijaisuus tai vakituinen virka).

Yrkeshögskolan Novia

Novia totesi, että vuonna 2024 valmistui yksi opiskelija, joka ei ole saanut työtä seurakunnasta, vaan työskentelee koulujärjestelmän piirissä.

KiTOS-päivät ja seurakuntaharjoittelu

KiTOS-päiviin osallistuminen

Hiippakuntien järjestämiin kirkon työhön opiskelevien seminaareihin (KiTOS) osallistui vuonna 2024 kirkon eri tehtäviin opiskelevia 142. Nuorisotyönohjaajaksi opiskelevia osallistui seitsemän. Helsingin ja Oulun hiippakunnan sekä Turun arkkihiippakunnan KiTOS-päiviin osallistui eniten opiskelijoita. (Taulukko 7.) Teologian ja diakonian opiskelijat ovat kymmenen vuoden aikana osallistuneet muita opiskelijaryhmiä selvästi enemmän (taulukko 8).

Taulukko 7. KiTOS-päiviin osallistujat hiippakunnittain ja opiskelijaryhmittäin vuonna 2024

KiTOS 2024 / osallistujat	hiippakunnittain	diakonian opiskelijat	kirkko-musiikin opiskelijat	lasten-ohjaaja-opiskelijat	nuorisotyönohjaaja-opiskelijat	suntio-opiskelijat	teologian opiskelijat	varhaiskasvatuksen ohjaaja-opiskelijat	muut	Yhteensä
Espoon hpk	4	0	0	0	0	0	10	1	0	15
Helsingin hpk	15	4	0	3	0	11	3	0	0	36
Kuopion hpk	3	1	0	0	0	5	0	0	0	9
Lapuan hpk	7	0	0	0	1	3	0	0	0	11
Mikkelin hpk	10	0	0	1	1	2	0	0	0	14
Oulun hpk	18	3	0	3	0	3	0	3	3	30
Porvoon hpk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tampereen hpk	8	0	0	0	0	4	1	0	0	13
Turun arkkihpk	6	0	1	0	0	6	1	0	0	14
Yhteensä	71	8	1	7	2	44	6	3	142	

Taulukko 8. KiTOS-päiviin osallistuneet vuosina 2014–2024

Osallistujaryhmät	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
diakonian opiskelijat	71	53	40	78	75	50	57	67	35	21	32
kirkkomusiikin opiskelijat	8	3	3	2	9	10	9	11	3	19	15
nuorisotyönohjaajaopiskelijat	7	13	8	12	20	21	15	30	30	32	54
varhaiskasvatuksen ohjaajaopisk.	6	1	4	0	5	3	2	7	0	0	3
teologian opiskelijat	44	72	57	73	72	61	58	90	116	116	90
lastenohjaajaopiskelijat	1	5	3	0	13	14	2	0	5	0	12
suntio-opiskelijat	2	8	18	21	20	18	3	0	0	0	0
muut	3	2	1	1	0	5	0	1	0	0	0
Yhteensä	142	157	134	187	214	172	146	205	189	188	206

KiTOS-päivien toteutuksesta laadittiin vuonna 2018 hiippakuntien yhteiset periaatteet ja niitä tarkistettiin syksyllä 2023. Vuosittaisessa hiippakuntien ja kouluttavien laitosten KiTOS-yhdyshenkilöiden palaverissa 2024 arvioitiin KiTOS-päivistä saatua palautetta ja kehittämisohjeita. Silloin päätettiin edistää KiTOS-päiviin osallistumista osana työelämässä oppimisen tai harjoittelun jaksoa. Myös toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittajien (lastenohjaaja- ja suntio-opiskelijat) osallistumismääriä pidettiin tärkeänä nostaa. Opiskelijat ovat toivoneet voivansa osallistua nykyistä enemmän KiTOS-päivien suunnitteluun. Etä-KiTOS nousi myös toteutustapana keskusteluun. Ilmoittautumisen tapaa sekä tiedotusta opiskelijoille on päätetty tehostaa.

→ KiTOS-päivien suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota nuorisotyönohjaajaopiskelijoiden pieniin osallistumismääriin.

→ Nuorisotyönohjaajaksi opiskelevien määrä on suhteessa pieni, koska heitä voisi osallistua vuosittain noin 50–60.

Ammattikorkeakoulujen sanallista arviointia KiTOS-päivistä

Diak totesi, että opiskelijoiden osallistuminen KiTOS-päiviin vaihtelee koulutusten mukaan. Sosionomi/nuorisotyönohjaajaopiskelijat osallistuvat KiTOS-seminaareihin huomattavasti harvemmin kuin sosionomi/diakoni-opiskelijat. Tähän on pyritty löytämään ratkaisuja Diakin sisällä. Palaute KiTOS-päivistä on ollut kiittävää.

Centria totesi, että se on kouluttavana laitoksena osallistunut KiTOS-päivien kehittämiseen. Hiippakunnittain järjestettävät päivät ovat haasteellisia opiskelijoiden aktivoimisen takia. Centriassa KiTOS-päivät eivät sijoitu harjoittelujakson kanssa samaan aikaan. Opiskelijat lähtevät päiville tavallisena opiskeluaikana. Centria on keskittänyt KiTOS-yhteistyön Oulun hiippakuntaan. Hyviä kokemuksia on kertynyt siitä, että opiskelijat on otettu mukaan suunnittelemaan päiviä.

Novia totesi, että Porvoon hiippakunnassa järjestetään ensimmäistä kertaa KiTOS-päivät vuonna 2025. Tähän asti Porvoon hiippakunta on järjestänyt ns. mentoripäiviä diakonian ja nuorisotyönohjaajaopiskelijoille sekä heidän mentoreilleen.

Seurakuntaharjoittelujaksojen toteutuminen

Vuonna 2024 nuorisotyönohjaajaopiskelijoiden seurakuntaharjoittelujaksoja oli 79, joita toteutui eniten Helsingin, Oulun ja Lapuan hiippakuntien seurakunnissa ja vähiten Turun arkkihiippakunnan sekä Mikkelin ja Kuopion hiippakuntien seurakunnissa (taulukko 9).

Taulukko 9. Seurakuntaharjoittelujaksot hiippakunnittain 2024

2024	Harjoittelujaksojen määrä hiippakunnittain									
Ammattikorkeakoulu	Turku	Tampere	Oulu	Mikkeli	Porvoo	Kuopio	Lapua	Helsinki	Espoo	Yhteensä
Diak	3	6	0	2	0	1	1	17	6	36
Centria	2	2	15	4	2	0	13	1	2	41
Novia	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
Yhteensä	5	8	15	6	4	1	14	18	8	79

Vuosina 2010–2024 harjoittelujaksoja on ollut lukumääräisesti eniten Oulun ja Helsingin hiippakuntien seurakunnissa. Pitkäaikaisseurannan perusteella vähiten harjoittelujaksoja on ollut Porvoon ja Mikkelin hiippakuntien ja Turun arkkihiippakunnan seurakunnissa. (Taulukko 10.)

→ Tilanne on vakiintunut, ja sitä selittää se, että usein harjoittelujaksot sijoittuvat ammattikorkeakoulujen kampusten läheisyyteen. Harjoittelujaksojen sijoittumisella ja seurakuntien uusien työntekijöiden rekrytointivaikeuksilla on myös havaittu yhteys, koska harjoittelulla on keskeinen merkitys siihen, ha-
keutuuko opiskelijan opintojen jälkeen seurakuntaan töihin.

Taulukko 10. Seurakuntaharjoittelujaksojen lukumäärä hiippakunnittain 2010–2024

Hpk:t ja srk:ien määrä (353)	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	Yht. 2024– 2010
Turku (46)	5	7	11	4	6	1	9	6	5	6	9	7	3	3	10	92
Tampere (37)	8	11	4	7	7	8	15	18	14	11	7	5	18	8	15	156
Oulu (62)	15	29	14	23	26	29	39	27	25	25	33	26	28	20	21	380
Mikkeli (36)	6	4	5	2	2	2	1	7	5	8	2	3	3	3	11	64
Porvoo (45)	4	0	1	2	2	0	3	4	3	2	3	1	2	3	8	38
Kuopio (43)	1	8	8	5	6	3	5	16	4	6	4	12	6	3	13	100
Lapua (36)	14	10	7	10	12	10	10	16	16	14	20	16	21	11	23	210
Helsinki (29)	18	17	25	21	19	25	24	26	15	17	25	32	22	9	20	315
Espoo (19)	8	9	8	7	15	9	11	14	13	16	16	10	14	10	26	186
Yhteensä	79	95	83	81	95	87	117	134	100	105	119	112	117	70	147	1541

→ Harjoittelujaksot keskittyvät edelleenkin pääsääntöisesti ammattikorkeakoulujen kampusten sijainti-
hiippakuntiin. Tämä tulos on samankaltainen kuin muidenkin kirkon virkaan tai tehtäviin kelpoistavien
tutkintojen harjoitteluissa tai työelämässä oppimisen jaksoissa: harjoittelupaikka sijaitsee usein kou-
luttavan laitoksen kampuksen lähistöllä.

→ Edullisen asunnon puute harjoittelujakson aikana sekä matkakustannukset opiskelupaikkakunnalta
kaukana sijaitsevaan harjoitteluseurakuntaan ovat edelleenkin todennäköisesti suurimpia esteitä läh-
teä harjoittelemaan muualle kuin opiskelupaikkakunnan lähistölle.

Ammattikorkeakouluilta kysyttiin niiden näkemystä harjoittelusta: Millaista on

- paikkojen saatavuus ja riittävyys
- ohjauksen ja ohjaajien riittävyys
- ohjauksen laadukkuus ja sen kehittyminen työpaikoilla?

Diak totesi, että harjoittelupaikkojen saamiseen ja alueelliseen sijaintiin on kiinnitettävä edelleen huo-
miota. Kirkon ja seurakuntien tulisi edistää harjoittelijoiden sijoittumista eri puolelle Suomea. Seura-
kuntien on tärkeää myös miettiä houkuttelevuuttaan harjoittelupaikkana. Harjoittelu on merkittävä te-
kijä rekrytointeja ajatellen. Harjoittelupaikan saatuaan opiskelijat olivat pääosin varsin tyytyväisiä seu-
rakunnassa saatuun harjoittelukokemukseen ja ohjaukseen. Tämä reflektoi työpaikkaohjaajien sitou-
tumista ohjaustehtäväänsä. Työpaikkaohjaajat osallistuivat kohtuullisen aktiivisesti ohjaajille tarkoi-
tettuihin tapaamisiin.

Centria totesi, että harjoittelupaikkoja oli riittävästi kaikille opiskelijoille. Kesäisin seurakuntien ohjaus-
resurssi on pienempi, mikä aiheuttaa haasteita kesäaikaan tehtäville harjoitteluille. Palkatonta harjoit-
telupaikkaa on silloin vaikeampi löytää. Jokaiseen harjoitteluun oli kuitenkin löytynyt seurakunta ja

ohjaaja. Seurakunnissa harjoittelunohjaus oli opiskelijapalautteen perusteella pääsääntöisesti erittäin hyvää ja toimivaa.

Novia totesi, että oli erittäin haastavaa löytää sopivia harjoittelupaikkoja, joissa olisi kelpoinen nuorisotyönohjaaja. Jossain määrin kouluttajat ja harjoittelupaikka käyttävät 'eri kieltä' ja siksi dialogia ammatikorkeakoulun ja seurakuntien välillä voitaisiin vahvistaa.

Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa toimivien nuorisotyönohjaajien määrät

Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta nuorisotyönohjaajan virkaan

Hiippakunnille suunnatussa kyselyssä pyydettiin sekä sanallista arviota että yleiskuvaa työvoiman saatavuudesta hiippakunnan seurakuntien näkökulmasta vuoden 2024 aikana.

Sanallisesti hiippakunnat arvioivat työvoiman saatavuutta esimerkiksi seuraavista näkökulmista:

- työvoiman saatavuutta eri alueilla, virkojen/toimien avautumista ja täyttöö/täyttämättä jättämistä,
- täyttöö toistaiseksi/määräaikaisesti,
- määräaikaisuuden perusteita,
- seurakuntien yhteisiä virkoja ja tehtäviä,
- hakijamääriä ja niistä sukupuolten, kelpoisuudet täyttävien tai työttömien osuutta,
- viranhaltijoiden/työntekijöiden eläköitymistä sekä
- havaintoja seurakuntatyön ulkopuolelle siirtyvien työntekijöiden määrästä ja siirtymiin liittyvistä tekijöistä.

Hiippakuntien havaintoja nuorisotyönohjaajien rekrytointitilanteesta:

- Tehtävien avaamista harkitaan seurakunnissa tarkkaan. Nuorisotyönohjaajien tilanne herättää eniten huolta: virat vähenevät. Osin siksi, että nuorisotyönohjaajien saatavuus on huono. Virkoihin on vähän tai ei lainkaan hakijoita.
- Virkoja voi myös jäädä joksikin aikaa täyttämättä, koska ei ole hakijoita. Epäpäteviä palkataan joskus pitkiinkin sijaisuuksiin. Jotkut seurakunnat muokkaavat virkoja ja työsuhteita niin, että niissä on paljon erilaisia tehtäviä ja virkanimike omanlaisensa eikä tehtävä täytä yleisiä pätevyysvaatimuksia. Myös isommissa seurakunnissa voi olla vaikeaa saada päteviä hakijoita virkoihin.
- Seurakunnat ovat kilpailutilanteessa muiden sektoreiden kanssa samanlaisen koulutustaustan omaavista henkilöistä. Sosiaali- ja terveysala houkuttelee edelleen, varsinkin vastavalmistuneita. Nuorisotyönohjaajien osalta vaikealta näyttänyttä tilannetta on parantanut sijaisten kouluttaminen päteviksi sekä palkkauksen vaatavuusryhmän korotus. Myös uusille työntekijöille suunnattu orientoitumiskoulutus on tärkeää työhön ja seurakuntaan kiinnittymiseksi.
- Johtaviin tehtäviin on hyvin kiinnostusta. Tämä kiinnostus johtamistehtäviin on merkille pantavaa, ja se on syytä ottaa huomioon ennakoitaessa tulevaisuuden sitouttamismahdollisuuksia.

Kuvio 2. Yleiskuva hiippakuntien arvioista työvoiman saatavuudesta eri ammattiryhmissä 2024

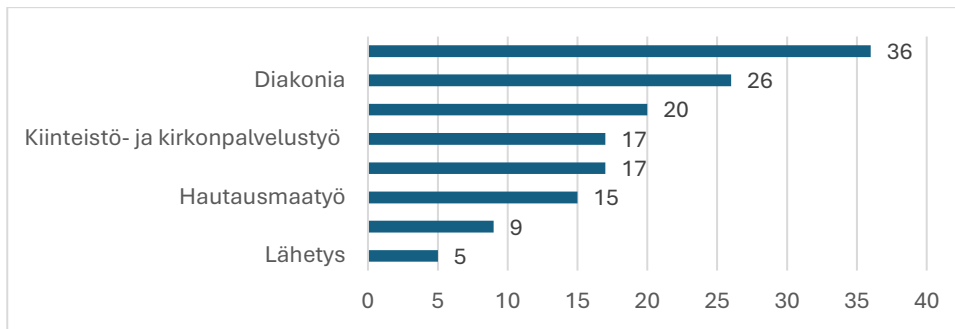

→Hiippakuntien tekemistä arvioista voi vetää johtopäätöksen, että nuorisotyönohjaajien virkojen täyttämisen tilanne koettiin toiseksi vaikeimmaksi suhteessa eri henkilöstöryhmiin.

Seurakuntakyselyn 2024 tuloksia rekrytoinnista

Kirkon tutkimuksen ja koulutuksen tekemässä seurakuntakyselyssä 2024 joka kolmas seurakunta ilmoitti, että heillä on vaikeuksia saada palkattua kasvatuksen henkilöstöä. Rekrytointihaaste on siis valtakunnallinen. Esimerkiksi jokaisessa hiippakunnassa vähintään neljännes seurakunnista ilmoitti vaikeuksista kasvatuksen henkilöstön rekrytoimisessa (Kuvio 3). Tämä koskee erityisesti Espoon (60 %), Helsingin (48 %) ja Kuopion (46 %) hiippakuntien seurakuntia. (Kirkon nelivuotiskertomus, s.257–258.)

Kuvio 3. Tehtävät, joihin on vaikea saada palkattua henkilöstöä. Seurakuntakysely 2024.

Kasvatuksen henkilöstön rekrytointivaikeuksia oli erityisesti suurilla ja keskikokoisilla seurakunnilla (kuvio 4).

Kuvio 4. Koetun rekrytointihaasteen suhde seurakunnan kokoon. Seurakuntakysely 2024.

Seurakunnan koko	Alle 3000 jäsentä	3 000-6 000 jäsentä	6001-12 000 jäsentä	12 001-20 000 jäsentä	20 001-30 000 jäsentä	Yli 30 000 jäsentä
Kasvatus	21 %	35 %	40 %	47 %	48 %	38 %
Diakonia	26 %	17 %	26 %	35 %	25 %	31 %
Seurakunta-papisto	23 %	23 %	18 %	16 %	16 %	13 %

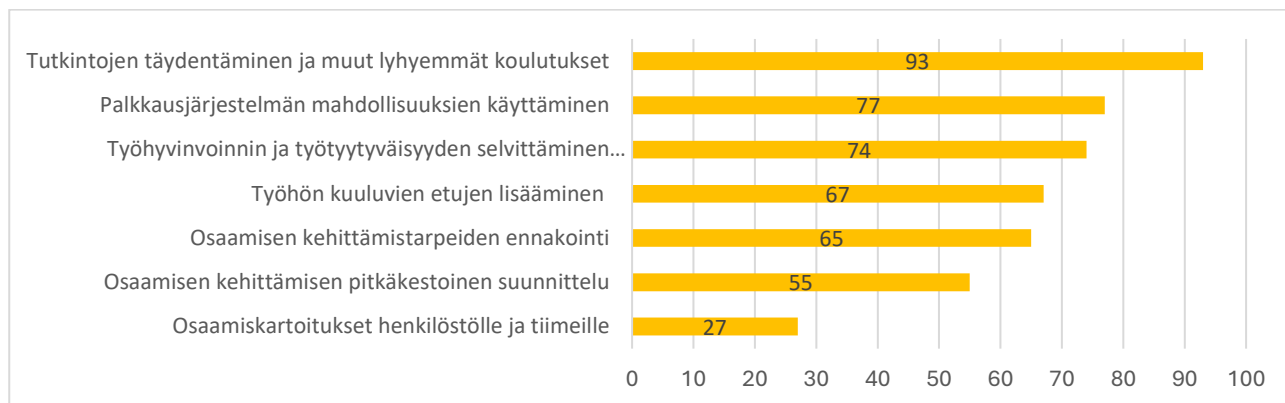
Seurakuntakyselyn mukaan tavallisimpia vetovoimaa tukevia toimenpiteitä olivat työelämään tutustumisen jaksot (TET) sekä harjoittelu- ja työelämässä oppimisen jaksot, joita oli ollut kolmessa neljästä seurakunnasta (kuvio 5).

Kuvio 5. Työn vetovoimaa lisäävien tapojen käyttö seurakunnissa (%). Seurakuntakysely 2024.

Pitovoimaa tuettiin seurakunnissa yleisimmin tarjoamalla työntekijöille mahdollisuus tutkintojen täydentämiseen ja osaamisen hankkimiseen koulutuksen avulla. Kolme neljäsosaa seurakunnista käytti hyväkseen palkkausjärjestelmän mahdollisuuksia sekä toteutti työntekijäkyselyitä (kuvio 6). (Kirkon nelivuotiskertomus, s. 260.)

Kuvio 6. Työn pitovoimaa lisäävien toimintatapojen käyttäminen seurakunnissa. Seurakuntakysely 2024.

Seurakuntien nuorisotyön henkilöstön määrät ja nimikkeet

Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastojen⁷ mukaan vuonna 2024 seurakuntien nuorisotyöntekijät-tilastoryhmän kokonaismäärä oli 1430⁸ (2023: 1293; 2022: 1310; 2021: 1365; 2020: 1106; 2007: 1424).

Kirkon henkilöstömäärä kokonaisuutena oli koko vuoden 2024 aikana oli 21 169. Nuorisotyön henkilöstössä toimivia oli 6,7 %:a koko kirkon henkilöstöstä.

Palvelussuhteen vakinaisuus

Nuorisotyössä toimivien palvelussuhde oli toistainen 846:llä (59 %) (2023: 843; 2022: 867; 2021: 898; 2007:1028) ja määräaikainen 594:lla (41 %) (2023: 450; 2007: 396). Määräaikaisten palvelussuhteiden määrä on viime vuosina noussut. Sitä selittävät mm. rekrytointivaikeudet, minkä vuoksi virkoja täytetään määräaikaisina.

Määräaikaisiin palvelussuhteisiin kuuluvat myös esimerkiksi kesä- ja kausityöntekijät, joiden tavanomainen määrä viime vuosina nuorisotyön henkilöstötilastoissa on ollut noin 220–250. Kaikista hengellisen työn kesä- ja kausityöntekijöistä sijoittuu pääosa nuorisotyöntekijät-tilastoryhmään. Seurakunnat tilastoivat heitä myös muut seurakuntatyöntekijät-tilastoryhmään. Nuorisotyön henkilöstön kesä- ja kausityöntekijöitä on tilastoitu useampaan henkilöstötilastoryhmään. Nuorisotyöntekijät-tilastoryhmään oli taulukon 11 mukaisin nimikkein tilastoitu 124 ja muut seurakuntatyöntekijät-ryhmään 95 henkilöä. (Taulukot 11–12).

⁷ Kirkon työmarkkinalaitoksen tuottamat henkilöstötilastojen luvut on poimittu koko vuodelta 2024. Luvut ovat henkilömääriä eivätkä palvelussuhdemääriä eli kukin henkilö on mukana vain kerran, vaikka hän olisi ollut useammassa palvelussuhteessa vuoden aikana. Tätä edeltävien vuosien henkilöstötiedot olivat vuosittaisista kesäkuun henkilöstötilastoista. Kirkontilastot.fi-sivulla olevat tilastot kuvaavat puolestaan palvelussuhteiden määriä, eivät henkilöstömääriä.

⁸ Lukumäärä sisältää myös kesä- ja kausityöntekijät.

Taulukko 11. Kesä ja kausityöntekijöiden muutamia nimikkeitä ja lukumääriä vuonna 2024 kaikista työntekijäryhmistä (Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastot)

Kesä- tai kausityöntekijä	Henkilöstömäärä
iltavalvoja	4
isonen	7
kausinuurisotyönohjaaja	15
kesäisäntä	5
leiri-isonen	1
leiri-isäntä	6
leirityöntekijä	23
nuoriso- ja rippikoulutyön kausityöntekijä	71
nuorisotyöharjoittelija	7
nuorisotyön avustaja	5
ohjaaja	34
yövalvoja	50
Kaikki yhteensä	228

Taulukko 12. Kesä- ja kausityöntekijät tehtäväryhmittäin vuosina 2020–2024 (Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastot)

Tehtäväryhmä /lukumäärä vuosittain	2020	2021	2022	2023	2024
Diakoniatyöntekijät	3	3	3	9	10
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	5	1	7	5	9
Hautausmaatyöntekijät	4237	4465	4316	4356	4457
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	66	77	93	103	106
Kirkkomuusikot	35	42	40	35	44
Muut seurakuntatyöntekijät	138	250	290	258	286
Muut työntekijät	33	74	47	41	52
Nuorisotyöntekijät	149	208	178	193	189
Sairaalasielunhoitajat	-	2	1	4	1
Seurakuntapapisto	89	94	88	85	84
Varhaiskasvatuksen työntekijät	4	13	2	7	6
Yhteensä	4759	5229	5065	5096	5244

Nimikkeistö

Nuorisotyön henkilöstön nimikkeiden lukumäärä on kasvanut edellisvuosista. Pitkän aikavälin vertailutietona esimerkiksi vuonna 2007 Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastoissa oli 50 seurakuntien käyttämää nuorisotyössä toimivien nimikettä. Vuoden 2024 tilastoissa nuorisotyöntekijät-tilastoryhmään kuului 76 nimikettä⁹. Edelleenkin pääosa nuorisotyön henkilöstöstä on sijoittunut muutaman tehtävänimikkeen sisälle (ks. taulukko 15).

Vuonna 2024 vakiintuneita varsinaista nuorisotyötä tekevien nimikkeitä oli 21 (2023: 21; 2020: 21; 2017: 30). *Nuorisotyönohjaajan* nimikkeellä toimivia oli 897 (2023: 829; 2020: 900; 2018: 944; 2009: 969). Lisäksi oli nuorisotyönohjaajan ja jonkin muun tehtävän yhdistelmänimikettä oli 4 (2023: 2; 2020: 4; 2017: 10), joita käytti 7 (2023: 5; 2020: 9; 2018: 11) henkilöä.

Nuorisonohjaajan nimikkeellä toimivien määrä on vähentynyt viimeisten viidentoista vuoden aikana. Vuonna 2024 heitä oli 47, joista 4:llä oli jokin yhdistelmänimike (2023: 44; 2019: 55; 2010: 157). Lisäksi diakonian viran ja nuorisotyön yhdistelmänimikkeiden henkilöstöä oli 8 henkilöä.

⁹ Seurakunnat määrättävät, mihin tilastoryhmään he kirjaavat työntekijän. Yllä mainitussa 76:n nimikkeen joukossa olivat mukana kausityöntekijöiden nimikkeet sekä 15 nimikettä, jotka kuuluvat nimikkeen puolesta varhaiskasvatuksen tai diakonian henkilöstöryhmiin. Lisäksi nuorisotyöntekijät-tilastoryhmään kuului kirjo yksittäisiä nimikkeitä, joiden henkilöstömäärä oli yksi.

Yhteensä pelkästään nuorisotyönohjaajan tai nuorisonohjaajan nimikkeellä toimivia oli 940 (2023: 873; 2020: 953; 2007: 1094) eli 66 % nuorisotyöntekijät-tehtäväalueelle tilastoidusta henkilöstöstä.

Erityisnuorisotyöhön liittyvä nimike oli 37:llä (2023:37; 2019:47; 2009:52) (erityisnuorisotyönohjaaja, erityisnuorisotyöntekijä, erityisnuoriso-ohjaaja).

Vuoden 2024 tilastoissa määrällisesti kasvavia nimikkeitä olivat nuorisotyöntekijä 33 henkilöä (2023: 28; 2020: 27; 2018: 29) sekä kasvatustyöntekijä, joita oli tilastoitu 40 paitsi nuorisotyön myös varhaiskasvatuksen henkilöstön tilastoryhmiin (2023: 32).

Nuorisotyön ja kasvatuksen johtotehtävät

Nimikkeiden perusteella 43 nuorisotyön henkilöstöön kuuluvaa teki työalajohtajan tai esimiehen tehtäviä (2023: 35; 2020: 45; 2019: 44; 2018: 47; 2017: 52; 2016: 56; 2015: 68; 2008:27), esimerkiksi johtava nuorisotyönohjaaja. (Taulukko 13.)

Taulukko 13. Nuorisotyön johtamistehtävien nimikkeitä ja henkilöstömäärät sukupuolten mukaan 2024 (Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastot)

Nimike	Naisia	Miehiä	Yhteensä
johtava nuorison ohjaaja	1		1
johtava nuorisotyönohjaaja	11	15	26
nuorisosihteeri		10	10
nuorisotyön työalavastaava	1		1
nuorisotyönjohtaja	3	1	4
vastaava nuorisotyönohjaaja		1	1
Kaikki yhteensä	16	27	43

→ Nuorisotyönohjaajan, nuorisonohjaajan, erityisnuorisotyön tai nuorisotyön yhdistelmänimikkeiden mukaista henkilöstöä oli 1028 (2023: 1057) (ks. tarkemmat nimikkeet taulukosta 16) . Kun tähän lisätään eri nuorisotyön johtamistehtävien mukaisilla nimikkeillä työskennelleet, niin yhteissumma on 1071. Tätä henkilömäärää voisi kuvata nimikkeiden perusteella varsinaisen nuorisotyön henkilöstön määräksi.

Kasvatus-alkuisia johtamistehtäviä oli tilastoitu sekä nuorisotyön ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden että muiden seurakuntatyöntekijöiden tilastoryhmiin (taulukko 14).

Taulukko 14. Kasvatuksen johtotehtävien henkilöstömäärä sukupuolittain 2024 (Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastot)

Nimike	Naisia	Miehiä	Yhteensä
johtava kasvatuksen ohjaaja	2	1	3
johtava kasvatuksen viranhaltija	3	9	12
kasvatuksen johtaja		2	2
kasvatuksen toimialajohtaja		1	1
kasvatuksen työalajohtaja	1	6	7
kasvatus- ja diakoniatyön johtaja		1	1
kasvatussihteeri		2	2
kasvatustoimen johtaja		1	1
kasvatustyön päällikkö	1		1
kasvatustyönjohtaja		1	1
kasvatustyönsihteeri	1		1
Kaikki yhteensä	8	24	32

Naisten ja miesten osuudet henkilöstössä

Vuonna 2024 nuorisotyön tilastoryhmässä (n=1430) henkilöstöstä oli naisia 957 (67 %) (2023: 858, 66 %; 2019: 773, 67 %) ja miehiä 473 (33 %) (2023: 435, 34 %; 2019: 384, 33 %).

→ Naisten ja miesten prosenttiosuudet henkilöstössä ovat säilyneet suhteessa samansuuruisina vuodesta 2007.

→ Miesten osuus henkilöstössä on vakiintunut noin 30 %:iin. Tutkinon suorittaneista ja opiskelunsa aloittaneista on miesten osuus yli kymmenen vuoden pitkäaikaisseurannassa vaihdellut keskimäärin 22–35 %:n välillä.

Nuorisotyön henkilöstön ikäjakauma

Nuorisotyön henkilöstössä (ei kausityöntekijät eikä johtavissa tehtävissä toimivat) oli vuonna 2024 alle 30-vuotiaita 209 eli 20 % (n=1028). Prosenttiosuus nousi ensimmäistä kertaa pitkään aikaan. Nuorten työntekijöiden osuus on tähän asti pudonnut vähitellen viimeisten viidentoista vuoden aikana ja vakiintunut noin 15 %:n tuntumaan (2023: 16 %; 2020: 15 %; 2016: 17 %; 2010: 25 %). (Taulukko 15.) Vuosina 2007–2008 nuorten työntekijöiden osuus oli vielä noin 33 %.

Yli 55-vuotiaita oli 208 (20 %, n=1028) (taulukko 15). Tämän ikäryhmän suhteellinen osuus on kasvanut vähitellen viime vuosien aikana (2023: 18 %; 2016: 15, 13 %; 2010 100, 8 %).

Taulukko 15. Nuorisotyöntekijät-tilastoryhmästä poimittujen nimikkeiden perusteella varsinaista nuorisotyötä tekevien ikäjakauma (ei-johtavat viranhaltijat ja kausityöntekijät)

Nimike /Ikäryhmä	-20	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65–	Yhteensä
nuorisotyönohjaaja	2	66	110	103	113	130	101	84	105	77	6	897
nuorisonohjaaja		5	5	5	5	8	7	2	3	3		43
nuorisotyöntekijä	2	9	7	1	2	6	2	2	1	1		33
erityisnuorisotyön ohjaaja			3	3	7	8	2	4	2	3		32
erityisnuorisotyöntekijä					1		1	1			1	4
lapsi- ja nuorisotyönohjaaja						1		1		1	1	4
diakoni-nuorisonohjaaja							2					2
lapsi- ja varhaisnuorisotyöntekijä				1					1			2
nuorisonohjaaja-lastenohjaaja							2					2
varhaisnuorisotyönohjaaja						1		1				2
nuorisonohjaaja -diakoni								1				1
erityisnuoriso-ohjaaja								1				1
kirkkomuusikko-nuorisotyöntekijä									1			1
lähetysseurasta-nuorisotyönohjaaja					1							1
nuorisonohjaaja-lähetysseurasta							1					1
nuorisotyönohjaaja-muusikko									1			1
varhaiskasvatuksen ja nuorisotyönohjaaja									1			1
Kaikki yhteensä	4	80	125	113	129	154	118	97	115	85	8	1028

Taulukossa 16 on vertailutietona muutaman muun kirkon henkilöstötilastoryhmän ikäjakauma vuonna 2024. Taulukossa nuorisotyön henkilöstön tilastoryhmä on karsimaton eli siinä on mukana kesä- ja kausityöntekijöiden sekä yksittäisten nimikkeiden mukaiset henkilöstömäärät (n=1430). Kesä- ja kausityöntekijöiden määrä nostaa taulukossa 16 merkittävästi alle 30-vuotiaiden lukumäärää.

Taulukko 16. Muutaman kirkon henkilöstötilastoryhmän ikäjakauma 2024. Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastot.

Tehtäväryhmä	Ikäluokka											yh- teensä
	-20	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60– 64	65–	
Diakoniatyöntekijät	4	9	38	66	94	159	217	209	291	262	73	1422
Kiinteistö- ja kirkonpalvelus- työ	24 9	188	125	167	163	235	293	413	604	722	30 6	3465
Kirkkomuusikot	8	29	53	65	81	122	157	133	149	154	46	997
Muut seurakuntatyöntekijät	11 8	233	92	63	62	59	66	77	80	81	51	982
Nuorisotyöntekijät	54	210	184	155	160	178	143	117	125	97	7	1430
Seurakuntapapisto	1	36	98	151	201	273	308	242	264	348	21 1	2133
Varhaiskasvatuksen työnteki- jät	53	87	81	139	161	241	257	240	306	283	89	1937
Yhteensä	48 7	792	671	806	922	1267	1441	1431	1819	1947	78 3	12366

→ Varsinaisen nuorisotyön tehtävissä olevien alle 30-vuotiaiden lukumäärä ja suhteellinen osuus ovat nousseet hieman edellisvuosiin verrattuna.

→ Nuorisotyön henkilöstö on pitkään ollut iältään keskimäärin nuorempaa kuin muu kirkon henkilöstö. Tämä pitää edelleen paikkansa.

→ Vertailutietona tilanne 10 vuotta sitten: Vuonna 2014 tutkinnon suoritti 94 (nuorisotyönohjaajan kel-
poisuus). Kirkon nuorisotyön henkilöstön tilastoryhmässä oli tuolloin 1216 työntekijää, joista miehiä oli
36,5 %. Alle 30-vuotiaita oli yhteensä 234 eli 19 %.

→ Vuosina 2021–2024 nuorisotyönohjaajien rekrytoinnissa on koettu voimakas työvoimapula.

→ Nuorisotyönohjaajien tehtäväkuvat laajenevat. Työvoiman tarvearviointiin seurakunnassa vaikutta-
vat paikkakunnan väestörakenne sekä lasten ja nuorten ikäluokkien pieneneminen.

Alan täydennyskoulutus

Kirkon henkilöstökoulutus tarjoaa täydennyskoulutusta ajankohtaiskoulutuksina, tilauskoulutuksina, täydentävinä sekä erityiskoulutuksina. Se toteutuu sekä aika ja paikka -koulutuksina ja tilauskoulutuk-
sina. sekä kasvavassa määrin verkkototeutuksina. Viime vuoden aikana koulutuksen lisäksi toteutui
aiempia vuosia enemmän lyhyitä webinaareja. Henkilöstökoulutusta toteuttavat kouluttavat laitokset,
kirkon keskushallinto, seurakunnat, seurakuntayhtymät sekä järjestöt,

Ammattikorkeakoulujen toteuttamaan täydennyskoulutukseen kuuluvat korkeakoulujen erikoistumis-
koulutukset sekä ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot. Lyhytkestoisien täydennyskoulutuksen muo-
toja ovat avoimet korkeakouluopinnot, seminaarit sekä maksulliset lisäkoulutukset. STEP-koulutus
tuottaa nuorisotyön lähi-, verkko- ja tilauskoulutuksia. Osaamista täydentävät myös erilaiset Kirkkohal-
lituksen ja hiippakuntien yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toteuttamat verkostotapaamiset.

Orientoitumiskoulutukset

Osallisena kirkon uskosta ja tehtävästä -orientoitumiskoulutus on tarkoitettu kirkon palvelukseen tul-
leille uusille työntekijöille osana työelämään orientoitumista ja perehdyttämistä. Tavoitteena on, että

osallistuja vahvistaa käsitystään kirkon olemuksesta ja hengellisestä perustehtävästä, jäsentää ammattinsa ja osaamisensa seurakunnan ja kirkon työn kokonaisuuteen sekä hahmottaa hengellisen elämän hoitamisen merkityksen osana kirkon työntekijän ammatti-identiteettiä. Orientoitumiskoulutusta toteuttavat hiippakunnat. Osa hiippakunnista järjestää orientoitumiskoulutuksen yhdistettynä ordinaatiovalmennukseen ja osa järjestää sen omana koulutuksena, erillisenä ordinaatiovalmennuksesta.

Vuonna 2024 hiippakuntien järjestämään orientoitumiskoulutukseen osallistui yhteensä 179 työntekijää (2023: 135; 2021: 52; 2019: 91; 2018: 103). Orientoitumiskoulutukseen osallistui yhteensä 29 nuorisotyönohjaajaa. (Taulukko 17.)

Taulukko 17. Orientoitumiskoulutukseen osallistujat vuonna 2024 henkilöstöryhmittäin eri hiippakunnissa

Hpk/henkilöstöryhmä	diakonian viranhaltijat	lastenohjaajat	lähetys- ja kv. työn ohjaajat	kantorit	nuorisotyönohjaajat	sun-tiot	teologit	varhaiskasvatuksen ohjaajat	muut	yhteensä
Espoon hpk	0	3	0	0	2	0	0	0	0	5
Helsingin hpk	3	0	0	1	4	0	0	0	0	8
Kuopion hpk	11	5	2	1	7	11	7	1	13	58
Lapuan hpk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mikkelin hpk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oulun hpk	5	0	1	0	8	0	5	2	0	21
Porvoon hpk	3	0	0	0	0	0	10	0	0	13
Tampereen hpk	5	3	0	2	3	3	3	0	14	33
Turun arkkihp	12	3	1	1	5	1	14	1	3	41
Yhteensä	39	14	4	5	29	15	39	4	30	179

Kirkon henkilöstökoulutus

Kirkon henkilöstökoulutuksen vuoden 2024 tilastot on koottu Kirkon henkilöstökoulutuskalenteriin ilmoitettujen tapahtumien toteumatiedoista. Kaikki tiedot eri koulutustyypeistä (koulutus, tilauskoulutus, verkostotapaaminen) avautuvat [linkistä](#). Valitse toteutusvuodeksi 2024.

Kasvatuksen tehtäväalueella ja nuorisotyönohjaajat-kohderyhmässä

- [Aika- ja paikka koulutukset](#): 105 koulutusta, 3561 osallistujaa, 28 järjestäjää
- [Tilauskoulutukset](#): 35 tilauskoulutusta, 536 osallistujaa, 3 järjestäjää

Kasvatuksen tehtäväalueen koulutuksiin osallistuu muitakin henkilöstöryhmiä kuin kasvatuksen henkilöstö. Luvut ovat kuitenkin suuntaa antavia. Suurimmat kasvatuksen henkilöstökoulutuksen järjestäjät ovat Diakonia-ammattikorkeakoulu (avoin korkeakouluopetus) ja Kirkkopalvelut/STEP-koulutus. Tilauskoulutuksia järjestää pääasiassa Kirkkopalvelut/STEP-koulutus.

Uusi tilastointitapa ei kerää enää osallistujatietoja ammattiryhmittäin, koska koulutusten toteuttajat kokivat niiden keräämisen vaikeaksi ja työlääksi. Siksi, jos koulutustilastoista klikkaa auki esimerkiksi kohderyhmän 'nuorisotyönohjaajat', niin se näyttää vain osallistujamäärän niihin koulutuksiin, joissa yhtenä koulutuskalenteriin ilmoitettuna kohderyhmänä olivat nuorisotyönohjaajat.

Vuoden 2024 aikana uudistettiin ja yhdistettiin kirkon moduulirakenteisia erityiskoulutuksia. Niistä muodostettiin uusi kirkon työn erityiskoulutus, joka alkoi 1.1.2025. Kasvatuksen erityiskoulutuksen ja sen moduuleja voi suorittaa vuoden 2026 loppuun asti.

→ Ennakkotieto: Vuoden 2026 henkilöstökoulutuskalenteriin ilmoitetaan ja tilastoidaan erikseen webinaarit ja itseopiskeluaineistot. Tämä selkeyttää tilastojen tulkintaa erityyppisten koulutusten välillä ja niiden osallistujamääristä.

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot

Sosiaali- ja terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, sosionomi (YAMK) ja sairaanhoitaja (YAMK) (Diak)

a) Arvot, yhteisöt ja etiikka -koulutus

Vuonna 2024 ei ollut hakua Diakin ylempään ammattikorkeakoulututkintoon (sosionomi YMAK), Arvot, yhteisöt ja etiikka.

Vuoden 2024 aikana Arvot, yhteisöt ja etiikka -koulutuksessa opintoja suoritti 36 opiskelijaa.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suoritti 7 naisopiskelijaa, joista 5 sosionomi (YAMK) ja 2 sairaanhoitaja (YAMK) -tutkintonimikkeillä.

b) Muut sosiaali- ja terveysalan ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot (Diak)

Diakin muissa sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon koulutuksissa opiskelee yhteensä 2–4 kirkon työntekijää. Koulutukset ovat:

- Monialainen ja yhteensovittava johtaminen
- Ekososiaalinen työ ja globaaliosaaminen
- Vaikuttava asiakas- ja palveluohjaus sosiaali- ja terveysalalla.

Työllistyminen. Ylemmissä ammattikorkeakoulututkinnoissa opiskelevat ovat työelämässä. Useimmat näistä tutkinnoista (a tai b-kohdissa) valmistuvat kirkon työntekijät haluavat edelleen jatkaa kirkon tai seurakuntien tehtävissä, mutta siten, että voisivat hyödyntää tutkinnon tuottamaa asiantuntemusta. Jonkin verran kirkon työntekijöitä siirtyy sosiaali- ja terveysalan tai järjestösektorille ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen. Tarkkaa tietoa näistä ei ole.

Opintotukien muutosten vaikutukset. Koska ylempien ammattikorkeakoulututkintojen opiskelijat ovat työelämässä, tutkinto suoritetaan yleensä osittain tai kokonaan työn ohella. Aikuiskoulutustuen poistaminen on vaikuttanut opiskelijoiden opintojen etenemiseen ja hyvinvointiin. Opintovapaalle siirtyminen ei enää ole välttämättä mahdollista taloudellisista syistä. Tutkinnon suorittaminen työn ohella on iso ponnistus, joka vaikuttaa jaksamiseen ja hyvinvointiin.

Korkeakoulujen rahoitusmuutosten vaikutukset. Kymmenen viimeisen vuoden aikana sosiaali- ja terveysalan tutkintojen rahoitus on puolittunut, ja Diakin perusrahoitus pudonnut kaikkiaan 33 %. Diakissa käynnistettiin huhtikuussa 2024 yhteistoimintalain mukaiset muutosneuvottelut, joiden päätöksenä 22 henkilöä irtisanottiin ja 9 henkilön työtehtävät muuttuivat. Rahoituselekkaukset näkyvät siten suoraan opetuksen toteuttamiseen suunnattujen resurssien pienenemisenä ja henkilöstön työmäärän lisääntymisenä.

Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen kehittäminen. Vuoden 2024 aikana uudistettiin ylempään ammattikorkeakoulututkintoon sisältyviä tutkimus- ja kehittämismenetelmien opintoja sekä opinnäytetyöprosessia. Syksyllä 2024 käynnistyi kaksi osittain rinnakkaista prosessia, joissa

päivitetään sekä syksyllä 2025 käynnistyvien tutkintojen toteutukset, että koko Diakin ylempien ammattikorkeakoulututkintojen tarjonta kokonaisuudessaan.

Humanistisen alan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, yhteisöpedagogi (YAMK), Centria

Kasvatustyön johtaminen koulutus

Opiskelijat. Koulutukseen haki 97, joista 33 (27 naista ja 6 miestä) hyväksyttiin ja aloitti koulutuksen. Opiskelijoita on yhteensä 73. Ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa opiskelee noin 12 kirkon työssä olevaa opiskelijaa.

Opiskelijat tulevat korkeakoulujen kevään toisen yhteishaun kautta. Muita hakuväyliä ei toistaiseksi ollut käytössä. Opiskelijat voivat polkuopintoina tehdä opintojaksoja etukäteen. Jos he tulevat valituiksi opintoihin nämä opinnot hyväksiluetaan.

Työllistyminen. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon ensimmäiset opiskelijat ovat aloittaneet syksyllä 2023 ja heillä oli vielä norminmukainen opintoaika voimassa. Tutkinnosta valmistui nopeasti 8 opiskelijaa, joilla on ollut työpaikka jo opintojen aikana. Osa on siirtynyt toisiin työtehtäviin tutkinnon myötä. Kukaan näistä valmistuneista 8 opiskelijasta ei ole työskennellyt seurakunnassa eivätkä he ole työllistyneet seurakuntaan ainakaan toistaiseksi.

Opintotukien muutosten vaikutukset. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijat ovat pääosin työelämässä olevia henkilöitä, jotka eivät saa opintotukea opintoihinsa.

Korkeakoulujen rahoitusmuutosten vaikutukset. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon osalta opintoja on voitu toteuttaa suunnitelman mukaisesti. Rahoitusleikkaukset eivät ole toistaiseksi koskettaneet Centrian ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon toteuttamismahdollisuuksia.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kehittäminen. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on sen verran tuore, että suuria kehittämistoimenpiteitä ei toistaiseksi ole vielä tehty. Toteutuksen onnistumista ja saatua palautetta arvioidaan, kun ensimmäiset opiskelijaryhmät valmistuvat kokonaisuudessaan.

Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet

Koulutuksen rahoitusmuutosten vaikutukset ammattikorkeakouluille

Ammattikorkeakouluilta kysyttiin: Millä tavoin valtion rahoitusleikkaukset vaikuttavat tutkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen?

Diak totesi, että ammattikorkeakoulun on mietittävä entistä huolellisemmin rahoituksen riittävyttä ja kustannustehokkuutta. Koulutuksen laadusta ei haluta tinkiä, mutta kustannuksia on leikattava. Maksullisiin täydennyskoulutuksiin ja palveluliiketoimintaan pyritään panostamaan ja kehittämään niitä. Opiskelijoiden tavoiteajassa valmistuminen on rahoitusnäkökulmasta todella tärkeää. Siksi koulutukseen on tärkeää saada motivoituneet opiskelijat. Oppilaitoksen tarjoamat tukitoimet opiskelupolulle edesauttavat opintojen etenemistä.

Centria totesi, että rahoitusleikkauksista huolimatta on voitu toimia melko hyvin. Centriassa on tehty uudenlaisia ratkaisuja esimerkiksi tutkintojen väliseen yhteistyöhön ja tiivistetty verkostoja. Opetuksesta ei ole toistaiseksi vielä tingitty, vaan säästöjä on löydetty muualta. Täten säästöt eivät ole juuri vaikuttaneet opiskelijoihin.

Novia toteaa, että koulutuksen rahoitusleikkaukset eivät ole vielä vaikuttaneet merkittävästi.

Havainnot opintotuen muutosten vaikutuksista opiskelijoiden hyvinvointiin ja opinnoissa etenemiseen

Ammattikorkeakouluilta kysyttiin: Millä tavoin opintotuen muutokset ovat vaikuttaneet opiskelijoiden etenemiseen opinnoissa ja hyvinvointiin?

Diak totesi, että opiskelijoiden hyvinvointi heikkenee. Yhä useampi yrittää turvata toimeentuloaan tekemällä opiskelujen rinnalla töitä. Tämä aiheuttaa osalla haasteita opintojen etenemisessä ja jaksamisessa. Osa pärjää hyvin ja opinnot etenevät jopa tavoiteltua nopeammin.

Centria totesi opintotuen muutosten vaikuttaneen siihen, että opiskelijoiden taloudellinen epävarmuus on kasvanut. Opiskelijat käyvät yhä enemmän töissä opintojen ohella. Tämä vaikuttaa opintojen venymiseen ja jopa keskeytymiseen. Opiskelijoilla ei ole energiaa eikä jaksamista opintoihin samalla tavoin kuin aiemmin. Lisäksi opiskelijat saattavat työllistyä kesken opintojen (esim. seurakuntaan) ja tutkintojen suorittaminen jää kesken.

Novian havainto oli, että ne, jotka kouluttautuvat tällä hetkellä nuorisotyönohjaajiksi, ovat enimmäkseen nuoria opiskelijoita, jotka saavat normaalia opintotukea eivätkä ole juurikaan kärsineet. Paitsi joissakin tapauksissa taloudelliset vaikeudet ovat johtaneet siihen, että he ovat ottaneet liikaa töitä opintojen ohella, mikä puolestaan aiheuttaa mielenterveysongelmia ja stressioireita. Aikuisopiskelijat ovat jo työelämässä ja opiskelevat vapaa-ajallaan, ja he ottavat satunnaisesti virkavapaata - mikä tietysti voi johtaa stressiin. Novian kouluttajat yrittävät tukea heitä ja tarjota yksilöllisiä ratkaisuja

Tutkintojen sekä opetuksen kehittämiseen liittyvät keskeiset havainnot ja toimenpiteet

Diak totesi, että verkkopainotteisten tai kokonaan verkossa toteutuvien koulutusten vetovoima kasvaa. Verkkotutkinnot myös mahdollistavat koulutusten hyvän saavutettavuuden. Tämä on huomioitu vuoden 2026 koulutustarjonnassa, jolloin käynnistyy kirkon alan kelpoisuuksiin johtavat kokonaan verkko-muotoiset sosionomi (AMK) -koulutukset. Harjoittelut toteutuvat edelleen läsnäolomuotoisesti. Tutkintojen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet näkyvät syksyllä 2025 aloittavien opiskelijoiden opintopöytäkäyttöön otettavassa opetussuunnitelmassa ja toteutussuunnitelmissa.

Centria totesi, että tutkintojen läpäisyastetta tulisi parantaa. Nyt opiskelijoita siirtyy liikaa töihin kesken opintojen. Opiskelijavalintajärjestelmää tulisi kehittää. Tällä hetkellä opiskelemaan tulee liian paljon opiskelijoita, joilla ei ole kirkollista taustaa eikä motivaatiota kirkon työhön. Avoimen ammattikorkeakoulun kautta on tarjottu tutkintoa täydentäviä opintoja eli kirkon nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden antavia opintoja (taustatutkintonimikkeenä yhteisöpedagogi (AMK) tai sosionomi (AMK)). Tähän on ollut motivoituneita, pääosin seurakunnassa työssä olevia hakijoita. Jatkossa suunnitelmassa tehdä tästä ns. muuntokoulutus.

Novia totesi, että he ovat arvioineet kirkon työn suuntautumisopintojen viimeisintä kierrosta, joka toteutui vuosina 2022–23. Osa opiskelijoista, jotka valitsivat nämä opinnot ovat jo valmistuneet. Olemme tehneet pieniä muutoksia opetussuunnitelmaan ja päättäneet seuraavaa kierrosta varten järjestää enemmän yhteisiä lähiopetuspäiviä, jolloin kaikki kirkon opiskelijat tapaavat samassa paikassa - hybridikoulutuksen ohella.

Ammattikorkeakoulujen keskeiset havainnot sekä toimenpide-ehdotukset

Ammattikorkeakouluja pyydettiin myös nostamaan esiin muita havaintoja tai toimenpide-ehdotuksia koulutuksesta ja työelämäyhteistyöstä koulutuksen seurantaryhmälle tai Kirkkohallitukselle.

Diakin keskeiset havainnot ja esitetyt toimenpide-ehdotukset

Ammattikorkeakoulututkinnot: Koska verkkopainotteisuus lisääntyy kirkon alan opinnoissa niin tällöin esimerkiksi luentovieraita työelämästä on helppo saada.

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot: Ylempi ammattikorkeakoulututkinto tuottaa työelämälähtöistä ja ajankohtaista asiantuntijuutta ja osaamista, esimerkiksi tutkimus- ja kehittämisosaamista, jota olisi mahdollista hyödyntää seurakuntien ja kirkon työssä enemmän (esim. tiedolla johtamisen kehittämisessä). Tärkeää olisi myös ottaa tämä asiantuntemus huomioon palkkauksessa.

Centrian keskeiset havainnot ja esitetyt toimenpide-ehdotukset

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto: Kirkon työssä olevilla ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoilla olisi osaamista ja kompetenssia tehdä erilaisia työelämälähtöisiä kehittämishankkeita opinnäytetyönään. Osalla on tilanne, että omasta seurakunnasta ei löydy sopivaa kehittämisprojektia tai opiskelija kokee, että haluaa opintojen myötä nähdä myös uusia näkökulmia. Olisikin hienoa, jos valtakunnallisesti tulisi tarjolle erilaisia kehittämisprojekteja myös ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoiden tehtäväksi.

Novian keskeiset havainnot ja esitetyt toimenpide-ehdotukset

Olisi hyvä keskustella myös seurantaryhmässä siitä, kuinka ammattikorkeakoulut voisivat kehittää opinnäytetyön prosessia niille, jotka täydentävät tutkintoaan, jotta se palvelisi paremmin työelämää.

Seurantaryhmän havainnot ja johtopäätökset

Tilastotiedot kertovat myönteisistä suunnista

Tutkintoon johtavan koulutuksen tilastot:

- Opiskelemaan hakeneiden lukumäärä oli edellisvuosia selvästi suurempi.
- Opiskelunsa aloittaneiden kokonaismäärä kasvoi. Se on noussut tasaisesti vuodesta 2017. Vuodesta 2021 alkaen Diakin ja Centrian opiskelunsa aloittaneiden määrä on ollut samaa suuruusluokkaa.
- Aloittaneiden miesopiskelijoiden prosenttiosuus oli 33 %, mikä on pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna vakiintunut prosenttiosuus.
- Ruotsinkielisen koulutuksen opiskelijamäärä Noviassa on monikertaistunut muutamassa vuodessa aiempaan verrattuna.
- Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot kiinnostavat. Seurakunnissa tulisi kehittää tutkinnon tuottaman osaamisen tunnistamista esimerkiksi tehtäväkuvauksissa ja tämän osaamisen huomioimista myös työn vaativuuden arvioinnissa.

Henkilöstötilastot:

- Varsinaisen nuorisotyön tehtävissä olevien alle 30-vuotiaiden määrä ja suhteellinen osuus ovat nousseet hieman edellisvuosista.
- Nuorisotyön henkilöstö on pitkään ollut iältään keskimäärin nuorempaa kuin muu kirkon henkilöstö. Tämä pitää edelleen paikkansa.
- Varsinaisen nuorisotyön tehtäviä tekevän henkilöstön nimikkeet ovat pääosin tutkintopäätöksen mukaisia. Tällä on olennainen merkitys teologisten sekä kirkon ja seurakunnan työhön liittyvien opintojen säilymiseen yhteiskunnan koulutusjärjestelmässä osana tutkintoja.

Tilastotiedot kertovat myös kehittämistarpeista:

- Henkilöstön saatavuus nuorisotyönohjaajien avoimiin virkoihin on edelleen vaikea. Työvoimapulan vuoksi tutkintoon täydentävien lukumäärä voisi olla nykyistä suurempi. Tämä edellyttää tehostettua monikanavaista markkinointia sekä ammattikorkeakouluilta että sidosryhmiltä.
- Harjoittelujaksot seurakunnissa keskittyvät edelleen pääsääntöisesti ammattikorkeakoulujen kampusten sijaintihiippakuntiin. Jotta harjoittelut voisivat toteutua alueellisesti tasaisemmin, niin se edellyttää sekä edullisen asunnon että stipendin tarjoamista matkakustannuksiin opiskelupaikkakunnalta harjoitteluseurakuntaan.
- KiTOS-päivien markkinoinnissa ja toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota nuorisotyönohjaaja-opiskelijoiden kutsumiseen esimerkiksi markkinoimalla sitä ammattikorkeakoulujen kampuksilla sekä heidän ottamistaan mukaan suunnitteluun. Verkkototeutuksen mahdollisuus, esimerkiksi vain yhdessä hiippakunnassa, olisi tärkeää niille, joiden KiTOS-päivien ajankohta ei ole harjoittelujakson aikana. Todistuksella KiTOS-päivään osallistumisesta on merkitystä ensimmäistä työpaikkaa hakiessa.
- Noin tuhat kelpoista ammattikorkeakoulututkinnon suorittanutta nuorisotyönohjaajaa on työssä muilla sektoreilla. Rekrytointiviestinnässä tulisi nostaa esiin
 - työn kiinnostavuutta ja merkityksellisyyttä
 - työsuhde-etuja (työterveyshuollon kattavuus, työsuhdepyörät, osaamisen kehittämisen mahdollisuudet jne.)
 - työn luonnetta: samanaikaisesti itsenäistä ja yhteisöllistä työtä
 - kirkon palkkauksen positiivista kehitystä
 - työajattomuuden eri puolia. Se vaikuttaa vetovoimaan sekä myönteisesti että kielteisesti. Tulisi löytää uusia tapoja kertoa siitä realistisesti ja neutraalisti.
- Yli 60-vuotiaiden nuorisotyönohjaajien määrä on ollut jo pidempään hyvin pieni. Usea nuorisotyönohjaaja vaihtaa alaa, työtehtävää tai siirtyy muualle työhön noin 50–60-vuotiaana. Tähän vaikuttavia tekijöitä ei ole selvitetty riittävästi.

Raportti suntion koulutuksista 2024

Yleistä

[Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon perusteet](#) tulivat voimaan 1.8.2028. Aiempi suntion ammattitutkinto lakkasi 31.12.2021.

Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoon kuuluu kaksi osaamisalaa: seurakuntapalvelun osaamisala, suntio (oa) ja hautauspalvelualan osaamisala, hautaustoimistotyöntekijä. Koulutuksen järjestäjiä on viisi Jyväskylän kristillinen opisto, Laajasalon opisto, Linnasmäen opisto, Raudaskylän Kristillinen Opisto, STEP-koulutus (Järvenpää, Kokkola ja Nykarleby). Ruotsinkielistä koulutusta toteuttaa STEP-utbildning (Nykarleby).

Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon suorittanut osaa toimia valitsemansa osaamisalan mukaan joko suntiona tai vahtimestarina seurakunnissa (seurakuntapalvelun osaamisala) tai työntekijänä hautauspalvelualan yrityksissä (hautauspalvelun osaamisala). Kirkon työmarkkinalaitos antoi [yleiskirjeen A 11/2020](#) kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön ja hautausmaatyön tehtäviin osaamista tarjoavista ammatillisista tutkinnoista.

Seurakuntapalvelun osaamisalan (suntio) valinnut ja suorittanut osaa valmistella kirkon tai seurakunnan tilan jumalanpalvelusta ja kirkollisia toimituksia varten kirkkokuntansa käytäntöjen mukaisesti. Hän toimii yhteistyössä muiden tilaisuuksista vastaavien kanssa sekä ottaa huomioon tilaisuuksiin osallistujien tarpeet. Osaamisalan suorittanut osaa luoda edellytykset hengelliselle toiminnalle sekä huolehtia tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta. Hän noudattaa työssään kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kiinteistöjen ja irtaimiston valvonta- ja hoitovelvoitteita sekä ohjaa tilojen käyttäjiä. Hän osaa toimia yhteistyössä hautaustoimistojen ja muiden hautauksesta vastaavien yhteistyökumppanien kanssa. ([Tutkinnon perusteet, 2018](#))

Vuoden 2024 aikana Opetushallitus käynnisti ammattitutkinnon perusteiden uudistamisen, jonka aikana tutkinnon sisällöt päivitetään sekä tutkinnon muodostuminen ja rakenne uudistetaan vastaamaan työelämän tarpeita. Uudistettujen perusteiden arvioitu voimaantuloaika: 1.9.2025.

Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoon hakeneet ja aloittaneet

Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinto on edelleen suosittu aikuisten alanvaihtajien tutkinto. Opiskelemaan hakeneiden lukumäärä palasi vuonna 2024 samaan suuruusluokkaan kuin tutkinnon alkuvuosina. Opiskelunsa aloittaneiden vuosittainen määrä on vakiintunut jonkin verran yli 100 opiskelijaan. (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon hakijat ja aloittaneet vuosina 2018–2024.

Hakijat ja aloittaneet	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018 ¹⁰
Hakijat yhteensä	264	197	189	278	284	245	203
Aloittaneet yhteensä	129	103	102	111	133	110	106

¹⁰ Vuosi 2018 oli siirtymävuosi, jolloin vielä saattoi hakea myös aiempaan suntion ammattitutkintoon (hakijoita yhteensä 103) sekä uuteen seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoon (203).

Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoon haetaan jatkuvan haun kautta. Vuonna 2024 hakijoita oli jatkuvassa haussa 264, joista hyväksyttiin 169. Hyväksytyistä opiskelunsa vuoden 2024 aikana aloitti 129. Vuonna 2024 aloittaneiden nais- ja miesopiskelijoiden osuudet ovat samaa suuruusluokkaa (Taulukot 2 ja 3.)

Taulukko 2. Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoon opiskelemaan hakeutuneet ja hyväksytyt 2019–2024

Oppilaitos	Jatkuva haku						Hyväksytyt					
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Jyväskylän kr. opisto	39	41	64	68	62	71	25	16	22	21	32	32
Laajasalon opisto	82	52	22	45	68	51	22	40	20	25	20	27
Linnasmäen opisto	49	44	29	30	40	0	16	17	16	11	27	0
Raudaskylän Kr. Opisto	44	26	43	21	28	27	27	16	22	11	14	18
STEP-koulutus	50	34	31	114	86	96	79	34	31	97	43	37
Yhteensä	264	197	189	278	284	245	169	123	111	165	136	114

Taulukko 3. Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnossa¹¹ opiskelun aloittaneet 2024 (2023 tiedot suluissa) oppilaitoksittain ja sukupuolen mukaan

Oppilaitos	Opiskelunsa aloittaneet sukupuolen mukaan		Opiskelunsa aloittaneet
	Naisia	Miehiä	Yhteensä
Jyväskylän kr. opisto	13 (10)	12 (6)	25 (16)
Laajasalon opisto	7 (15)	11 (9)	18 (24)
Linnasmäen opisto	8 (7)	8 (6)	16 (13)
Raudaskylän Kr. Opisto	14 (7)	9 (9)	23 (16)
STEP-koulutus	26 (23)	21 (11)	47 (34)
Yhteensä	68 (62)	61 (41)	129 (103)

¹¹ Sekä seurakuntapalvelun että hautauspalvelun osaamisalalla aloittaneet.

Suntion pätevyyden tuottavaa osaamisalaa suorittavat

Tutkintoa suorittavat

Suntion pätevyyden tuottava seurakuntapalvelun osaamisala on koko tutkinnon voimassaoloajan ollut opiskelijamäärältään suurempi kuin hautauspalvelun osaamisalan opiskelijamäärä.

Taulukko 4. Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä vuosina 2019–2024 oppilaitoksittain

Oppilaitos	Seurakuntapalvelun oa (suntio) ¹²						Hautauspalvelun oa ¹³					
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Jyväskylän kr. opisto	26	21	27	22	28	41	12	12	12	0	0	7
Laajasalon opisto	32	18	21	22	22	40	0	0	0	0	10	9
Linnasmäen opisto	14	13	12	13	54	71	14	14	6	11	3	8
Raudaskylän Kr. Opisto	24	19	20	95	20	15	0	0	0	3	9	14
STEP-koulutus	47	30	28	35	32	23	11	11	3	11	2	2
Yhteensä	143	101	108	187	156	190	37	37	21	25	24	40

Tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä

Vuonna 2024 tutkinnon seurakuntapalvelun osaamisalalta (suntio) suoritti 78 opiskelijaa, joista 50 naista ja 28 miestä.

Vuosien 2018–2024 aikana suntion pätevyyden on suorittanut yhteensä 600 opiskelijaa (taulukko 5).

Taulukko 5. Tutkinnon seurakuntapalvelun osaamisalalla (suntio) tai suntion ammattitutkinnon suorittaneet vuosina 2018–2024

Tutkinto	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Seurakunta- ja hautauspalvelualan at, (seurakuntapalvelun oa, suntio) ¹⁴	78	69	62	80	69	69	-
Suntion ammattitutkinto ¹⁵	-	-	-	16	24	32	101
Yhteensä	78	69	62	96	93	101	101

¹² Tutkintojen siirtymäaikana vuonna 2018 seurakuntapalvelun osaamisalalla oli yhteensä 85 opiskelijaa. Siirtymäaikana suntion ammattitutkinnon opiskelijoita oli 180 (2018); 40 (2019); 69 (2020); 1 (2021).

¹³ Hautauspalvelun osaamisalla tilastoitui vuosina 2019–2021 opiskelunsa aloittaneiden osaamisala ja vuosina 2022–2024 koko osaamisalan opiskelijamäärä.

¹⁴ Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinto alkoi 1.8.2018

¹⁵ Suntion ammattitutkinto lakkasi 31.12.2021

Oppilaitokset arvioivat, että tutkinnon suorittaneet työllistyvät kohtuullisen hyvin seurakuntiin vakinaisiin tai esimerkiksi tuntisuntion tehtäviin.

KiTOS-päivät ja työelämässä oppiminen

KiTOS-päiviin osallistuminen

Vuonna 2024 hiippakuntien järjestämiin kirkon työhön opiskelevien seminaareihin (KiTOS) osallistui kirkon eri tehtäviin opiskelevia 142. Suntioksi opiskelevia osallistui kaksi. Helsingin ja Oulun hiippakunnan sekä Turun arkkihiippakunnan KiTOS-päiviin osallistui eniten opiskelijoita. (Taulukko 6.) Teologian ja diakonian opiskelijat ovat kymmenen vuoden aikana osallistuneet muita opiskelijaryhmiä selvästi enemmän (taulukko 7).

Taulukko 6. KiTOS-päiviin osallistujat hiippakunnittain ja opiskelijaryhmittäin vuonna 2024

KiTOS 2024 / osallistujat	hiippakunnittain	diakonian opiskelijat	kirkko-musiikin opiskelijat	lasten-ohjaaja-opiskelijat	nuorisotyönohjaaja-opiskelijat	suntio-opiskelijat	teologian opiskelijat	varhaiskasvatuksen ohjaaja-opiskelijat	muut	Yhteensä
Espoon hpk	4	0	0	0	0	0	10	1	0	15
Helsingin hpk	15	4	0	3	0	11	3	0	0	36
Kuopion hpk	3	1	0	0	0	5	0	0	0	9
Lapuan hpk	7	0	0	0	1	3	0	0	0	11
Mikkelin hpk	10	0	0	1	1	2	0	0	0	14
Oulun hpk	18	3	0	3	0	3	0	0	3	30
Porvoon hpk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tampereen hpk	8	0	0	0	0	4	1	0	0	13
Turun arkkihpk	6	0	1	0	0	6	1	0	0	14
Yhteensä	71	8	1	7	2	44	6	3	142	

Taulukko 7. KiTOS-päiviin osallistuneet vuosina 2014–2024

Osallistujaryhmät	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
diakonian opiskelijat	71	53	40	78	75	50	57	67	35	21	32
kirkkomusiikin opiskelijat	8	3	3	2	9	10	9	11	3	19	15
nuorisotyönohjaajaopiskelijat	7	13	8	12	20	21	15	30	30	32	54
varhaiskasvatuksen ohjaajaopisk.	6	1	4	0	5	3	2	7	0	0	3
teologian opiskelijat	44	72	57	73	72	61	58	90	116	116	90
lastenohjaajaopiskelijat	1	5	3	0	13	14	2	0	5	0	12
suntio-opiskelijat	2	8	18	21	20	18	3	0	0	0	0
muut	3	2	1	1	0	5	0	1	0	0	0
Yhteensä	142	157	134	187	214	172	146	205	189	188	206

KiTOS-päivien toteutuksesta laadittiin vuonna 2018 hiippakuntien yhteiset periaatteet ja niitä tarkistettiin syksyllä 2023. Vuosittaisessa hiippakuntien ja kouluttavien laitosten KiTOS-yhdyshenkilöiden palaverissa 2024 arvioitiin KiTOS-päivistä saatua palautetta ja kehittämis ehdotuksia. Silloin päätettiin edistää KiTOS-päiviin osallistumista osana työelämässä oppimisen tai harjoittelun jaksoa.

Myös toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittajien (lastenohjaaja- ja suntio-opiskelijat) osallistumismääriä pidettiin tärkeänä nostaa. Opiskelijat ovat toivoneet voivansa osallistua nykyistä enemmän KiTOS-päivien suunnitteluun. Etä-KiTOS nousi myös toteutustapana keskusteluun. Ilmoittautumisen tapaa sekä tiedotusta opiskelijoille on päätetty tehostaa.

Koulutuksen järjestävät totesivat sanallisissa vastauksissaan, että KiTOS-päivien toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittajien osallistumismahdollisuuksiin. KiTOS-päiviin kehoitetaan osallistumaan, ja osa oppilaitoksista muistuttaa niistä työelämässä oppimisen jaksojen aikoina. Opiskelijat mainitsevat palautteissaan, että työnantaja ei kuitenkaan välttämättä järjestä työvuoroja niin, että KiTOS-päiviin voisi osallistua. Osa vastaajista totesi, että yhteys hiippakunnissa järjestettyihin KiTOS-päiviin on käytännössä heikkoa.

Työelämässä oppimisen toteutuminen

Vuonna 2024 työelämässä oppimisen jaksoja (koulutus- tai oppisopimus) seurakunnissa toteutui yhteensä 255. Opiskelija voi olla samassa seurakunnassa useammassa eri jaksossa, jolloin jokainen jakso ilmoitetaan erikseen. Yksi opiskelija voi myös olla samana vuonna useammassa seurakunnassa, jolloin nämäkin jaksot ilmoitetaan erikseen. Näin työelämässä oppimisen jaksoja toteutuu tutkinnon suorittamisen aikana seurakunnissa tavallisesti enemmän kuin yksi. Osa tutkinnon suorittajista voi myös suorittaa jonkin tutkinnon osan osoittamalla osaamisensa suoraan näytössä, jolloin työelämässä oppimisen jaksoa ei ole.

Oppilaitoksilta kysyttiin niiden näkemystä työelämässä oppimisen jaksoista: Millaista on

- paikkojen saatavuus ja riittävyys
- ohjauksen ja ohjaajien riittävyys
- ohjauksen laadukkuus ja sen kehittyminen työpaikoilla?

Oppilaitokset totesivat, että työelämässä oppimisen paikkojen saatavuus ja riittävyys ovat hyvällä tasolla. Opiskelijoiden ohjaus työpaikalla on pääsääntöisesti riittävää ja hyvää. Ohjauksen laatu kuitenkin vaihtelee jonkin verran. Oppilaitokset totesivat, että seurakuntien arki on joissain paikoissa kiireistä, mistä syystä aikaa ohjaukseen ei aina ole riittävästi. Tällöin vastuuopettaja on tavanomaista useammin yhteydessä työpaikkaan. Esimerkiksi työvuorojärjestelyihin liittyen, jotta opiskelija pääsisi samaan työvuoroon työpaikkaohjaajan kanssa.

Seurakunnista on helpompi saada koulutus sopimuspaikkoja oppisopimuspaikkoja, koska koulutus sopimuksella työnantajan ei tarvitse maksaa palkkaa. Joskus myös suoritettava tutkinnon osa vaikuttaa: esimerkiksi hautausmaiden hoitamisen sekä hautauksien hoitamisen tutkinnon osiin on ollut ajoittain vaikeuksia löytää työelämässä oppimisen paikkoja.

Työelämässä oppimisen jaksoja toteutui eniten Helsingin ja Espoon hiippakuntien seurakunnissa (taulukko 8), mikä vastaa myös pitkällä aikavälillä havaittua toteumaa (taulukko 8).

Vuosina 2019–2024 harjoittelujaksoja on ollut lukumääräisesti eniten Helsingin ja Espoon hiippakuntien sekä Turun arkkihiippakunnan seurakunnissa. (Taulukko 9.)

Taulukko 8. Seurakunnissa toteutuneiden seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon työelämässä oppimisen jaksojen lukumäärä hiippakunnittain vuonna 2024

2024	Työelämässä oppimisen jaksojen määrä hiippakunnittain									
Oppilaitos	Turku	Tampere	Oulu	Mikkeli	Porvoo	Kuopio	Lapua	Helsinki	Espoo	Yhteensä
Jyväskylän kr. opisto	1	10	2	3	0	20	14	0	1	51
Laajasalon opisto	1	0	0	5	3	0	4	46	28	87
Linnasmäen opisto	28	6	0	0	0	0	0	0	1	35
Raudaskylän Kr. Opisto	0	0	17	2	0	3	2	0	0	24
STEP-koulutus	5	3	6	6	0	0	3	20	15	58
Yhteensä	35	19	25	16	3	23	23	66	45	255

Taulukko 9. Seurakunnissa toteutuneiden seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon työelämässä oppimisen jaksojen lukumäärä hiippakunnittain 2019–2024¹⁶

Hiippakunta (seurakuntien lukumäärä 2024)	2024	2023	2022	2021 ¹⁷	2020	2019 ¹⁸	Yhteensä jaksoja 2024–2019
Turku (46)	35	40	46	19	51	50	241
Tampere (37)	19	11	13	47	30	55	175
Oulu (62)	25	19	29	9	19	20	121
Mikkeli (36)	16	13	15	40	31	22	137
Borgå (45)	3	2	5	10	7	0	27
Kuopio (43)	23	9	8	9	6	37	92
Lapua (36)	23	15	7	11	6	39	101
Helsinki (29)	66	41	48	77	87	86	405
Espoo (19)	45	20	28	86	56	38	273
Yhteensä (353)	255	170	199	308	293	347	1572

¹⁶ Lisäksi suntion ammattitutkinnon opiskelijoita oli työelämässä oppimisen jaksoilla 7 opiskelijaa vuonna 2021, 39 opiskelijaa vuonna 2020 ja 39 opiskelijaa vuonna 2019.

¹⁷ Vuonna 2021 työelämässä oppimisen jaksoja oli poikkeuksellisen paljon, koska silloin suoritettiin koronavuosien aikana myöhemmäksi siirrettyjä jaksoja.

¹⁸ Vuosi 2019 oli siirtymävaihetta suntion ammattitutkinnosta seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoon. Tuolloin oli mahdollista, että suntion ammattitutkinnon aloittanut saattoi siirtyä suorittamaan seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoa.

Rekrytointi ja seurakuntien kiinteistö- ja kirkonpalvelustyössä toimivien määrät

Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta

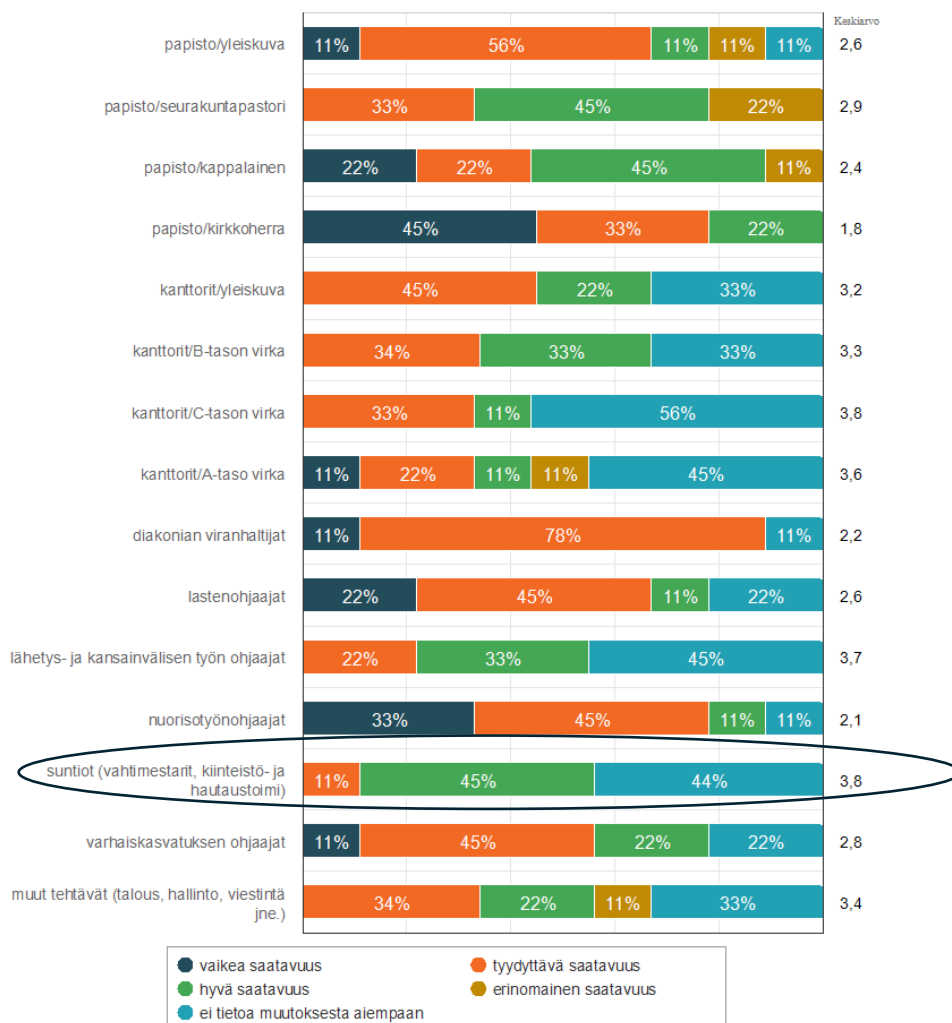
Hiippakunnille suunnatussa kyselyssä pyydettiin sekä sanallista arviota että yleiskuvaa työvoiman saatavuudesta hiippakunnan seurakuntien näkökulmasta vuoden 2024 aikana.

Hiippakuntien sanallisia arvioita suntioiden sekä vahtimestareiden, kiinteistö- ja hautaustoimen tehtävien rekrytointitilanteesta:

- Hakijoita on hyvin tai tyydyttävästi tarjolla näihin tehtäviin.
- Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon sekä kiinteistö- tai viheralan alan tutkintojen suorittajat tuottavat uusia osaajia seurakuntiin.
- Seurakunta- ja hautauspalvelualan opiskelijat on pääasiassa alan vaihtajia ja heille oppisopimusten kautta on luontevaa hakeutua seurakunnan tehtäviin. Heistä tulee yleensä seurakuntiin hyviä ammattilaisia.

Hiippakuntien tekemissä työvoiman saatavuuden yleiskuvan arvioissa suntioiden, vahtimestareiden sekä kiinteistö- ja hautaustoimen henkilöstön rekrytointitilanne koettiin pääasiassa tyydyttäväksi ja vaikiintuneeksi (kuvio 1). Tähän henkilöstöryhmään ei tullut arvioita vaikeasta rekrytointitilanteesta.

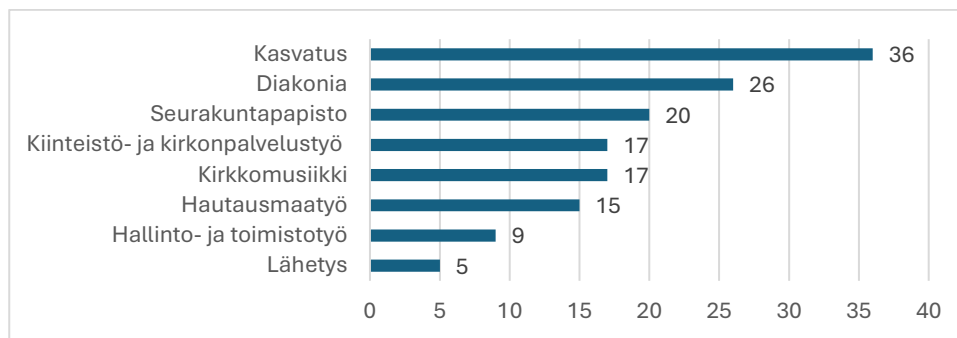
Kuvio 1. Yleiskuva hiippakuntien arvioista työvoiman saatavuudesta eri ammattiryhmissä 2024

Seurakuntakyselyn 2024 tuloksia rekrytoinnista

Kirkon tutkimuksen ja koulutuksen tekemässä seurakuntakyselyssä 2024 seurakunnilta kysyttiin, mihin tehtäviin oli vaikea saada palkattua henkilöstöä. 17 %:lla oli vaikeuksia saada henkilöstöä kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön tehtäviin ja 15 %:lla hautausmaan työn tehtäviin (kuvio 2). Nämä alat eivät olleet rekrytoinnin näkökulmasta kuitenkaan vaikeimpia aloja. (Kirkon nelivuotiskertomus, s. 257–258.)

Kuvio 2. Tehtävät, joihin on vaikea saada palkattua henkilöstöä. Seurakuntakysely 2024.

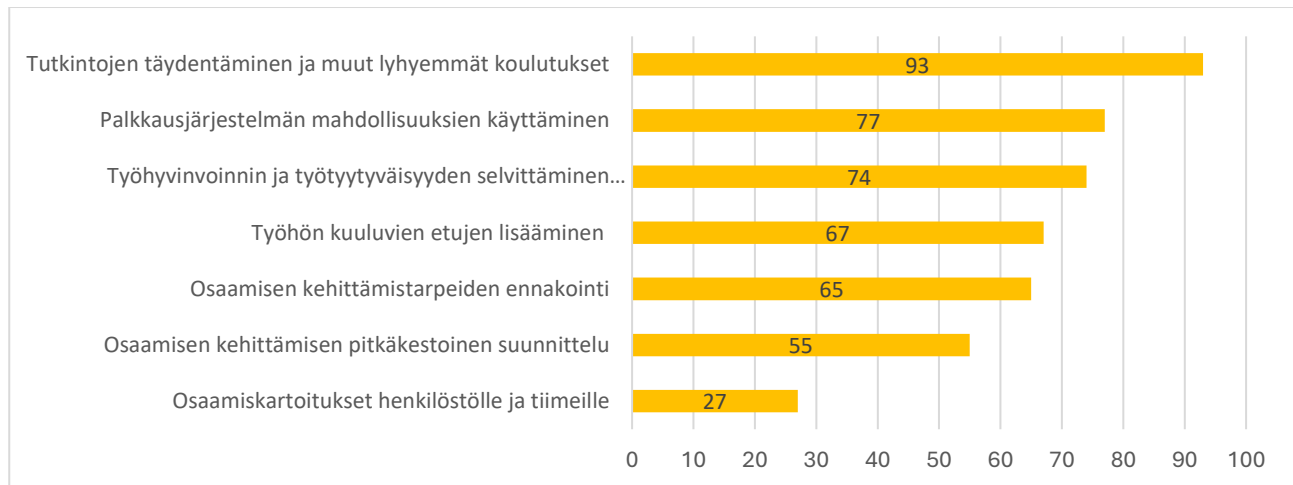
Seurakuntakyselyn mukaan tavallisimpia vetovoimaa tukevia toimenpiteitä olivat työelämään tutustumisen jaksot sekä harjoittelu- ja työelämässä oppimisen jaksot, joita oli ollut kolmessa neljästä seurakunnasta (kuvio 3).

Kuvio 3. Työn vetovoimaa lisäävien tapojen käyttö seurakunnissa (%). Seurakuntakysely 2024.

Pitovoimaa tuettiin seurakunnissa yleisimmin tarjoamalla työntekijöille mahdollisuus tutkintojen täydentämiseen ja osaamisen hankkimiseen koulutuksen avulla. Kolme neljäsosaa seurakunnista käytti hyväkseen palkkausjärjestelmän mahdollisuuksia sekä toteutti työntekijäkyselyitä (kuvio 4). (Kirkon nelivuotiskertomus, s. 260.)

Kuvio 4. Työn pitovoimaa lisäävien toimintatapojen käyttäminen seurakunnissa. Seurakuntakysely 2024.

Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön henkilöstön määrät ja nimikkeet

Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastojen¹⁹ mukaan vuonna 2024 kirkon koko henkilöstömäärä oli 21 169. Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön tehtäväryhmän kokonaismäärä vuonna 2024 oli 3545 eli 17 % henkilöstöstä.

Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön henkilöstössä toistaisia palvelussuhteita oli 2190 (63 %) ja määräaikaisia 1275 (37 %).

Hiippakuntakohtainen henkilöstöjakauma on hyvin tasainen, lukuun ottamatta Helsingin ja Espoon hiippakuntien seurakuntien pienempää henkilöstömäärää (taulukko 10). Tähän vaikuttaa osittain seurakuntien lukumäärän vähäisyys verrattuna muihin hiippakuntiin. Seurakunnan sisäinen alueellinen rakenne sekä kirkkojen ja kappeleiden määrä vaikuttavat myös henkilöstömäärään.

Taulukko 10. Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön henkilöstön määrä ja seurakuntien määrä hiippakunnittain 2024

Tehtäväryhmä	Hiippakunta									
	Turku	Tampere	Oulu	Mikkeli	Porvoo	Kuopio	Lapua	Helsinki	Espoo	Yhteensä
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyö	424	444	459	440	421	318	420	384	335	3645
Seurakuntien määrä hiippakunnassa	46	37	62	36	45	43	36	29	19	353

¹⁹ Kirkon työmarkkinalaitoksen tuottamien henkilöstötilastojen luvut on poimittu koko vuodelta 2024. Luvut ovat henkilömääriä eikä palvelussuhteiden määriä eli kukin henkilö on mukana vain kerran, vaikka hän olisi ollut useammassa palvelussuhteessa vuoden aikana. Tätä edeltävien vuosien henkilöstötiedot olivat vuosittaisista kesäkuun henkilöstötilastoista. Kirkon tilastot.fi-sivulla olevat tilastot kuvaavat palvelussuhteiden määriä, eivät henkilöstömääriä.

Nimikkeistö

Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastoissa oli vuonna 224 erilaista kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön henkilöstön nimikettä, joita seurakunnat olivat käyttäneet. Tässä tehtäväryhmässä on erityisen paljon yhdistelmänimikkeitä ja pari sataa nimikettä, joita oli tilastoitu hyvin pienelle määrälle henkilöstöä. Alla suurimmat, yli 100 henkilömäärän, nimikkeet, joiden kattavuus kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön henkilöstössä oli 47 %.

- suntio 545
- srk-mestari 420
- vahtimestari 234
- siivooja 169
- emäntä 134
- kiinteistöyöntekijä 118.

Naisten ja miesten osuudet

Kiinteistö ja kirkonpalvelustyön henkilöstöstä oli 60 % naisia ja 40 % miehiä (taulukko 11). Vastaava ikäjakauma oli myös vuonna 2024 seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon suorittaneilla. Sen sijaan ammattitutkinnon suorittamisen vuonna 2024 aloittaneilla opiskelijoilla sukupuolijakauma oli tasaisempi.

Taulukko 11. Kirkon henkilöstön sukupuolijakauma muutamassa tehtäväryhmässä vuonna 2024

Sukupuolijakauma tehtäväryhmittäin 2024		
Tehtäväryhmä	Sukupuoli	
	Nainen	Mies
Diakoniatyöntekijät	1296	126
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	2095	1370
Kirkkomuusikot	668	329
Muut seurakuntatyöntekijät	722	260
Nuorisotyöntekijät	957	473
Seurakuntapapisto	1114	1019
Varhaiskasvatuksen työntekijät	1861	76
yhteensä	8713	3653

Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön henkilöstön ikärakenne

Kirkon koko vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 51 vuotta (taulukko 12) ja suurin ikäluokka oli 50–59-vuotiaat (taulukko 13). Alle 40-vuotiaita vakinaisesta henkilöstöstä oli 16 %.

Taulukko 12. Kirkon henkilöstön tehtäväryhmien keski-ikä palvelussuhteen muodon mukaan. Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastot.

Tehtäväryhmä	Keski-ikä		
	Kaikki	Toistainen	Määräaikainen
Diakoniatyöntekijät	51	52	48
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	52	53	48
Hautausmaatyöntekijät	35	50	33
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön tekijät	49	53	41
Kirkkomuusikot	48	51	41
Muut seurakuntatyöntekijät	37	51	32
Muut työntekijät	45	50	39
Nuorisotyöntekijät	39	45	30
Perheneuvojat	55	56	55
Sairaalasielunhoitajat	54	55	52
Seurakuntapapisto	49	50	47
Varhaiskasvatuksen työntekijät	47	50	41
Kaikki	44	51	37

Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön tehtäväryhmässä yli 55-vuotiaita oli 47 %, mikä ennakoi eläköityvien määrää ja isoa henkilöstöryhmän vaihtuvuutta lähivuosina (taulukko 13).

Taulukko 13. Muutaman kirkon tehtäväryhmän ikäjakauma vuonna 2024. Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastot.

Tehtäväryhmä	Ikäluokka											yhteensä
	-20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	
Diakoniatyöntekijät	4	9	38	66	94	159	217	209	291	262	73	1422
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyö	249	188	125	167	163	235	293	413	604	722	306	3465
Kirkkomuusikot	8	29	53	65	81	122	157	133	149	154	46	997
Muut seurakuntatyöntekijät	118	233	92	63	62	59	66	77	80	81	51	982
Nuorisotyöntekijät	54	210	184	155	160	178	143	117	125	97	7	1430
Seurakuntapapisto	1	36	98	151	201	273	308	242	264	348	211	2133
Varhaiskasvatuksen työntekijät	53	87	81	139	161	241	257	240	306	283	89	1937
yhteensä	487	792	671	806	922	1267	1441	1431	1819	1947	783	12366

Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön sekä hautausmaatyöntekijöiden keski-ikä alhaisuuteen vaikuttaa muun muassa se, että näissä henkilöstöryhmissä on runsaasti kesä- ja kausityöntekijöitä (taulukko 14).

Taulukko 14. Kesä- ja kausityöntekijät tehtäväryhmittäin vuosina 2020–2024. Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastot.

Tehtäväryhmä /lukumäärä vuosittain	2020	2021	2022	2023	2024
Diakoniatyöntekijät	3	3	3	9	10
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	5	1	7	5	9
Hautausmaatyöntekijät	4237	4465	4316	4356	4457
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	66	77	93	103	106
Kirkkomuusikot	35	42	40	35	44
Muut seurakuntatyöntekijät	138	250	290	258	286
Muut työntekijät	33	74	47	41	52
Nuorisotyöntekijät	149	208	178	193	189
Sairaalasielunhoitajat	-	2	1	4	1
Seurakuntapapisto	89	94	88	85	84
Varhaiskasvatuksen työntekijät	4	13	2	7	6
Yhteensä	4759	5229	5065	5096	5244

Alan täydennyskoulutus

Kirkon henkilöstökoulutus tarjoaa täydennyskoulutusta ajankohtaiskoulutuksina, tilauskoulutuksina, täydentävinä ja erityiskoulutuksina. Sitä toteuttavat Kirkon tutkimus ja koulutus sekä muut Kirkkohallituksen yksiköt, kouluttavat laitokset, hiippakunnat, seurakunnat, seurakuntayhtymät ja järjestöt.

Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön sekä hautausmaatyön henkilöstön täydennyskoulutusta tarjoavat seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon sekä lähialojen tutkintojen koulutuksen järjestäjät. Tällöin tavallista on suorittaa yksittäisiä tutkinnon osia. YKSITTÄINEN TUTKINNON OSA seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnosta (molemmat osaamisalat) Ohje: Tähän lasketaan ne opiskelijat, jotka ovat suorittaneet vuoden 2024 aikana yksittäisen tutkinnon osan/osia. Tutkinnon osalla on esimerkiksi täydennetty aikaisempaa tutkintoa tai laajennettu omaa osaamista täydennyskoulutuksena.

Orientoitumiskoulutukset

Osallisena kirkon uskosta ja tehtävästä -orientoitumiskoulutus on tarkoitettu kirkon palvelukseen tulleille uusille työntekijöille osana työelämään orientoitumista ja perehdyttämistä. Tavoitteena on, että osallistuja vahvistaa käsitystään kirkon olemuksesta ja hengellisestä perustehtävästä, jäsentää ammattinsa ja osaamisensa seurakunnan ja kirkon työn kokonaisuuteen sekä hahmottaa hengellisen elämän hoitamisen merkityksen osana kirkon työntekijän ammatti-identiteettiä. Orientoitumiskoulutusta toteuttavat hiippakunnat. Osa hiippakunnista järjestää orientoitumiskoulutuksen yhdistettynä ordinaatiovalmennukseen ja osa järjestää sen omana koulutuksena, erillisenä ordinaatiovalmennuksesta.

Vuonna 2024 hiippakuntien järjestämään orientoitumiskoulutukseen osallistui yhteensä 179 työntekijää (2023: 135; 2021: 52; 2019: 91; 2018: 103). Orientoitumiskoulutukseen osallistui yhteensä 15 suntiota. (Taulukko 15.)

Taulukko 15. Orientoitumiskoulutukseen osallistujat vuonna 2024 henkilöstöryhmittäin eri hiippakunnissa

Hiippakunta / henkilöstöryhmä	diakonian vi- ranhal- tijat	lasten- ohjaa- jat	lähe- tys- ja kv. työn ohjaa- jat	kant- torit	nuori- so- työn- ohjaa- jat	suntiot	teologit	var- hais- kasva- tuksen ohjaa- jat	muut	yh- teensä
Espoon hpk	0	3	0	0	2	0	0	0	0	5
Helsingin hpk	3	0	0	1	4	0	0	0	0	8
Kuopion hpk	11	5	2	1	7	11	7	1	13	58
Lapuan hpk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mikkelin hpk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oulun hpk	5	0	1	0	8	0	5	2	0	21
Porvoon hpk	3	0	0	0	0	0	10	0	0	13
Tampereen hpk	5	3	0	2	3	3	3	0	14	33
Turun arkkihpk	12	3	1	1	5	1	14	1	3	41
Yhteensä	39	14	4	5	29	15	39	4	30	179

Kirkon henkilöstökoulutus

Kirkon henkilöstökoulutuksen vuoden 2024 tilastot on koottu Kirkon henkilöstökoulutuskalenteriin ilmoitettujen tapahtumien toteumatiedoista. Kaikki tiedot eri koulutustyypeistä (koulutus, tilauskoulutus, verkostotapaaminen) avautuvat [linkistä](#). Valitse toteutusvuodeksi 2024.

Hautauspalvelut ja kirkonpalvelustyön tehtäväalueella sekä hautaustoimen ja puutarhатыön, kiinteistötoimen sekä kirkonpalvelustyön kohderyhmässä: [Aika- ja paikka koulutukset sekä verkostopäivät](#)

Uusi tilastointitapa ei kerää enää osallistujatietoja ammattiryhmittäin, koska koulutusten toteuttajat kokivat niiden keräämisen vaikeaksi ja työlääksi. Siksi, jos koulutustilastoista klikkaa auki esimerkiksi kohderyhmän kirkonpalvelustyö, niin se näyttää vain osallistujamäärän niihin koulutuksiin, joissa tämä oli yhtenä koulutuskalenteriin ilmoitettuna kohderyhmänä.

Vuoden 2026 henkilöstökoulutuskalenteriin ilmoitetaan ja tilastoidaan erikseen webinaarit ja itseopiskeluaineistot. Tämä selkeyttää tilastojen tulkintaa erityyppisten koulutusten välillä ja niiden osallistujamääristä.

Seurakunta- ja hautauspalvelualan alan ammattitutkinnon tutkinnon osien yksittäinen suorittaminen vuonna 2024

Yksittäisten tutkinnon osien suorittajien määrä on vähitellen kasvanut, samoin kuin suoritettujen tutkinnon osien määrä (taulukko 16).

Taulukko 16. Seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon tutkinnon yksittäinen suorittaminen.

2024	Yksittäisen tutkinnon osan suorittaminen	
	Yksittäisen tutkinnon osan/osien suorittaneiden henkilöiden lukumäärä	Suoritettujen yksittäisten tutkinnon osien lukumäärä yhteensä
Jyväskylän kr. opisto	3	5
Laajasalon opisto	25	94
Linnasmäen opisto	5	8
Raudaskylän Kr. Opisto	0	0
STEP-koulutus	11	12
Yhteensä	44	119

Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet

Koulutuksen rahoitusmuutosten vaikutukset oppilaitoksille

Oppilaitoksilta kysyttiin: Millä tavoin valtion rahoitusleikkaukset vaikuttavat tutkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen?

Vastauksissa todettiin, että rahoitusleikkaukset vaikuttavat ammattitutkintoihin yleisellä tasolla merkittävästi. Tehdyt päätökset vaikuttavat muun muassa siten, että koulutukseen haettaessa etusijan saavat kouluttamattomat ilman aiempaa tutkintoa olevat hakijat. Koulutuksessa panostetaan myös osatutkinnon suorittamiseen eli voi hakeutua suorittamaan yhtä tutkinnon osaa. Myös väylää, jolla pääsee osoittamaan osaamisensa suoraan näyttöön, on ollut tarpeen kehittää.

Myönteistä on se, että seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkintoon on edelleen kiinnostusta ja opiskelijoita, koska työvoiman tarve kasvaa ikääntyvän väestön luonnollisen poistuman myötä.

Havainnot opintotuen muutosten vaikutuksista opiskelijoiden hyvinvointiin ja opinnoissa etenemiseen

Oppilaitoksilta kysyttiin: Millä tavoin opintotuen muutokset ovat vaikuttaneet opiskelijoiden etenemiseen opinnoissa ja hyvinvointiin?

Osalle opiskelijoista aikuiskoulutustuen poistuminen on ollut merkittävä heikennys. Erityisesti koulutussopimuksella opiskelu on taloudellisesti vaikeaa. Osa opiskelijoista on muun alan töissä opiskelun aikana, jotta talous, henkilökohtainen elämä ja opiskelu saadaan yhteensovitettua. Jopa oppisopimuksessa saatetaan opiskelijan kanssa tehdä sopimus, jossa palkka on todella pieni ja sillä ei pelkästään tule toimeen. Toisaalta osalla opiskelijoista erilaisten tukien muutokset eivät ole vaikuttaneet opinnoissa etenemiseen.

Tutkintojen sekä opetuksen kehittämiseen liittyvät keskeiset havainnot ja toimenpiteet

Koulutuksen järjestäjät ovat valmistautuneet digi- ja tekoälyosaamiseen sekä kestävään kehitykseen ja vihreään siirtymään liittyvien uusien valinnaisten tutkinnon osien toteuttamiseen tai kehittäneet näitä osaamisalueita osana nykyisiä tutkinnon perusteita.

Aikuisten erityisoppijoiden määrä on kasvanut viime vuosina. Samoin erilaiset nepsy-haasteet ovat moninaistuneet. Nämä ilmiöt edellyttävät kohtaamisen ja kouluttamisen arvopohjan kirkastamista työyhteisössä ja yhteistyössä. Sen vuoksi olisi tärkeää kehittää yhdessä työelämän kanssa lisää joustavuutta työelämäyhteistyöhön.

Raportti teologikoulutuksesta 2024

Liite [teologikoulutustoimikunnan toimintakertomukseen](#).

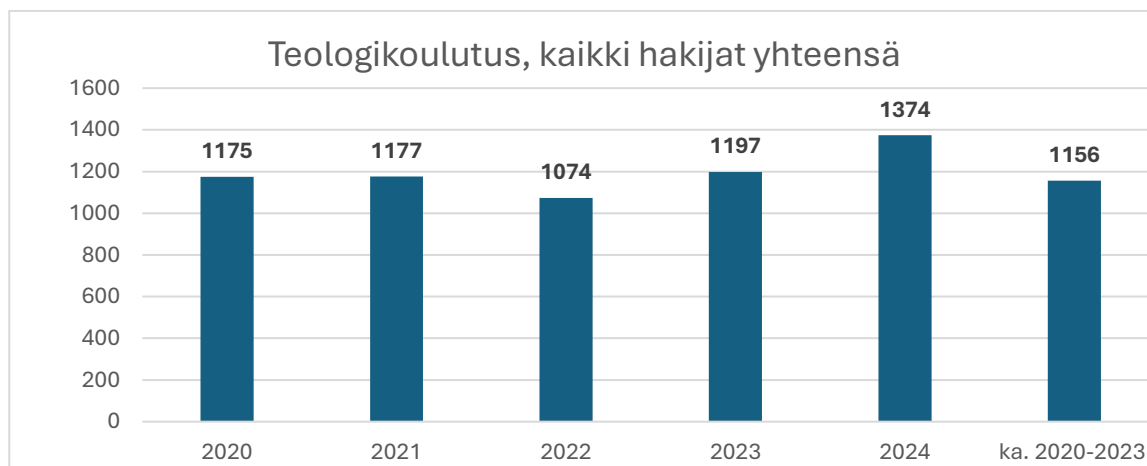
Teologian kandidaatin (TK) ja maisterin tutkinnon (TM) voi suorittaa Helsingin yliopistossa, Itä-Suomen yliopistossa ja Åbo Akademiassa (ruotsinkielinen koulutus). Helsingin yliopisto on kooltaan suurin teologeja kouluttavista yliopistoista. Itä-Suomen yliopiston teologiselle koulutukselle on tunnusomaista jaottelu läntisen ja itäisen teologian tehtäviin. Åbo Akademi on ruotsinkielinen yliopisto. Tässä raportissa kuvataan Itä-Suomen yliopiston läntisen teologian koulutusta koskevat tiedot.

Tämän raportin tilastolliset tiedot ja sanalliset vastaukset perustuvat Kirkon tutkimus ja koulutus -yhtiön lähettämään Webropol-kyselyyn yliopistoille ja hiippakunnille sekä edellisten vuosien vastaavaan raportointiin.

Hakeneet ja aloittaneet

Myönteistä on, että hakijoiden yhteenlaskettu määrä nousi (2024: 1374) verrattuna neljään edelliseen vuoteen. Hakijamäärä nousi hakumuodoista yhteishaussa ja jonkin verran maisterihaussa. Yliopistoista hakijamäärät nousivat erityisesti Helsingin yliopistossa ja Itä-Suomen yliopistossa. Åbo Akademiassa hakijamäärä pysyi lähes ennallaan. Helsingin yliopistossa hakijoita oli 914 (2023: 768), Itä-Suomen yliopistossa 399 (2023: 356) ja Åbo Akademiassa 61 (2023: 73).

Helsingin yliopiston opiskelurekrytoinnissa lukioyhteistyötä laajennettu, ja kaikki vierailupyynnöt pystyttiin täyttämään. Vuoden 2025 valintakoeuudistuksen seuraukset ovat vielä ennakoimatta. Åbo Akademi panosti hakijamarkkinoinnissa erityisesti kaksikielisiin esittelyvideoihin, joissa suomalaiset opiskelijat kertoivat kokemuksistaan ruotsinkielisessä ympäristössä.

Taulukko 1. Teologikoulutukseen hakijat vuosina 2020–2024.

Itä-Suomen yliopistossa sai tutkinto-oikeuden 16 % kaikista hakijoista, Helsingissä 23 % ja Åbo Akademiassa 44 %. Eniten opiskelijoita hyväksyttiin yhteishaun kautta, ylioppilastodistuksella 125 ja valintakokeella 123. Maisteritutkintoa varten opiskeluoikeuden saaneita oli 57 hakijasta 39 (68 % hakijoista). Avoimen väylän merkitys teologian opiskelun hakuväylänä on pieni, vuonna 2024 vain 5 opiskelijaa. Vuonna 2025 siirrytään HY:ssä Avoimen yliopiston opintomaksujen osalta uuteen malliin, joka saattaa vähentää ei-tutkinto-opiskelijoiden määrää. Opiskelun aloitti yhteensä 273 opiskelijaa, joista Helsingin yliopistossa 207 (76 %), Itä-Suomen yliopistossa 51 (9 %) ja Åbo Akademiassa 15 (5 %). Opiskelijoista oli naisia miehiä 67 % ja naisia 33 %.

Hakijat yliopistoittain ja hakumuodoittain	2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin yliopisto	794	788	702	768	914
Itä-Suomen yliopisto	327	327	327	356	399
Åbo Akademi	54	62	45	73	61
Yhteishaku yhteensä	1089	1087	1024	1128	1304
Yhteishaussa valintakokeeseen/ etävalintakurs- sille osallistuneet	358	344	253	298	391
Avoimen väylä yhteensä	31	32	22	13	10
Maisterihaku yhteensä	51	54	28	54	57
Siirtohaku yhteensä	4	4	0	2	3
Kaikki hakijat yhteensä	1175	1177	1074	1197	1374

Taulukko 2. Teologikoulutukseen hakijat yliopistoittain hakumuodoittain 2020–2024.

Opiskelemaan hyväksytyt / paikan vastaanottaneet	2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin yliopisto	195	192	186	194	207
Itä-Suomen yliopisto	73	60	84	68	63
Åbo Akademi	25	22	15	37	27
Yhteishaku	240	234	246	247	248
Ylioppilastodistuksella hyväksytyt	179	130	144	139	125
Valintakokeella hyväksytty/ paikan vastaanotta- neet	61	104	102	108	123
Avoimen väylä	8	11	16	12	5
Maisterivalinta	30	27	13	31	39
Siirtohaku	1	2	0	1	5
Kaikki hyväksytyt yhteensä	293	274	285	299	297

Taulukko 3. Teologikoulutukseen hyväksytyt / paikan vastaanottaneet 2020–2024.

Opiskelun aloittaneet	2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin yliopisto	196	188	186	190	207
miehiä	67	75	66	77	64
naisia	129	113	120	113	143
Itä-Suomen yliopisto	69	69	74	63	51
miehiä	30	30	*	4	15
naisia	39	39	*	59	36
Åbo Akademi	25	19	15	25	15
miehiä	14	12	8	7	11
naisia	11	7	7	18	4
Kaikki yhteensä	290	276	275	278	273
miehiä	111	117	74*	88	90
naisia	179	159	127*	190	183

Taulukko 4. Teologikoulutuksessa opiskelun aloittaneet 2020–2024. *-merkityissä kohdista puuttuu miesten ja naisten tietoja.

Tutkintojen suorittaminen

Ajankohtaista

Yliopistoissa opintojen kehittämisessä on tavoitteena opintojen selkeyttäminen ja tutkintojen läpäisy-virtauksen vahvistaminen. Itä-Suomen yliopistossa toteutettiin opetussuunnitelmauudistus seuraavalle kolmivuotiskaudelle 1.8.2025 alkaen. Suurimmat muutokset on tehty kandidaatin tutkintoon, johon kolmelle ensimmäiselle vuodelle laaditaan lukujärjestykset. Helsingin yliopistossa päätettiin kehittämissuunnitelmasta, joka sisältää opetussuunnitelmaan selkeyttämisen (2026–2030), tutkielman ohjauksen ja seminaarikäytäntöjen kehittämisen, vaihtoehtoisten suoritustapojen lisäämisen sekä opettajien pedagogisen osaamisen tukemisen. Åbo Akademiassa on tiivistetty yhteistyötä kandidaatti- ja maisteritasolla sekä eri oppiaineiden välillä. Kehittämistyössä on keskitytty selkeiden toimintalinjojen luomiseen, vaatimusten ja odotusten selkeään viestintään sekä ohjauksen vahvistamiseen.

Helsingissä opiskelijoiden osallistuminen opetukseen sekä opiskelijatoimintaan ovat huomattavasti lisääntyneet vuoden aikana. Opintotuen riittämättömyys vaikuttaa siihen, että moni opiskelija on opintojen ohella töissä, mikä vaikuttaa luonnollisesti työssä ja opinnoissa jaksamiseen. Opiskelijoiden työssäkäynti opintojen ohella on tavallista.

Perinteisesti teologista perustutkintoa on ollut suorittamassa lukuisa joukko toista tutkintoa tai toista uraa suorittavia, jotka opiskelevat osin työn ohessa ja osin etänä. Muutos on ollut konkreettinen sekä opiskelijoiden määrässä että opiskelijoiden opintojen etenemisessä. Aikuisopintotuen loppuminen näyttää vaikuttaneen hakijoiden ikäjakaumaan erityisesti Helsingissä.

Osa aikuisopiskelijoista on joutunut joko lopettamaan opintonsa tai jatkamaan niitä samalla, kun käyvät töissä. Tämä on näkynyt erityisesti Åbo Akademin teologian koulutuksessa, jossa on perinteisesti ollut suhteellisen suuri osuus iäkkäämpiä opiskelijoita. Aikuisopintotuen varassa olleet eivät enää pääse osallistumaan lähiopetukseen entiseen tapaan, mikä näkyy opintojen viivästymisenä tai keskeyttämisenä.

Teologian kandidaatin ja maisterin tutkintoa opiskelevia oli vuonna 2024 1676. Näistä opiskeli Helsingin yliopistossa 67 %, Itä-Suomen yliopistossa 28 % ja Åbo Akademiassa 5 %. Jatko-opiskelijoita oli 292.

Kandidaatin tutkintojen määrä palautui edellisen vuoden laskun jälkeen 139 (2023: 115, 2022: 135). Heistä miehiä oli 35 % ja naisia 65 %. Maisterin tutkintojen määrä laski edellisestä vuodesta huomattavasti, 136 (2023: 173). Maistereista miehiä oli 40 % ja naisia 60 %, mikä on sama kuin vuosina 2016–2019.

Vuonna 2024 suoritettiin 19 teologian tohtorin tutkintoa, joista 10 Helsingin yliopistoon, 4 Itä-Suomen yliopistoon ja 5 Åbo Akademiin.

Tutkintoa suorittavien opiskelijoiden lukumäärät (TK ja TM)	2024	%-osuus
Helsingin yliopisto	1128	67 %
Itä-Suomen yliopisto	459	28 %
Åbo Akademi	89	5 %
Yhteensä	1676	100 %

Taulukko 5. TK ja TM-tutkintoa suorittavien opiskelijoiden lukumäärät 2024.

Jatkotutkintoa suorittavien opiskelijoiden lukumäärät	2024	%-osuus
Helsingin yliopisto	174	60 %
Itä-Suomen yliopisto	64	22 %
Åbo Akademi	54	18 %
Yhteensä	292	100 %

Taulukko 6. Jatkotutkintoa suorittavien opiskelijoiden lukumäärät 2024.

Suoritetut TK-tutkinnot	2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin yliopisto	162	122	89	87	110
miehiä	64	38	37	28	35
naisia	98	84	52	59	75
Itä-Suomen yliopisto	35	35	38	25	24
miehiä	15	15	*	4	9
naisia	20	20	*	21	15
Åbo Akademi	7	6	8	3	5
miehiä	4	3	2	2	4
naisia	3	3	6	1	1
Yhteensä	204	163	135	115	139
miehiä	83	56	39	34	48
naisia	121	107	58	81	91

*) Ei tietoja vuodelta 2022.

Taulukko 7. Suoritetut TK-tutkinnot 2020–2024.

Suoritetut TM-tutkinnot	2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin yliopisto	234	110	120	118	84
miehiä	87	37	44	42	30
naisia	147	73	76	76	54
Itä-Suomen yliopisto	33	33	33	45	40
miehiä	13	13	*	16	19
naisia	20	20	*	29	21
Åbo Akademi	12	11	7	10	12
miehiä	5	5	3	5	6
naisia	7	6	4	5	6
TM-tutkintoja yhteensä	279	154	160	173	136
miehiä	105	55	47	63	55
naisia	174	99	80	110	81

*) Ei tietoja vuodelta 2022.

Taulukko 8. Suoritetut TM-tutkinnot 2020–2024.

Suoritetut TT/FT-tutkinnot	2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin yliopisto	18	8	11	15	10
Itä-Suomen yliopisto	5	4	4	4	4
Åbo Akademi	4	7	1	2	5
Yhteensä	27	19	16	21	19

Taulukko 9. TT- tai FT-tutkinnon suorittaneet.

Pappiskelpoisuus

Teologian maistereista 42 % (57) suoritti Suomen evankelisluterilaisen kirkon päätöksen mukaisen pappiskelpoisuuden sisältävän maisterin tutkinnon kelpoisuuden pappisvirkaan (Kirkon säädöskoelma nro 168). Näistä 51 % oli miehiä ja 49 % naisia. Lisäksi pappiskelpoisuuden erillisinä opintoina suoritti 4 henkilöä.

Merkittävä putous pappiskelpoisten maisterien lukumäärässä tapahtui Helsingin yliopistossa (30, 2023: 63). Määrä on kolmasosa yliopistossa tutkinnon suorittaneista.

Itä-Suomen yliopistossa ja Åbo Akademiassa papiksi kelpoistavan tutkinnon suorittaneiden määrät säilyivät viimevuotisilla tasoilla. Itä-Suomen yliopistosta valmistui 23 maisteria (58 % yliopistossa tutkinnon suorittaneista) ja Åbo Akademiassa 4 maisteria (30 % yliopistossa tutkinnon suorittaneista).

Pappiskelpoisuus TM-tutkinnossa	2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin yliopisto	99	48	49	63	30
miehiä	43	19	21	25	14
naisia	56	29	28	38	16
Itä-Suomen yliopisto	24	22	29	28	23
miehiä	10	14	*	10	14
naisia	14	8	*	18	9
Åbo Akademi	2	6	3	3	4
miehiä	2	3	1	1	1
naisia	0	3	2	2	3
Pappiskelpoisuus yhteensä	125	76	81	94	57
miehiä yhteensä	55	36	22	36	29
naisia yhteensä	70	40	30	58	28

*) Ei tietoja vuodelta 2022.

Taulukko 10. Pappiskelpoisuuden TM-tutkinnossa suorittaneiden lukumäärät 2020–2024.

Pappiskelpoisuus erillisinä opintoina	2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin yliopisto	5	5	4	0	4
Itä-Suomen yliopisto	0	0	4	0	0
Åbo Akademi	0	0	0	0	0
Yhteensä	5	5	8	0	4

Taulukko 11. Pappiskelpoisuuden TM-tutkinnon lisäksi suorittaneet (erilliset opinnot) 2020–2024.

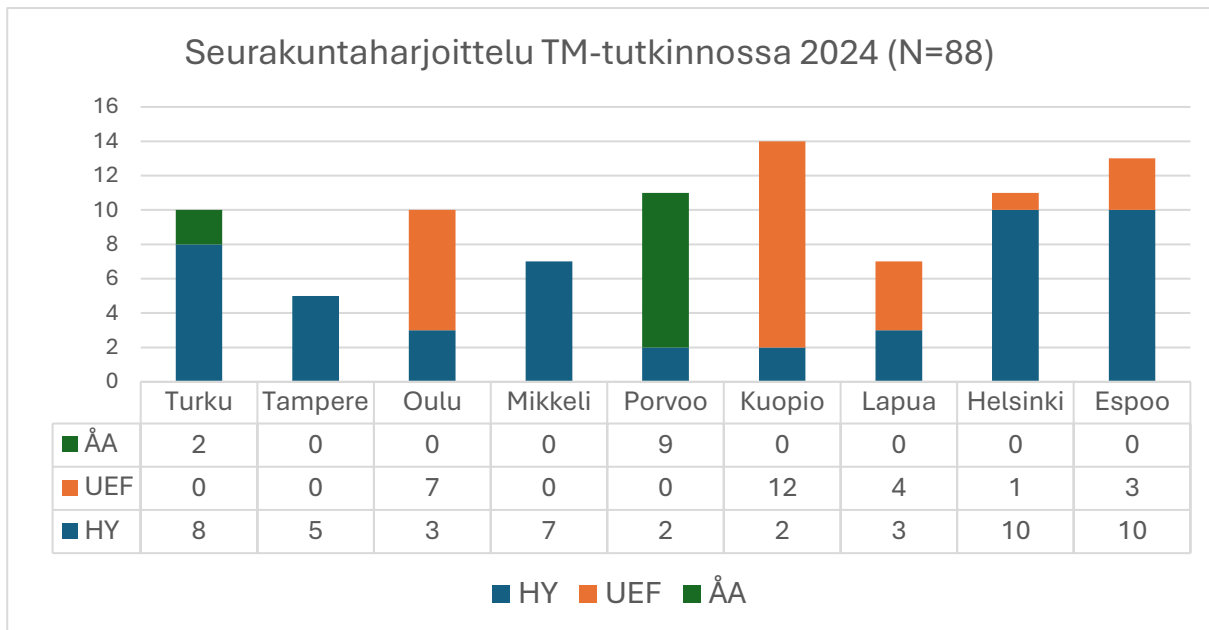
Seurakuntaharjoittelut

Seurakuntaharjoittelun merkitys opiskelijoiden orientaation vahvistumisessa kirkon työhön on suuri. Kirkon edellyttämän työssäoppimisjakson seurakunnassa suoritti 88 TM-opiskelijaa (2023: 83). Näistä jakson suoritti Helsingin yliopistossa 50 (2023: 47), Itä-Suomen yliopistossa 27 (2023: 27) ja Åbo Akademiassa 11 (2023: 9). Kandidaattitutkinnossa työelämäjakson seurakunnassa suoritti 57 (2023: 60), joista 53 Helsingin yliopiston ja 4 Åbo Akademin opiskelijaa.

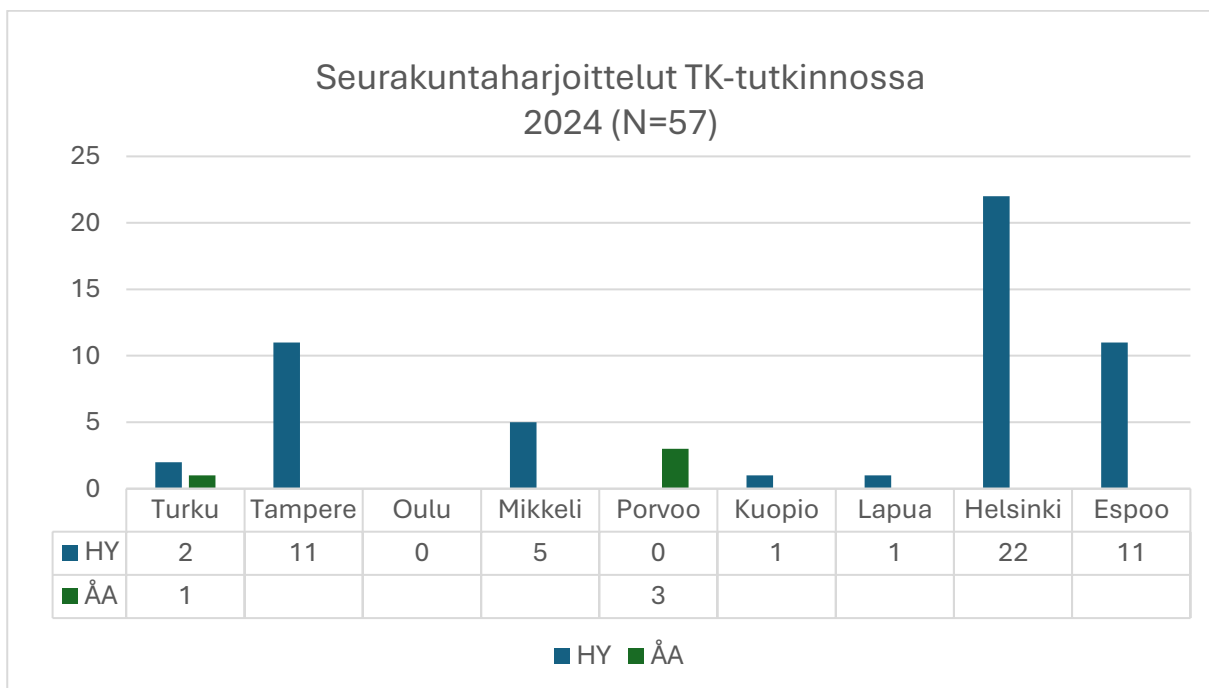
Helsingin yliopisto on saanut harjoitteluseurakuntia monipuolisesti eri puolilta Suomea. Erityisesti viime vuosina kaikkia paikkoja ei ole pystytty täyttämään. Vuosina 2020–2024 työelämäjaksolle osallistuvien lukumäärä on laskenut 44–61 välille. Määrään on vaikuttanut myös kandidaatin tutkinnon suoritustamien lasku. Harjoittelujaksoista opiskelijat ovat antaneet myönteistä palautetta: ohjaus on ollut erinomaista ja opiskelijan kasvua tukevaa.

Itä-Suomen yliopiston opetussuunnitelman mukaisia seurakuntaharjoittelun paikkoja oli riittävästi (27). Yhteistyöseurakunnissa on kertynyt paljon kokemusta opiskelijoiden ohjaamisesta ja ohjauksen laatua pyritään edelleen kehittämään.

Åbo Akademin opinnoissa harjoittelupaikan saaminen vaikuttaa edelleen olevan suhteellisen helppoa. Suurin osa Åbo Akademin opiskelijoista suorittaa harjoittelunsa Porvoon hiippakunnassa, mutta vuosittain osa harjoittelujaksoista tehdään myös pääasiassa Turun ympäristön eri suomenkielisissä seurakunnissa. Sielunhoidon harjoittelujakso jää joillakin opiskelijoilla tekemättä, mikä johtuu vaikeuksista löytää harjoittelupaikkaa.

Taulukko 12. Suoritetut seurakuntaharjoittelut TM-tutkinnossa yliopistoittain ja hiippakunnittain.

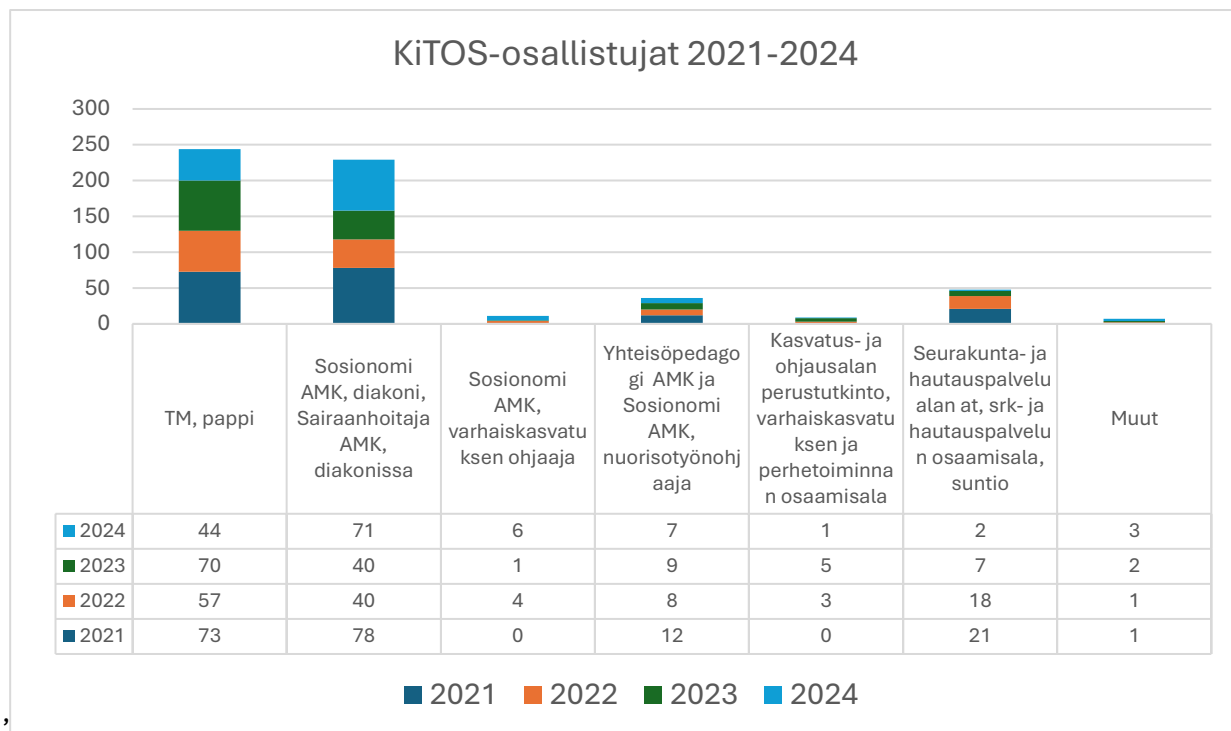
Taulukko 13. Suoritetut seurakuntaharjoittelut TK-tutkinnossa yliopistoittain ja hiippakunnittain 2024.

Rekrytoituminen kirkkoon

Psykologinen soveltuvuustutkimus ja KiTOS-päivät

Seurakuntaharjoittelun jälkeen Psykologiitiimi Päämäärän toteuttamaan papiksi vihittäviltä edellytettävään psykologiseen soveltuvuustutkimukseen osallistui 67 opiskelijaa tai maisteria (vuonna 2023 87).

Opiskelijoille tiedotetaan harjoittelun yhteydessä hiippakuntien järjestämistä KiTOS-päivistä (Kirkon työhön opiskelevien seminaarit). Ne järjestetään ensimmäistä kertaa ruotsinkielisinä keväällä 2025. Vuonna 2024 KiTOS-päiviin osallistui 44 teologian opiskelijaa, kaikkiaan osallistujia oli 142.

Taulukko 14. Hiippakuntien toteuttamien KiTOS-päivien osallistujamäärät eri opintoaloilla 2021–2024.

Työllistymisnäkymät

Teologian maisterin työllistymismahdollisuudet olivat hyvät erityisesti kirkon virkoihin ja opetusalan tehtäviin. Helsingin yliopiston ns. generalisti-opintosuunnan maistereilla työllistymisen haasteet olivat suuremmat, mikä näkyi myös harjoittelupaikkojen vaikeassa saatavuudessa.

Vuonna 2024 vihittiin 70 pappia, mikä on hieman vähemmän kuin kolmena edellisenä vuotena (taulukko 22). Vuonna 2024 valmistuneista 57:llä oli pappisvirkaan kelpoistava TM-tutkinto. Vuosina 2021–2024 yliopistoissa pappiskelpoisuudella valmistuneiden määrä on ollut pienempi kuin papiksi vihittyjen lukumäärä.

Hiippakunnat arvioivat pappisaatavuuden yleiskuvan pääosin tyydyttäväksi (Turku, Oulu, Mikkeli, Porvoo, Kuopio). Tilanne oli hyvä Tampereella ja Helsingissä. Erinomaiseksi saatavuutta arvioitiin Espoossa ja vaikeaksi Lapualla.

Työvoiman saatavuus, papisto 2024	papisto/ yleis-kuva	papisto/ seurakunta-pastori	papisto/ kappalainen	papisto /kirkkoherra
Turun arkkihiippakunta	tydyttävä	hyvä	tydyttävä	tydyttävä
Tampereen hiippakunta	hyvä	erinomainen	hyvä	tydyttävä
Oulun hiippakunta	tydyttävä	tydyttävä	vaikea	vaikea
Mikkelin hiippakunta	tydyttävä	hyvä	hyvä	tydyttävä
Porvoon hiippakunta	tydyttävä	tydyttävä	hyvä	vaikea
Kuopion hiippakunta	tydyttävä	hyvä	tydyttävä	vaikea
Lapuan hiippakunta	vaikea	tydyttävä	vaikea	vaikea
Helsingin hiippakunta	ei tietoa muutoksesta aiempaan (2023 tilanne hyvä)	hyvä	hyvä	hyvä
Espoon hiippakunta	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä

Taulukko 15. Hiippakuntien suuntaa antava arvio työvoiman saatavuudesta 2024. Hiippakuntien arviot asteikolla 1–5 työvoiman saatavuudesta (vaikea, tyydyttävä, hyvä, erinomainen, ei tietoa muutoksesta aiempaan).

Seurakuntapastorin ja kirkkoherran virkoihin hakijoiden saatavuus heikentyi verrattuna vuoden 2023 tasoon. Kirkkoherran virkoihin oli yleisesti niukasti hakijoita, ja pienissä seurakunnissa tilanne oli erityisen haastava. Vain harvoissa tapauksissa rekrytointi eteni alkuperäisen hakuajan pohjalta ilman lisääntymistä tai uudelleenhakua.

Vuoden aikana oli tarjolla runsaasti vakinaisia kappalaisen ja seurakuntapastorin avoimia virkoja, mm. eläköitymistä takia. Määräaikaiset virat (sijaisuudet, kausityö) olivat edelleen yleisiä, erityisesti seurakuntapastorien viroissa. Pappisvihkimyksen saaneiden teologien vähyys aiheutti haasteita rekrytointiin, erityisesti pienemmissä ja syrjäisemmällä alueilla. Naisten osuus hakijoista on kasvanut merkittävästi. Hiippakunnassa eläkeläiset ovat tarjonneet arvokasta apua äkillisiin sijaisuuksiin.

Kappalaisen virkojen määrä on vähentynyt seurakuntaliitosten ja taloustilanteen vuoksi, ja joitakin virkoja on korvattu seurakuntapastorin viroilla. Keskuskaupungeissa avoinna olleet kappalaisen virat on saatu täytettyä. Kappalaisen virat kiinnostavat useampia hakijoita vähentyneiden virkojen vuoksi. Syrjäisemmällä alueilla oli enemmän vaikeuksia täyttää kappalaisen virkoja.

Papin työskentelyn kokeilun ja seurakuntatyön ulkopuolelle siirtymisen kiinnostus erityisesti nuorempien sukupolvien keskuudessa on kasvanut.

Papiksi vihityt

Papiksi vihityistä (70) 46 % (32) oli miehiä ja 54 % (38) naisia. Vokaatio seurakuntaan oli 65:llä vihityllä (93 %). Papiksi vihityistä yli 40-vuotiaita oli 41 % ja alle 30-vuotiaita 31 %. Muu korkeakoulututkinto teologian maisteritutkinnon lisäksi oli 40 %:lla (28). Vihityistä 57 % (40) oli saanut pappisvihkimyksen samassa hiippakunnassa, jossa seurakuntaharjoittelu oli suoritettu.

Eniten pappeja vihittiin Mikkelin hiippakuntaan (12) ja Turun arkkihiippakuntaan (10) ja vähiten Tampereen hiippakuntaan (3). Vuonna 2024 vihityistä papeista Helsingin yliopistosta valmistuneista maistereista eniten sijoittui Turun arkkihiippakuntaan ja Mikkelin hiippakuntaan. Itä-Suomen yliopistosta valmistuneista sijoituttiin eniten Kuopion hiippakuntaan ja Åbo Akademiassa valmistuneista Porvoon hiippakuntaan.

Papiksi vihityistä Helsingin yliopistosta oli valmistunut 43 (61 %), Itä-Suomen yliopistosta 20 (29 %) ja Åbo Akademiasta 7 (10 %, taulukko 18).

Pappisvihkimykset 2024	Papiksi vihityt: miehiä	Papiksi vihityt: naisia	Papiksi vihityt: yhteensä	Papiksi vihityt: vokaatio seurakuntaan	Papiksi vihityt: 21–30 v.	Papiksi vihityt: 31–40 v.	Papiksi vihityt: 41–50 v.	Papiksi vihityt: 51–60 v.	Papiksi vihityt: yli 60 v.
Turun arkkihiippakunta	4	6	10	10	2	3	3	1	1
Tampereen hiippakunta	1	2	3	1	1	1	1	0	0
Oulun hiippakunta	2	5	7	7	2	0	2	2	1
Mikkelin hiippakunta	4	8	12	12	4	3	3	1	1
Porvoon hiippakunta	3	3	6	6	0	2	4	0	0
Kuopion hiippakunta	6	3	9	9	6	0	2	1	0
Lapuan hiippakunta	6	3	9	9	2	5	0	1	1
Helsingin hiippakunta	3	4	7	5	1	4	1	1	0
Espoon hiippakunta	3	4	7	7	4	1	1	1	0
Yhteensä	32	38	70	66	22	19	17	8	4

Taulukko 16. Pappisvihkimykset 2024 (lukumäärä, sukupuoli, vokaatio ja ikäluokka).

Pappisvihkimykset 2024	Muu korkeakoulututkinto + TM-tutkinto (120 op) (lkm)	Seurakuntaharjoittelu hiippakunnan srk:ssa (lkm)
Turun arkkihiippakunta	6	4
Tampereen hiippakunta	0	1
Oulun hiippakunta	3	4
Mikkelin hiippakunta	2	4
Porvoon hiippakunta	2	4
Kuopion hiippakunta	9	9
Lapuan hiippakunta	2	4
Helsingin hiippakunta	3	5
Espoon hiippakunta	1	4
Yhteensä	28	39

Taulukko 17. Pappisvihkimykset 2024 (muu korkeakoulututkinto ja TM-tutkinto, seurakuntaharjoittelu hiippakunnan seurakunnassa).

Yliopisto, jossa papiksi vihitty 2024 on suorittanut TM-tutkinnon				
Hiippakunta	Helsingin yliopisto (lkm)	Itä-Suomen yliopisto (lkm)	Åbo Akademi (lkm)	Yhteensä
Turun arkkihiippakunta	10	0	0	10
Tampereen hiippakunta	3	0	0	3
Oulun hiippakunta	3	4	0	7
Mikkelin hiippakunta	9	2	1	12
Porvoon hiippakunta	0	0	6	6
Kuopion hiippakunta	1	8	0	9
Lapuan hiippakunta	6	3	0	9
Helsingin hiippakunta	6	1	0	7
Espoon hiippakunta	5	2	0	7
Yhteensä	43	20	5	70

Taulukko 18. Yliopisto, jossa papiksi vuonna 2024 on suorittanut TM-tutkinnon.

Teologien täydennyskoulutus kirkossa

Orientoitumiskoulutukseen osallistui vuonna 2024 teologeja yhteensä 33.

Pastoraalitutkinnon suoritti 42, joista miehiä oli 20 (48 %) ja naisia 22 (52 %).

Seurakuntatyön johtamisen tutkinnon suoritti 45, joista enemmistö naisia 26 (58 %) ja miehiä 19 (42 %).

Ylemmän pastoraalitutkinnon suoritti 7, joista kolme miestä ja neljä naista. Tutkinnot suoritettiin Turun, Tampereen, Porvoon, Lapuan ja Espoon tuomiokapituleille (1) sekä Helsingin tuomiokapitulille (2).

Kirkon tutkintojen suoritukset 2024	Pastoraalitutkinto			Sr-k-työn johtamisen tutkinto			Ylempi pastoraalitutkinto		
	m	n	yht.	m	n	yht.	m	n	yht.
Hiippakunta									
Turun arkkihiippakunta	4	2	6	1	3	4	1	0	1
Tampereen hiippakunta	3	2	5	3	2	5	1	0	1
Oulun hiippakunta	4	2	6	2	4	6	0	0	0
Mikkelin hiippakunta	4	4	8	4	2	6	0	0	0
Porvoon hiippakunta	0	3	3	0	0	0	0	1	1
Kuopion hiippakunta	0	2	2	0	3	3	0	0	0
Lapuan hiippakunta	2	1	3	3	2	5	0	1	1
Helsingin hiippakunta	3	3	6	4	6	10	0	2	2
Espoon hiippakunta	0	3	3	2	4	6	1	0	1
Yhteensä	20	22	42	19	26	45	3	4	7

Taulukko 19. Kirkon tutkintojen suoritukset 2024.

Kirkon henkilöstötilastot 2024

Kirkon henkilöstötilastojen mukaan seurakuntaviroissa toimivista papistosta noin puolet on naisia ja puolet miehiä. Seurakuntaviroissa vuonna 2024 toimineiden pappien lukumäärä oli tilastojen 2 013. Kirkon nimikirjassa 31.12.2024 oli seurakuntapapista 1 789. Erot johtuvat seurakuntien tilastointitavasta (ks. selite taulukkoon 20).

Seurakuntapapiston keski-ikä on kirkon henkilöstöä noin 5 vuotta korkeampi. Selektiiviviroissa kuten sairaalasielunhoitajien ja perheneuvojen viroissa, joissa työskentelevien on vielä korkeampi, 54–55-vuotta.

Seurakuntapapistossa suurin ikäluokka on 60–64-vuotiaat, joiden osuus on 16 %. Tämän lisäksi seurakuntien palveluksessa on huomattavassa määrin (10 %) yli 65-vuotiaista seurakuntapapista. Alle 30-vuotiaista seurakuntapapista on 6 % ja kaikkiaan alle 40-vuotiaista seurakuntapapista 23 %.

Taulukko 20. Henkilöstötilastoja papeista 2024

Kirkon henkilöstötilastot 2024	(henkilömäärä)
Seurakuntapapisto	2 133*
miehiä	1 019 (48 %)
naisia	1 114 (52 %)
Seurakuntapapiston keski-ikä	49 v.
Seurakuntapapisto ikäluokittain	
alle 30 v.	135 (6 %)
alle 40 v.	487 (23 %)
yli 60 v.	599 (26 %)
yli 65-vuotiaat	211 (10 %)
suurin ikäluokka 60–64-vuotiaat	348 (16 %)
Sairaalasielunhoitajat yhteensä (suurin osa pappeja)	127
keski-ikä	54 v.
suurin ikäluokka 55–59-vuotiaat	31 (22 %)
Perheneuvojat (osa pappeja)	179
keski-ikä	55 v.
suurin ikäluokka 60–64 - vuotiaat	50 (30 %)
Kirkon henkilöstön keski-ikä	44 v.
Papiston nimikirjoissa hiippakunnissa 31.12.2024	31.12.2024
Seurakuntapapin viroissa (kirkkoherra, kappalainen, seurakuntapastori)	1789
miehiä	837 (47 %)
naisia	952 (53 %)
Alle 65 v. hiippakunnan nimikirjoissa oleva papisto, sis. srk-papisto ja muut	2 845
Papiston lukumäärä, ml. eläkeläiset ja muut	3 364

*) Luku eroaa papiston nimikirjatiedoista. Luku muodostuu seurakuntien syöttämistä tiedoista kirkon tilastoihin. Seurakunnissa on tehtäväryhmään laskettu myös kausityöntekijöinä toimineita teologeja, vaikka ohjeen mukaan heidät pitäisi merkitä kohtaan Muut työntekijät.

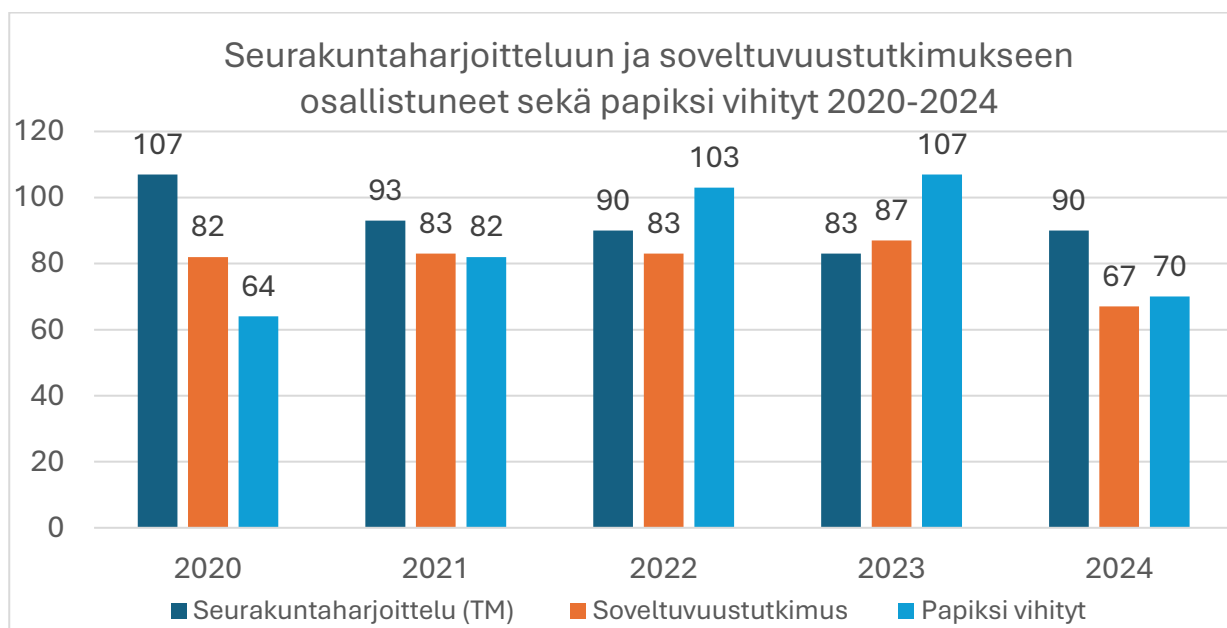
Johtopäätöksiä

Yliopistoissa on ajankohtaista opetussuunnitelmien uudistus, joiden tavoitteena on mm. opintojen selkeyttäminen ja tutkintojen läpäisyvirtauksen vahvistaminen.

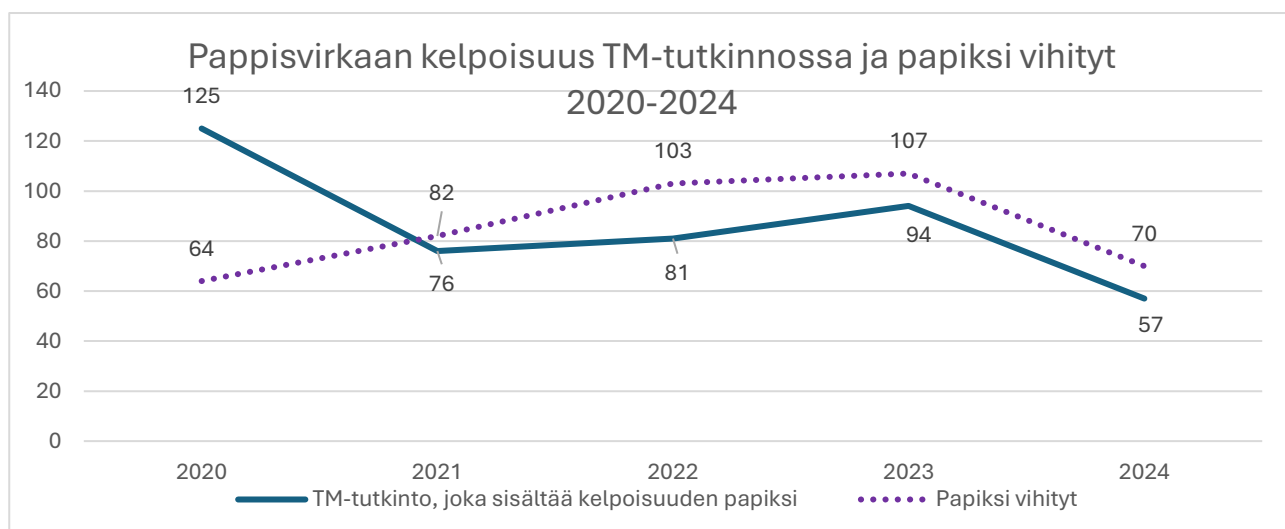
Vuonna 2024 teologian opiskelijoiden seurakuntaharjoitteluiden lukumäärä oli suurempi kuin papiksi vihittävien määrä toisin kuin kahtena edellisenä vuotena. Pappisvihittävältä edellytetään osallistumista teologian opiskelijoiden soveltuvuustutkimukseen, joita toteutettiin vähemmän kuin papiksi vihittiin.

Vuonna 2024 vihittiin 70 pappia, mikä on hieman vähemmän kuin kolmena edellisenä. Valmistuneista 57:llä oli pappisvirkaan kelpoistava TM-tutkinto. Vuosina 2021–2024 yliopistoissa pappiskelpoisuudella valmistuneiden määrä on ollut pienempi kuin papiksi vihittyjen lukumäärä.

Papiksi suuntautuvien määrä tulevaisuudessa näyttää ainakin toistaiseksi vähäisemmältä kuin on ennakoitu pappistyövoiman tarve kirkossa. Seurakuntapapiston määrä on maltillisesti vähentynyt kirkossa 2010-luvulta lähtien. Vaikka kehitys edelleen jatkuisi, merkitsee eläkeiän saavuttaminen seurakuntapapiston vanhemmissa ikäluokissa jatkossa rekrytointitarpeen säilymistä ja jopa kasvamista. Lukumääräisesti eniten lähellä eläkeikää yli 60-vuotiasta seurakuntapapistoa on Turun arkkihiippakunnassa, Oulun ja Tampereen hiippakunnissa ja vähiten Porvoon ja Espoon hiippakunnissa (Kirkon henkilöstötilastot, kesäkuu 2024).

Taulukko 21. Seurakuntaharjoitteluun ja soveltuvuustutkimukseen osallistuneet sekä papiksi vihityt 2020–2024.

Taulukko 22. Pappisvirkaan kelpoisuus TM-tutkinnossa ja papiksi vihityt 2020–2024.

Raportti kanttorikoulutuksesta 2024

Tämän koulutusraportin Yrkeshögskolan Novialta, Oulun ammattikorkeakoululta ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemialta saadut tilastolliset tiedot ja sanalliset vastaukset perustuvat kaikille kirkon virkoihin tai tehtäviin kouluttaville laitoksille Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön lähettämään Webropol-kyselyyn alkuvuodesta 2025. Hiippakunnille lähetettiin kysely hiippakuntien rekrytointitilanteesta.

Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastot ovat kesäkuulta 2024. Tässä raportissa käytettävät tilastot ovat henkilötilastoja, eivät henkilötyövuositilastoja.

Kanttorikoulutuksen seurantaryhmän toiminta

Kanttorikoulutuksen seurantaryhmän kauden 1.1.2022-31.12.2024 jäsenet vuonna 2024

Puheenjohtaja kanttori Katarina Engström, Raision seurakunta, Raisio
Kirkkoherra Irina Kaukinen, Säkylä-Köyliön seurakunta, Säkylä-Köyliö (varapuheenjohtaja)
varajäsen kirkkoherra Ari Rautakoski, Keminmaan seurakunta, Keminmaa
A-kanttori Toni Pussinen, Joutsenon seurakunta
varajäsen Katri Vanhamäki, Helsingin Mikaelin seurakunta (1.1.2024 alkaen)
Vastaava kanttori Juha Mikkonen, Kajaanin seurakunta, Kajaani
varajäsen johtava kanttori Sari Oksavuori, Ylöjärven seurakunta, Ylöjärvi
Lehtori Ismo Hintsala, Oulun ammattikorkeakoulu, Oulu
varajäsen Överlärare Dan Lönnqvist, Yrkeshögskolan Novia, Jakobstad
Ainejohtaja Seppo Kirkinen, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Kuopio
varajäsen professori Timo Kiiskinen, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Helsinki
Opiskelija Emilia Tikkala, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Helsinki (1.1.2024 alkaen)
varajäsen opiskelija Maarit Hosionaho, Yrkeshögskolan Novia, Jakobstad
(1.8.2022 alkaen Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Kuopio)
Asiantuntija Teija Tuukkanen, Kirkkohallitus/Jumalanpalvelus ja yhteiskunta
varajäsen Juha Luodeslampi, Kirkkohallitus/Jumalanpalvelus ja yhteiskunta
Hiippakuntasihtööri Timo Helenius, Turun arkkihiippakunta, Turku
varajäsen hiippakuntasihtööri Hanna Remes, Helsingin hiippakunta, Helsinki
Stiftssekreterare Pia Bengts, Borgå stift, Esbo
varajäsen kantor Jan Hellberg, Hangö svenska församling, Raseborg
Puheenjohtaja, kanttori Minna Raassina, Suomen Kanttori-urkuriliitto, Enonkoski
varajäsen asiantuntija Annukka Ruusula, AKI-liitto, Helsinki
varajäsen asiantuntija Essi Koivupiha, AKI-liitto, Helsinki 5.4.2024 alkaen
Sihteeri kouluttaja Anna Pulli-Huomo, Kirkon tutkimus ja koulutus

Kanttorikoulutuksen seurantaryhmällä oli vuoden aikana yhteensä neljä kokousta, joista syyskuun kokous pidettiin pitkänä lähikokouksena.

Seurantaryhmä on kokouksissaan keskustellut ja työskennellyt seuraavien asioiden äärellä:

- Kanttorin polku -materiaalin rakentaminen evl.fi/plus-sivuille. Materiaalin tarkoituksena on ollut selkeyttää sanallisesti muusikon polkua musiikin harrastajasta kanttorin virkaan sekä sittemmin ammattilaisena

- Vuoden alussa käyttöön otetut Musiikkitalon urut ja niiden vaikutus ilmiönä yleisesti urkumusiikille sekä erityisesti opiskelijoille
- Etäopetuksesta kirkkomusiikin opinnoissa
- Opiskelijarekrytoinnista
- Kanttorinviroista ja kesäkanttorirekrytoinnista

Hakijatilanne

Kanttorin virkaan kelpoisuuden tuottavat tutkinnot

Oulun ammattikorkeakoulussa (musiikkipedagogi AMK), Yrkeshögskolan Noviassa (musiker) ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa (musiikin kandidaatti, musiikin maisteri) toteutettiin haku kanttorin virkaan kelpoisuuden antaviin koulutuksiin entiseen tapaan. (Taulukot 1, 2a ja 2b.)

Ammattikorkeakoulut

Kirkkohallitus hyväksyi vuonna 2020 korkeakoulututkintoa edellyttävään kanttorin virkaan (taso C) muusikko (AMK) -tutkinnon lisäksi musiikkipedagogi (AMK) -tutkinnon kelpoisuuden tuottavaksi koulutukseksi. Tutkinto antaa kelpoisuuden kyseiseen virkaan, mikäli suoritettu tutkinto sisältää kirkon edellyttämät opinnot. Lisäksi tutkinto antaa kelpoisuuden tiettyihin muihin musiikkialan tehtäviin esimerkiksi vapaan sivistystyön alueella. Oulun ammattikorkeakoulun tekemä merkittävä päätös mahdollistaa suomenkielisen ammattikorkeakoulutasoisen kirkkomusiikkikoulutuksen myös jatkossa. Koulutus laajentaa kanttorin virkaan kelpoistavien koulutusten kirjoa ja vahvistaa seurakuntien musiikkipedagogista osaamista. Koulutuksen sijainti Pohjois-Suomessa vahvistaa alueellista tavoitavuutta. Nykyään Oulussa opiskellaan vain Musiikkipedagogi (AMK)-tutkinnon mukaisesti. Ensimmäinen uuden koulutuksen mukaan tutkintotodistuksen saanut opiskelija valmistui vuonna 2022. Vuonna 2024 hakijoita Ouluun oli kymmenen, joista kaksi hyväksyttiin opiskelijoiksi, mutta jotka eivät kuitenkaan aloittaneet opintojaan syksyllä 2024. Uutena pilottina Oulussa on myös aloitettu YAMK-tutkintoväylä, jossa on kaksi opiskelijaa.

Yrkeshögskolan Noviassa suoritettava tutkinto on nimeltään musiker (YH). YH Noviassa opiskelu toteutetaan monimuoto-opetuksena sekä ruotsin- että tarvittaessa suomen kielellä. Hakijamäärät ovat pieniä, viime vuosina hakijoissa on ollut suurin osa äidinkieleltään suomenkielisiä. Vuonna 2024 hakijoita oli viisi, joista hyväksyttiin opiskelijoiksi neljä. Tärkeänä väylänä opiskelemaan hakeutumisessa näyttäisi olevan opintopolku.fi-sivusto.

Taideyliopiston Sibelius-Akatemia

Taideyliopiston Sibelius-Akatemian musiikin kandidaatin ja maisterin tutkinto-ohjelmien hakijamäärät ovat viime vuosina olleet 60 hakijan molemmin puolin. Hakuprosessissa pandemiavuosina käyttöön otettua videohakua on jatkettu myös sen jälkeen osana ensimmäistä vaihetta. Viime vuosina ensimmäisen vaiheen hakijoissa on lisääntynyt afrikkalaisten ja aasialaisten hakijoiden määrä, mutta yleensä näiden hakijoiden hakuvideot eivät vastaa hakukriteereitä. Tilastollisesti tämä videohaku ensimmäisessä vaiheessa on nostanut hakijoiden määrää, vaikka käytännössä hakukelpoisten hakijoiden määrä ei ole kasvanut. Vuonna 2024 hakijoita oli 74, joista yhteensä 21 aloitti Helsingin ja Kuopion aineryhmissä.

Koulutuksellisesti (muun muassa kuoronjohdon harjoituskuorojen) vuoksi on edelleen hyvä seurata myös juridisesti eri sukupuolia edustavien opiskelijoiden jakaumaa. Vuonna 2024 kaikista kirkkomusiikkiopinnot aloittaneista opiskelijoista miesten osuus oli 26 % (2023: 37,5 %). Miesopiskelijoiden lukumäärä on viime vuosina ollut noin kolmanneksen opiskelun aloittaneista. Lukumäärä on suhteessa kirkon eri ammattialoille opiskelevien naisvaltaistumiseen.

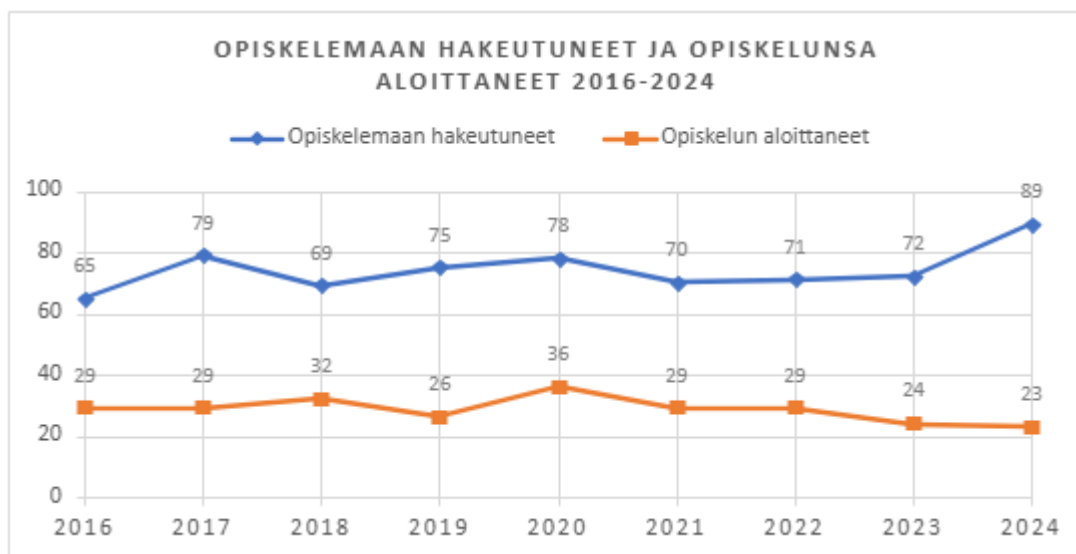
Taulukko 1. Ammattikorkeakouluun (Novia, Oulun ja Tampereen amk) ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemiaan hakeneet ja hyväksytyt (kanttorin virkaan kelpoisuuden tuottavat tutkinnot) vuosina 2014–2024. Vuodesta 2017 alkaen suomenkieliseen kirkkomuusikko amk-koulutukseen ei ole otettu uusia opiskelijoita. Vuonna 2020 Oulussa oli ensimmäistä kertaa haku kanttorin virkaan kelpoisuuden antavaan musiikkipedagogi (AMK) koulutukseen.

Nuoret ja aikuiset yhteensä	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ensisijaiset hakijat Musiikkipedagogi (AMK), Muusikko (AMK) ja Musiker (AMK)	28	32	18	8	6	4	8	19	11	12	15
Hyväksytyt Musiikkipedagogi (AMK), Muusikko (AMK) ja Musiker (AMK)	15	14	7	4	6	3	12	13	9	6	6
Ensisijaiset hakijat MuM	63	69	67	71	64	70	53	51	60	60	74
Hyväksytyt MuM	31	26	24	26	25	24	22	22	21	18	21

Taulukko 2a. Opiskelemaan hakeutuneet ja opiskelunsa aloittaneet 2024 (2023).

	Opiskelemaan hakeutuneet 2024		Opiskelunsa vuonna 2024 aloittaneet juridisen sukupuolen mukaan		Opiskelunsa vuonna 2024 aloittaneet
Kouluttava laitos	Ensisijaiset hakijat	Hyväksytyt	Naisia	Miehiä	Yhteensä
Novia	5 (5)	4 (4)	3 (4)	1 (0)	4 (4)
OAMK	10 (7)	2 (2)	0 (2)	0 (0)	0 (2)
SibA	74 (60)	21 (18)	14 (9)	5 (9)	19 (18)
Yhteensä	89 (72)	27 (24)	17 (15)	6 (9)	23 (24)

Taulukko 2b. Opiskelemaan hakeutuneet ja opiskelunsa aloittaneet 2016–2024 kaikki oppilaitokset

Opiskelijarekrytointi

Opiskelijarekrytointia on edelleen kehitettävä hakijamäärien ollessa pieniä. Tilanteeseen vaikuttavat erityisesti klassisen musiikin harrastamisen vähentyminen, uskonnollisuuden muutos yhteiskunnassa sekä kirkon ja seurakuntien työnantajamielikuva. Myös koulujen musiikin ja uskonnon oppiaineiden opetussuunnitelmien muutokset tulevat näkymään opiskelijoiden lähtötasoissa tulevaisuudessa.

Samoin kuin muissa kirkon alan ammateissa, alanvaihtajia on nähtävissä myös kirkkomusiikin alalla. Monilla kirkkomusiikkia opiskelemaan hakeneista on jo jokin muu musiikkialan tutkinto, mikä näkyy erityisesti Yrkeshögskolan Novian hakijoissa. Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoissa alanvaihtajia on myös muilta aloilta, kuten sosiaali- ja terveystieteiltä. Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa on huomioitu myös hakijoiden keski-ikä vaihtelut. Alanvaihtajien kohdalla oppilaitoksissa on pohdittu myös, miten opintotuen muutokset ja aikuiskoulutusrahan poistuminen vaikuttavat opintojen valmistumiseen. Toisaalta moni kirkkomusiikinopiskelija rahoittaa opintojensa lyhyemmällä ja pitemmillä kanttorinsijaisuuksilla. Yliopistojen rahoitusmallien muutokset, jossa tavoiteajassa valmistunut ensimmäisen korkeakoulututkinnon suorittanut niin sanotusti tuottaa eniten rahaa oppilaitokselle, mietityttävät myös oppilaitoksia.

Myönteisiä kokemuksia kirkkomusiikin näkyvyyden nostamisessa ja sitä kautta opiskelijarekrytointiin on saatu erityisesti seurakuntien ja musiikkioppilaitosten yhteistyömallien kautta. Näitä malleja ovat pohtineet muun muassa ammattiliitto SKUL sekä Organum-seura. Yksi aloite on ollut tuoda yhteen urkujensoiton varhaisvaiheen urkapedagogeja Teams-tapaamisilla. Tapaamisten tarkoituksena on ollut kartoittaa, minkälaista kollegiaalista tukea pedagogit kaipaaisivat. Mukana tapaamisissa on ollut myös Organum-seura, jonka kanssa on aloitettu varhaisvaiheen opetusmateriaalin kerääminen. Lisäksi on kokeiltu hyvällä menestyksellä esimerkiksi Savonlinnassa taidelukion ja seurakunnan yhteistyössä sijaiskanttorikursssia. Porvoon hiippakunnassa on perustettu rekrytointikysymyksiin perehtynyt työryhmä, jossa toimivat yhteistyössä Novia, musiikkioppilaitokset, kanttorit ja muun muassa Wegelius-instituutti ja Dunk (De Ungas Musikförbund i Svenskfinland). Porvoon hiippakunnan ja Novian yhteistyöprojekti *Kyrkomusiken som kulturbärare* sai vuonna 2024 Svenska kulturfondenilta rahoituksen. Projektin tarkoituksena on paneutua juuri ruotsinkielisten kanttorirekrytointiin kysymyksiin.

Pohdittaessa tapoja tavoittaa kirkkomusiikin opiskelusta kiinnostuneita korostuu yhteistyö eri toimijoiden, oppilaitosten, seurakuntien, ammattiliiton, eri järjestöjen ja kirkon keskushallinnon, kesken.

Avainasemassa rekrytoinnissa ovat niin seurakuntien kanttorit ja soitonopettajat kuin kirkkomusiikin ilmiönä esillä pitäminen.

Tutkinnon suorittaminen

Tutkintoja suorittavat

Vuonna 2024 kanttorin virkaan kelpoisuuden sisältäviä tutkintoja suorittavien määrä oli yhteensä 160 (2023: 139; 2022: 163), joista musiikkipedagogi (AMK)-tutkintoa suorittavia oli 15, muusikko/musiker (AMK) -tutkintoa suorittavia 12 ja MuM-tutkintoa suorittavia 133. Tämä luku sisältää tutkintoon johtavan koulutuksen kaikki kirjoilla olevat opiskelijat.

Taulukko 3. Kanttorin virkaan kelpoisuuden sisältäviä tutkintoja suorittavien kokonaismäärä 2024 (2023). Taulukon muutoksissa näkyy opiskelijoiden paluu läsnä oleviksi opiskelijoiksi muun muassa armeijan tai vanhempainvapaan jälkeen.

Kouluttava laitos	Kokonaismäärä
Novia	12 (14)
OAMK	15 (17)
SibA	133 (108)
Yhteensä	160 (139)

Tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä

Yrkeshögskolan Noviasta nk. C-virkaan kelpoistavan tutkinnon suoritti vuonna 2024 kaksi naista. Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuivat ensimmäiset vuonna 2020 alkaneen uuden muotoisen koulutuksen kokonaisuudessaan suorittaneet musiikkipedagogit. Heistä neljä oli naisia ja yksi mies.

Vuonna 2024 Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa musiikin maisterin tutkinnon suoritti 22 naista ja kymmenen miestä, yhteensä 32 henkilöä. Näistä musiikin maistereista B-tason virkaan kelpoistavan tutkinnon suoritti 22 ja A-tason virkaan kelpoisuuden antavan tutkinnon kymmenen henkilöä. Nyt valmistuneissa oli aikaisempia vuosia enemmän heitä, joilla opinnot olivat syystä tai toisesta viivästyneet. Musiikin kandidaatin tutkinnon suoritti yhteensä 22 opiskelijaa, joista kelpoisuuden C-tason virkaan suoritti 5 opiskelijaa. Taideyliopistossa on kiinnitetty huomiota erityisesti tavoiteajassa valmistumiseen, mikä takaa rahoituksen opetukselle. Tällöin osa kanttorin virkaan kelpoistavista opinnoista saattaa jäädä niin sanotun jatkuvan oppimisen väylään suoritettavaksi. (Taulukot 4a ja b sekä 5.)

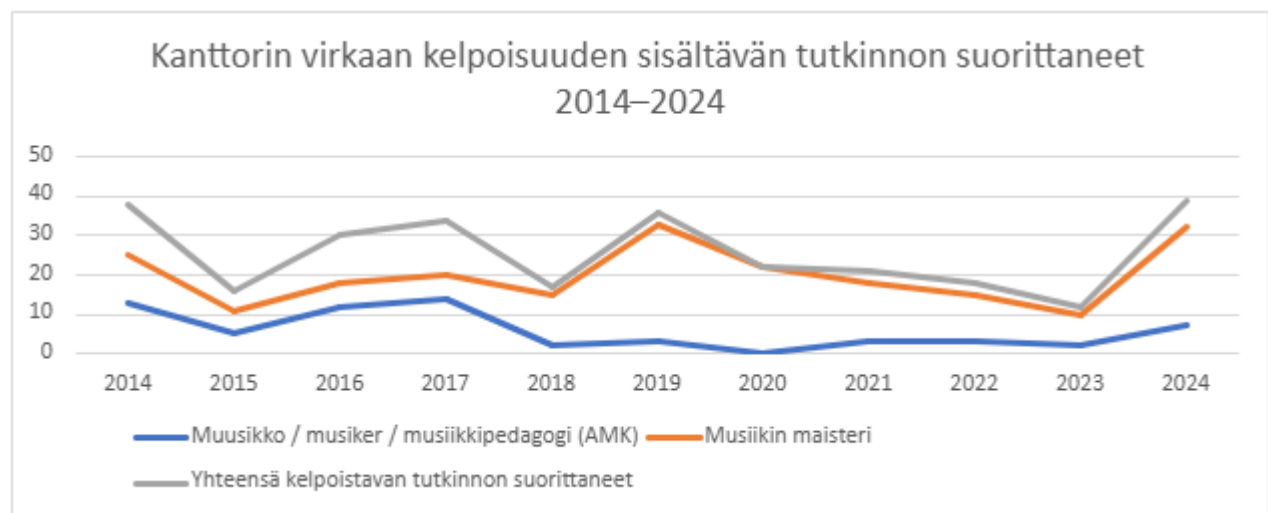
Musiikin maisterin tutkinnon suorittanut voi hakeutua jatko-opintoihin Taideyliopiston DocMus-tohtorikouluun, jossa voi tehdä kirkkomusiikin alaan liittyvän musiikin tohtorin tutkinnon joko taitelija-, tutkija- tai soveltajakoulutuksessa. Kirkkomusiikin alan tohtoriopiskelijoita on kaikissa edellä mainituissa koulutussuuntauksissa. Vuonna 2024 Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa suoritettiin yksi musiikin tohtorin tutkinto, joka oli taiteellinen tohtorintutkinto. Yhteensä kirkkomusiikin alan jatko-opiskelijoita oli vuonna 2024 11 henkilöä (2023: 9).

Taulukko 4a. Kanttorin virkaan kelpoistavien tutkintojen suorittaneiden määrät 2014–2024. Muusikko / musiker / musiikkipedagogi (AMK) sisältää Novian ja Oulun ammattikorkeakoulun antamat tiedot, mutta ei MuK-tutkinnon myötä C-kelpoisuuden saaneita. Sibelius-Akatemian antamat tiedot sisältävät vuoteen 2021 asti vain

musiikin maisterin tutkinnon suorittaneiden määrän, vuodesta 2022 alkaen: B- tai A-tason kelpoisuuden saaneet maisterit / kaikki maisterit.

Tutkintonimike	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Muusikko / musiker / musiikkipedagogi (AMK)	13	5	12	14	2	3	0	3	3	2	7
Musiikin maisteri	25	11	18	20	15	33	22	18	15/17	10/17	32/32
Yhteensä kelpoistavan tutkinnon suorittaneet	38	16	30	34	17	36	22	21	18	12	39

Taulukko 4b. Kanttorin virkaan kelpoisuuden sisältävän tutkinnon suorittaneet 2014–2024.

Taulukko 5. Kanttorin virkaan kelpoisuuden sisältävän tutkinnon suorittaneet juridisen sukupuolen ja oppilaitosten mukaan 2024 (2023).

Kouluttava laitos	Tutkinnon suorittaneet juridisen sukupuolen mukaan		Kanttorin nk. A-, B- tai C-virkaan kelpoistavan tutkinnon suorittaneet	
	Naisia	Miehiä	Yhteensä	Joista aiempaa tutkintoon täydentäneitä
Novia	2 (1)	0 (1)	2 (2)	0 (0)
OAMK	4 (0)	1 (0)	5 (0)	0 (0)
SibA (MuM)	22 (15)	10 (2)	32 (10)	0 (0)
Yhteensä	28 (16)	11 (3)	39 (12)	0 (0)

Arviot tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä

Työllisyystilanne on tutkinnon suorittaneiden näkökulmasta arvioiden mukaan hyvä. Vaikka oppilaitokset eivät kerää tietoa työllistymisestä, on arvio kuitenkin, ettei valmistuneilla ole vaikeuksia työllistymisen suhteen. Opiskelijoita kysellään jo opintojen aikana pitempiin sijaisuuksiin. Osa valmistuneista menee kanttorin virkoihin tai hoitamaan pidempää sijaisuutta. Loput ovat työllistyneet muihin musiikkialan tehtäviin tai jatkaneet opintoja. Ruotsinkielisen koulutuksen saaneet opiskelijat työllistyvät erittäin hyvin.

Kirkon työhön opiskelevien seminaarit (KiTOS) ja harjoittelujaksot

KiTOS-päiviin osallistuminen

Vuonna 2024 hiippakuntien järjestämiin KiTOS-päiviin eri hiippakunnissa osallistui yhteensä 142 eri kirkon tehtäviin opiskelevaa. Näistä kirkkomusiikkia opiskelevia oli kahdeksan (8). He osallistuivat Oulun, Kuopion ja Helsingin hiippakuntien KiTOS-päiviin. Vuosittainen vaihtelu osallistujamäärissä on suuri. (Taulukko 6a, b ja c.).

KiTOS-päiviin osallistuneilta kirkkomusiikin opiskelijoilta tulee myönteistä palautetta päivien moniammatillisuudesta. Osallistumishalukkuuteen kuitenkin vaikuttanee se, ettei päiviin osallistuminen ole pakollista kirkkomuusikoille, päivät osuvat usein opintojen kannalta hankalaan ajankohtaan eikä mieluinen kuva päivien sisällöstä ja merkityksellisyydestä ole selvä opiskelijoilla.

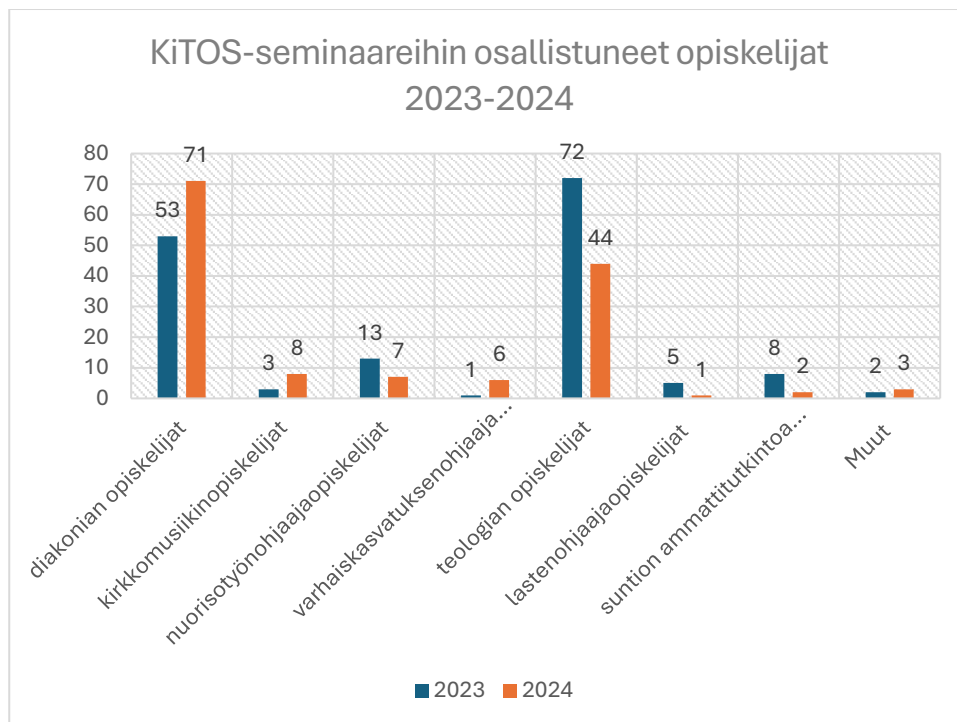
Taulukko 6a. KiTOS-seminaareihin osallistuneet hiippakunnittain 2024 (2023).

Hiippa- kunta	diakonian opiskelijat	kirkkomu- siikin- opiskeli- jat	nuoriso- työn-oh- jaaja- opiskeli- jat	varhaiskas- vatuksen ohjaaja- opiskelijat	teologian opiskelijat	lasten-oh- jaaja-omis- kelijat	suntion ammatti- tutkintoa suorittat- vat	Muut	Yht.
Turun ark.	6 (6)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	6 (14)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	14 (20)
Tampere	8 (6)	0 (0)	0 (1)	1 (0)	4 (7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	13 (14)
Oulu	18 (13)	3 (2)	3 (4)	0 (0)	3 (2)	0 (0)	0 (1)	3 (0)	30 (22)
Mikkeli	10 (7)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	2 (5)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	14 (12)
Porvoo	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Kuopio	3 (0)	1 (0)	0 (1)	0 (0)	5 (4)	0 (4)	0 (0)	0 (2)	9 (11)
Lapua	7 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (10)	0 (0)	1 (4)	0 (0)	11 (15)
Helsinki	15 (17)	4 (1)	3 (5)	3 (1)	11 (23)	0 (1)	0 (2)	0 (0)	36 (50)
Espoo	4 (3)	0 (0)	0 (2)	1 (0)	10 (7)	0 (0)	0 (1)	0 (0)	15 (13)
Yhteensä	71 (53)	8 (3)	7 (13)	6 (1)	44 (72)	1 (5)	2 (8)	3 (2)	142 (157)

Taulukko 6b. KiTOS-seminaareihin osallistuneet kirkkomusiikin opiskelijat hiippakunnittain vuonna 2024 (2023).

Turku	Tampere	Oulu	Mikkeli	Porvoo	Kuopio	Lapua	Helsinki	Espoo	Yhteensä
0 (0)	0 (0)	3 (2)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	4 (1)	0 (0)	8 (3)

Taulukko 6c. KiTOS-seminaareihin osallistuneet opiskelijat koulutusaloittain vuonna 2024 (2023) kaikissa hiippakunnissa.

Harjoittelujaksojen toteutuminen

Vuonna 2024 seurakuntaharjoitteluihin osallistuneet opiskelijat ovat olleet tyytyväisiä harjoitteluihinsa. Harjoitteluja tehtiin kaikkien hiippakuntien alueella. Novian kirkkomusiikkiopiskelijoiden harjoittelujaksot toteutuivat Lapuan ja Kuopion hiippakunnissa. Oulun musiikkipedagogin tutkinnon opiskelijat suorittivat harjoittelunsa Oulun hiippakunnassa. Taideyliopiston Sibelius-Akatemian harjoittelujaksot toteutuivat kaikkien hiippakuntien seurakunnissa. Harjoittelijoiden kokonaismäärä vuonna 2024 oli suurempi kuin aikaisempina vuosina. (Taulukko 7.)

Taulukko 7. Kirkkomusiikin opiskelijoiden seurakuntaharjoittelujaksot hiippakunnittain 2024 (2023).

Hiippakunta	Yrkeshögskolan Novia: Muusikko (AMK)	OAMK: Muusikko (AMK), Musiikki-pedagogi (AMK)	Taideyliopiston Sibelius-Akatemia: sekä MuM että MuK -vaiheessa tehdyt harjoittelut	Yhteensä
Helsinki	0 (0)	0 (0)	7 (2)	7 (2)
Espoo	0 (1)	0 (0)	3 (4)	3 (5)
Turku	0 (0)	0 (0)	3 (1)	3 (1)
Porvoo	0 (0)	0 (0)	6 (2)	6 (2)
Tampere	0 (0)	0 (0)	1 (0)	1 (0)
Mikkeli	0 (1)	0 (0)	2 (2)	2 (3)
Kuopio	1 (0)	0 (0)	8 (10)	9 (10)

Lapua	1 (1)	0 (0)	1 (1)	2 (2)
Oulu	0 (2)	7 (7)	4 (1)	11 (10)
Yhteensä	2 (5)	7 (7)	35 (23)	44 (35)

Seurakuntaharjoitteluilla on vaikutusta siihen, mihin valmistuneet hakeutuvat töihin. Harjoittelu-raporteissa tulee usein esille se, kuinka harjoittelu on positiivisesti vaikuttanut urasuunnitelmiin kirkon parissa. Olisikin tärkeää saada harjoittelijoita kaikkiin hiippakuntiin myös jatkossa. Opiskelijoissa on useita perheellisiä, joilla on pieniä lapsia. Tämä vaikeuttaa harjoittelujaksolle lähtemistä kauemmas opiskelupaikkakunnalta.

Yhteistyössä hiippakuntien ja oppilaitosten kanssa on pyritty siihen, että harjoitteluseurakunniksi valikoituvat seurakunnat olisivat työympäristöltään sopivia opiskelijoille, niin työn sisällön kuin työilmapiirinkin näkökulmasta. Lisäksi merkityksellistä olisi, että ohjaajana toimiva kanttori olisi käynyt harjoitteluohjaajakoulutuksen. Hiippakuntien musiikkiasioista vastaavien hiippakuntasihteerien ja asiantuntijoiden yhteisissä palaverissa on paneuduttu tarjolla olevien harjoitteluseura-kuntien kartoittamiseen ja mainostamiseen kaikkien hiippakuntien osalta. Ohjauksesta kiinnostuneita kanttoreita on ohjattu harjoitteluohjaajakoulutukseen. Harjoitteluseurakuntia ja koulutuksen käyneitä kanttoreita on vuonna 2024 koottu yhteiseen ja säännöllisesti päivitettävään materiaalipankkiin, joka on oppilaitosten saatavilla. Materiaalipankkia kehitetään vielä yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Oppilaitosten ja harjoitteluseurakuntien verkostoa on pyritty näin vahvistamaan. Harjoitteluasiat kiinnostavat kanttoreita, minkä vuoksi asiasta tulisi viestiä aiempaa laajemmin myös kanttoreille.

Vuonna 2024 etäopetuksena toteutettuun Helsingin yliopiston, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian ja Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön järjestämään harjoitteluohjaajien koulutukseen osallistui jälleen myös ilahduttavasti kanttoreita 11 henkilöä neljästä hiippakunnasta. Kaksipäiväisen koulutuksen sisällössä ovat nousseet esille vahvasti nykyiset opetussuunnitelmat sekä harjoitteluun tulevan opiskelijan tukeminen kirkollisen alan työntekijän identiteettipohdintoissa. Koulutuksen käyneiden ohjaajien määrän kasvaminen mahdollistaa toivottavasti harjoittelujaksojen toteutumista laajemmin eri puolilla Suomea.

Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa olevien kanttoreiden määrät

Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta kanttorin virkaan

Hiippakunnilta kysyttiin tammikuussa 2024 arviota työvoiman saatavuudesta koko hiippakunnan seurakuntien näkökulmasta. Kanttoreiden rekrytointitilanne on työnantajan näkökulmasta edelliseen vuoteen verrattuna pysynyt lähes ennallaan. Rekrytointitilanne koettiin vaikeaksi tiettyjen virkatyyppien osalta. Hiippakunnittain katsottuna tilanne on pääasiassa edelleen kuitenkin tyydyttävä tai hyvä (taulukot 8 ja 9).

Kanttorin virkojen täyttämisen siirryttyä hiippakuntatasolta seurakuntiin, on kanttoreiden osalta vaikea saada kokonaiskuvaa, ja virkojen seuranta on tullut hankalaksi. Porvoon hiippakunnan seurakunnista osa on perustanut muusikon tehtäviä, joihin seurakunta on voinut määritellä matalamman kelpoisuusehdon. Tätä on nähtävissä myös suomenkielisissä seurakunnissa. Koko maassa on huomattu, että seurakuntaliitokset ovat lisänneet osa-aikaisten virkojen määrää. Mikäli seurakuntarakenne pysyy ennallaan, valtaosa vapautuvista viroista tullaan täyttämään. Sijaisten saatavuudessa on suuria alueellisia eroja. Muun muassa Tampereen seudulla on ollut nähtävissä sijaisten saatavuuden heikentyminen, koska Tampereella ei enää kouluteta kirkkomuusikoita. Oppilaitosten lähetyksillä, pääkaupunkiseudulla, Kuopiossa ja Oulussa, rekrytointitilanne on parempi.

Taulukko 8. Hiippakuntien (9) arviot rekrytointitilanteesta vuonna 2024 yleisesti, suluissa vuoden 2023 arvio tilanteesta.

	Vaikea	Tyydyttävä	Hyvä	Erinomainen
Hiippakuntien määrä	0 (0)	5 (3)	4 (6)	0 (0)

Taulukko 9. Hiippakuntien (9) arviot rekrytointitilanteesta kanttorinvirkoihin 2024 (suluissa 2023, mikäli on ollut havaittavissa muutosta).

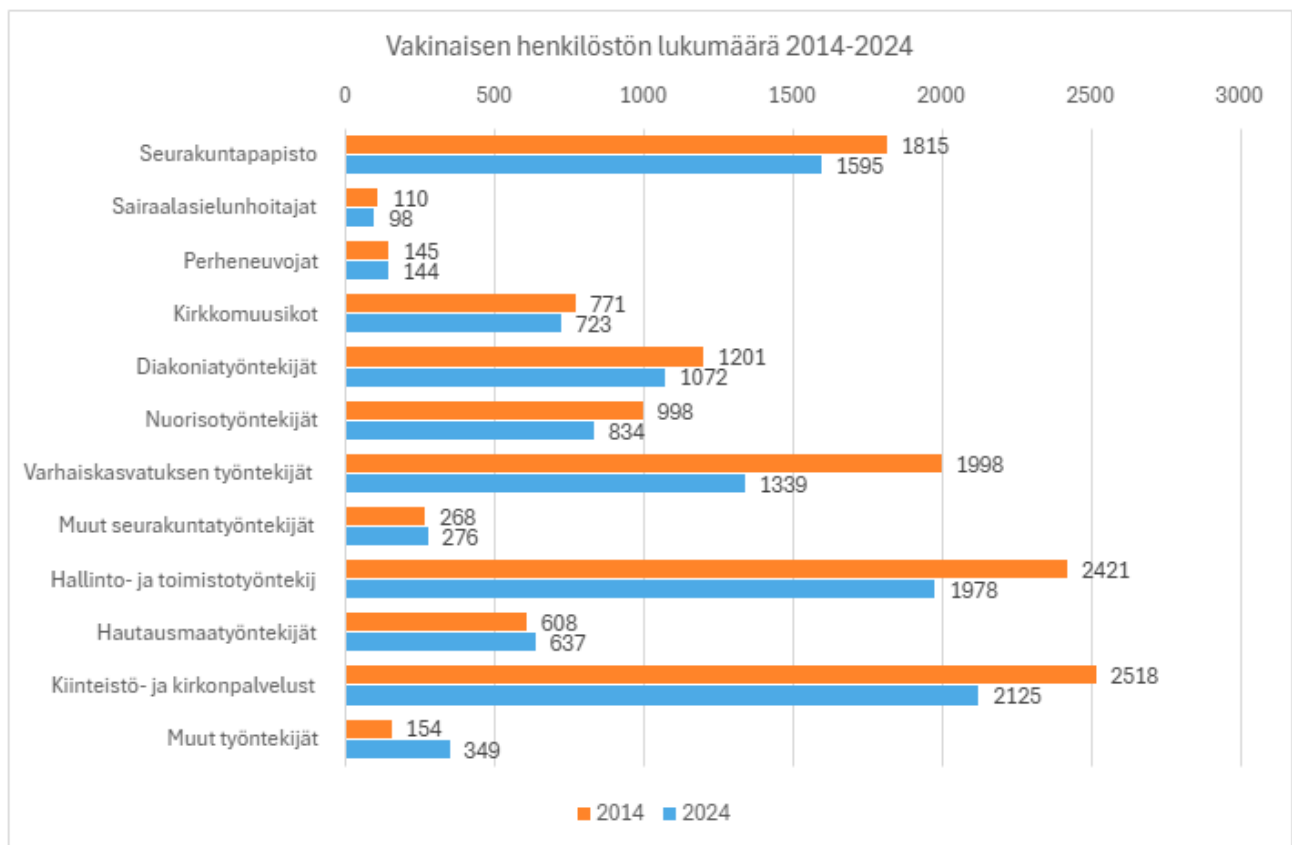
Hiippakunta	Yleinen tilanne kanttorien rekrytoinnissa	Ylempi korkeakoulututkinto (taso B)	Korkeakoulututkinto (taso C)	Ylin tutkinto-taso (taso A)
Turku	tydyttävä	tydyttävä (tydyttävä)	tydyttävä (tydyttävä)	tydyttävä (tydyttävä)
Helsinki	ei tietoa muutoksesta (hyvä)	hyvä (hyvä)	tydyttävä (tydyttävä)	hyvä (hyvä)
Espoo	hyvä (hyvä)	hyvä (hyvä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)
Porvoo	tydyttävä	ei tietoa muutoksesta (tydyttävä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)	ei tietoa muutoksesta (tydyttävä)
Tampere	ei tietoa muutoksesta (hyvä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)
Mikkeli	hyvä	hyvä	hyvä (tydyttävä)	erinomainen (erinomainen)
Kuopio	ei tietoa muutoksesta (tydyttävä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)
Lapua	tydyttävä (tydyttävä)	tydyttävä (tydyttävä)	ei tietoa muutoksesta (hyvä)	vaikea (vaikea)
Oulu	tydyttävä (hyvä)	tydyttävä (hyvä)	tydyttävä (hyvä)	tydyttävä (hyvä)

Seurakuntien palveluksessa toimivien kirkkomuusikoiden määrät

Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastojen mukaan Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa erilaisissa kirkkomusiikin tehtäväryhmässä toimivien kokonaismäärä oli 997 (2023: 923) henkilöä vuoden 2024 kesäkuussa. Palvelussuhteeltaan vakinaisissa tehtävissä oli 723 eli 72,5 % (2023: 725) kirkkomusiikkoa ja määräaikaaisessa palvelussuhteessa 274 eli 27,5 % (2023: 198). Erilaisissa kirkkomusiikin tehtävissä toimivia vuonna 2024 8,1 % (2023: 8,1 %) kaikista kirkon eri tehtäväryhmissä työskentelevistä.

Määräaikaaisessa palvelussuhteessa olevien osuus kaikista kirkkomuusikoista oli kasvanut 6 %, kun vuonna 2023 kasvua edelliseen oli 2,5 %. Tähän vaikuttanee erityisesti tilastojen poimiminen kesäkuulta 2024. 10 vuoden seurannassa kirkkomuusikoitten tehtäväryhmässä vakituisten työntekijöiden määrä on vähentynyt 48 henkilöllä eli 6,2 %:lla. Esimerkiksi seurakuntapapistossa vähennystä vakituisten työntekijöiden määrässä on samalla aikavälillä 12,1 %, diakoniatyöntekijöillä 10,7 % ja nuorisotyöntekijöillä 16,4 % (taulukko 10).

Taulukko 10. Vakinaisen henkilöstön lukumäärä 2014 ja 2024.

Kanttorin tai muissa erilaisissa kirkkomusiikin tehtävissä toimivien nimikkeistö on kirjava. Osaksi tämä johtuu siitä, että seurakunnissa ei ole yhdenmukaista käytäntöä työtehtävien nimeämisessä ja osaksi lyhytkestoisten sijaisuuksienkin esimerkiksi nimikkeiden kesäkanttori tai leirikanttori tilastoimisesta. Nimikkeellä kanttori oli 310 henkilöä, A-kanttorina 98, B-kanttorina 362 ja C-kanttorina 108 henkilöä. Nimikkeistön suuren vaihtelun vuoksi myös tilastoissa esiintyy epätarkkuutta. (Taulukko 11.)

Taulukko 11. Kirkkomuusikoiden lukumäärä kirkkomuusikot-tehtäväryhmässä tehtävänimikkeittäin 2024 (2023, 2022, 2021) (kirkontilastot.fi)

Nimike	Lukumäärä
B-kanttori	362 (364, 360, 370)
Kanttori	310 ²⁰ (245, 239, 221)
C-kanttori	108 (117, 113, 110)
A-kanttori	98 (90, 92, 94)
Kirkkomuusikko	14 (17, 13, 14)
Muut nimikkeet	100 (90, 87, 54)
Yhteensä	997 (923, 904, 877)

Nimikkeiden, esimerkiksi johtava kanttori, perusteella 17 kanttoria teki työalajohtajan tai lähiesihenkilön tehtäviä. Lukema ei vastanne todellisuutta, koska osalla kanttoreista esihenkilötehtävät on kirjattu

²⁰ Kanttori-nimikkeisistä määräaikaista oli kesäkuussa 2024 139 henkilöä.

viran tehtäväkuvaukseen, jolloin johtamistehtävät eivät välttämättä näy virkanimikkeessä. Osa nk. A-kanttoreista (98) on myös työalavastuussa, mutta eivät kaikki. Kirkkomuusikko-nimikkeellä työskentelee 14 henkilöä. Kanttori-nimikkeisistä määräaikaisia on kolmannes, mikä saattaa viitata erilaisiin kausikanttorin työsuhteisiin. Lisäksi on laaja kirjo muita muusikon nimikkeitä, joissa tehtäväryhmässä kirkkomuusikot toimivat: esimerkiksi kapellimestari, kasvatuksen kanttori, musiikkisihteeri, muusikko, nuorisokanttori ja musiikkikerhon ohjaaja. Tarkasteltaessa kirkkomuusikot-tehtäväryhmän lisäksi myös varhaiskasvatuksen, nuorisotyöntekijöiden ja muiden seurakuntatyöntekijöiden tehtäväryhmiä on näissä tehtäväryhmissä erilaisia musiikkikasvatuksen alan (musiikkileikkikoulun opettajia, ohjaajia, musiikkikasvattajia, musiikinopettajia, musiikinohjaajia, nuorisomuusikkoja) nimikkeitä 82 henkilöllä, joista 19 on toistaisessa työsuhteessa.

Seurakuntien palveluksessa toimivien kirkkomuusikoiden ikäjakaumat

Kirkkomuusikoiden ikäjakautuma noudattaa pääosin kirkon henkilöstön yleistä linjaa. Seurakuntatyössä olevista kaikista työntekijöistä on eniten, noin 36,8 %, yli 55-vuotiaisiin kuuluvia. Lähes yhtä paljon, 33,5 %, on kaikista työntekijöistä 40–55-vuotiaita. Kirkkomusiikin tehtäväryhmässä on suurin ikäluokka 45–49-vuotiaat (157). Toisaalta 40–49-vuotiaiden (279) ja 50–59-vuotiaiden (282) ikäluokat ovat lähes samansuuruiset. Alle 35-vuotiaiden kirkkomusiikin tehtäväryhmässä työskentelevien määrä suhteessa yli 60-vuotta täyttäneisiin on edelleen pienempi (155–200). Kirkkomusiikin tehtävissä toimivien henkilöiden ikäjakauma painottuu selkeästi vanhempiin ikäluokkiin. Selittävänä osatekijänä ikäluokissa näkynee myös alanvaihtajat. (Taulukko 12a.)

Samalla kun seurakuntien kanttorien virkojen ja erilaisten musiikkialan tehtävien määrä pysyy, on todettavissa, että kanttoreiden keski-ikä nousee. Yli 55-vuotiaita kanttoreita on 327 (2023: 291; 2022: 275) henkilöä eli 36,5 % (2023: 35,6 %; 2022: 34 %) kanttoreista. Kolmen vuoden aikana yli 60-vuotiaiden kanttorien määrä on kasvanut 74 henkilöllä. (Taulukot 12b ja 12c.)

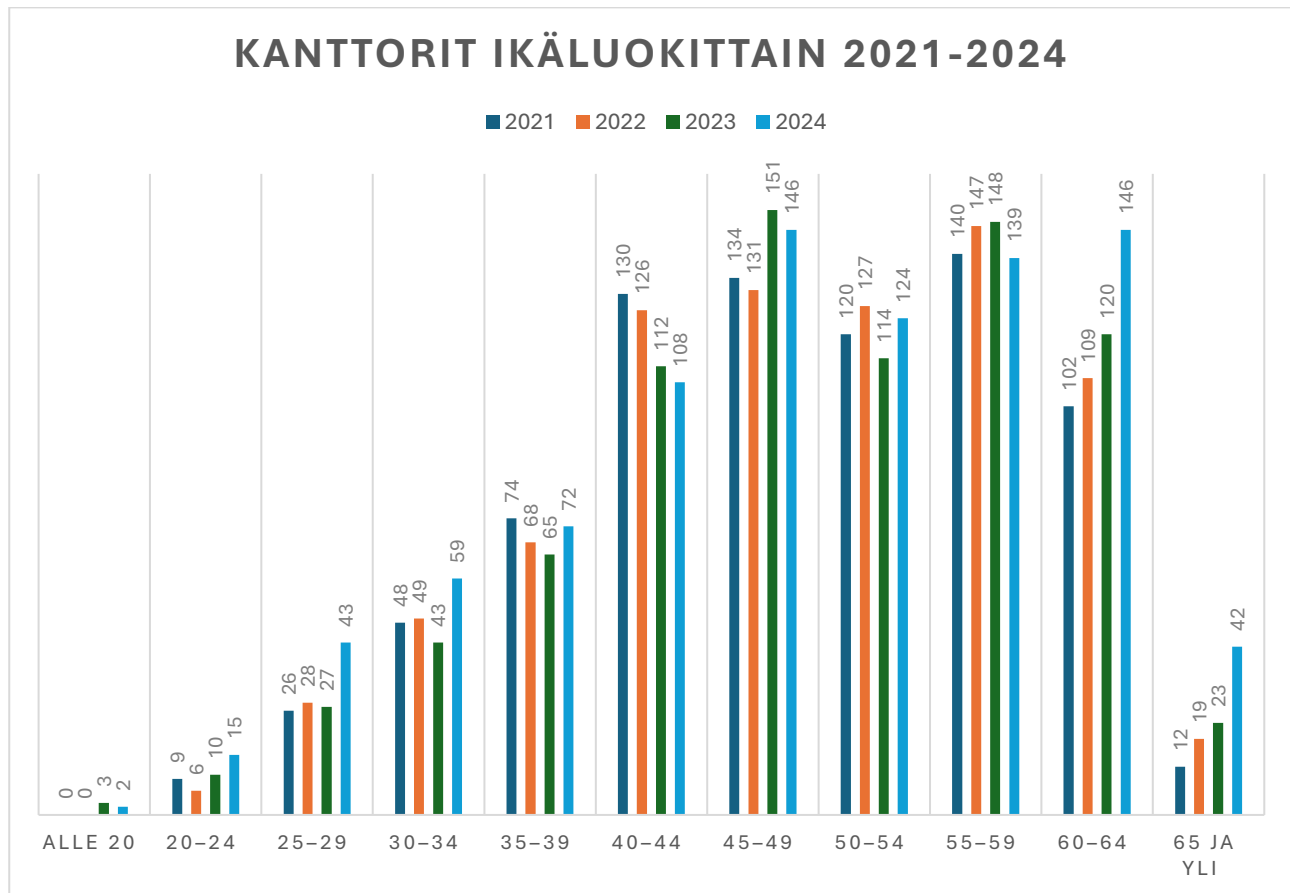
Taulukko 12 a. Ikäjakauma kirkkomusiikin tehtäväryhmän mukaan 2024 (2023, 2022, 2021) (kirkontilastot.fi).

Tehtäväryhmä Kirkkomuusikot	alle 20	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65–	Yht.
2021	3	11	27	52	82	142	144	130	146	112	13	862
2022	1	15	35	56	79	130	152	140	154	121	21	904
2023	4	20	40	52	77	126	168	126	158	125	27	923
2024	8	29	53	65	81	122	157	133	149	154	46	997

Taulukko 12b. Kanttorit yhteensä: kanttori, a-kanttori, b-kanttori, c-kanttori, johtavat kanttorit, kasvatuksen kanttori, nuorisokanttori, toimituskanttori. Luvuissa mukana sekä vakinaiset että määräaikaiset.

Kanttorit	- 20	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60– 64	65–	Yht.
2021	0	9	26	48	74	130	134	120	140	102	12	795
2022	0	6	28	49	68	126	131	127	147	109	19	808
2023	3	10	27	43	65	112	151	114	148	120	23	816
2024	2	15	43	59	72	108	146	124	139	146	42	896

Taulukko 12c. Kanttoreiden ikäjakauma vuosina 2021–2024. Kanttorit, A-kanttorit, B-kanttorit, C-kanttorit, johtavat kanttorit, kasvatuksen kanttori, nuorsiokanttori, toimituskanttori. Luvussa mukana sekä vakinaiset että määräaikaiset.

Kuten edellisessä alaluvussa jo todettiin, myös hiippakuntien ja yksittäisten hiippakuntien alueelliset erot työvoimatarpeen, rekrytointi- ja työvoimatilanteen suhteen vaihtelevat. Seurakuntien hakuprosessien siirryttyä hiippakunnista seurakuntiin on tietoja seurakuntien kanttoritilanteista vaikeampaa saada. (Taulukot 13a, b ja c.)

Samoin myös kanttoreiden ammatillisen kehittymisen ja työssä jaksamisen tukeminen on muuttunut satunnaisemmaksi vaihdellen eri hiippakunnissa. Jokaiseen hiippakuntaan on kuitenkin nimetty asiantuntija tai hiippakuntas sihteeri, jonka tehtäviin kuuluvat myös musiikin kysymykset. Näistä eri hiippakuntien asiantuntijoista ja hiippakuntasiihteereistä kolmella on kirkkomuusikon koulutus. Hiippakuntien musiikkiasioista vastaavat asiantuntijat ja hiippakuntasiihteerit kokoontuvat muutaman kerran vuodessa yhteen Kirkkohallituksen asiantuntijan Teija Tuukkasen johdolla, myös kouluttaja Anna Pulli-Huomo on läsnä kokoontumisissa.

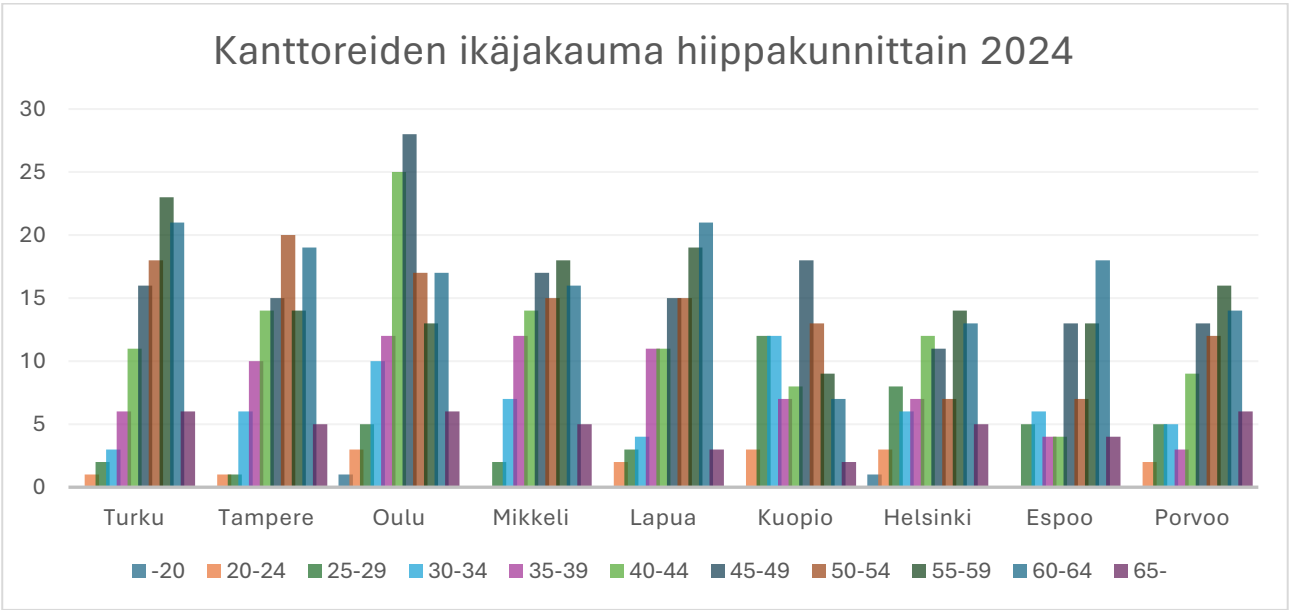
Taulukko 13a. Kanttoreiden virat eri hiippakunnissa 2024 (2023, 2022,2021), (Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastoja.)

Kirkon keskus-hallinto	Turku	Tampere	Oulu	Mikkeli	Porvoo	Kuopio	Lapua	Helsinki	Espoo
1	107 (113,113, 102)	105 (106, 97, 93)	137 (133, 124, 116)	106 (112,100, 91)	85 (79, 74, 72)	91 (89, 90, 81)	104, (102, 96, 94)	87 (97, 79, 80)	74 (72, 64, 63)

Taulukko 13b. Henkilöstömäärä (koko tehtäväryhmä kirkkomuusikot) tehtäväryhmittäin 2024 hiippakunnissa, suluissa vuoden 2023, 2022, 2021 tilasto (kirkontilastot.fi)

Turku	Tampere	Oulu	Mikkeli	Porvoo	Kuopio	Lapua	Helsinki	Espoo
114, (110, 115, 105)	118, (108, 106, 103)	146 (130, 130,124)	123, (120, 112, 106)	94 (93, 85, 84)	104 (93, 93,84)	120 (110, 105, 99)	97 (88, 87, 88)	81 (71, 71, 69)

Taulukko 13 c. Tehtäväryhmän kirkkomuusikot kanttorit ikäjakauma hiippakunnittain.

Alan täydennyskoulutus

Orientoitumiskoulutukset

Vuonna 2024 kaikissa muissa hiippakunnissa paitsi Lapualla järjestettiin 3 opintopisteen laajuinen orientoitumiskoulutus uusille, työuran alussa oleville työntekijöille. Tampereella, Espoossa, Helsingissä ja Turussa koulutus oli yhdistettynä ordinaatiovalmennukseen. Näihin koulutuksiin kanttoreita osallistui Tampereella kaksi, Kuopiossa yksi, Helsingissä yksi ja Turussa yksi henkilö. (Taulukko 14.)

Taulukko 14. Hiippakuntien orientoitumiskoulutuksen osallistuneet vuosina 2015–2024.

Orientoitumiskoulutukseen osallistuneet kanttorit	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	5	12	11	4	10	6	1	7	4	5

Kirkon henkilöstökoulutus

Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön Kirkon koulutuksen tehtävänä on järjestää erityisasiantuntemusta edellyttävää henkilöstökoulutusta. Henkilöstökoulutuksen ja sen koordinoinnin tavoitteena on tukea henkilöstön ammatillista osaamista vastaamaan kehittyvää kirkon ja seurakuntien työtä. Tätä tehdään mm. (1) vahvistamalla jatkuvaa ja suunnitelmallista henkilöstön kehittämistä seurakunnissa, (2) selvittämällä seurakuntien ja kirkon henkilöstön koulutustarpeita sekä arvioimalla saatujen tietojen perusteella koulutustarjontaa ja toteutuneita koulutuksia ja (3) kehittämällä yksikön vastuulla olevien koulutusten opetussuunnitelmia ja toteutusmalleja.

Kanttoreiden koulutuksissa korostuvat lyhytkestoiset ajankohtaisista teemoista nousevat täydennyskoulutukset. Varsinkin kaupunkialueella kanttorit kouluttautuvat solistisissa aineissa usein yksityisesti tai osallistumalla kansallisille tai kansainvälisille mestarikursseille. Musiikin erityiskoulutukseen (MEK) tai sen moduuleihin kanttorit osallistuvat vain jonkin verran, ja vuosittain niihin liittyviä koulutuksia on jouduttu perumaan osallistujien vähäisyyden vuoksi. Syksyllä 2022 aloitettu Kirkon erityiskoulutusten, ml. musiikin erityiskoulutukset, moduulien kehittämisprosessi jatkui vuoteen 2024 saakka. Laajamittaisen prosessin tuloksena luovuttiin työalakohtaisista erityiskoulutuskokonaisuuksista ja siirryttiin Kirkon työn erityiskoulutukseen (KTK), jonka työntekijä voi rakentaa omaa työtään tukevaksi kokonaisuudeksi laajasta erityiskoulutusmoduulitarjonnasta. Uusi KTK otetaan käyttöön vuonna 2025. Vanhanmallisia erityiskoulutuskokonaisuuksia voi suorittaa 2026 vuoden loppuun saakka.

Vuoden 2024 täydentävästä koulutuksesta toteutuivat kaikki tarjolla olleet: psalmien kirjan uuteen käännökseen keskittynyt sävellyskoulutus Uutta luovaa - kirkon musiikki nyt ja tulevaisuudessa, uudistettu Cantor I -koulutus, maailman musiikkiin keskittynyt Musiikkia maailmalta -koulutus sekä Kirkkomuskarin kehittäminen -koulutus yhteistyössä STEP-koulutuksen kanssa. Kanttoreita kolmeen ensiksi mainittuun koulutukseen osallistui 33 henkilöä. Kirkkomuskarin kehittäminen -erityiskoulutus-moduuliin osallistui 19 varhaiskasvatuksen työalan työntekijää.

Harjoittelunohjaajakoulutus toteutettiin etäkoulutuksena, siihen osallistui 11 kanttoria.

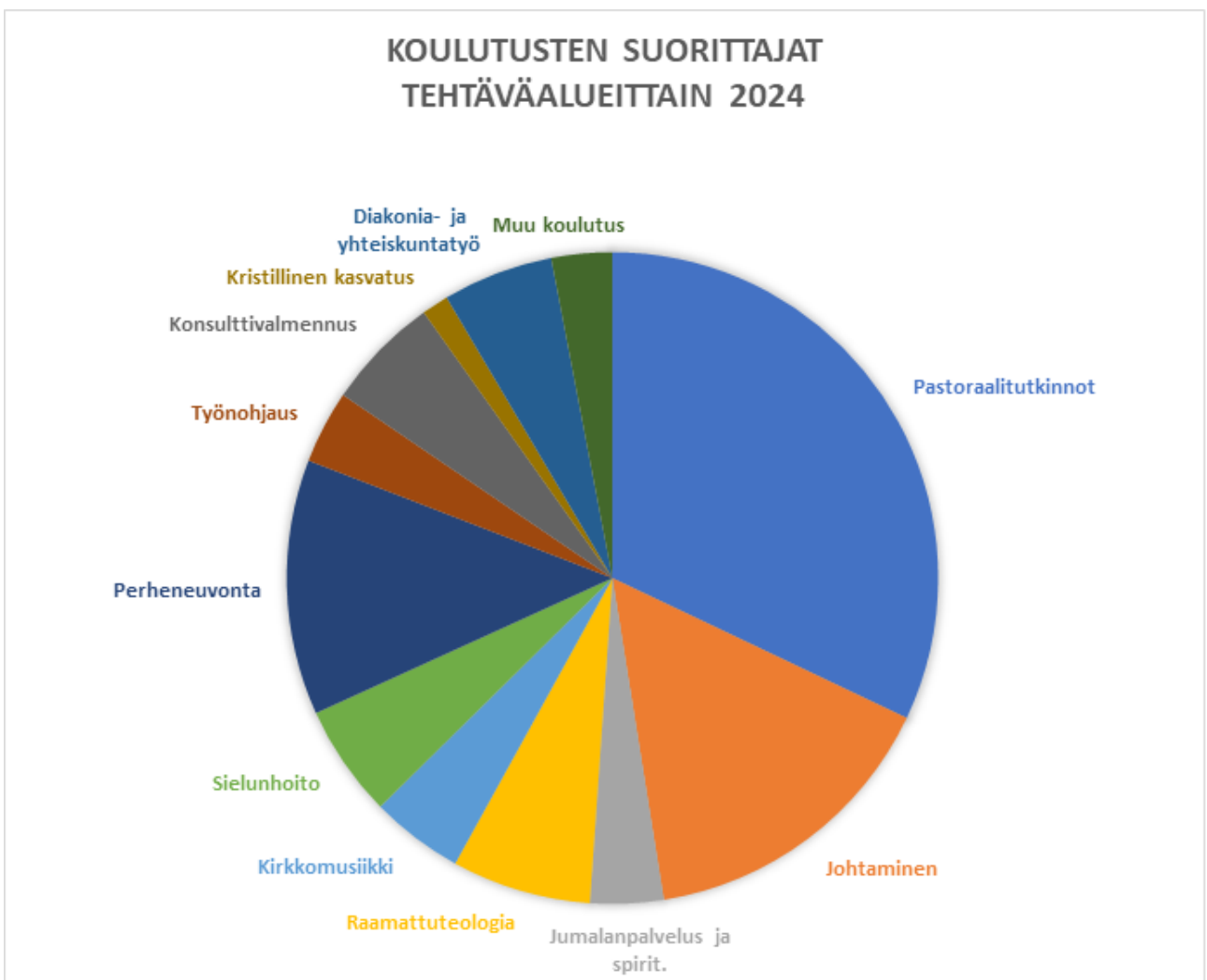
Jumalanpalveluselämän koulutustarjontaan lisättiin Syvemmälle messuun -koulutuksen rinnalle Enemmän irti jumalanpalveluksesta -koulutus; molemmat kiinnostivat myös kanttoreita ja muita musiikin alan työntekijöitä, joita oli yhteensä 12. Lisäksi kanttoreita oli osallistujina raamattuteologian koulutuksessa yksi henkilö, työnohjauskoulutuksessa yksi henkilö ja diakonian alan koulutuksissa kaksi henkilöä. Koulutusten tukena oli peda.net -digitaalinen oppimisympäristö.

Kokonaisuudessaan kirkkomusiikin tehtäväalueen koulutuksiin osallistuttiin noin 5 % kaikista koulutuksista. (Taulukko 15a ja b).

Taulukko 15a. Koulutukset työaloittain Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikössä.

Tehtäväalue	2022					2023					2024				
	Arvio	Toteuma	%	Ero, arvio/ toteuma, (hlö)	Ero, arvio/ toteuma, %	Arvio	Toteuma	%	Ero, arvio/ toteuma, (hlö)	Ero, arvio/ toteuma, %	Arvio	Toteuma	%	Ero, arvio/ toteuma, hlö	Ero, arvio/ toteuma, %
Pastoraalitutkinto	436	362	32	-74	-17,0	400	363	32	-37	-9,3	396	362	32	-34	-8,6
Johtaminen	177	133	12	-44	-24,9	154	117	10	-37	-24,0	176	174	15	-2	-1,1
Jumalanpalvelus ja spirit.	159	99	9	-60	-37,7	119	72	6	-47	-39,5	90	41	4	-49	-54,4
Raamattuteologia	64	55	5	-9	-14,1	60	44	4	-16	-26,7	80	78	7	-2	-2,5
Kirkkomusiikki	75	71	6	-4	-5,3	90	73	6	-17	-18,9	60	52	5	-8	-13,3
Sielunhoito	61	60	5	-1	-1,6	47	44	4	-3	-6,4	64	63	6	-1	-1,6
Perheneuvonta	102	152	13	50	49,0	122	163	14	41	33,6	130	143	13	13	10,0
Työnohjaus	80	78	7	-2	-2,5	62	60	5	-2	-3,2	40	41	4	1	2,5
Konsulttivalmennus	86	63	6	-23	-26,7	76	62	5	-14	-18,4	60	64	6	4	6,7
Kristillinen kasvatus	50	33	3	-17	-34,0	60	16	1	-44	-73,3	38	15	1	-23	-60,5
Diakonia- ja yhteiskuntatyö	76	55	5	-21	-27,6	84	77	7	-7	-8,3	60	62	5	2	3,3
Muu koulutus	40	42	4	2	5,0	68	45	4	-23	-33,8	18	34	3	16	88,9
Yhteensä	1406	1203	106	-203	-14,4	1342	1136	100	-206	-15,4	1212	1129	99	-83	-6,8

Taulukko 15b. Koulutuksen suorittajat tehtäväalueittain ympyrädiagrammilla.

Palaute toteutuneista koulutuksista on hyvä. Palautteissa nousee korkealle tarve jakaa ajatuksia eri puolilla Suomea samaa työtä tekevien kesken. Koulutuksia kehitetään jatkuvasti sisällöllisesti, menetelmällisesti ja toteutuksiltaan kouluttajien ja osallistujien havaintojen pohjalta. Musiikin henkilöstökoulutuksen painopiste tulevien vuosien koulutuksissa lienee syytä suunnata ryhmien ja yhteisöjen kanssa tehtävään musiikkiin ja siinä tarvittaviin taitoihin. Toisaalta kanttorien koulutustarpeissa nousee edelleen vahvana niin sanottujen ydintaitojen – kuoronjohdon, äänenkäytön, säestämisen, toimistusten ja rippikoulun – sekä uutena digitaalisten taitojen koulutustarve.

Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet

Kyselyssä kouluttaville laitoksille kysyttiin huomioita erityisesti opiskelemaan hakeutumisesta, työllistymisestä, harjoitteluista, opintotuen muutoksista, koulutuksen rahoituksesta sekä tutkintoon johtavan koulutuksen kehittämisestä vuoden 2024 aikana.

Opiskelemaan hakeutuminen

Kirkkomusiikkia hakeudutaan opiskelemaan kutakuinkin saman verran kuin aiemminkin. Noviassa tärkein viestintäväline on yhteishaun polut. Oulussa vuosi oli poikkeuksellinen, koska kirkkomusiikkia ei aloittanut yhtään uutta opiskelevaa, vaikka hakijoita olikin. Karsivana tekijänä on vaatimus hallita pää-instrumenttia jo hakuvaiheessa hyvin. Tämä mahdollistaa yhdistelmäkoulutuksen, jonka tehnyt pystyy toimimaan kanttorikelpoisuuden lisäksi myös soiton- tai laulunopettajana. Oulussa on aloitettu myös YAMK koulutuksen pilotointia, mikä mahdollistaa B-kelpoisuuden.

Työllistyminen

Työllistymisnäkymät nähdään hyvinä. Monet opiskelijat ovat jo opiskeluaikoinaan pitkissä viransijaisuuksissa. Taideyliopiston opiskelijoista osa tekee osana musiikin kandidaatin tutkintoaan myös C-tason viran kelpoisuusopinnot, jotta sijaisuuksien palkkiot ja palkat olisivat pätevän työntekijän euro-määriä.

Harjoittelu tai työelämässä oppiminen

Harjoittelupaikkoja on ollut kiitettävästi saatavilla. Ohjaajat ovat olleet innokkaita ja opiskelijoilta tulee hyvää palautetta. KITOS-päivät eivät tunnu motivoivan maisteriopinnoissa olevia maisterivaiheen ollessa työläs. Ruotsinkielisillä ei ole ollut erikseen KITOS-päiviä. Oulussa taas KITOS-päivät on toimineet.

Opintotuen muutokset

Opintotuen muutokset eivät ole tulleet esille opintojen etenemisessä. Taideyliopistossa enemmän esillä ovat olleet oma jaksaminen ja/tai jokin sairaus, mikäli hyvinvointi on heikentynyt ja opinnot hädästäneet.

Koulutuksen rahoitus

Taideyliopistossa arvellaan leikkausten vaikuttavan tulevaisuudessa koulutusaikojen pidentymiseen. Jatkuvan oppimisen väylä on kuitenkin lähtenyt hyvin käyntiin. Väylälle hakeutumiseen vaikuttaa enemmänkin pyrkimys tavoiteajassa valmistumiseen kuin valtion rahoitusleikkaukset – yliopisto palkitsee kannustinrahalla tavoiteajassa valmistuneita.

Novian monimuoto-opinnot eivät tuota paljoa rahoituksellisesti, mutta tasapaino koulutuksen sisällä on toistaiseksi toiminut.

Tutkintoon johtavan koulutuksen kehittäminen

Taideyliopistossa otettiin syksyllä 2024 uusi ensimmäinen koko yliopiston yhteinen Opetussuunnitelma käyttöön. Kirkkomusiikin uusi OPS rakennettiin sillä tavoitteella, että opiskelijoiden kuormitusta koitettiin vähentää. Nyt puolen vuoden kokemuksella näyttää tämä tavoite jollain tavoin toteutuvan. Tarkkoja päätelmiä ei kuitenkaan voida vielä tehdä.

Noviassa ei noussut esille erityisiä havaintoja. Päiväopintoihin verrattuna monimuoto-opinnot keskittyvät enemmän itseopiskeluun, kirjallisuusopintoihin ja yleisesti kirkkomusiikkipainotteisiin opintoihin, koska useimmilla on jo musiikkialan tutkinto.

Oulussa on saatu lisää opettajaresursseja virsilaulu- ja urkuimprovisaatio-opetukseen. Samoin YAMK-tutkintoa aloitettiin kehittää kanttorin polkuun sopivaksi.

Kouluttavien laitosten yleiset toimenpide-ehdotukset

Kirkkomusiikkia kouluttavien oppilaitosten edustajat ovat nostaneet esille seuraavia huomioita.

Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa on pohdittu, kuinka turvataan kirkkomuusikkojen riittävyys tulevaisuudessa. Riittääkö oppilaitoksista valmistuneita avoimena oleviin virkoihin, vai jääkö tulevaisuudessa monikin kanttorin virka täyttämättä, jos ei ole tarpeeksi valmistuneita? Tarkat työllisyystilastot, kanttorin virkojen määrän ja avoimeksi tulevien virkojen tilastot ovat tärkeitä niin oppilaitosten kuin kirkonkin kannalta.

Noviassa opiskelijoilla on usein jo käytännön kokemusta kanttorin ammatista. Sen vuoksi he ovat osanneet pyytää erityisiä kursseja esimerkiksi surevien ihmisten kanssa toimimisesta. Muussa kuin omassa seurakunnassa suoritettavan harjoittelun aikana painotetaan keskusteluja ohjaavan kanttorin kanssa. Useiden kurssien, kuten seurakuntaharjoittelut, seurakunnan musiikkikasvatus ja lapsikuoro, perusajatuksena onkin kerätä vinkkejä kentältä ja kokeneilta kanttoreilta.

OAMK:ssa nostetaan esille lyhyet kanttorisijaisuudet ja niiden hyödyntäminen osana opintoja. Olisiko osa harjoittelusta järkevää toteuttaa keikkailemalla? Olisi tärkeää, että jokainen valmistunut kanttori olisi opiskeluaikanaan jo soittanut kanttorinkeikkoja. Näin yleisesti ottaen onkin, muttei kumminkaan ihan kaikilla ole sitä kokemusta, ainakaan riittävästi. Uusi YAMK-väylä nähdään hyvänä mahdollisuutena Oululle. Oulun alueella on paljon lahjakkuutta, ja koulutusväylät B-kelpoiseksi kanttoriksi ovat tärkeitä Oulun alueelle ja pohjoiselle Suomelle.

Seurantaryhmän johtopäätökset

Yhteiskunnallisten, uskonnollisten ja kulttuuristen muutosten keskellä on huomionarvoista tarkastella muutosten vaikutuksia kanttorin työhön ja kirkkomusiikin opiskeluun. Kirkkomusiikin opiskelusta kiinnostuneiden tavoittamisessa korostuu yhteistyö eri toimijoiden, oppilaitosten, seurakuntien, ammattiliiton, eri järjestöjen ja kirkon keskushallinnon, kesken. Avainasemassa opiskelijarekrytoinnissa ovat niin seurakuntien kanttorit ja soitonopettajat kuin kirkkomusiikin ja kanttorin työn esillä pitäminen esimerkiksi musiikki- ja koulutuskentällä, tiedotusvälineissä, kirkollisessa hallinnossa ja päätöksenteossa.

Opintoihin kuuluvat harjoittelujaksot lisäävät opiskelijoiden kiinnostusta suuntautua opintojen jälkeen kirkon työhön. Kirkkomusiikin opiskelijoiden harjoitteluun liittyen onkin vuoden 2024 aikana vahvistettu erityisesti harjoitteluseurakuntien ja koulutettujen harjoitteluohjaajien verkostoa koko maan alueella yhteistyössä hiippakuntien ja oppilaitosten kanssa.

Kesäkuun 2024 kirkon tilastojen mukaan tehtäväryhmässä ”kirkkomuusikot” oli kanttoreita noin 90 % (896 henkilöä) ja muita musiikinalan työntekijöitä erilaisin nimikkein 10 %. Kanttoreista 327 henkilöä eli 36,5 % on yli 55-vuotiaita. Viimeisten vuosien aikana on vuosittain valmistunut reilu 20 kanttorin viran kelpoisuusopinnot suorittanutta musiikin maisteria, muusikkoa (AMK) tai musiikkipedagogia (AMK). Suhteellisen alhaiset valmistujamäärät ja kanttoreiden ikääntyminen osoittavat tarpeen uusille osaajille. Kirkkomusiikin opiskelijan näkökulmasta hyvä työtilanne onkin eräänlainen valtti, että kanttorin töitä on tarjolla, mikä ei muiden ammattimuusikoiden kohdalla ole itsestäänselvyys.

Kansainvälisen työn koulutuksen seurantaryhmän raportti

Tämän koulutusraportin kouluttavalta laitokselta saadut tilastolliset tiedot ja sanalliset vastaukset perustuvat kaikille kirkon virkoihin tai tehtäviin kouluttaville laitoksille lähetettyyn Webropol-kyselyyn. Hiippakunnille lähetettiin kysely hiippakuntien rekrytointitilanteesta.

Kirkon työmarkkinalaitoksen henkilöstötilastot ovat kesäkuulta 2024. Tässä raportissa käytettävät tilastot ovat henkilötilastoja, eivät henkilötyövuositilastoja.

Kansainvälisen työn koulutuksen seurantaryhmän jäsenet ja toiminta

Taho	Jäsen	varajäsen
a. seurakunnat (2),	Paula Harju, Hämeenlinna	Menni Nousiainen, Tapiola
	Silja-Maaria Kavasto, Pori Teljä	Tiina Saari, Laitila
b. hiippakunnat (2)	Timo Frilander, Tampereen hiippakunta	Jukka Helle, Kuopion hiippakunta
	Tomas Ray Borgå stift (vv. Elokuu 2022)	Milja Westerlund, Borgå stift
c. KH ulkoasiain os.	Vesa Häkkinen	Ari Ojell
d. KH Kirkon koulutuskeskus	Eeva Salo-Kopperi	Ulla Tuovinen
e. KH Toiminnallinen os.	Ulla Siirto	Ilkka Tahvanainen
f. Kirkon Ulkomaanapu	Juhana Malme	Kaj-Mikael Wredlund
g. Lähetysjärjestöt	Pentti Marttila, Kylväjä	Pekka Jauhiainen, Sley
	Sylvia Raulo, Suomen Lähetysseura	Tarja Larmasuo, Suomen Lähetysseura
h. Merimieskirkko	Jaakko Laasio	Sanna Puumalainen
i. Kouluttavat organisaatiot	Hanna Niemi, Diak	Ville Päivänsalo, Diak
	Vesa Nuorva, Centria	Nadja Suomela, Novia

Seurantaryhmä kokoontui toimikauden aikana seitsemän kertaa, joista yksi lähikokous. Kokousten järjestämisen vaikutti eräänlainen välivaihe sen jälkeen, kun KTE/KTEL koulutuskokonaisuudet oli saatu päätettyä ja niiden järjestäminen oli alkanut. Järjestämisessä suurin haaste mielekkäiden aiheiden löytäminen käsittelyä varten.

Lähetys- ja kansainvälisen työn virkaan kelpoisuuden tuottaviin tutkintoihin hakenneet ja aloittaneet

Lähetys- ja kansainvälisen työn viran kelpoisuuteen edellytetään diakonian, nuorisotyönohjaaja tai varhaiskasvatuksen ohjaajan tutkinto ja tähän tutkintoon sisältyvänä tai erikseen ammattikorkeakoulussa suoritettuna lähetysten ja kansainvälisen diakonian opintoja vähintään 8 opintopistettä tai Suomen evankelis-luterilaisen kirkon järjestämän kansainvälisen työn erityiskoulutuksen (KTE/KTEL) suorittamisen vähintään 25 opintopisteen laajuisena.

Kelpoisuuden saa myös muun soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittanut, joka on suorittanut Suomen evankelis-luterilaisen kirkon järjestämän kansainvälisen työn erityiskoulutuksen vähintään 25 opintopisteen laajuisena tai sitoutuu sen suorittamaan. Diak ja Centria tarjoavat 8 opintopisteen laajuiset opinnot valinnaisena tai täydentävänä koulutuksena. Noviasa nämä opinnot kuuluvat perustutkintoon.

Koska kyse on perustutkinnon lisäksi tähän virkaan kelpoisuuden antavista opinnoista, voi tässä yhteydessä todeta vain kyseisen 8 opintopisteen suorittaneet. Pelkästään perustutkintoihin hakeutuneiden määräästä ei voi johtaa lähetys- ja kansainvälisen työn virkaan tähtäävien määrää.

Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan virkaan pätevyyden tutkinnon yhteydessä tai täydennyskoulutuksena ammattikorkeakoulussa suoritti vuonna 2024 vain 8 opiskelijaa. Tämä on huomattava lasku aiempiin vuosiin. Tiedossa kuitenkin on, että lukuvuoden 2024–2025 ja vastaavaan opintokokonaisuuden aloitti ennätysmäärä opiskelijoita (Diak yli 20 ja Centria 20). Tämä näkyy tulevana vuosina valmistuneiden kohdalla.

Kirkon tarjoaman kansainvälisen työn erityiskoulutuksen sai valmiiksi yksi opiskelija, joka työskenteli seurakunnassa lähetys- ja tiedotussihteerinä.

Lähetys- ja kansainvälisen työn viran kelpoisuuden tuottavan tutkinnon suorittaminen

Tutkintoja suorittavat

Perustutkintoon sisältyneenä 8 opintopisteen pätevöittävän osuuden suoritti 8 opiskelijaa.

Tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä

Ei tietoa, sillä tilastot viittaavat vain perustutkintojen osuuksiin.

Arviot tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä

Niistä hiippakunnista, joista annettiin arvioita työvoiman saatavuudesta, lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan tehtäviin todettiin olevan hyvä tai vähintään tyydyttävä mahdollisuus saada työntekijä. Paikkoja todettiin olevan vain harvoin tarjolla, joten valmistuneiden työllistyminen ei ole kovinkaan varmaa.

KiTOS-päivät ja seurakuntaharjoittelu

Tästä ei nykyisellä kyselyllä eikä harjoittelutarjonnalla voida todeta, koska harjoittelut toteutetaan vain varsinaisen perustutkinnon mukaisesti.

KiTOS-päiviin osallistuminen

Ei tietoja.

Seurakuntaharjoittelujaksojen toteutuminen

Ei tietoa. Todennäköisesti harjoitteluihin sisältyy lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaajan työhön liittyviä tehtäviä vain satunnaisesti, eivätkä ne tule erikseen rekisteröidyiksi.

Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa toimivien lähetys- ja kansainvälisen työn viranhaltijoiden määrät

Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta lähetys- ja kansainvälisen työn virkaan

Hiippakunnissa arvioidaan työvoiman saatavuuden olevan hyvä tai vähintään tyydyttävä.

Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa toimivien lähetys- ja kansainvälisen työn viranhaltijoiden määrät

Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta lähetys- ja kansainvälisen työn virkaan

Hiippakunnissa arvioidaan työvoiman saatavuuden olevan hyvä tai vähintään tyydyttävä.

Kirkon työhön rekrytoitumisen edistäminen kouluttavan laitoksen näkökulmasta

Diakissa kokeiltiin 8 opintopisteen pätevöittävän kurssin mainostamista nimenomaan vahvistamaan henkilön osaamisen laajuutta rekrytointitilanteissa. Mahdollisesti tästä syystä syksyllä 2024 koulutuksen aloitti yli 20 opiskelijaa.

Seurakuntien Lähetys- ja kansainvälisen työn -alan henkilöstön määrät ja nimikkeet

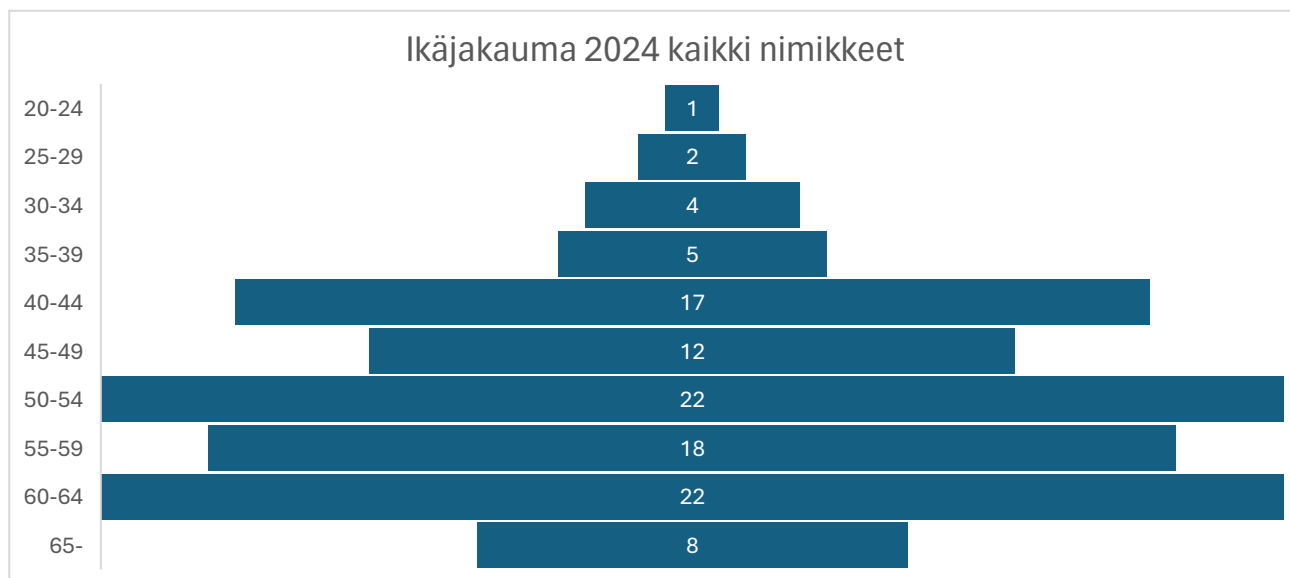
Lähetystyön ja kansainvälisen työn tehtävissä toimi kaikkiaan 111 henkilöä (117 vuonna 2023 ja 145 vuonna 2020). Tilastossa on pientä epätarkkuutta siksi, että aina nimikkeessä ei näy kansainväliseen vastuuseen liittyvä osuus. Siten etenkin pienissä seurakunnissa lähetystyöstä vastaavan nuorisotyönohjaajan nimikkeessä lähetystä ei mainita.

Tehtävissä toimivista määräaikaista tehtäviä oli 18. Yli 60-vuotiaiden osuus oli 27 % ja 50 vuotta täyttäneiden osuus 63 %. Alle 35-vuotiaita oli seitsemän. Miespuolisiksi luokiteltuja oli yhdeksän, joista kaksi alle 50-vuotiaita.

Tehtävissä toimivien nimikkeitä oli kaikkiaan 21 erilaista. Lähetysseurakuntien nimike oli edelleen yleisin. Lähetysseurakuntien toimi 47 työntekijää, joista yhdeksän oli määräaikaista. Yli 40 % lähetysseurakuntien on yli 60-vuotiaita ja heistä kahdeksan oli täyttänyt 65 vuotta. Lähetysseurakuntien alle 50-vuotiaita oli 12.

Vuodesta 2017 käytössä olleella lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaaja nimikkeellä toimivia oli 22, joista 3 määräaikaista. Kaikkiaan 11 oli 50-vuotiaita tai vanhempia ja neljä yli 60-vuotiaita. Jakauma viisivuotiskäluokittain oli melko tasainen.

Erilaisissa yhdistelmäviroissa (esim. lastenohjaaja-lähetys sihteeri) toimi kaikkiaan 22 henkilöä, joista neljä määräaikaista. Yhdistelmävirkaista kaikki olivat yli 35-vuotiaita ja 12 yli 50-vuotiaita.

Tehtäviä hiippakunnittain oli seuraavasti (suluissa seurakuntien lukumäärä) Espoo 12 (19), Helsinki 8 (29), Kuopio 10 (43), Lapua 19 (36), Mikkeli 22 (36), Porvoo 1 (45), Oulu 16 (62), Tampere 16 (37), Turku 7 (46). Kaikkiaan seurakuntia oli 352, joista 137 kuului seurakuntayhtymiin. Seurakunnilla on lisäksi lähetystyön tehtävissä vapaaehtoisia tai palkkiotoimisia lähetys sihteereitä tai näihin kuuluvia tehtäviä hoitaa kirkkoherra.

Alan täydennyskoulutus

Alan oppilaitokset tarjoavat vuosittain täydennyskoulutusta niille, jolta kelpoisuus puuttuu. Muuta täydentävää koulutusta on runsaasti tarjolla kirkon henkilöstökoulutuksen muodossa.

Orientoitumiskoulutukset

Osallistujia neljä. Tässä ei ole tietoa niistä osallistujista, joilla on pätevyys, vaikka eivät juuri nyt olekaan virassa.

Kirkon henkilöstökoulutus

Kirkon kansainvälisen työn erityiskoulutukseen kuuluvia moduuleja suoritti kaikkiaan 12 henkilöä, joista kahdeksan toimii seurakunnan tai hiippakunnan palveluksessa. Loput neljä lähetysjärjestössä.

Muu jatkokoulutus

Ei tietoa.

Tutkintojen kehittämiseen ja opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet

Ei annettuja havaintoja tai toimenpiteitä

Kouluttavien laitosten yleiset toimenpide-ehdotukset

Ei annettuja toimenpide-ehdotuksia.

Seurantaryhmän johtopäätökset

Seurantaryhmässä todettiin viranhaltijoiden lukumäärän laskeva trendi. Tämä aiheuttaa huolta lähetystyöhön ja kansainväliseen diakoniaan liittyvän asiantuntemuksen vähenemisestä seurakunnissa. Keskustelussa todettiin kuitenkin, että tilasto ei kerro kaikkea siitä, millä tavalla seurakunnissa kansainväliseen työhön liittyviä vastuita on järjestetty. Välttämättä kenenkään työnimikkeessä sitä ei näy, sen sijaan se näkyy työnkuvassa. Oleellista on, että seurakunnassa on sovittu, miten se käytännössä osallistuu maailmanlaajan kirkon toimintaa toteuttamalla lähetystyötä ja kansainvälistä diakoniaa.

Raportti varhaiskasvatuksen koulutuksista 2024

Kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksen seurantaryhmän toiminta

Seurantaryhmän tehtäväala

Kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksen seurantaryhmä on Suomen evankelisluterilaisen kirkon, ammattikorkeakoulun ja toisen asteen ammatillisten oppilaitosten sekä työelämän yhteistyöryhmä. Se seuraa ja tukee alansa osaamisen kehittämistä kirkon osaamistarpeiden näkökulmasta sekä laatii Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön toimeksiannosta vuosittain alansa koulutusraportin.

Seurantaryhmän tehtäväalaan kuuluvat lastenohjaajan tehtävään pätevöittävä kasvatusta ja ohjausalan perustutkinto ([KiT suositus A10/2020](#)) sekä varhaiskasvatuksen ohjaajan virkaan kelpoistava sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto ([KS nro 165](#)), niihin rekrytoituminen, opiskelu, seurakunnissa toteutuvat työelämässä oppimisen jaksot tai harjoittelut sekä kirkon varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyvä täydennyskoulutus.

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto käynnistyi vuonna 2018. Päivitetyt tutkinnon perusteet astuivat voimaan 2024. Tutkinnon järjestämislupa vuonna 2024 oli 29 koulutuksen järjestäjällä ([vipunen.fi](#)). Järjestämislupa mahdollistaa koulutuksen järjestämisen kaikilla kolmella osaamisalalla, mutta pääasiassa koulutuksen järjestäjät toteuttavat yhtä tai kahta kolmesta osaamisalasta. Varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalan (lastenohjaaja) koulutuksen järjestäjistä seitsemän toteuttaa myös seurakunnan lastenohjaajan erityisosaamisen ja pätevyyden tuottavia pakollisia ammatillisia tutkinnon osia: Jyväskylän kristillinen opisto, Kainuun ammattiopisto, Kalajoen Kristillinen Opisto, Linnasmäen opisto, Portaanpään kr. opisto, STEP-koulutus ja Suomen Diakoniaopisto. Tässä raportissa olevat tilastotiedot koskevat vain näitä koulutuksen järjestäjiä, patisi Portaanpään kr. opistoa.

STEP-koulutuksen Uudenkaarlepyyn kampus toteuttaa tutkintoa ruotsinkielisenä (Grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning, Kompetensområdet för småbarnspedagogik och familjeverksamhet, barnledare).

Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak) järjestää sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkintoon sosionomi AMK/kirkon varhaiskasvatus (varhaiskasvatuksen ohjaajan kelpoisuus) johtavia opintoja. Diak järjestää myös sosiaali- ja terveystieteiden ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavia opintoja sosionomi YAMK/mm. Arvot, yhteisöt ja etiikka (Arvo) opetussuunnitelman pohjalta.

Kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksen seurantaryhmän toimikauden 2022–2024 jäsenet (31.12.2024):

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja:

Asiantuntija Mirca Mäensivu-Puukko (puheenjohtaja), Lapuan hiippakunta
Hiippakuntasihteeri Saija Kronqvist (varapuheenjohtaja), Oulun hiippakunta

Varsinaiset ja varajäsenet:

Lastenohjaaja Taru Laaksonen, Kauniaisten seurakunta
Varajäsen lastenohjaaja Sari Ilander, Järvenpään seurakunta
Kasvatuksen asiantuntija Tiina Hänninen, Espoon seurakuntayhtymä
Varajäsen johtava varhaiskasvatuksen ohjaaja Laura Kytömäki, Lahden seurakuntayhtymä
Koulutusjohtaja Merja Ahtikari, Suomen Diakoniaopisto
Varajäsen opettaja Leena Haarala, Linnasmäen opisto
Koulutuspäällikkö Eija Liimatainen, STEP-koulutus/Järvenpää
Varajäsen koulutussuunnittelija Sari Peltokangas, STEP-koulutus/Lapua

Opettaja Elina Lindelä, Kalajoen Kr. Opisto
Varajäsen opettaja Virpi Kaasinen, Kainuun ammattiopisto
(Ei jäsentä), Portaanpään kr. opisto
Varajäsen opettaja Elina Kari, Jyväskylän kr. opisto
Yliopettaja Minna Valtonen, Diakonia-ammattikorkeakoulu
Varajäsen lehtori Tiina Häkkinen, Diakonia-ammattikorkeakoulu
Opiskelija (ei jäsentä), Diakonia-ammattikorkeakoulu
Varajäsen opiskelija Anna Hjelt-Jauhiainen, Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto, varhaiskasvatuk-
sen ja perhetoiminnan osaamisala, lastenohjaaja (STEP-koulutus)
Asiantuntija Raija Ojell, Kirkkohallitus/Toiminnallinen osasto
Varajäsen asiantuntija Ilkka Tahvanainen, Kirkkohallitus/Toiminnallinen osasto
Utbildningschef Marianne Asplund, STEP-utbildning/Nykarleby
Varajäsen sakkunnig Mirva Sandén, Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA)
Opetusneuvos Sanna Penttinen, Opetushallitus (OPH)
Varajäsen opetusneuvos Kati Costiander, Opetushallitus (OPH)
Lastenohjaaja Merja Forsman, Kirkon Lastenohjaajat ry (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä)
Varajäsen lastenohjaaja Anne Seino, Kirkon Lastenohjaajat ry (Lappeenrannan seurakunnat)
Johtava varhaiskasvatuksen ohjaaja, Lotta Saine, Kirkon Varhaiskasvatuksen ohjaajat ry (Vihdin seura-
kunta)
Varajäsen toiminnanjohtaja Arja Lusa, Kasvatuksen ja nuorisotyön asiantuntijat KNT ry
Sihteeri, asiantuntija, Marja Pesonen, Kirkon tutkimus ja koulutus (TK)

Seurantaryhmän toiminta

Seurantaryhmän jäsenet ovat osallistuneet sekä läsnäolo- että Teams-kokouksiin aktiivisesti (ka.74 % jäsenistä, osallistujamäärät alla suluisissa).

Kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksen seurantaryhmällä oli kokouksia vuoden aikana yhteensä neljä, joista yksi toteutui lähikokouksena Etelärannassa 23.5.2024 (15) sekä kolme Teams-kokouksina 23.1.2024 (21), 3.10.2024 821) ja 29.11.2024 (21).

Eniten kokouksissa esillä ollut teema oli ammattien tunnettuus sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön rekrytointi: veto- ja pitovoima, rekrytoinnin materiaalit, seurantaryhmän jäsenten rekryteot. Kokouk-
siin kuului myös ajankohtaiskatsaus Opetushallituksesta ja/tai työelämätoimikunnasta.

Lisäksi vuosittain esillä ovat olleet:

- ammattikorkeakoulututkinnon opetussuunnitelman päivittäminen (AMK ja YAMK)
- Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon tutkinnon perusteiden uudistaminen sekä kirkon edel-
lyttämien opintojen integroituminen tutkintoihin
- täydennyskoulutuksen osaamistarpeet ja tarjonta, kirkon moduulirakenteisten erityiskoulu-
tusten muutos

Yksittäisiä teemoja olivat esimerkiksi:

- harjoittelu (kirkollisen korkeakoulutuksen työseminaari)
- opiskelijarekrytointi, myös polkuopinnot ja väyläopinnot
- varhaiskasvatuksen henkilöstön määrällinen koulutustarve.

Opiskelemaan hakeutuneet ja aloittaneet

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto, varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisala (lastenohjaaja)

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon hakijamäärä niissä oppilaitoksissa, joissa on mahdollisuus suorittaa seurakunnan lastenohjaajan pätevyyteen liittyvät opinnot osana osaamisalaa, on jatkuvasti kasvanut pitkäjäsenjärjestöjen perusteella (Taulukko 1).

Taulukko 1. Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto, hakeneet ja aloittaneet 2019–2024

Kaikki yhteensä	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Hakeneet	3771	3165	3247	3470	2850	2570
Aloittaneet	1613	1385	1141	868	1287	1029

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnossa on kolme osaamisalaa (oa): varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan oa, nuoriso- ja yhteisöohjauksen oa sekä kommunikaation ja viittomakielisen ohjauksen oa. Yhteisvalinnan hakijamäärät koskevat kaikkia kolmea perustutkinnon osaamisalaa, koska yhteishaussa ei voi hakea suoraan osaamisalaa. Jatkuvassa haussa voi hakea suoraan varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalaa.

Tutkinnon aloittaneiden tiedoissa ovat mukana myös ne Jyväskylän kr. opiston, Kainuun Ammattiopiston, Kalajoen Kr. Opiston, STEP-koulutuksen ja Suomen Diakoniaopiston opiskelijat, jotka myöhemmin valitsevat nuoriso- ja yhteisöohjauksen osaamisalan sekä Linnasmäen opiston tiedoissa ne, jotka myöhemmin valitsevat kommunikaation ja viittomakielisen ohjauksen osaamisalan.

Hakeneet

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkintoon hakeutui yhteensä noin 3771 hakijaa. Heistä 62 % (2023: 55 %; 2022: 56 %; 2021: 52 %; 2020: 59 %) hakeutui jatkuvan haun kautta. Kaikista hakeneista 51 % (2023: 57 %; 2022: 54 %; 2021: 60 %; 2020: 58 %) osallistui pääsy- ja soveltuvuuskokeeseen. (Taulukko 2.)

Hyväksytyt ja aloittaneet

Kaikista hyväksytyistä opiskelijoista (1640) aloitti valtaosa. Tätä selittää osittain jatkuvan haun kautta hakeutuneiden suuri osuus.

Opiskelemaan hyväksytyistä 76 % (2023: 81 %; 2022: 75 %; 2021: 70 %; 2020: 77 %) ja opiskelun aloittaneista 76 % (2023: 82 %; 2022: 80 %; 2021: 71 %; 2020: 80 %) oli hakeutunut jatkuvassa haussa. Sen suosio kertoo lisääntyvistä ammatin ja alanvaihtajien määristä. Jatkuvan haun merkitys kasvoi jo aiemman lapsi- ja perhetyön perustutkinnon aikana, mutta ammatillisen koulutuksen lainsäädännön haku-ikäntöihin liittyvät muutokset ovat vahvistaneet tätä suuntausta. (Taulukko 3.)

Taulukko 2. Opiskelemaan hakeutuneet sekä pääsy- ja soveltuvuuskokeeseen osallistuneet 2024 (kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto²¹)

Kasvatus- ja ohjausalan pt	Opiskelemaan hakeutuneet ²²			
	Yhteishaku	Jatkuva haku	Kaikki hakeneet yhteensä Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto ²³	Pääsy- ja soveltuvuuskokeeseen osallistuneet
Jyväskylän kristillinen opisto	91	104	195	83
Kainuun ammattiopisto	18	132	150	130
Kalajoen Kristillinen Opisto	12	42	54	54
Linnasmäen opisto	127	117	244	146
STEP-koulutus	598	789	1387	694
Suomen Diakoniaopisto	579	1162	1741	809
Yhteensä	1425	2346	3771	1916

Taulukko 3. Opiskelemaan hyväksytyt ja opiskelunsa aloittaneet vuonna 2024 (Kasvatus- ja ohjausalan pt¹)

	Hyväksytyt hakumuodoittain			Opiskelun 2024 aloittaneet hakumuodoittain sukupuolen mukaan								
	Yhteishaku	Jatkuva haku	Kaikki hyväksytyt	Yhteishaun kautta hakeutuneet			Jatkuvan haun kautta hakeutuneet			Kaikki aloittaneet yhteensä		
Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja)				Naisia	Miehiä	Yhteensä	Naisia	Miehiä	Yhteensä	Naisia	Miehiä	Yhteensä
Koulutuksen järjestäjän oppilaitos												
Jyväskylän kr. opisto	18	45	63	15	2	17	31	4	35	46	6	52
Kainuun ammat- tiopisto	18	87	105	16	2	18	79	6	85	95	8	103
Kalajoen Kr. Opisto	12	42	54	9	0	9	34	2	36	43	2	45
Linnasmäen opisto	25	47	72	23	2	25	39	1	40	62	3	65
STEP-koulutus	176	802	978	146	30	176	669	133	802	815	163	978
Suomen Diako- niaopisto	144	224	368	118	21	139	183	48	231	301	69	370
Yhteensä	393	1247	1640	327	57	384	1035	194	1229	1362	251	1613

Miesopiskelijoiden osuus

Miesopiskelijoiden suhteellinen osuus aloittaneista on kasvanut vähitellen. Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon opiskelun aloittaneita oli 1613 (2023: 1385; 2022: 1141; 2021: 868; 2020: 1287), joista miehiä oli 251 (15,5 %) (2023: 140, 10 %; 2022: 5,7 %; 2021: 7,5 %; 2020: 6 %). (Taulukko 3)

Vuonna 2024 aloittaneista miehistä 23 % hakeutui yhteishaun (2023: 15 %; 2022: 29 %) ja 77 % jatkuvan haun kautta (2023: 85 %; 2022: 71 %). Opiskelunsa aloittaneista naisista 76 % oli hakeutunut jatkuvan haun kautta (2023: 81 %) (Taulukko 3.)

→ Yhteishaussa hakeneita oli 1425 (2023: 1417; 2022: 1430; 2021: 1515). Opiskelemaan hyväksytyistä 24 % ja aloittaneista 24 % oli hakeutunut yhteishaun kautta. Tämä tarkoittaa, että noin neljäsosa opiskelijoista on aloittanut opinnot oppivelvollisuusikäisinä. (Taulukot 2 ja 3.)

²¹ Portaanpään kr. opiston tiedot puuttuvat vuosilta 2023–2024.

²² Yhteisvalinnan hakijamäärät koskevat kaikkia kolmea kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon osaamisalaa, koska yhteishaussa ei voi hakea suoraan osaamisalaa. Jatkuvassa haussa haetaan suoraan varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalaan, joten niissä kohdissa on mukana vain varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalaan hakeneiden tiedot.

²³ Tiedoissa ovat mukana myös ne Jyväskylän kr. opiston, Kainuun Ammattiopiston, Kalajoen Kr. Opiston, STEP-koulutuksen ja Suomen Diakoniaopiston opiskelijat, jotka myöhemmin valitsevat nuoriso- ja yhteisöohjauksen osaamisalan sekä Linnasmäen opiston tiedoissa ne, jotka myöhemmin valitsevat kommunikaation ja viittomakielisen ohjauksen osaamisalan.

→ Jatkuva haku on kasvattanut suosiotaan. Perustutkinnossa opintonsa aloittaneista naisista 75 % ja miehistä 77 % hakeutuivat jatkuvassa haussa.

→ Yhteishaun kautta hakeneiden määrä lasku merkitsee myös todennäköisesti varhaiskasvatusalalle tulevaisuudessa työllistyvien nuorten työntekijöiden määrän laskua entisestään.

Koulutuksen järjestäjien tekemää hakijatilanteen arviointia

Jyväskylän kr. opisto: Hakijatilanteeseen vaikuttaa nyt ja tulevaisuudessa ikäluokkien pieneneminen. Opiskelijoista suurempi osa tulee jatkuvan haun kautta. Lakimuutokset, esimerkiksi aikuiskoulutustuen lakkauttaminen, lienee vaikuttanut hakijoiden määrään. Yhteishaussa hakijat suuntaavat helpommin suurempiin oppilaitoksiin tunnettuuden perusteella.

Kainuun ammattiopisto: Tutkinto kiinnostaa aikuisopiskelijoita

Kalajoen Kristillinen Opisto: Olemme huomanneet, että peruskoulun jälkeen alalle hakeutuvat hakevat nykyään jatkuvan haun kautta aikaisempaa useammin. Opiskelualaa kesken lukuvuoden vaihtavia on nykyään nuorten keskuudessa selkeästi enemmän kuin ennen. Monimuoto-opiskelijoiden kohdalla muutosta hakeutumisen tavassa ei ole verrattuna aikaisempiin vuosiin. Nykyäänkin monimuoto-opiskelijat hakeutuvat jatkuvan haun kautta.

Linnasmäen opisto: Enemmistö vuosittain hakeutuvista ja valittavista opiskelijoista tulee jatkuvan haun kautta. Valtionhallinnon aikuisten koulutusmahdollisuuksien heikennykset sekä koulutuksen järjestäjien rahoitusperustan muutokset (heikennykset) näkyvät aikuisten mahdollisuuksissa hakeutua koulutukseen. Valtionhallinnon heikennykset sekä aikuiskoulutusmahdollisuuksien että koulutuksen rahoitusperustan osalta kohdentuvat erityisen voimakkaasti suomalaisen pohjakoulutuksen omaaviin aikuisiin. Näin ollen yhteishaun merkitystä hakeutumisväylänä pyritään jatkossa vahvistamaan. Työnantajien mahdollisuudet ja halukkuus osallistua oppisopimuskoulutukseen vaikuttaa parin positiivisen vuoden jälkeen kääntyvän varovaisemmaksi.

STEP-koulutus: Hakijoiden määrä on pysynyt kokonaisuudessaan lähes samana, mutta alueellisia eroja on nähtävissä. Yhteishaun kautta tulleiden hakijoiden määrä on hieman lisääntynyt pääkaupunkiseudulla ja isommissa kaupungeissa sijaitsevilla uusimmissa toimipaikoissamme. Jatkuvan haun kautta tulleiden hakijoiden määrä on hieman pienentynyt, mutta edelleen suurin osa opiskelijoista hakeutuu jatkuvan haun kautta. Verkkovälitteisten ryhmien suosio on lisännyt hakijamäärää. Myös itsenäisesti tapahtuvat aikaan ja paikkaan sitomattomat verkkokoulutukset ovat kasvattaneet suosiotaan. Työvoimakoulutuksiin on runsaasti hakijoita.

Suomen Diakoniaopisto: Valtakunnallisena oppilaitoksena toteamme, että hakijatilanteessa on alueellista eroa. Oulun alueella kasvatus- ja ohjausalan vetovoima on pysynyt hyvänä ja hakijamäärät ovat olleet kasvussa. Erityisesti nuoriso- ja yhteisöohjauksen osaamisala on nostanut hakijamääriä. Myös opiskelujen joustava aloitus sekä oppisopimus- ja työvaltainen koulutusmuoto kiinnostaa erityisesti aikuisopiskelijoita.

Eteläisessä Suomessa kasvatus- ja ohjausalan vetovoima on ollut hyvä, mutta varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalan vetovoima on vähän vähentynyt, mikä voi heijastua jatkossa kirkollisen kelpoisuuden suorittaneiden määrään. Yksittäisenä asiana voi hakijamääriin Helsingissä olla vaikutusta myös sillä, että Stadin ammattiopisto isona toimijana sai järjestämisluvan ja aloitti kasvatus- ja ohjausalan koulutuksen järjestämisen elokuussa 2024 ja siellä volyymit varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalan volyymit ovat suuret.

Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja

Haku Diakin sosionomi (AMK), kirkon varhaiskasvatus -opintoihin (varhaiskasvatuksen ohjaajan kelpoisuus) toteutetaan vuorovuosin. Vuoden 2023 syksyn yhteishaussa hakeneet aloittivat opinnot tammi-kuussa 2024.

Taulukko 4. Opiskelemaan hakeutuneet (sosionomi AMK, varhaiskasvatuksen ohjaajan kelpoisuus)

Sosionomi (AMK) varhaiskasvatuksen ohjaajan kelpoisuus	Opiskelemaan hakeutuneet		
Diak	Yhteishaku:	Muu hakuväylä:	Kaikki hakeneet yhteensä
Yhteensä	93	1	94

Muun hakuväylän kautta opinnot voi aloittaa ilman hakumenettelyä avoimen ammattikorkeakoulun opinnoilla. Kun niitä on suoritettu 59 opintopistettä, voi hakeutua suorahaun kautta tutkinto-opiskelijaksi. Tutkintoon johtavan koulutuksen alkaessa voi hakea aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista ja tunnustamista (AHOT). Siinä otetaan huomioon aiemmissa tutkinnoissa sekä työssä hankittu osaaminen. Muun hakuväylän kautta hakeutui yksi henkilö aloittamaan opintoja 2024. (Taulukot 4 ja 5.)

Taulukko 5. Opiskelemaan hyväksytyt ja opiskelunsa aloittaneet vuonna 2024 (sosionomi AMK, varhaiskasvatuksen ohjaajan kelpoisuus)

Sosionomi (AMK) varhaiskasvatuksen ohjaajan kelpoisuus	Opiskelemaan hyväksytyt hakumoodon mukaan			Opiskelunsa aloittaneet sukupuolen mukaan		Opiskelunsa aloittaneet
	Yhteisvalinta:	Muu hakuväylä	Kaikki hyväksytyt yht.	Naisia	Miehiä	Yhteensä
Yhteensä	24	1	25	24	1	25

→ Yhteishaku on edelleen pääväylä tutkintoon johtavaan koulutukseen. Avoimen ammattikorkeakoulun mahdollistama erillishaun väylä ei ole vielä riittävän tunnettu.

→ Koska hakuaika on syksyllä, se edellyttää erityistoimia markkinoinnin kannalta.

→ Koulutuksen vetovoima on hyvä. Yhtä aloituspaikkaa kohden hakijoita oli hieman alle neljä.

Diakin totesi sanallisessa opiskelijarekrytoinnin arvioinnissa, että kirkon alan kelpoisuuteen johtavien tutkintojen vetovoimaa ei ole onnistuttu selvästi vahvistamaan.

Aiemman sosiaali- tai terveystieteiden korkeakoulututkinnon lisäksi suoritettavat tutkintoa täydentävät, kirkon virkaan kelpoistavat, opinnot (kelpoisuuskokonaisuudet) kiinnostavat opiskelijoita. Näiden avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijamäärät ovat hienoisessa nousussa, vaikkakin määrät ovat pieniä. Kelpoisuusopintoina toisen kirkollisen pätevyyden hankkivia on vuosi vuodelta enemmän. Opiskelijoina he ovat usein tavoitteellisia, itseohjautuvia, päämäärätietoisia ja työelämäorientoituneita. Opintojen motivaattorina on usein seurakuntatyössä mahdollisesti tarjolla oleva virka. Myös seurakuntatyönantajien tuki (esim. opiskelu työajalla) on merkittävä asia.

Kirkkohallituksen opiskelijarekrytointiin liittyvät toimenpiteet

Studia-messujen 26.-27.11.24 kävijämäärä oli 15 234. Kirkon osastolla kontaktoitiin 2900 kävijää eli 20 % kaikista kävijöistä. Onnenpyörä, joka esitteli kirkon ammatteja, oli suosittu, samoin Kirkon ammatit -peli, jota pelattiin messujen aikana 1360 kertaa. Päivystäjänä toimi 27 seurakuntien eri ammattiryhmiä edustavaa työntekijää.

Opo-päivillä Rovaniemellä 9.2.2024 kontaktoitiin noin 250 opintojen ohjaajaa eri kouluasteilta. He olivat kiinnostuneita seurakunnassa toteutuvan TET-jakson ([Seurakuntatetin](#)) monialaisista mahdollisuuksista ja erityisesti tuetusta TET-jaksosta tukea tarvitseville nuorille.

Vuonna 2024 [Kirkon ammatit -mobiilipelillä](#) oli yhteensä 5900 sivukatselua ja [Kirkon ydinosaaminen](#) -sivulla 2500.

Tutkintoja suorittavat, tutkinnon suorittaneet ja heidän työllistymisensä

Tutkintoja suorittavat opiskelijat ja tutkinnon suorittaneet

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja)

Tutkintoa suorittavat opiskelijat

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalalla (lastenohjaaja) opiskeli yhteensä 1756 (2023: 1740; 2022: 1641; 2021: 2144; 2020: 2211; 2019: 1603). (Taulukko 6.)

Taulukko 6. Kasvatus- ja ohjausalan perustutkintoa suorittavat ja suorittaneet 2024²⁴

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja)		Tutkinnon osan vuonna 2024 suorittaneet		Kasvatus- ja ohjausalan pt:n (lastenohjaaja) vuonna 2024 suorittaneet				Tutkinnon vuonna 2024 suorittaneista (seurakunnan lastenohjaajan pätevyys)			
	Varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan oa	Perheiden kanssa toimiminen ja monialainen yhteistyö Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien työympäristössä, (25 osp) -tutkinnon osa									
Koulutuksen järjestäjän oppilaitos	Osaaamisalalla tutkintoa suorittavat yht.	Osana tutkintoa suorittaneet	Yksittäisenä tutkinnon osana suorittaneet	Naisia	Miehiä	Yhteensä	Aiempaa tutkintoaan täydentäneet	Naisia	Miehiä	Yhteensä	Aiempaa tutkintoaan täydentäneet
Jyväskylän kr. opisto	112	10	2	55	2	57	0	8	1	9	0
Kainuun ammat-tiopisto	102	10	0	31	2	33	0	8	1	9	0
Kalajoen Kr. Opisto	75	3	1	24	0	24	0	5	0	5	0
Linnasmäen opisto	148	18	0	59	4	63	0	20	0	20	0
STEP-koulutus	848	46	0	342	18	360	0	42	5	47	0
Suomen Diakoniaopisto	471	31	0	186	8	194	0	36	5	41	0
Yhteensä	1756	118	3	697	34	731	0	119	12	131	0

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon (lastenohjaaja) opiskelijoista yhteensä 118 opiskelijaa oli vuoden 2024 aikana suorittanut osana tutkintoaan Perheiden kanssa toimiminen ja monialainen yhteistyö Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien työympäristössä, 25 osp -tutkinnon osan (2023: 145; 2022: 162; 2021: 181; 2020: 124, 2019: 100). Tämän tutkinnon osan yksittäisenä tutkinnon osana suorittaneita oli kolme, esimerkiksi täydennyskoulutuksena tai tutkinnon täydentämisenä seurakunnan kelpoisuuteen. (Taulukko 6.)

²⁴ Portaanpään kr. opiston tiedot puuttuvat.

Tutkinnon suorittaneet

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon (lastenohjaaja) suoritti yhteensä 731 (2023: 576; 2022: 582; 2021: 575; 2020: 467; 2019: 115), joista seurakunnan lastenohjaajan pätevyyden sisältävän tutkinnon suoritti yhteensä 131 (2023: 154; 2022: 143; 2021: 138; 2020: 89; 2019: 21) (taulukko 6).

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon (lastenohjaaja) suorittaneista oli miehiä 5 %. Seurakunnan lastenohjaajan pätevyyden suorittaneista 9 % oli miehiä (2023: 2,6 %; 2022: 3 %; 2021: 6 %; 2020: 4,7 %). (Taulukko 6.)

Varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalan suorittaneista seurakunnan lastenohjaajan pätevyyden suorittaneita oli 18 % (2023: 27 %; 2022: 25 %; 2021: 24 %). Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon vuosina 2019–2024 suorittaneita, joilla myös seurakunnan lastenohjaajan pätevyys on yhteensä 676. Pätevyyden suorittajien määrä on kasvanut vähitellen. (Taulukko 7.)

Taulukko 7. Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon (lastenohjaaja) suorittaneet sekä osana tutkintoon seurakunnan lastenohjaajan pätevyyden suorittaneet 2019–2024²⁵

Varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalan suorittaneet (6 koulutuksen järjestäjän tiedot)	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Yhteensä
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus	731	576	582	575	467	115	3046
joista lisäksi pätevyys myös lastenohjaajan tehtävään	131	154	143	138	89	21	676

Vertailutietoja aiemman lapsi- ja perhetyön perustutkinnon tilastoihin:

- Vuosina 2001–2021 lapsi- ja perhetyön perustutkinnon suoritti 8659.
- Vuodesta 2014 alkaen lapsi- ja perhetyön perustutkinnon suorittaneiden määrä oli vuosittain yli 600, suurimmillaan vuonna 2018. Näistä tutkinnon suorittaneista oppilaitosten sanallisten arvioiden mukaan noin 10–15 % (noin 60–90) hakeutui vuosittain suoraan valmistumisen jälkeen seurakunnan lastenohjaajan tehtävään.

→ Vuosina 2001–2021 on lapsi- ja perhetyön perustutkinnosta sekä vuosina 2019–2024 kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalasta valmistunut yhteensä **9335 lastenohjaajaa**, joilla on pätevyys seurakunnan lastenohjaajan tehtävään. Työvoiman saatavuus vaihtelee alueellisesti.

→ Miesten osuus niistä tutkinnon suorittajista, joilla on pätevyys seurakunnan lastenohjaajan tehtävään, on vakiintunut noin 4–6 %:iin tutkinnon suorittaneista jo aiemman lapsi- ja perhetyön perustutkinnon aikana. Vuonna 2024 osuus nousi 9 %:iin.

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja

Tutkintoa suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärä oli 36. Se vaihtelee säännöllisesti vuorovuosittaisen sisäänottojen vuoksi.

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon, sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja -koulutuksen vuonna 2024 suoritti 3 naisopiskelijaa.

[Varhaiskasvatuksen ohjaajan viran tutkintopäätös](#) (KS nro 165) mahdollistaa tiettyjen tutkintojen täydentämisen. Diak aloitti varhaiskasvatuksen ohjaajan virkaan kelpoisuuden tuottavat täydentävät opinnot syyslukukaudella 2021 ([Diak, kirkon alan kelpoisuuskokonaisuudet](#)).

²⁵ Portaapäin kr. opiston tiedot puuttuvat.

Vuoden 2024 aikana 2 henkilöä täydensi tutkintoaan tutkintopäätöksen nro 165 mukaisesti. He eivät ole mukana taulukossa näkyvässä tutkinnon suorittaneiden lukumäärässä, koska he eivät suorita koko tutkintoa. (Taulukko 8.)

Taulukko 8. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoa, sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja, suorittavat opiskelijat ja sen suorittaneet 2012–2024

Vuodet 2012–2024	2024	2023	2022	2021	2020	2019		2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Tutkintoa suorittavat	36	19	35	26	40	19		40	29	38	17	41	33	30
Tutkinnon suorittaneet	3	14	9	16	3	15		9	5	4	20	5	6	0

→ Vuosina 2013–2024 aikana on valmistunut yhteensä 109 sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja. Tämä ei riitä kattamaan nykyistä eikä tulevaa työvoimatarvetta.

→ Vuonna 2026 Diakissa alkaa kaksi varhaiskasvatuksen ohjaajaksi kelpoistavaa koulutusta: Tammi-kuussa alkaa 20 aloituspaikan ryhmä Helsingin kampuksella. Syksyllä sosionomi (AMK)-verkkokoulutukseen on varattu 20 aloituspaikkaa varhaiskasvatuksen ohjaajaksi hakeutuville. Verkkokoulutus toteutuu kokonaan verkossa, ainoastaan harjoittelut toteutuvat paikan päällä työpaikoilla.

Tutkintoja suorittaneiden työllistyminen

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja)

Koulutuksen järjestäjät arvioivat sanallisesti, että varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalalta tutkinnon suorittaneet työllistyvät erittäin hyvin, pääasiassa yhteiskunnan varhaiskasvatukseen.

Koulutuksen järjestäjien havaintoja:

- Yleisesti tutkinnolla työllistyy hyvin ja tutkinnon tunnettuus on lisääntynyt. Tutkinnolla on työelämässä hyvä maine, tuottaa osaavia työntekijöitä.
- Opiskelijat työllistyvät hyvin, mutta pääasiassa kuntien varhaiskasvatukseen.
- Seurakuntien tehtäviin työllistyvät varmimmin ne, joilla on jo opiskelun alkaessa työpaikka seurakunnassa, mutta kelpoisuus puuttuu. He hakevat opinnoista kelpoisuutta nykyiseen tehtäväänsä.
- Opiskelijat työllistyvät seurakuntiin, jos esimerkiksi työelämässä oppimisen jakso toteutuu onnistuneesti tai etenkin, jos työ seurakunnassa on ollut tavoitteena (oma urasuunnitelma).
- Nuoret opiskelijat ja monimuoto-opiskelijat, joilla ei ole valmiiksi seurakunnan työpaikkaa, saavat kyllä työpaikan seurakunnasta valmistuttuaan, jos niin haluavat.
- Oppisopimuksia seurakuntiin solmitaan hyvin vähän.

Sosionomi AMK/Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaaja

Diak totesi, että suurin osa vuonna 2024 kaikista kirkolliseen kelpoisuuteen valmistuneista on koulutuksen päättyessä työllistynyt eri työantajasektoreille (106 työllistynyttä/167tutkinnon suorittanutta). Kaikista kirkolliseen kelpoisuuteen valmistuneista työllistyi kirkon tai seurakunnan tehtäviin 21. Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaajakoulutuksesta työllistyneitä oli 2 henkilöä.

KiTOS-päiviin osallistuminen sekä työelämässä oppimisen ja harjoittelun jaksot

KiTOS-päiviin osallistuvat opiskelijat

Hiippakuntien järjestämiin kirkon työhön opiskelevien seminaareihin (KiTOS) osallistui vuonna 2024 kirkon eri tehtäviin opiskelevia 142. Varhaiskasvatuksen ohjaajaksi opiskelevia osallistui 6 ja lastenohjaajaksi opiskelevia 1. Helsingin ja Oulun hiippakunnan sekä Turun arkkihiippakunnan KiTOS-päiviin osallistui eniten opiskelijoita. (Taulukko 9.)

Teologian ja diakonian opiskelijat ovat kymmenen vuoden aikana osallistuneet muita opiskelijaryhmiä selvästi enemmän (taulukko 10).

Taulukko 9. KiTOS-päiviin osallistujat hiippakunnittain ja opiskelijaryhmittäin 2024

KiTOS 2024 / osallistujat hiippakunnittain	diakonian opiskelijat	kirkkomusiikin opiskelijat	lastenohjaaja-opiskelijat	nuorisotyönohjaaja-opiskelijat	suntio-opiskelijat	teologian opiskelijat	varhaiskasvatuksen ohjaaja-opiskelijat	muut	Yhteensä
Espoon hpk	4	0	0	0	0	10	1	0	15
Helsingin hpk	15	4	0	3	0	11	3	0	36
Kuopion hpk	3	1	0	0	0	5	0	0	9
Lapuan hpk	7	0	0	0	1	3	0	0	11
Mikkelin hpk	10	0	0	1	1	2	0	0	14
Oulun hpk	18	3	0	3	0	3	0	3	30
Porvoon hpk	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tampereen hpk	8	0	0	0	0	4	1	0	13
Turun arkkihpk	6	0	1	0	0	6	1	0	14
Yhteensä	71	8	1	7	2	44	6	3	142

Taulukko 10. KiTOS-päiviin osallistuneet 2014–2024

Osallistujaryhmät	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
diakonian opiskelijat	71	53	40	78	75	50	57	67	35	21	32
kirkkomusiikin opiskelijat	8	3	3	2	9	10	9	11	3	19	15
nuorisotyönohjaajaopiskelijat	7	13	8	12	20	21	15	30	30	32	54
varhaiskasvatuksen ohjaajaopisk.	6	1	4	0	5	3	2	7	0	0	3
teologian opiskelijat	44	72	57	73	72	61	58	90	116	116	90
lastenohjaajaopiskelijat	1	5	3	0	13	14	2	0	5	0	12
suntio-opiskelijat	2	8	18	21	20	18	3	0	0	0	0
muut	3	2	1	1	0	5	0	1	0	0	0
Yhteensä	142	157	134	187	214	172	146	205	189	188	206

KiTOS-päivien toteutuksesta laadittiin vuonna 2018 hiippakuntien yhteiset periaatteet ja niitä tarkistettiin syksyllä 2023. Vuosittaisessa hiippakuntien ja kouluttavien laitosten KiTOS-yhdyshenkilöiden palaverissa 2024 arvioitiin KiTOS-päivistä saatua palautetta ja kehittämisohjeita. Silloin päätettiin edistää KiTOS-päiviin osallistumista osana työelämässä oppimisen tai harjoittelun jaksoa. Myös toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittajien (lastenohjaaja- ja suntio-opiskelijat) osallistumismääriä pidettiin tärkeänä nostaa. Opiskelijat ovat toivoneet voivansa osallistua nykyistä enemmän KiTOS-päivien suunnitteluun. Etä-KiTOS nousi myös toteutustapana keskusteluun. Ilmoittautumisen tapaa sekä tiedotusta opiskelijoille on päätetty tehostaa.

→ KiTOS-päivien toteutumisessa tulee kiinnittää huomiota kasvatuksen tehtävien opiskelevien, erityisesti varhaiskasvatuksen ohjaajien ja lastenohjaajien pieniin osallistumismääriin.

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon näkökulmasta oppilaitokset kirjasivat seuraavia havaintoja:

- KiTOS-päiviin osallistuminen ei ole toteutunut, osin aikataulusyistä.

- Yhteys KiTOS-päiviin on heikko, asiasta kyllä tiedotetaan, mutta motivaatio osallistumiseen on alhainen.
- KiTOS-päivään on voinut osallistua verkossa tai livenä osana opintoja. Välillä aikataulut eivät sovi yhteen esimerkiksi valmistumista ajatellen, mutta viime aikoina näistä päivistä on tiedotettu ja puhuttu aktiivisemmin.
- Opettajamme on aina mukana KiTOS-päiviin liittyvissä palaverissa. Meidän opiskelijamme eivät kuitenkaan osallistu, koska KiTOS-päivien ajankohta on opiskelijoiden opintojen näkökulmasta väärä. Olemme nyt todennäköisesti muuttamassa kirkon kelpoisuuden tuottavan tutkinnon osan paikkaa syyslukukaudelle ja toivomme, että opiskelijoistamme ainakin joku osallistuisi. Hiippakunta voisi silti mielestämme herkemällä korvalla kuunnella KiTos-päivään osallistumisen esteitä ja pyrkiä poistamaan niitä. Esimerkiksi vain paikan päällä toteutuva (live-muotoinen) KiTOS-päivä rajaa pois osallistumismahdollisuuden niiltä, jotka ovat jo työssä seurakunnassa ja joilla on pitkä matka päivien toteutumispaikkaan.

Diak kirjasi seuraavia havaintoja:

Opiskelijoiden osallistuminen KiTOS-päiviin vaihtelee suoritettavan kelpoisuuden kirkon kelpoisuuden mukaan. Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaajaopiskelijat ovat osallistuneet KiTOS-päiviin vaihtelevasti, kuitenkin harvemmin kuin esimerkiksi diakoniaopiskelijat. Tähän voi olla syynä se, että jos varhaiskasvatuksen ohjaajan kelpoisuutta suorittavat työskentelee jo seurakunnassa, ei KiTOS-päivien vetovoima ole niin suuri. Päiville osallistuneilta saatu palaute KiTOS-päivistä on ollut kiittävää.

Työelämässä oppimisen jaksot kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnossa (lastenohjaaja)

Työelämässä oppimisen laajuus arvioidaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laatimisen tai sen päivittämisen yhteydessä. Työelämässä oppiminen toteutuu joko koulutus- tai oppisopimuksella. Jaksoja voi tutkinnon suorittamisen aikana olla yksi tai useampi. Pääosa seurakunnissa toteutuvista jaksoista toteutuu 'Perheiden kanssa toimiminen ja monialainen yhteistyö Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakuntien työympäristössä, 25 osp' -tutkinnon osan tai 'Ammatillinen kohtaaminen kasvatus- ja ohjausallalla, 15 osp' tutkinnon osan aikana. Lisäksi työelämässä oppiminen voi toteutua seurakunnassa myös valinnaisten tutkinnon osien osaamisen hankkimisen ja osoittamisen yhteydessä.

Vuonna 2024 työelämässä oppimisen jaksot toteutui yhteensä 189. Eniten niitä toteutui Oulun, Lapuan ja Mikkelin hiippakuntien seurakunnissa ja vähiten Porvoon, Espoon ja Helsingin hiippakuntien seurakunnissa. Kun vertaillaan jaksojen sijoittumista hiippakunnittain 2018–2024 välillä, voidaan todeta, että eniten työelämässä oppimisen jaksot on ollut Oulun, Kuopion, ja Lapuan hiippakuntien seurakunnissa ja vähiten Porvoon, Espoon ja Helsingin hiippakuntien seurakunnissa. (Taulukot 11 ja 12.)

Taulukko 11. Työelämässä oppimisen jaksojen lukumäärät hiippakunnittain 2024 (kasvatus- ja ohjausalan pt, varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan oa)

Jaksot	Hiippakunnat									
Kasvatus- ja ohjausalan pt	Turku	Tampere	Oulu	Mikkeli	Porvoo	Kuopio	Lapua	Helsinki	Espoo	Yhteensä
Jyväskylän kr. opisto	0	2	0	0	0	0	10	0	0	12
Kainuun ammat- tiopisto	0	0	0	0	0	10	0	0	0	10
Kalajoen Kr. Opisto	0	0	10	0	0	0	0	0	0	10
Linnasmäen opisto	28	1	0	0	0	0	0	0	0	29
STEP-koulutus	0	6	8	20	0	25	12	8	8	87
Suomen Diako- niaopisto	0	1	14	12	0	1	0	8	5	41
Yhteensä	28	10	32	32	0	36	22	16	13	189

Taulukko 12. Vuosina 2018–2024 seurakunnissa toteutuneet työelämässä oppimisen jaksot hiippakunnittain²⁶ (varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan oa, lastenohjaaja)

Jaksot yhteensä vuosittain	Työelämässä oppimisen seurakunnissa toteutuneiden jaksojen lukumäärät hiippakunnittain									
	Turku	Tampere	Oulu	Mikkeli	Porvoo	Kuopio	Lapua	Helsinki	Espoo	Yhteensä
2024	28	10	32	32	0	36	22	16	15	189
2023	25	14	52	33	3	15	33	22	25	222
2022	25	13	38	33	8	29	36	26	14	222
2021	28	8	41	45	17	42	47	22	16	266
2020	27	11	14	53	2	49	35	14	17	228
2019	70	89	62	47	24	33	43	28	29	425
2018	74	105	114	38	28	123	73	28	38	621
Yhteensä	277	250	353	281	82	327	289	156	154	2173

→ Työelämässä oppimisen jaksojen jakautuvat eri hiippakuntien seurakuntiin on melko tasaisesti. Näkyvässä on kuitenkin trendi, jossa jaksot kasautuvat koulutuksen järjestäjien kampusten läheisyyteen.
→ Vuonna 2024 seurakunnan lastenohjaajan pätevyyteen johtavaa tutkinnon osaa suoritti 118. Tästä voi päätellä, että koska työelämässä oppimisen jaksoja seurakunnissa oli 189, niin suurin osa opiskelijoista on tutkinnon suorittamisen aikana seurakunnassa työelämässä oppimisen jaksolla myös jonkin muun tutkinnon osan aikana, esimerkiksi Ammatillinen kohtaaminen kasvatus- ja ohjausalan -tutkinnon osan tai valinnaisen tutkinnon osan yhteydessä.

→ Kokonaisuudessaan työelämässä oppimisen jaksojen määrät ovat vähentyneet, jos määriä vertaa aiempaan lapsi- ja perhetyön perustutkintoon, jossa kaikki ev.-lut. kirkkoon kuuluvat opiskelijat suorittivat tutkintoonsa kuuluvana seurakunnassa toteutuvan työelämäjakson. Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnossa opiskelija valitsee, suorittaako hän sen valinnaisen ammatillisen pakollisen tutkinnon osan, jonka oppimis- ja työympäristönä on seurakunta. Jakson laajuudet ja määrät vaihtelevat opiskelijan osaamistarpeiden mukaisesti.

Harjoittelujaksojen toteutuminen sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja-opinnoissa

Opiskelijat harjoittelevat AHOT-menettelyn (aiemmin hankitun tunnistaminen ja tunnustaminen) mukaan laaditun yksilöllisen opintosuunnitelman ja sen mukaisen opintojaksojen ajoituksen mukaan.

Seurakuntaharjoittelut toteutuvat kahdessa osassa:

- Leiri- ja retkitoiminnan harjoittelu 2 op (suoritetaan Suomen ev.-lut. kirkon varhaiskasvatuksen / varhaisnuorisotyön / perhetyön leiritöinnässä).
- Seurakuntaharjoittelu 13 op (suoritetaan Suomen ev.-lut. kirkon varhaiskasvatuksessa).

Vuonna 2024 toteutui 16 seurakuntaharjoittelujaksoa (2023: 5; 2022: 14; 2021: 4; 2020: 13; 2019: 2; 2018: 12, 2017: 0; 2016: 2). (Taulukko 13.)

Taulukko 13. Seurakuntaharjoittelujaksojen lukumäärä hiippakunnittain 2024 (sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaajan kelpoisuus)

²⁶ Tutkintojen siirtymävaiheen tiedoissa mukana kasvatus- ja ohjausalan pt (vuodesta 2019) sekä aiempi lapsi- ja perhetyön pt (vuoteen 2021 asti). Vuoden 2018 tiedoissa pelkästään lapsi- ja perhetyön pt. Vuoden 2022 tiedoissa pelkästään kasvatus- ja ohjausalan pt.

2024	Harjoittelujaksojen määrä hiippakunnittain									
Sosionomi (AMK) Varhaiskasvatuk- sen ohjaajan kel- poisuus	Turku	Tam- pere	Oulu	Mik- kel	Borgå	Kuopio	Lapua	Hel- sinki	Espoo	Yh- teensä
Diak	2	2	2	2	0	0	1	5	2	16

Harjoittelun ja työelämässä oppimisen tilanne kouluttavien laitosten näkökul- masta 2024

Kouluttavilta laitoksilta kysyttiin niiden havaintoja

- työelämässä oppimisen tai harjoittelujaksojen paikkojen saatavuudesta ja riittävydestä
- ohjauksen ja ohjaajien riittävydestä
- ohjauksen laadukkuudesta ja sen kehittymisestä työpaikoilla

Lisäksi kysyttiin kouluttavien laitosten havaintoja opiskelijoiden palautteista:

- Miten opiskelijan työtehtävät olivat suhteessa jaksolle asetettuihin tavoitteisiin ja opiskelijan osaamisen kehittymiseen?
- Miten opiskelijat kuvaavat seurakuntaa työnantajana ja työyhteisönä?
- Miten opiskelijat kuvaavat jakson vaikutusta tulevaisuuden urasuunnitelmiinsa?

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto

Paikkojen saatavuus

- Oppilaitokset toteavat, että työelämässä oppimisen paikkoja on saatavilla riittävästi.
- Seurakunnat ottavat hyvin mielellään opiskelijoita vastaan. Ajoittain tulee kyselyjäkin seurakunnista siitä, miksei opiskelijoita ole tullut työelämässä oppimisen jaksolle vähään aikaan.
- Pari oppilaitosta toteaa, että paikkoja ei ole helppo saada, varsinkaan jos opiskelija toivoo paikkaa esimerkiksi kampuspaikkakunnalta tai kaupungissa tietyltä alueelta.

Ohjaus

- Ohjauksen laatu on hyvää, opiskelijat kokevat ohjauksen kannustavana ja rohaisevana, ohjaajilla on hyvin aikaa ohjaukseen tai opiskelijat mainitsevat, että ohjaukseen on kiireetöntä aikaa. Myös ohjaajat opettajat kertovat hyvää palautetta.
- On positiivista, että seurakunnissa pohditaan ja arvioidaan ohjaustyön laatutekijöitä eli tehdään itsearviointia.
- Ohjaajat ovat kokeneita ja ohjaus on pääsääntöisesti laadukasta.

Työelämäyhteistyö

- Yhteistyön muotoja ja organisointia on kirkon ja seurakuntien osalta kehitetty viime vuodet yhteis-työssä ja varsin sujuvasti. Seurakuntien toimintaan ja esimerkiksi lastenohjaajien työnkuviin tai työsuhteisiin liittyvät, tällä hetkellä käynnissä olevat, muutosprosessit haastavat halukkuutta ja jaksamista yhteistyöhön oppilaitosten kanssa.
- Seurakunnan työpaikkaohjaajille kohdennettua koulutusta tulee kehittää. Nyt koulutukset ovat olleet yleisellä tasolla ja on todettu, että seurakuntatyöhön liittyvät ohjaamisen kysymykset eivät pääse riittävästi esille.
- Tutkimuksen perusteiden muutos on sujunut joustavasti, mutta vaatinut työpaikkojen perehdyttä- mistä esimerkiksi arviointiin.
- Yhteistyö oppilaitoksen ja seurakuntien välillä on luontevaa ja palkitsevaa puolin ja toisin.
- Ohjaustoimintaan sitoutuneiden kirkon ja seurakuntien työntekijöiden joukko on ollut turhan pieni, jolloin työelämäyhteistyön "kuormitus" on kasautunut liikaa samoille henkilöille.

Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja

Paikkojen saatavuus ja ohjaus

- Diak toteaa, että harjoittelupaikkojen saamiseen ja alueelliseen sijaintiin on kiinnitettävä huomiota. Kirkon/seurakuntien tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota harjoittelijoiden sijoittumiseksi eri puolelle Suomea. Seurakuntien on tärkeää miettiä houkuttelevuuttaan harjoittelupaikana. Harjoittelu on merkittävä tekijä tulevaisuuden rekrytoinneissa.
- Harjoittelupaikan saatuaan opiskelijat ovat pääosin varsin tyytyväisiä seurakunnassa saatuun harjoittelukokemukseen ja ohjaukseen. Tämä heijastaa työpaikkaohjaajien sitoutumista ohjaustehtäviinsä. Työpaikkaohjaajat osallistuvat kohtuullisen aktiivisesti ohjaajille tarkoitettuihin tapaamiin.

Rekrytointi ja seurakuntien palveluksessa olevien kirkon varhaiskasvatuksen henkilöstön määrä

Hiippakuntien arviot työvoiman saatavuudesta kirkon varhaiskasvatuksen tehtäviin

Hiippakunnille suunnatussa kyselyssä pyydettiin sekä sanallista arviota että yleiskuvaa työvoiman saatavuudesta hiippakunnan seurakuntien näkökulmasta vuoden 2024 aikana.

Sanallisesti hiippakunnat arvioivat työvoiman saatavuutta esimerkiksi seuraavista näkökulmista:

- työvoiman saatavuutta eri alueilla, virkojen/toimien avautumista ja täyttöä/täyttämättä jättämistä,
- täyttöä toistaiseksi/määräaikaisesti,
- määräaikaisuuden perusteita,
- seurakuntien yhteisiä virkoja ja tehtäviä,
- hakijamääriä ja niistä sukupuolten, kelpoisuudet täyttävien tai työttömien osuutta,
- viranhaltijoiden/työntekijöiden eläköitymistä sekä
- havaintoja seurakuntatyön ulkopuolelle siirtyvien työntekijöiden määrästä ja siirtymiin liittyvistä tekijöistä.

Hiippakuntien sanalliset arviot lastenohjaajien saatavuudesta:

- Eräänlaisena luovana ratkaisuna on käytetty sitä, että pitkäaikaisia sijaisia on lähdetty kouluttamaan päteviksi.
- Päiväkerhoja koskenut muutosprosessi takana. Uudet työntekijät laaja-alaisempia (esim. viestintä, avoimet pienryhmät).
- Tätä työvoimaa näyttää löytyvän - vaikeus toki on se, että kunnat usein kilpailevat seurakunnilla samasta työvoimasta, ja pystyvät tarjoamaan pitkäjänteisemmät ja sujuvammat työehdot ja paremmat palkat.
- Aivan pienimpiä seurakuntia lukuun ottamatta lastenohjaajia on saatavilla riittävästi. Hidas kehitys pienissä kunnissa on lasten määrän väheneminen, mikä johtaa seurakunnissa siihen, että varhaiskasvatuksen tehtäviä vähennetään. Jonkin verran varhaiskasvatuksessa on painopistettä siirretty perhetyön suuntaan. Päiväkerhot ovat edelleen vähentyneet.
- Kasvatuksen osalta muutos työvoiman saatavuuteen on ollut kielteinen kaikissa työntekijäryhmissä. Varhaiskasvatuksen työpaikkoja ei enää seurakunnissa aukaista yleiseen hakuun. Jos tehtävä täytetään, se tapahtuu usein sisäisellä haulla ja tehtävän liittämisellä osaksi jotakin muuta tointia. Vallalla on vahva oletus, että työntekijöitä ei olisi mahdollista saada. Kouluttavien laitosten läheisyydessä on mahdollisuus saada päteviä hakijoita, mutta muualla se on äärimmäisen hankalaa. Sekä opiskelijoita että seurakunnissa työskenteleviä siirtyy kuntapuolelle.
- Saatavuus vaihtelee tyydyttävän ja huonon välillä. Näyttää siltä, että työntekijöiden eläköidyttyä uutta ei usein oteta. Joukko vaikuttaa pienenevän. Lastenohjaajien nuoremmassa polvessa hakua

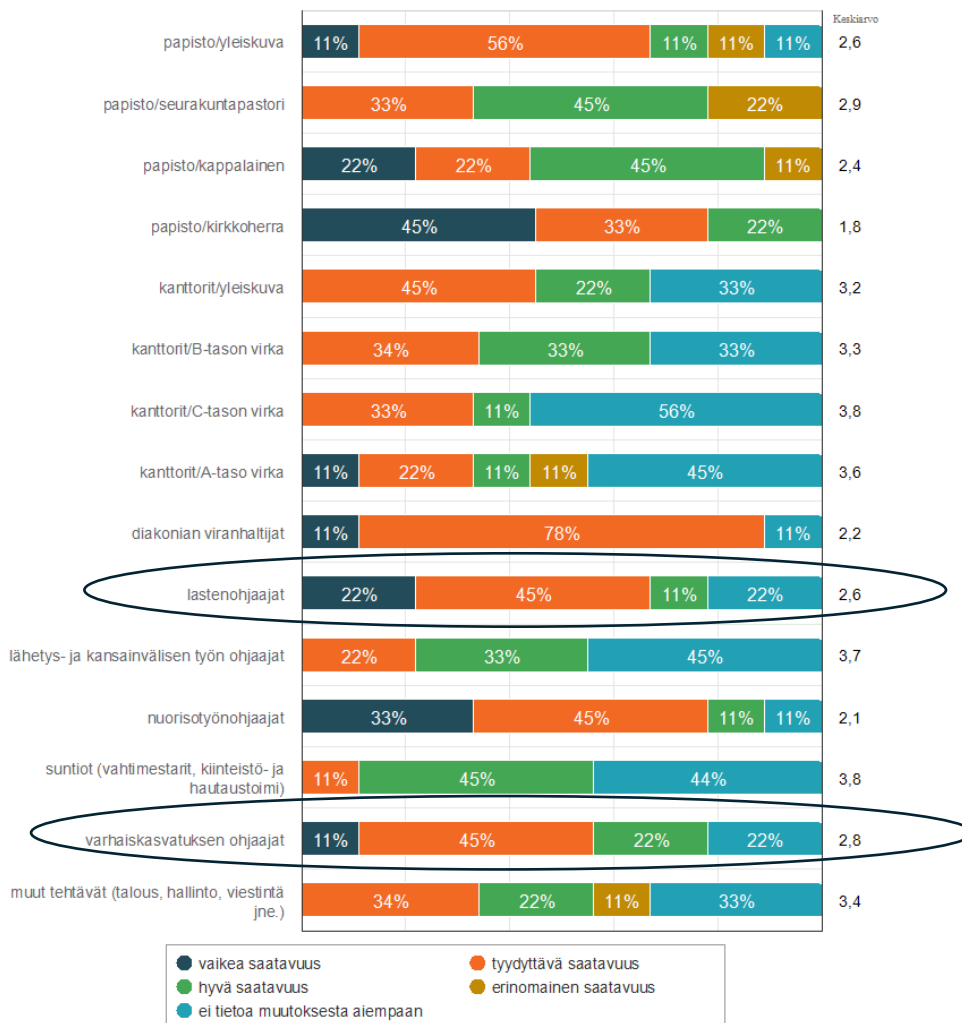
muihin tehtäviin - joitakin nuorisotyöhön seurakuntaan (jatkokoulutuksen jälkeen) tai kirkon ulkopuolelle.

Hiippakuntien sanalliset arviot varhaiskasvatuksen ohjaajien saatavuudesta:

- Paikkoja on ollut vain vähän tarjolla. Hakijoita on ollut riittävästi.
- Hakijoita lienee kohtuullisesti. Hiippakunnassa on paljon pieniä seurakuntia, joissa ei ole varhaiskasvatuksen ohjaajaa. Tehtäviä on myös saatettu muokata sellaisiksi, että niissä ei tarvita varhaiskasvatuksen ohjaajan pätevyyttä.
- Pitkäaikaisten ammattilaisten eläköitymisaalto menossa. Tehtäviä kuitenkin vähän haettavina. On saatu täytettyä.
- Näitä paikkoja ei hiippakuntamme alueella ole täytetty vuoden aikana. Useissa tapauksissa tehtävät on liitetty lastenohjaajan tehtäviin, mikä on huolestuttava kehityssuunta sikäli, että koulutus-pohja ja tarvittavat valmiudet ovat erilaisia.
- Tätä työvoimaa näyttää löytyvän - vaikeus toki on se, että kunnat usein kilpailevat seurakunnilla samasta työvoimasta, ja pystyvät tarjoamaan pitkäjänteisemmät ja sujuvamat työehdot ja paremmat palkat.

Hiippakuntien tekemissä työvoiman saatavuuden yleiskuvan arvioissa lastenohjaajien tehtävien sekä varhaiskasvatuksen ohjaajan virkojen täyttämisen tilanne koettiin pääasiassa tyydyttäväksi (kuvio 1).

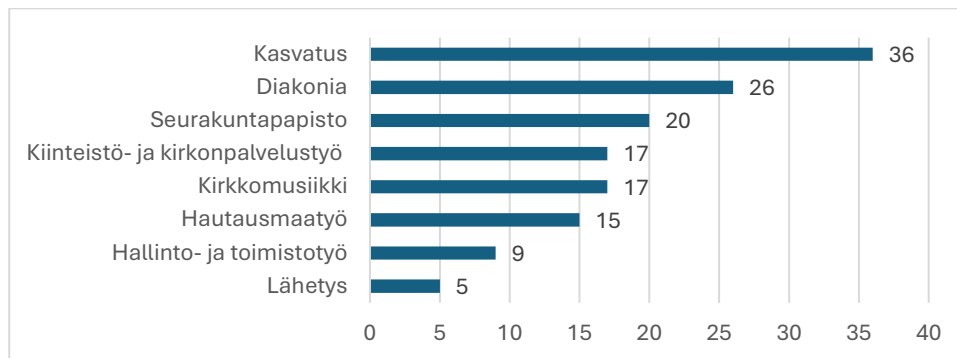
Kuvio 1. Yleiskuva hiippakuntien arvioista työvoiman saatavuudesta eri ammattiryhmissä 2024

Seurakuntakyselyn 2024 tuloksia rekrytoinnista

Kirkon tutkimuksen ja koulutuksen tekemässä seurakuntakyselyssä 2024 joka kolmas seurakunta ilmoitti, että heillä on vaikeuksia saada palkattua kasvatuksen henkilöstöä. Rekrytointihaaste on siis valtakunnallinen. Eri henkilöstöryhmistä vaikeinta oli saada palkattua kasvatuksen henkilöstöä. Esimerkiksi jokaisessa hiippakunnassa vähintään neljännes seurakunnista ilmoitti vaikeuksista kasvatuksen henkilöstön rekrytoimisessa (Kuvio 2). Tämä koskee erityisesti Espoon (60 %), Helsingin (48 %) ja Kuopion (46 %) hiippakuntien seurakuntia. (Kirkon nelivuotiskertomus, s. 257–258.)

Kuvio 2. Tehtävät, joihin on vaikea saada palkattua henkilöstöä. Seurakuntakysely 2024.

Kasvatuksen henkilöstön rekrytointivaikeuksia oli erityisesti suurilla ja keskikokoisilla seurakunnilla (kuvio 3).

Kuvio 3. Koetun rekrytointihaasteen suhde seurakunnan kokoon. Seurakuntakysely 2024.

Seurakunnan koko	Alle 3000 jäsentä	3 000-6 000 jäsentä	6001-12 000 jäsentä	12 001-20 000 jäsentä	20 001-30 000 jäsentä	Yli 30 000 jäsentä
Kasvatus	21 %	35 %	40 %	47 %	48 %	38 %
Diakonia	26 %	17 %	26 %	35 %	25 %	31 %
Seurakuntapapisto	23 %	23 %	18 %	16 %	16 %	13 %

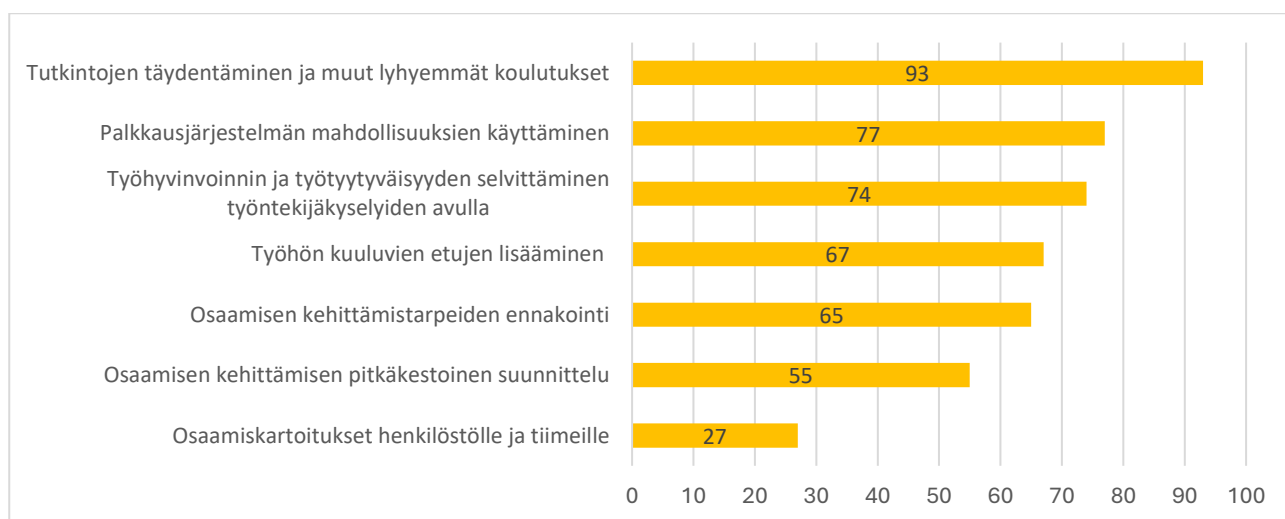
Seurakuntakyselyn mukaan tavallisimpia vetovoimaa tukevia toimenpiteitä olivat työelämään tutustumisen jaksot sekä harjoittelu- ja työelämässä oppimisen jaksot, joita oli ollut kolmessa neljästä seurakunnasta (kuvio 4).

Kuvio 4. Työn vetovoimaa lisäävien tapojen käyttö seurakunnissa (%). Seurakuntakysely 2024.

Pitovoimaa tuettiin seurakunnissa yleisimmin tarjoamalla työntekijöille tarjoamalla työntekijöille mahdollisuus tutkintojen täydentämiseen ja osaamisen hankkimiseen koulutuksen avulla. Kolme neljäsosaa seurakunnista käytti hyväkseen palkkausjärjestelmän mahdollisuuksia sekä toteutti työntekijäkyselyitä (kuvio 5). (Kirkon nelivuotiskertomus, s. 260.)

Kuvio 5. Työn pitovoimaa lisäävien toimintatapojen käyttäminen seurakunnissa. Seurakuntakysely 2024.

Seurakuntien varhaiskasvatuksen henkilöstön määrät ja nimikkeet²⁷

Näistä varhaiskasvatuksen palvelussuhteista vakituksia oli 1359 (70 %) (2023: 78 %; 2020: 85,5 %) ja määräaikaista 578 (30 %) (2023: 22 %; 2020: 14,5 %). Vakituksien henkilöstön keski-ikä oli 50 vuotta ja määräaikaisten henkilöstön 41 vuotta.

Varhaiskasvatuksen vakinaisen henkilöstön määrä vuodesta 2014 lähtien pienentynyt 659 henkilöllä. Vuonna 2014 vakinaista varhaiskasvatuksen henkilöstöä oli 1998.

Koko varhaiskasvatuksen henkilöstöstä (n=1937) 5,5 % oli miehiä (2023: 3,9 %; 2020: 4,6 %).

²⁷ Kirkon työmarkkinalaitoksen tuottamat henkilöstötilastojen luvut on poimittu koko vuodelta 2024. Luvut ovat henkilömääriä eikä palvelussuhtemääriä eli kukin henkilö on mukana vain kerran, vaikka hän olisi ollut useammassa palvelussuhteessa vuoden aikana. Tätä edeltävien vuosien henkilöstötiedot poimittiin vuosittaisista kesäkuun henkilöstötilastoista. Huom! Kirkontilastot.fi-sivulla olevat tilastot kuvaavat palvelussuhteiden määriä, eivät henkilöstömääriä.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön hiippakunnittainen jakautuminen oli edelleen tasaista. Vuonna 2024 varhaiskasvatuksen henkilöstön määrässä tapahtui pientä kasvua edelliseen vuoteen verrattuna useassa hiippakunnassa. (Taulukko 14.)

Taulukko 14. Varhaiskasvatuksen tehtävissä toimivat hiippakunnittain 2017-2024 (Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastoja)

Hiippakunta	Varhaiskasvatuksen tehtävissä toimivat							
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Turun arkkihiippakunta	238	227	232	231	249	270	267	279
Tampereen hiippakunta	257	237	241	266	257	339	385	395
Oulun hiippakunta	226	205	201	203	186	214	239	239
Mikkelin hiippakunta	251	229	231	249	240	207	212	230
Porvoon hiippakunta	152	134	155	150	170	173	189	173
Kuopion hiippakunta	155	130	142	150	153	183	189	205
Lapuan hiippakunta	221	203	206	208	208	236	241	239
Helsingin hiippakunta	201	226	235	250	243	253	284	242
Espoon hiippakunta	236	239	222	237	227	244	258	271
Yhteensä	1937	1830	1865	1944	1933	2119	2264	2273

Lastenohjaajat

Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastojen mukaan varhaiskasvatuksen henkilöstöstä vuonna 2024 lastenohjaajan nimikkeellä työskenteleviä oli 1446²⁸.

Lastenohjaajan nimikkeellä toimivien prosentuaalinen osuus koko varhaiskasvatuksen henkilöstöstä vuonna oli 75 %. Lastenohjaajina toimivista (n=1446) oli miehiä 53 (3,6 %).

Lastenohjaaja-alkuisia yhdistelmänimikkeitä, joissa toinen työtehtävä viittaa muuhun kuin kasvatuksen tehtävään oli 8 ja näillä työskenteleviä oli 30 (2020: 11). Päiväkerho-alkuisia nimikkeitä oli 3 ja näillä nimikkeillä työskenteleviä oli 21. Kolmella erilaisella iltapäiväkerhonohjaajan nimikkeillä työskenteleviä oli 36 (2020:49; 2015:51). Lapsityöntekijä-nimikkeellä työskenteleviä oli 16. Varhaiskasvatuksen työntekijöitä oli 9.

Lastenohjaajien nimikkeitä on paikallisesti muutettu perhe-alkuisiksi nimikkeiksi. Perhetoimintaan liittyvillä nimikkeillä työskenteli joko varhaiskasvatuksen tai muun seurakuntatyön henkilöstön tehtäväryhmässä 108 henkilöä (2023: 89).

- lapsi- ja perhetyöntekijä	8
- perhetoiminnanohjaaja	49
- perhetyönohjaaja	13
- perhetyöntekijä	38

Varhaiskasvatuksen ohjaajat

Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastojen mukaan vuonna 2024 varhaiskasvatuksen ohjaajan nimikkeellä työskenteleviä oli 84 (2023: 84; 2020: 66) ja johtavan varhaiskasvatuksen ohjaajan nimikkeellä 15 (2023: 14), yhteensä 99 (2023: 98; 2020: 78; 2018: 51; 2016:26). Varhaiskasvatuksen ohjaajista 2 oli miehiä. Lisäksi on vielä käytössä lapsityö-alkuisia nimikkeitä: esimerkiksi lapsityönohjaajan nimikkeellä työskenteleviä oli 23 (2023: 28; 2020: 37; 2010: 184).

Seurakuntien johtavissa varhaiskasvatuksen viroissa oli nimikkeiden perusteella yhteensä 29 henkilöä (2023: 36; 2010: 8). Heistä johtavia varhaiskasvatuksen ohjaajia oli 14, varhaiskasvatuksen esimiehiä 1, varhaiskasvatuksen johtajia 6, lapsityön johtajia 1, varhaiskasvatuksen työalajohtajia 2,

²⁸ Vertailutiedot lastenohjaajan nimikkeestä: 2023: 1353; 2022: 1653; 2021: 1516; 2020: 1542; 2019: 1720; 2017: 1871; 2015: 1999; 2013: 2085; 2009: 2338.

varhaiskasvatuksen työalavastaavia 1, johtavia lapsityöntekijöitä 2, johtavia lapsityönohjaajia 1 ja lapsityön työalajohtajia 1. Lisäksi vastaavia tai johtavia lastenohjaajia oli 37 (2023: 38; 2010:26).

Kasvatus-alkuisia johtamistehtäviä oli tilastoitu sekä nuorisotyön ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden että muiden seurakuntatyöntekijöiden tilastoryhmiin (taulukko 15).

Taulukko 15. Kasvatuksen johtotehtävien henkilöstömäärä sukupuolittain 2024 (Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastot)

Nimike	Naisia	Miehiä	Yhteensä
johtava kasvatuksen ohjaaja	2	1	3
johtava kasvatuksen viranhaltija	3	9	12
kasvatuksen johtaja		2	2
kasvatuksen toimialajohtaja		1	1
kasvatuksen työalajohtaja	1	6	7
kasvatus- ja diakoniatyön johtaja		1	1
kasvatussihteeri		2	2
kasvatustoimen johtaja		1	1
kasvatustyön päällikkö	1		1
kasvatustyönjohtaja		1	1
kasvatustyönsihteeri	1		1
Kaikki yhteensä	8	24	32

Ikäjakauma

Alle 30-vuotiaita lastenohjaajia oli 150 (10 %) (2023: 7 %; 2020: 8 %; 2004: 6,5 %). Tämä tieto on yhdenmukainen koulutuksen järjestäjien tekemän arvion kanssa siitä, että varsinkaan nuoret tutkinnon suorittaneet eivät heti valmistumisen jälkeen hakeudu seurakunnan lastenohjaajan tehtäviin. Usein seurakuntaan työllistytään vasta, kun on hankittu kokemusta yhteiskunnan varhaiskasvatuksesta tai sitten vaihdetaan alaa tai ammattia, esimerkiksi oppisopimuksen kautta. (Taulukko 16.)

Lastenohjaajista yli 55-vuotiaita oli 528 (36 %) (2023: 302, 22 %; 2020: 32 %; 2010:32 %), mikä ennakoii seuraavien kymmenen vuoden aikana eläköityvien määrää. (Taulukko 16.)

Varhaiskasvatuksen ohjaajista 33 % ja lapsityönohjaajista 55 % oli yli 55-vuotiaita. Varhaiskasvatuksen ohjaajan virkaan hakeudutaan tutkinnon täydentämisen jälkeen tai kun on jo alan työkokemusta joko seurakunnasta tai muun varhaiskasvatuksesta. (Taulukko 16.)

Taulukko 16. Varhaiskasvatuksen suurimpien nimikeryhmien ikäjakaumat vuonna 2024 (Kirkon työmarkkinalaitoksen tilastoja)

Ikäryhmä	Lastenohjaajat	Lapsityönohjaajat	Varhaiskasvatuksen ohjaajat
alle 20	28	0	0
20-24	71	1	2
25-29	51	0	4
30-34	102	1	7
35-39	119	1	8
40-44	180	2	8
45-49	196	1	13
50-54	171	3	14
55-59	229	4	14
60-64	225	6	14
65 ja yli	74	1	0
Yhteensä	1446	20	84

Alan täydennyskoulutus

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon (varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan oa) täydennyskoulutus rakentuu kirkon henkilöstökoulutuksen, toisen asteen ammatillisen koulutuksen tutkintojen sekä tutkinnon osien pohjalle.

Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaajien täydennyskoulutus rakentuu kirkon henkilöstökoulutukseen sekä ammattikorkeakoulujen toteuttamaan täydennyskoulutukseen, johon kuuluvat korkeakoulujen erikoistumiskoulutukset sekä ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot. Lyhytkestoisen täydennyskoulutuksen muotoja ovat avoimet korkeakouluopinnot, seminaarit sekä maksulliset lisäkoulutukset. Osaamista täydentävät myös erilaiset Kirkkohallituksen ja hiippakuntien yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toteuttamat verkostotapaamiset.

STEP-koulutus on suurin kirkon varhaiskasvatuksen täydennyskoulutuksen toteuttaja, joka tuottaa lähiv, verkko- ja tilauskoulutuksia.

Orientoitumiskoulutukset

Osallisena kirkon uskosta ja tehtävästä -orientoitumiskoulutus on tarkoitettu kirkon palvelukseen tulleille uusille työntekijöille osana työelämään orientoitumista ja perehdyttämistä. Tavoitteena on, että osallistuja vahvistaa käsitystään kirkon olemuksesta ja hengellisestä perustehtävästä, jäsentää ammattinsa ja osaamisensa seurakunnan ja kirkon työn kokonaisuuteen sekä hahmottaa hengellisen elämän hoitamisen merkityksen osana kirkon työntekijän ammatti-identiteettiä. Orientoitumiskoulutusta toteuttavat hiippakunnat. Osa hiippakunnista järjestää orientoitumiskoulutuksen yhdistettynä ordinaatiovalmennukseen ja osa järjestää sen omana koulutuksena, erillisenä ordinaatiovalmennuksesta.

Vuonna 2024 hiippakuntien järjestämään orientoitumiskoulutukseen osallistui yhteensä 179 työntekijää (2023: 135; 2021: 52; 2019: 91; 2018: 103).

Orientoitumiskoulutukseen osallistui yhteensä 14 lastenohjaajaa ja 4 varhaiskasvatuksen ohjaajaa. (Taulukko 17.)

Taulukko 17. Orientoitumiskoulutukseen osallistujat vuonna 2024 henkilöstöryhmittäin eri hiippakunnissa

Hiippakunta/ henkilöstö- ryhmä	diakon- ian vi- ran-hal- tijat	lasten- ohjaajat	lähetys- ja kv. työn oh- jaajat	kanttorit	nuorisotyö- noh- jaajat	suntiot	teologit	varhais- kas-va- tuk-sen ohjaajat	muut	yhteen- sä
Espoon hiippakunta	0	3	0	0	2	0	0	0	0	5
Helsingin hiippakunta	3	0	0	1	4	0	0	0	0	8
Kuopion hiippakunta	11	5	2	1	7	11	7	1	13	58
Lapuan hiippakunta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mikkelin hiippakunta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oulun hiippakunta	5	0	1	0	8	0	5	2	0	21
Porvoon hiippakunta	3	0	0	0	0	0	10	0	0	13
Tampereen hiippakunta	5	3	0	2	3	3	3	0	14	33
Turun arkkihiippakunta	12	3	1	1	5	1	14	1	3	41
Yhteensä	39	14	4	5	29	15	39	4	30	179

Kirkon henkilöstökoulutus

Kirkon henkilöstökoulutuksen vuoden 2024 tilastot on koottu Kirkon henkilöstökoulutuskalenteriin ilmoitettujen tapahtumien toteumatiedoista. Kaikki tiedot eri koulutustyypeistä (koulutus, tilauskoulutus, verkostotapaaminen) avautuvat [linkistä](#). Valitse toteutusvuodeksi 2024.

Kasvatuksen tehtäväalueella ja nuorisotyönohjaajat-kohderyhmässä

- [Aika- ja paikka koulutukset](#): 105 koulutusta, 3561 osallistujaa, 28 järjestäjää
- [Tilauuskoulutukset](#): 35 tilauuskoulutusta, 536 osallistujaa, 3 järjestäjää

Kasvatuksen tehtäväalueen koulutuksiin osallistuu muitakin henkilöstöryhmiä kuin kasvatuksen henkilöstö. Luvut ovat kuitenkin suuntaa antavia. Suurimmat koulutuksen järjestäjät ovat Diakonia-ammattikorkeakoulu (avoin korkeakouluopetus) ja Kirkkopalvelut/STEP-koulutus. Tilauuskoulutuksia järjestää pääasiassa Kirkkopalvelut/STEP-koulutus.

Uusi tilastointitapa ei kerää enää osallistujatietoja ammattiryhmittäin, koska koulutusten toteuttajat kokivat niiden keräämisen vaikeaksi ja työlääksi. Siksi, jos koulutustilastoista klikkaa auki esimerkiksi kohderyhmän 'lastenohjaajat', niin se näyttää vain osallistujamäärän niihin koulutuksiin, joissa yhtenä koulutuskalenteriin ilmoitettuna kohderyhmänä olivat lastenohjaajat.

Vuoden 2024 aikana uudistettiin ja yhdistettiin kirkon moduulirakenteisia erityiskoulutuksia. Niistä muodostettiin uusi kirkon työn erityiskoulutus, joka alkoi 2025. Kasvatuksen erityiskoulutuksen ja sen moduuleja voi suorittaa vuoden 2026 loppuun asti.

→ Vuoden 2026 henkilöstökoulutuskalenteriin ilmoitetaan ja tilastoidaan erikseen webinaarit ja itseopiskeluaineistot. Tämä selkeyttää tilastojen tulkintaa erityyppisten koulutusten välillä ja niiden osallistujamääristä.

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot

Sosiaali- ja terveystieteiden ylempi ammattikorkeakoulututkinto, sosionomi (YAMK), Diak

a) Arvot, yhteisöt ja etiikka

Vuonna 2024 ei ollut hakua Diakin ylempään ammattikorkeakoulututkintoon (sosionomi YMAK), Arvot, yhteisöt ja etiikka.

Vuoden 2024 aikana Arvot, yhteisöt ja etiikka -koulutuksessa opintoja suoritti 36 opiskelijaa. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suoritti 7 naisopiskelijaa, joista 5 sosionomi (YAMK) ja 2 sairaanhoitaja (YAMK) -tutkintonimikkeillä.

b) Muut sosiaali- ja terveystieteiden ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot (Diak)

Diakin muissa sosiaali- ja terveystieteiden ylempään ammattikorkeakoulututkinnon koulutuksissa opiskelee yhteensä 2–4 kirkon työntekijää. Koulutukset ovat:

- Monialainen ja yhteensovittava johtaminen
- Ekososiaalinen työ ja globaalisuus
- Vaikuttava asiakas- ja palveluohjaus sosiaali- ja terveystieteillä.

Työllistyminen. Ylempissä ammattikorkeakoulututkinnoissa opiskelevat ovat työelämässä. Useimmat näistä tutkinnoista valmistuvat kirkon työntekijät haluavat edelleen jatkaa kirkon tai seurakuntien tehtävissä, mutta siten, että voisivat hyödyntää tutkinnon tuottamaa asiantuntemusta. Jonkin verran kirkon työntekijöitä siirtyy sosiaali- ja terveystieteiden tai järjestösektorille ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen. Tarkkaa tietoa näistä ei ole.

Opintotukien muutosten vaikutukset. Koska ylempien ammattikorkeakoulututkintojen opiskelijat ovat työelämässä, tutkinto suoritetaan yleensä osittain tai kokonaan työn ohella. Aikuiskoulutustuen

poistaminen on vaikuttanut opiskelijoiden opintojen etenemiseen ja hyvinvointiin. Opintovapaalle siirtyminen ei enää ole välttämättä mahdollista taloudellisista syistä. Tutkinnon suorittaminen työn ohella on iso ponnistus, joka vaikuttaa jaksamiseen ja hyvinvointiin.

Korkeakoulujen rahoitusmuutosten vaikutukset. Kymmenen viimeisen vuoden aikana sosiaali- ja terveysalan tutkintojen rahoitus on puolittunut, ja Diakin perusrahoitus pudonnut kaikkiaan 33 %. Diakissa käynnistettiin huhtikuussa 2024 yhteistoimintalain mukaiset muutosneuvottelut, joiden päätöksenä 22 henkilöä irtisanottiin ja 9 henkilön työtehtävät muuttuivat. Rahoitusleikkaukset näkyvät siten suoraan opetuksen toteuttamiseen suunnattujen resurssien pienenemisenä ja henkilöstön työmäärän lisääntymisenä.

Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen kehittäminen. Vuoden 2024 aikana uudistettiin ylempään ammattikorkeakoulututkintoon sisältyviä tutkimus- ja kehittämismenetelmien opintoja sekä opinnäytetyöprosessia. Syksyllä 2024 käynnistyi kaksi osittain rinnakkaista prosessia, joissa päivitetään sekä syksyllä 2025 käynnistyvien tutkintojen toteutukset, että koko Diakin ylempien ammattikorkeakoulututkintojen tarjonta kokonaisuudessaan.

Humanistisen alan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, yhteisöpedagogi (YAMK), Centria

Kasvatustyön johtaminen -koulutus

Opiskelijat. Koulutukseen haki 97, joista 33 (27 naista ja 6 miestä) hyväksyttiin ja aloitti koulutuksen. Opiskelijoita on yhteensä 73. Ylempässä ammattikorkeakoulututkinnossa opiskelee noin 12 kirkon työssä olevaa opiskelijaa.

Opiskelijat tulevat korkeakoulujen kevään toisen yhteishaun kautta. Muita hakuväyliä ei toistaiseksi käytössä. Opiskelijat voivat polkuopintoina tehdä opintojaksoja etukäteen. Jos he tulevat valituiksi opintoihin nämä opinnot hyväksiluetaan.

Työllistyminen. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon ensimmäiset opiskelijat ovat aloittaneet syksyllä 2023 ja heillä oli vielä norminmukainen opintoaika voimassa. Tutkinnosta valmistui nopeasti 8 opiskelijaa, joilla on ollut työpaikka jo opintojen aikana. Osa on siirtynyt toisiin työtehtäviin tutkinnon myötä. Kukaan näistä valmistuneista 8 opiskelijasta ei ole työskennellyt seurakunnassa eivätkä he ole työllistyneet seurakuntaan ainakaan toistaiseksi.

Opintotukien muutosten vaikutukset. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijat ovat pääosin työelämässä olevia henkilöitä, jotka eivät saa opintotukea opintoihinsa.

Korkeakoulujen rahoitusmuutosten vaikutukset. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon osalta opintoja on voitu toteuttaa suunnitelman mukaisesti. Rahoitusleikkaukset eivät ole toistaiseksi koskettaneet Centrian ylemmän tutkinnon toteuttamismahdollisuuksia.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kehittäminen. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on sen verran tuore, että suuria kehittämistoimenpiteitä ei toistaiseksi ole vielä tehty. Toteutuksen onnistumista ja saatua palautetta arvioidaan, kun ensimmäiset opiskelijaryhmät valmistuvat kokonaisuudessaan.

Tutkintojen kehittämiseen sekä opiskeluun liittyvät keskeiset havainnot sekä tehdyt toimenpiteet

Koulutuksen rahoitusmuutosten vaikutukset ammattikorkeakouluille

Kouluttavilta laitoksilta kysyttiin: Millä tavoin valtion rahoitusleikkaukset vaikuttavat tutkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen?

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto

Yleistä

- Loppuvuodesta 2024 ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaukset vaikuttivat kaikkeen suunnitteluun oppilaitoksessa.
- Rahoitusmuutokset luovat haasteita ja kuormitusta. Olemme vuoden aikana valmistautuneet valtionhallinnon koulutukseen kohdentamiin negatiivisiin toimiin ja niiden vaatimaan innovointiin.
- Valtion rahoitusleikkaukset näkyvät opettajan työssä pelkona siitä, jatkuuko oma työ. Tämä tilanne aiheuttaa kovasti epätietoisuutta ja ahdistusta koko henkilöstön keskuudessa.

Oppivelvollisuusikäisten koulutus

- Koska koulutuksen rahoitusta suunnataan oppivelvollisille ja heille, joilla ei ole tutkintoa, yhteishaun paikkoja on lisätty ja oppivelvollisten koulutusta ja oppimisen tukea kehitetään. Rahoituksen heilahtelu tuonut epävarmuutta.
- Opiskelijoiden opiskeluvalmiudet ovat heikentyneet ja näkyy monella tavalla opettajien arjessa. Tutkinnon suorittaminen on haasteellista, etenkin oppivelvollisilla ja siihen kuluu aikaa.
- Samaan aikaan oppilaitoksia palkitaan suoritetuista tutkinnoista ja tutkinnon osista, työllistymisestä tai siirtymisestä jatko-opintoihin. Opiskelijamääriin perustuva rahoitus kutistuu.

Aikuisten koulutus

- Rahoitusperustaa koskevat muutokset heikentävät erityisesti suomalaisen koulutuspuhjan omaavien aikuisten koulutusmahdollisuuksia.
- Alanvaihtajia tulee koulutukseen vähemmän. Valinnoissa etusijoille voimme laittaa hakijoita, joilla ei ole aikaisempaa ammatillista tai korkea-asteen tutkintoa.
- Ammatti- ja erikoisammattitutkinnon tilanne on erityisen haastava. Perinteisesti ammattitutkintoihin ollut runsaasti alanvaihtajia, nyt tilanne muuttunut.
- Aikuisten on vaikeampi lähteä opiskelemaan.
- Jatkuvan oppimisen toteutuksissa joudumme leikkausten takia karsimaan aloituspaikkoja ja myös vähän leikkaamaan opiskelijan saamaa opetusta ja ohjausta. Yhteistyö työelämän kanssa korostuu, sillä aikuiselle alanvaihtajalle oppisopimuskoulutus on jatkossa taloudellisesti järkevin opiskelumuoto.

Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja

- Ammattikorkeakoulun on mietittävä entistä huolellisemmin rahoituksen riittävyttä ja kustannustehokkuutta. Koulutuksen laadusta ei haluta tinkiä, mutta kustannuksia on leikattava.
- Panostetaan maksullisiin täydennyskoulutuksiin ja palveluliiketoiminnan kehittämiseen.
- Opiskelijoiden tavoiteajassa valmistuminen on rahoitusnäkökulmasta todella tärkeää ja siksi koulutuksiin on tärkeää saada motivoituneet opiskelijat. Oppilaitoksen tarjoamat tukitoimet opiskelupolulle edesauttavat opintojen etenemistä.

Havainnot opintotuen muutosten vaikutuksista opiskelijoiden hyvinvointiin ja opinnoissa etenemiseen

Kouluttavilta laitoksilta kysyttiin: Millä tavoin opintotuen muutokset ovat vaikuttaneet opiskelijoiden etenemiseen opinnoissa ja hyvinvointiin?

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja)

Asumistukien muutokset

- Opiskelijoiden kertomat tukien muutosten vaikutukset liittyvät mm. asumiseen ja asumistuen muutoksiin. Asuntotilanne on hankala ja varsinkin sopivan hintaista asuntoa, johon tuet riittävät, on vaikea löytää.
- Kovin suurta näyttöä ei näistä muutoksista vielä ole esimerkiksi opintojen etenemiseen. Taloudellinen huoli toki kuuluu opiskelijoiden puheissa, esimerkiksi asumistuen leikkaukset.
- Opintojaan työn ohella suorittavien määrä nousussa, iltaopetusryhmiin hyvin hakijoita

Aikuiskoulutuen lakkaaminen

- Aikuiskoulutustuen lakkautus karsinee opintoihin hakeutuvia. Opintorahalla opiskelu ei ole kaikille taloudellisesti mahdollista.
- Aikuisopintotuen lakkauttaminen vaikuttaa jo nyt hakijamääriin ja oppisopimuksen yhä kasvamaan kysyntään.
- Aikuisten ammatinvaihtajien opiskelu on vaikeutunut.
- Aikuiskoulutustuen poistuminen on aivan selvästi näkynyt siten, että opintoja ei voida aloittaa rahoituksen puuttuessa tai opinnot joudutaan keskeyttämään. Kasvatusala kyllä kiinnostaisi ja alalle haluttaisiin työllistyä, mutta opiskelijan itsensä perheineen on kyettävä elämään ja siksi monen opiskelijaksi haluavan opiskeluhaaveet on pakko siirtää jonnekin tulevaisuuteen.

Opintojen eteneminen ja hyvinvointi

- Toistaiseksi ei ole nähtävissä merkittävää muutosta opintojen etenemiseen eikä hyvinvointiin, mikä selittyisi opintotuen muutoksilla.
- Opintotuen muutokset näkyvät siten, että opiskelijamme joutuvat tekemään muun kuin opiskelemansa alan töitä opiskelunsa aikana rahoittaakseen opintonsa paljon aikaisempaa useammin.
- Muutokset ovat heikentäneet mahdollisuuksia hakeutua ja sitoutua koulutuksiin. Tältä osin negatiiviset vaikutukset korostuvat erityisesti suomalaisen koulutuspuheen omaavien aikuisten kohdalla.
- Oppisopimuspaikkoja tarvittaisiin paljon enemmän kuin niitä on tarjolla.

Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja

- Opiskelijoiden hyvinvointi heikkenee. Yhä useampi yrittää turvata toimeentuloaan tekemällä opiskelujen rinnalla töitä. Tämä aiheuttaa osalla haasteita opintojen etenemisessä ja jaksamisessa.
- Osa pärjää hyvin ja opinnot etenevät jopa tavoiteltua nopeammin.

Tutkintojen sekä opetuksen kehittämiseen liittyvät keskeiset havainnot ja toimenpiteet

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja)

Oppimisen tuki

- Oppimisen tukea on kehitetty, jotta se vastaisi myös tulevaan lakimuutokseen. Tuen tarpeessa olevia opiskelijoita on yhä enemmän ja tuen tarpeet ovat moninaisia.
- Opiskelijoiden opintojen etenemisen tueksi kehitetty erilaisia opintoklubeja ja -pajoja, joissa saa henkilökohtaista tukea ja ohjausta.

- Yksilöllisten opintopolkujen lisääntyminen, opintojen räätälöinti, erilaiset oppimisympäristöt, mm työvaltaisuus ovat arkipäivää.
- Myös vieraskielisten opiskelijoiden määrä on lisääntynyt ja tämä on huomioitu mm. valintakokeita kehittämällä (kielitestaus) ja tuottamalla selkomateriaalia.

Uudet tutkinnon perusteet

- Kasvatus- ja ohjausalan uusien tutkinnon perusteiden ja arviointikriteerien käyttöönotto sekä niiden mukainen toteuttamissuunnitelma on otettu käyttöön ja työelämää perehdytetty niihin. Opiskelijat ovat syksyn aikana suorittaneet ensimmäiset tutkinnon osat uusilla perusteilla.
- Tutkinnon perusteiden muutoksista on viety tietoa jo ennakoivasti seurakuntiin ja erilaisten luottamuselinten jäsenille. Lisäksi edustajamme vie viestiä takaisin myös oppilaitokselle ajan ilmiöistä ja haasteista, jotka pyritään huomioimaan opetuksen sisältöjä suunnittelussa.
- Verkko-pedagogiikan kehittäminen ja itsenäisesti suoritettavien verkkokurssien laadinta.

Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja

- Verkkopainotteisten tai kokonaan verkossa toteutuvien koulutusten vetovoima kasvaa. Verkkotutkinnot myös mahdollistavat koulutusten hyvän saavutettavuuden. Tämä on huomioitu vuoden 2026 koulutustarjonnassa.
- Tutkintojen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet näkyvät syksyllä 2025 aloittavien opiskelijoiden opintopolulla käyttöön otettavassa opetussuunnitelmassa ja toteutussuunnitelmissa.

Kouluttavien laitosten keskeiset havainnot sekä toimenpide-ehdotukset

Mitä havaintoja tai toimenpide-ehdotuksia koulutuksesta ja työelämäyhteistyöstä on tarpeen nostaa esille koulutuksen seurantaryhmässä Kirkkohallituksessa?

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (lastenohjaaja):

- Kirkon brändityötä on edelleen syytä jatkaa, mm. tiedotus kirkosta työnantajana, kirkon töistä ja niiden monipuolisuudesta.
- Toivotaan oppilaitosverkoston tapaamisia, kehittämispäiviä, yhteistä laadunvarmistusta
- Ammatillisen koulutuksen leikkaukset vaikuttavat myös kirkollisiin koulutuksiin. Kannamme huolta siitä, että jo tehtyjen leikkausten lisäksi OKM:n hallinnonalalle kohdistuu säästöpainetta myös tänä ja tuleva vuonna. On siis riski, että koulutuksesta leikataan vielä lisää. Toivomme, että myös Kirkkohallitus ja koulutuksen seurantaryhmä omissa rooleissaan tekee vaikuttamistyötä sen puolesta, että erityisesti jatkuvan oppimisen leikkaukset jäisivät tähän.
- Vieläkin rohkeammin voisivat seurakunnat solmia oppisopimuksia. Tähän tarvitaan Kirkkohallituksen ja hiippakunnan rohkaisua.

Sosionomi (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaaja:

Koska verkkopainotteisuus lisääntyy kirkon alan opinnoissa niin tällöin esimerkiksi luentovieraita työelämästä on helppo saada.

Seurantaryhmän havainnot ja johtopäätökset

Myönteistä:

- Kasvatus- ja ohjausalan perustutkintoon oli sekä hakijoita että aloittaneita aiempaa enemmän. Valtaosa varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan (lastenohjaaja) opiskelijoista on hakeutunut

jatkuvan haun kautta. Seurakunnan lastenohjaajan pätevyyden suorittavien määrä on tähän asti ollut riittävä työvoimatarpeeseen nähden.

- Sosionomi (AMK)/varhaiskasvatuksen ohjaajan koulutukseen hakijoita oli yli kolminkertainen määrä aloituspaikkoihin verrattuna. Aloituspaikkojen määrä ei ole riittävä suhteessa seurakuntien työvoimatarpeeseen. Vuonna 2026 Diakissa alkaa kaksi varhaiskasvatuksen ohjaajaksi kelpoistavaa koulutusta: Tammikuussa alkaa 20 aloituspaikan ryhmä Helsingin kampuksella. Syksyllä sosionomi (AMK)-verkkokoulutus, johon on 20 aloituspaikkaa varhaiskasvatuksen ohjaajaksi opiskeleville. Verkkokoulutus toteutuu kokonaan verkossa, ainoastaan harjoittelut toteutuvat paikan päällä työpaikoilla.
- Harjoittelu- ja työelämässä oppimisen jaksoihin löytyy hyvin paikkoja seurakunnista. Ohjauksen laatu seurakunnissa on erittäin hyvällä tasolla.
- Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot kiinnostavat. Seurakunnissa tulisi kehittää tutkinnon tuottaman osaamisen tunnistamista esimerkiksi tehtäväkuvauksissa ja tämän osaamisen huomiointia myös työn vaativuuden arvioinnissa.

Kehittämistarpeita:

- Lastenohjaajan työn vetovoimaisuutta ja rekrytointia tulee kehittää lisäämällä viestintää ajantasaisesta työnkuvasta ja tutkinnon tuottamasta monipuolisesta osaamisesta.
- Seurakuntien lastenohjaajan pätevyyden suorittaneita on moninkertainen määrä suhteessa lastenohjaajien tehtävien määrään sekä avoimiin työpaikkoihin seurakunnissa.
- Varhaiskasvatuksen ohjaajista on työvoimapulaa. Ammattikorkeakoulutuksen suorittaneita ei ole riittävästi työvoimatarpeeseen nähden. Työvoimatilannetta tasoittaa se, että virkoihin kelpoisia ovat myös aiemman lapsityönohjaajan virkaan kelpoistavat opinnot suorittaneet. Diakin päätös lisätä aloituspaikkoja helpottanee työvoimapulaa lähivuosina.
- Tutkintojen markkinoinnissa nostettava esiin työllistymismahdollisuuksien lisääntyminen, jos suorittaa tutkinnon, johon kuuluu myös kirkon kelpoisuus tai pätevyys.
- KiTOS-päivien markkinoinnissa ja toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota varhaiskasvatuksen opiskelijoiden pieneen osallistujamäärään.

Varhaiskasvatuksen ohjaajan virka:

- Tietoa virkoihin vaadittavista tutkinnoista, kelpoisuusehdoista ja niiden muutoksista tulee jatkuvasti aktiivisesti viestiä seurakunnille. Tutkintopäätösten ja niiden perusteluiden käyttöä rekrytointissa tule kehittää.
- Tutkintopäätösten sitovuudesta on epäselvyyttä. Vakiintunut käytäntö on, että jos viralle on tehty tutkintopäätös, niin tutkintopäätöksen mukaista nimikettä tulee käyttää. Jos viran nimi muutetaan, sillä on vaikutusta esimerkiksi siihen, säilyykö kirkon virkoihin kelpoistava koulutus yhteiskunnan koulutusjärjestelmässä, koska nimikkeiden määrän kasvaessa on yhä vaikeampaa vaikea osoittaa tilastollinen koulutustarve tiettyihin tutkintoihin.
- Varhaiskasvatuksen ohjaajan viran luonnetta, tehtäviä tai koulutusta ei edelleenkään tunneta riittävästi, joten viestintää tulee lisätä.

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto, lastenohjaaja:

- Olisi tarpeellista kartoittaa, missä ja kuinka paljon järjestetään väyläopintoja, jotka suuntaavat sosionomi (AMK)-opintoihin ja sen jälkeen suunnata viestintää lastenohjaajiksi opiskeleville.

Toimintaympäristön muutokset:

- Varhaiskasvatustutkimuksen mukaan kuntien varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuuksien siirtymäaika päättyy vuonna 2030:

Lain voimaantulosta vuoteen 2030 saakka päiväkodin henkilöstön mitoittamiseen laskettavasta henkilöstöstä vähintään kolmanneksella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus ja muilla vähintään lastenhoitajan kelpoisuus.

Henkilöstörakennetta koskeva muutos tulee voimaan 1.1.2030, jolloin päiväkodin kasvat-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta mitoittamiseen laskettavasta henkilökunnasta kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Kyseisestä kahdesta kolmasosasta vähintään puolella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.

Mitä tämä merkitsee lähivuosien opiskelijamääriin kasvat- ja ohjausalan perustutkinnoissa, varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalalla tai varhaiskasvatuksen sosionomien koulutuksessa?

Koulutussäästöt:

Erilaiset ammatilliseen sekä korkeakoulutukseen kohdistuvat säästötoimet sekä rahoitusmallien muutokset johtavat tulevaisuudessa koulutuksen toteutusmuotojen muuttumiseen. Miten ne vaikuttavat koulutuksen ja sen tuottamaan osaamisen laatuun?

Aikuiskoulutustuen lakkaaminen vaikuttaa aikuisten sekä alan vaihtajien mahdollisuuksiin hakea koulutukseen sekä vaikeuttaa opintojen aikaista taloudellista tilannetta. Muiden opiskeluun liittyvien tukien muutokset lisäävät opiskelijoiden työssäkäyntiä, joka saattaa hidastaa opintojen etenemistä.

Opiskelijoiden hyvinvointi:

Molemmissa tutkimuksissa on havaittu, että koulutuksen aloittaneet vaihtavat opiskeluaikana aiempaa useammin joko osaamisalaa/opintojen tuottamaa kelpoisuutta tai tutkintoa jopa koulutusalaan. Yksi syy tähän on, että opiskelijalla ei ole riittävää työelämäkuntoisuutta.

Opintojen keskeyttäminen väliaikaisesti tai kokonaan on myös lisääntynyt.

Erilaiset oppimisvaikeudet ovat lisääntyneet. Kouluttavat laitokset ovat kehittäneet uudenlaisia oppimisen tuen muotoja.